

S v a t é T e r e s i e J e ž í š o v y

K N I H A O Z A K L Á D Á N Í

K N I H A O Z A K L Á D Á N Í

S v a t é T e r e s i e J e ž í š o v y

K N I H A O Z A K L Á D Á N Í

Z e š p a n ě l s k é h o

p ř e l o ž i l R u d o l f L i n h a r t

Nemluvíc ani o tom, co jsem četla v mnoha knihách, přesvědčila jsem se ze zkušenosti, jak velikým dobrem jest pro duši, setrvává-li věrně v poslušnosti. Míním tím, že prospívá ve ctnosti a zdokonaluje se v pokoře, což jest jí základem jistoty v obavách, aby nezbloudila s cesty do nebe, a dobře jest, obáváme-li se toho my smrtelní, pokud žijeme na zemi.

Tu nalézáme pokoj, jehož si tolik váží duše toužící zalíbiti se Bohu; neboť podřídily-li se opravdově svaté poslušnosti a podmanily-li jí rozum, tak že nechtějí už míti jiného mínění, než jejich zpovědník, a jsou-li řeholníky, než jejich představený, pak ustává ďábel ihned dotíratí svými neustálými nepokoji, věda, že by odtáhl spíše se ztrátou než se ziskem. Ustanou i naše bouřlivá hnutí, usilující vykonati po svém, ba ujařmiti rozum tím, co se nám libí, když si připomeneme, že jsme rozhodně odevzdali svou vůli do vůle Boží, podřídivše se jeho náměstkům.

Když mne osvětila Velebnost Boží ve své dobrotě, že jsem poznala veliký poklad, uzavřený v této drahocenné ctnosti, snažila jsem se (ačkoli jen mdle a nedokonale) dosíci jí, přes to však odporuje jí často malá náklonnost ku ctnosti, již cítím v sobě, neboť vidím, že poslušnost má nestačí na mnohé, co se mi přikazuje. Kéž doplní Boží Velebnost, čeho se nedostává této knize!

Když jsem byla v klášteře svatého Josefa v Avile léta 1562, téhož co klášter byl založen, poručil mi dominikán, otec bratr Garcia z Toleda, jenž byl právě mým zpovědníkem, abych vypsala zakládání toho kláštera a mnoho jiných věcí, ať se o nich dozví, kdo bude čísti knihu, vyjde-li na světlo. Nyní, roku 1573, tedy za jedenáct let, jsem v Sala-

mance. Zpovědník můj P. rektor Tovaryšstva, jménem Mistr Ripalda, četl knihu o prvním zakládání, a mínil, že by bylo ke cti a chvále Pána našeho, kdybych popsala založení ostatních sedmi klášterů, jež byly od té doby z dobroty Pána našeho založeny, i též o začátcích klášterů mnichů bosáků dle původního řádu. I poručil mi to.

Zdalo se mi, že to není možno pro mnohé práce, jak dopisování, tak jiné naléhavé věci, jež mi přikázali představení, i doporučela jsem se Bohu a byla jsem poněkud v tísní, poněvadž jsem byla k tomu tak neschopna, tak chatrného zdraví, a mimo to poněvadž se mi často zdálo, že nejsem s to, abych vykonala tento úkol, pro skrovné nadání přirozené. Tu pravil mi Pán: »Dcero, poslušnost sílí!« Kéž zalíbí se Boží Velebnosti, aby tomu tak bylo, a kéž udělí milosti, aby se mi podařilo k jeho slávě vypsati, jaké milosti prokázal Řádu při základech. Možno spolehnouti, že seč budu popíšu je úplně pravdivě a nic nepřepínajíc, právě tak, jak se vše přihodilo, neboť neselhala bych za nic na světě a ni v něčem sebe menším; tu, kdy píšu knihu k chvále našeho Pána, dělala bych si pro to trpké výčitky, a považovala bych to nejen za maření času, ale i za podvádění věcmi Božími, a bylo by černou zradou, kdyby Bůh byl uražen tím, čím měl býti chválen. Kéž neráčí mne Boží Velebnost pustiti ze svých rukou, abych se jí dopustila.

Každé založení bude líčeno zvláště. Příčiním se vyprávěti zkrátka; neboť můj sloh jest tak nejapný, že se obávám, abych nenudila jiných i sebe, bych i chtěla vyprávěti stručně. Ale láska, již miluji mne mé dcery, jimž zůstavím tuto knihu po své smrti, snad se s tím smíří. Poněvadž nehledám v ničem a nemám ani proč hledati svého prospěchu, nýbrž chvály a slávy Boží, a čtenář dočte se tu v skutku mnoha věcí oslavujících Boha, — kéž dá náš Pán, ať ani dost málo nepřičítá se něčeho mně, neboť by to odporovalo pravdě; spíše ať prosí čtenáři Velebnost Boží, aby mi odpustila, že jsem tak špatně těžila ze všech jejích milostí. Mnohem více

jest toho, proč by si mé dcery stýskaly, než proč by mi děkovaly za to, co jsem tu vykonala: všechen dík, dcery milé, vzdávejme Dobrotivosti Boží za takové milosti, jež nám udělila! Pro lásku Boží prosím čtenáře o »Zdravas Maria«, aby mi pomohl vyjít z očištnice a spatřiti Ježíše Krista Pána našeho, kterýž jest živ a kraluje s Otcem a Duchem svatým na věky věkův. Amen.

Majíc slabou paměť, opominu asi řici mnoho důležitých věcí a řeknu jiné, jež by se snadno oželely: jak pravím, pro své nepatrné nadání a svou neobratnost a též proto, že mám na to málo klidu. Rozkazuji mi též, abych pojednala, až se mi naskytne, o některých věcech v modlitbě a jak snadno se šálívají duše, jež se jí oddávají, a maří svůj duchovní vzrůst. Ve všem podrobuji se tomu, čemu učí matka svatá Církev římská, a umiňuji si, že dám knihu prohlédnouti učencům a mužům duchovního života, než se dostane, sestry a dcery mé, do vašich rukou. Počínám ve jménu Páně, vzývajíc o pomoc jeho slavnou Matku, jejíž roucho nosím, ačkoli ho nejsem hodna, a svého slavného Otce a Pána svatého Josefa, v jehož domě žiji — tak se totiž jmenuje klášter bosaček — a jenž mi vždy pomohl svými přímlovami. V den svatého Ludvíka, krále francouzského, 24. srpna, léta 1573.

Bůh budiž pochválen!

o založení kláštera Svatého Josefa v Avile zůstala jsem v něm pět let. Pokud soudím nyní, zdá se mi, byla to nejkldnější léta mého života, po jejichž pokoji a míru často tesknívá má duše. Tou dobou vstoupilo do kláštera několik mladičkových zbožných panen, které, jak se zdálo, považoval svět už za své, soudíc dle toho, jak skvěle a pečlivě byly ustrojeny. Ale Pán vytrhl je rychle z takových marnivostí, přivedl je do svého domu a obdaril je takovou dokonalostí, že mne velmi zahanbovaly. Tak dosáhly jsme třináctky, kterýžto počet byl ustanoven a neměl býti překročen. Kochala jsem se mezi dušemi tak svatými a čistými, jejichž jedinou snahou bylo, aby sloužily Pánu našemu a chválily ho. Jeho Velebnost posílala nám tam, čeho jsme potřebovaly, a nebylo nám ani třeba dožadovati se, a když se nám něčeho nedostávalo, což se bývalo velmi zřídka, bývala radost jejich tím větší. Chválila jsem Pána našeho, vidouc tak vynikající ctnosti, zvláště pak jejich bezstarostnost o vše kromě sloužení jemu.

Byla jsem představenou kláštera, ale nepamatuji se, že by se mé myšlenky byly obíraly něčím pozemským: bylať jsem pevně přesvědčena, že Pán neopustí těch, které nemají jiné péče, než jak by se mu zalíbily. A nedostávalo-li se někdy pokrmu pro všechny, a řekla-li jsem, že dostanou jen ty, které toho nejvíce potřebují, tu domnívala se každá, že ona nepotřebuje, a tak zůstával pokrm, až Bůh poslal pokrmu pro všechny. O ctnosti poslušnosti, již velice miluji, již jsem však neuměla zachovávat, až naučily mne jí tyto služebnice Boží, takže nemohu nevědět, mám-li tuto ctnost, mohla bych vyprávět mnoho, co jsem tam na nich pozorovala. Vzpomínám si právě na toto: když jsme jednou

byly v jídelně, dostaly jsme každá několik okurek; v mém podílu byla jedna velmi maličká a uvnitř shnilá. Nedávajíc ničeho znáti, zavolala jsem si jednu z nejmoudřejších a nejnadanějších sester, jež tam byly, chtějíc zkoušeti její poslušnost, a řekla jsem jí, aby okurku zasadila do naší zahrádky. Otázala se mne, má-li ji vložiti do země kolmo nebo napodél. Řekla jsem, že napodél. Šla a zasadila ji nepomyslivši ani, že není možno, aby neuschla, ale poslušnost zaslepila její přirozený rozum, že se domnívala, že učinila dobře. Jindy přikázala jsem jedné sestře šest nebo sedm úkolů sobě odporujících, a přijala je mlčky, domnívající se, že je může všechny vykonati. Měli jsme studnu, v níž prý byla velmi špatná voda, a zdálo se nemožno, aby se vytáhla, poněvadž byla velmi hluboko. Když jsem zavolala dělníky, aby ji spravili, vysmáli se mi, nač že bych vyhazovala peníze naprázdno. Řekla jsem sestrám, co se jim zdá. Jedna děla: »Zkusme to; náš Pán musí nám dáti někoho, kdo by nám nosil vodu i co bychom jim dali jísti; levnější však bude jeho Velebnosti, když nám ji dá v klášteře, a proto dozajista to učiní.« Pozorujíc, s jak velikou řekla to vírou a rozhodností, považovala jsem to za jisto a dala jsem spraviti studnu proti vůli studnaře, jenž tvrdil, že zná vodu, a zalíbilo se Pánu, že táhneme troubu vody, jež pro nás stačí a jest chutná na pití a již mají až dosud. Nepovažuji toho za zázrak, neboť bych mohla vyprávěti mnoho jiného, nýbrž chci ukázati, jakou víru měly tyto sestry, neboť jest tomu tak, jak pravím; není ani mým prvním úmyslem chváliti řeholnice našich klášterů, neboť jen dobrotivostí Boží všechny tak dosud žijí. O tomto a mnohém jiném bylo by psáti velmi mnoho, a nebylo by to bez užitku, neboť druhdy povzbudí se budoucí sestry, aby jich následovaly; ale zalíbí-li se Pánu, aby se o tom vědělo, představení poručí převorkám, aby to napsaly.

Byla jsem tedy bídna mezi těmito andělskými dušemi, neboť nezdály se mi ničím jiným, poněvadž nezatajily pře-

de mnou žádné, ani vnitřní chyby, a milosti a veliké touhy a pohrdání světem, jež udílel jim Pán, byly nesmírný; jejich útěchou byla samota a ujišťovaly mne, že nemohou se ani nabýti samy, a proto pokládaly za muka, navštívil-li je někdo, třebas to byli příbuzní. Které bylo dopřáno déle zůstatí v poustevně, pokládala se za šťastnější. Když jsem uvažovala o vznešenosti jejich duší a vskutku neženské odvaze, již dal jim Bůh, by trpěly pro něho a sloužily jemu, zdálo se mi často, že Pán je obohacuje za nějakým velikým účelem; nedohadovala jsem se arci toho, co se potom stalo, poněvadž tehdy se zdálo, že to není možno, a neměla jsem ani proč se domnívati něčeho takového, přece však čím dále tím více rostly mé touhy, prospěti aspoň poněkud některé duši; a připadala jsem si často jako někdo, kdo strážuje velikého pokladu a touží, aby požívali z něho všichni, má však svázány ruce, aby ho nemohl rozdávat: tak, zdálo se mi, byla spoutána má duše, neboť převeliké byly milosti, jichž uděloval jí Pán v těch letech, a přece zdálo se mi, že všechno bylo na mně zmarněno. Sloužila jsem Pánu stále svými ubohými modlitbami a napomínala jsem sestry, aby se modlily též a usilovaly o dobro duší a o vzrůst jeho Církve a aby vzdělávaly vždy toho, kdo se s nimi stýká; po tom tedy dychtily mé veliké touhy.

Po čtyřech letech, a zdá mi se o něco později, navštívil mne františkánský mnich, jménem bratr Alfons Maldonado, veliký sluha Boží, plný týchž tužeb po dobru duší jako já, jenže je mohl uváděti ve skutek, čehož jsem mu velmi záviděla. Přišel nedávno z Indie; vyprávěl mi, jak mnoho millionů duší hyne tam, poněvadž se jim nedostává poučení; měl u nás kázání a povzbuzoval nás k pokání. Když odešel, pojala mne taková lítost nad ztrátou tolika duší, že jsem už nebyla sebe mocna: odešla jsem do jedné poustevny, prolévajíc hojné slzy a volala k Pánu našemu, prosíc ho snažně, aby mi ukázal, jak bych mohla něco učiniti, abych získala některou duši pro jeho službu, když jich u-

chvacuje tolik ďábel, a aby zmohla něco aspoň má modlitba, když nestačím na více. Záviděla jsem velmi těm, kdo mohli z lásky k Pánu našemu zachraňovati tyto duše, byť hrozilo jim tisíce smrtí. Proto stává se, když čteme v životech svatých, že obrátili duše, že vzněcují tím ve mně mnohem více zbožnosti a více mne dojímají a budí ve mně závisť než všemi mukami, jež trpí, neboť Pán náš dal mi takovou náklonnost, a zdá mi se, že jednu duši, již bychom mu získali svojí snahou a modlitbou skrze jeho milosrdenství, více cení než všechny služby, jež mu můžeme prokázati.

Když jsem se tedy v tak velikých bolestech jedné noci modlila, zjevil se mi náš Pán jako obyčejně a patře na mne s velikou láskou pravil mi, jako by mne těšil: »Sečkej maličko, dcero, a uvidíš veliké věci!« Jeho slova vetkla se tak do mého srdce, že nemohla jsem na ně nemyslet; a ačkoli jsem se nemohla dohadnouti, co by znamenala, ať jsem přemýšlela jak přemýšlela, ač jsem ani nevěděla, jak bych se toho domyslila, přece byla jsem velmi potěšena a úplně přesvědčena, že slova ta se splní, ale jak, toho jsem se nikdy nedopátrala. Tak uplynulo, jak se mi všechno zdá, ještě půl roku a potom se stalo, o čem budu teď vyprávěti.

Naši generálové sídlí vždy v Římě a žádný nepřišel do-
sud do Španělska. Proto zdálo se, že není možno, aby při-
šel nyní. Ale poněvadž není nic nemožného, chce-li tomu
naš Pán, ustanovila Boží Velebnost, aby to, co nikdy se
nestalo, stalo se teď. Když jsem to zvéděla, tížilo mě to,
zdá se mi, neboť jak jsem již vyprávěla při zakládání klá-
štera svatého Josefa, nebyl klášter z uvedené příčiny pod-
řízen mnichům. Obávala jsem se dvou věcí: nejprve, že se
asi na mne rozhněvá, a nevěda, jak se vše zběhlo, měl by na
to právo; za druhé, že mi možná rozkáže navrátiti se do
kláštera Vtělení, jenž má umírněnou řeholi, což by bylo pro
mne bolestno z mnoha důvodů, jichž netřeba uváděti. Jeden
z nich stačil, a to, že nemohla bych tam zachovávatí přísného
řádu původního, a že v klášteře bylo přes sto padesát sester,
a přece bývá více svornosti a klidu tam, kde jest méně se-
ster. Naš Pán však učinil lépe, než jsem se domnívala; ne-
boť generál jest tak věrný sluha Boží a tak rozvážný a u-
čený, že poznal, že dílo jest dobré, a ani jinak nejevil ke mně
žádné nepřívětivosti. Jmenoval se Jan Křtitel Rubeo z Ra-
venny, v Řádu nemálo vynikal a byl velmi věhlasný.

Když přišel do Avily, přičiňovala jsem se o to, aby na-
vštívil klášter svatého Josefa, a biskup uznal za dobré, aby
byl přijat zcela tak jako on. Vyдалa jsem mu počet úplně
pravdivě a jasně; tak totiž ráda jednáвам s představenými
a zpovědníky, ježto jsou náměstky Božími, dějž se potom
co děj: kdybych tak neučinila, zdá mi se, že by neměla má
duše jistoty; proto vydala jsem mu počet o ní, a skoro o
celém svém životě, přes to že jest velmi bídný; potěšil mne
velmi a ujistil, že neporučí mi odejítí odtud. Měl radost, když
viděl, jak žijeme, a když viděl obraz, třebaš nedokonalý, za-

čátku našeho Řádu, a jak se zachovávají stanovy původní s úplnou přísností, neboť z celého Řádu v žádném klášteře se nezachovávaly leč stanovy umírněné; přeje si, aby se v začatém postupovalo, dal mi rozsáhlé zmocňující listy na založení více klášterů, s censurami, aby žádný provinciál mi v tom nemohl překážeti. Nežádala jsem si jich, a dal mi je, poněvadž poznal ze způsobu, jak jsem se modlila, že mám vroucí touhu přispěti něčím, aby některá duše přiblížila se více k Bohu.

Nehledala jsem takových pomůcek, ba zdály se mi pošetilostí, neboť jsem dobře věděla, že žena slabá a tak bezmocná jako já nemůže vykonati ničeho, ale zachvátí-li duši takové žádosti, není v její moci zapuditi je. Touha zalíbiti se Bohu a láska k víře činí možným to, co dle přirozeného rozumu jest nemožno; když viděla jsem tudíž, jak velmi si přeje náš nejdůstojnější generál, aby se založilo více klášterů, zdálo se mi, že vidím je už založeny, a vzpomínajíc na slova, jež mi řekl náš Pán, viděla jsem už jakýsi počátek toho, čeho jsem dříve nemohla pochopiti. Bolelo mne velmi, když jsem viděla, že náš otec generál se vrací do Říma: zamilovala jsem si ho upřímně, a zdálo se mi, že teď zůstanu docela bez pomoci. Jevil ke mně nesmírnou lásku a velikou přízeň a kdykoliv měl volnou chvíli, přicházel sem rozmlouvati o věcech duchovních jako za osobou, které prý Pán udílí veliké milosti, a tehdy s velikým potěšením jsme ho poslouchávaly.

Než ještě odešel, žádal ho pan biskup, Alvarez de Mendoza, jenž velmi rád podporuje ty, o nichž ví, že touží sloužiti Bohu dokonaleji, aby mu zůstavil svolení, založiti ve svém biskupství několik klášterů bratrů bosáků s původní kázní. Prosili ho o to též jiní; byl by tak učinil rád, ale poněvadž narazil v Řádu na odpor, nechal toho zatím, aby nepobouřil provincie.

Po několika dnech jsem uvažovala, jak jest třeba, mají-li se zakládati kláštery pro řeholnice, aby byli mnichové téže

řehole, a vidouc, že jest jich v naší provincii už tak málo, až se mi zdálo, že přestanou docela, doporučela jsem to vroucně Pánu. Napsala jsem list našemu otci generálovi, prosíc ho o to co nejsnažněji a uvádějíc mu důvody, že by to bylo na veliký prospěch služby Boží, a že závady, jež by se snad vyskytly, nestačí, aby odvrátily od tak dobrého díla, a představila jsem mu, jakou službu by prokázal Panně Marii, kterouž vroucně uctíval. Ona to asi byla, jež ho získala, neboť list můj došel ho ve Valencii a odtud poslal mi svolení založiti dva kláštery, an toužil po největší zbožnosti v Řádu. Aby nebylo odporu, dal to rozhodnouti tehdejšímu provinciálovi a bývalému, jež bylo velmi nesnadno záměru nakloniti. Ale vidouc nejpodstatnější uvedeno ve skutek, důvěřovala jsem, že Pán učiní ostatní, a tak se i stalo, neboť přízní pana biskupa, jenž považoval věc za zcela svou, svolili oba.

Byla jsem sice svolením již potěšena, ale starost má vzrostla, poněvadž jsem neznala v provincii řeholníka, jenž by to uvedl ve skutek, ani světského kněze, jenž by chtěl učiniti takový začátek. Prosila jsem neustále Pána našeho, aby aspoň jednoho člověka vzbudil. Neměla jsem ani domu, ani zač jej koupiti. Hle, tak neměla jsem, ubohá, bosá řeholnice pomoci odnikud než od Pána; byla jsem ozbrojena zmocňujícími listinami a dobrými žádostmi, ale nebylo mi naprosto možno, uvéstí je ve skutek. Přes to neumdlěla má odvaha ani důvěra, když Pán dal jedno, že dá i druhé: všechno zdálo se mi už možným a proto počala jsem to vykonávati.

Ó veliký Bože! Jak jevíš svou moc, dáváje smělost takovému mravenci! Nestává se, Pane můj, tvou vinou, nekonají-li velikých skutků ti, kdo tě milují, nýbrž naši zbabělosti a malomyslnosti! Nikdy se nerozhodujeme, leč v tisícířých obavách a lidských opatrnostech: proto, Bože můj, nepůsobíš svých divů a velikých skutků! Kdo by raději dával, kdyby jen měl komu, kdo by raději přijímal služby

na svůj účet ? Kéž zalíbí se tvé Velebnosti, abych byla pro Tebe něco vykonala, a aby mi nebylo jen těžší počet skládati za mnohé dary, jež jsem přijala ! Amen.

Ve všech těchto starostech ustanovila jsem se požádati o pomoc kněží z Tovaryšstva, kteří byli velmi oblíbeni v onom městě Medině a s nimiž jsem se radila, jak jsem psala již při prvním zakládání, po mnoho let o své duši a jež stále zvláště ctím pro veliké dobro, jež jí prokázali. Napsala jsem tamnímu rektorovi, co mi poručil náš otec generál. Byl to právě kněz, jenž mne zpovídal po mnoho let, jak jsem řekla, ačkoli jsem ho nejmenovala; zove se Baltasar Alvarez, a jest nyní provinciálem. On a ostatní řekli, že učiní pro to, seč budou, a vskutku učinili mnoho, aby dosáhli svolení obce a od představeného, což chudému klášteru všude bývá nesnadno. Tak uplynulo několik dní ve vyjednávání.

Pochůzek se ujal kněz, veliký sluha Boží, který se zřekl úplně všeho světského a byl horlivě oddán modlitbě. Byl kaplanem v klášteře, v němž jsem žila, a Pán dával mu tytéž touhy jako mně, a proto přispěl mi velmi, jak se uvidí později. Jmenoval se Julian de Avila. Měla jsem tedy už svolení, ale neměla jsem ani domu, ani haléře, abych dům koupila, aniž jakého úvěru. Kdyby ho nebyl poskytl Pán, jak jej měla míti taková poutnice jako já? Řízením Páně přišla ke mně velmi ctnostná panna, pro niž nebylo v klášteře svatého Josefa již místa, a jež zvěděvši, že se zakládá jiný klášter, prosila, abych ji přijala. Měla něco, ale velmi málo peněz, za něž nemohly jsme koupiti domu, leda si jej najmouti; daly jsme tedy najmouti dům a ostatních peněz upotřebily jsme na cestu. Nemajíce jiné podpory, vyšly jsme z Avily: dvě řeholnice z kláštera svatého Josefa, já, čtyři z kláštera Vtělení, v němž se zachovává řehole zmírněná a v němž jsem žila, než byl založen klášter svatého Josefa, a náš otec kaplan Julian de Avila.

Když zvědelo se o tom v městě, bylo mnoho zlých řečí : ti pravili, že blázním, jiní vyčkávali konce mé pošetilosti, biskup považoval to (jak mi řekl později) též za velikou pošetilost, ačkoli nedal mi toho tehdy znáti a nechtěl mi ani překážeti ani zarmucovati mne, poněvadž mne velmi miloval; moji přátelé domlouvali mi velmi, ale dbala jsem toho málo, poněvadž se mi zdálo tak snadným, co měli za pochybné, tak že jsem nemohla ani pomysliť, aby dílo nebylo korunováno zdarem. Již při odchodu z Avily napsala jsem knězi našeho Řádu, bratru Antonínu de Heredia, jenž byl tehdy převorem mužského kláštera našeho Řádu v Medině, nazývaného Svatá Anna, aby mi koupil dům. Promluvil o tom s paní, jež si ho vážila a jež měla jeden celý pobořený dům ; jen čtvrt z něho byla zachovalá a měl velmi pěknou polohu. Paní byla tak laskava, že slíbila prodati dům, a tak se s ním dohodla nežádajíc si kromě jeho slova ani záruky ani stvrzení; kdyby si jich byla žádala, nebyly bychom měly kde je vzíti : všechno to řídil Pán. Dům byl tak sešlý, že najaly jsme si jiný, než bychom jej poopravily, což si vyžádalo mnoho práce.

Když jsme po prvním dni cesty už v noci a pro špatnou výpravu unaveny přijížděli k Arevalo, vyšel jeden kněz náš přítel, jenž nám připravil nocleh v domě zbožných žen a řekl mi v útaji, že nemáme domu, poněvadž koupený dům stojí na blízku kláštera augustiniánů, a ti se stavějí na odpor, abychom nevešly do něho, a že jsme nuceny přiti se soudně. Ó Bože! Ráčíš-li, Ty Pane, dávatí odvahu, jak málo dokáže všechen odpor ! Zdá mi se, že spíše mne to povzbudilo, neboť se mi zdálo, že klášter oslaví Pána, an se ďábel již počínal bouřiti. Přes to však jsem mu řekla, aby mlčel a nelekal družek, zvláště dvou z kláštera Vtělení, neb ostatní snesou pro mne každou nesnáz. Jedna z těchto dvou byla tehdy představenou onoho kláštera, a bylo jí náležavě zbraňováno, aby neodcházela ; obě měly vznešené příbuzné, a šly se mnou proti jejich vůli, neb všem se to

zdálo hloupostí. Jak jsem poznala později, jednali zcela rozumně, neboť zalíbí-li se Pánu, abych založila některý klášter, zdá se mi, že mysl má nepřipouští ničeho, co by mi bylo dostatečným důvodem ustati v díle, dokud není dokonáno; a teprve potom se mi ukáží všechny nesnáze, jak se uvidí později.

Přišedši na noclech, zvěděla jsem, že jest v městě tom bratr dominikán, veliký sluha Boží, jemuž jsem se zpovídala, dokud jsem byla v klášteře svatého Josefa. Poněvadž jsem o jeho ctnosti vyprávěla mnoho při onom zakládání, neřeknu tu než jeho jméno: bratr Mistr Dominik Bañez. Jest velmi učený a rozumný a řídívala jsem se jeho radami. Jemu nezdál se můj záměr tak nesnadným jako všem ostatním, neboť čím více někdo poznává Boha, tím snáze koná jeho díla, a poněvadž věděl o některých milostech jež udělil mi Pán, a viděl, co se dalo při zakládání kláštera svatého Josefa, všechno se mu zdálo docela možným. Potěšila jsem se upřímně vidouc jej, neboť jsem se domnívala, že s jeho radou dosáhnou všeho. Když tam přišel, řekla jsem mu zcela tajně, co se děje; jemu se zdálo, že odpor augustiniánů snadno se zlomí; já však považovala jsem každý odklad za věc vážnou, poněvadž jsem nevěděla, co si počítí s tolika řeholnicemi. Tak jsme strávily všechny tu noc ve starostech; poněvadž řekli to hned všem na noclehu.

Časně z rána dorazil tam převor našeho Řádu, bratr Antonín, a pravil, že dům, jehož koupí sjednal, jest dosti rozlehlý a má síň, z níž by se snadno upravil kostelík, kdyby se vyzdobila několika koberci. Na tom jsme se ustanovily; alespoň mně se to zdálo velmi dobrým, neboť nejvíce vhod nám bylo, že bychom byly v domě co nejdříve, poněvadž byly jsme mimo svoje kláštery a kromě toho bála jsem se nějakého odporu, připomínajíc si, co se mi stalo při prvním zakládání; proto jsem si přála, abychom se uvázaly v držení domu, než by se o tom zvědělo, a usnesly jsme se tudíž, aby se tak stalo ihned. S tím shodoval se i Mistr

bratr Dominik. Dorazily jsme do Mediny del Campo na vigilií Nanebevzetí Panny Marie o dvanácti hodinách v noci, sestoupily jsme s vozu v klášteře svaté Anny, abychom nedělaly hluku, a šly jsme pěšky do domu. Milosrdenství Páně bdělo nad námi, neboť právě tehdy zavírali býky, aby příštího dne byli vyvedeni k zápasům, ale nesetkaly jsme se se žádným. Pohříženy jsouce ve svých myšlenkách, nevzpomínaly jsme ničeho, ale Pán, jenž stále myslí na ty, kteří touží jemu sloužiti, zachránil nás, neboť zajisté nezamýšlely jsme tu ničeho jiného. Přišedše do domu, vešli jsme do dvora; zdi zdály se mi velmi pobořeny, ne však tolik, jak se mi zdály po tom ve dne. Zdá se, že Pán chtěl tomu, že požehnaný onen kněz oslepl a neviděl, že se tam nesluší uschovávatí Nejsvětější Svátosti.

Prohlédla jsem onu síň, bylo z ní třeba vynéstí hlínu, strop žádný, stěny opadlé. Noc byla krátká a neměly jsme než několik čalounů (tuším tři), což nebylo ničím pro tu dlouhou síň. Nevěděla jsem, co si počíti, vidouc, že nesluší se, postavit tam oltář. Pánu však se zalíbilo, že chtěl, aby byl ihned postaven. Domovník oné paní měl doma mnoho jejích koberců a modrou, damaškovou ložní pokrývku. Paní, jsouc velmi dobrá, řekla, aby nám dali vše, čeho si budeme přát. Spatřivši tak pěknou výzdobu, chválila jsem s ostatními Pána, ačkoli jsme nevěděly, co si počíti, poněvadž nebylo hřebů a v té době nebylo si jich možno koupiti; jaly jsme se je hledati po stěnách; posléze po dlouhé námaze shledali jsme jich sdostatek. Někteří zavěšovali koberce, my zas vyklízely hlínu, a tak jsme se přičinili, že když se rozednívalo byl oltář postaven, zvonek zavěšen na jakémsi korridoru a ihned se sloužila mše svatá. To stačilo, abychom se uvázaly v držení domu; nikdo si nepovšimnul úpravy síně, jenom toho, že tam byla uložena Nejsvětější Svátost, a my skulinami protilehlých dveří, když nebylo jinak možno, dívaly jsme se, jak se slouží mše svatá. Až dosud byla jsem velmi spokojena, neboť pro mne jest

největší útěchou, vidím-li, že jest o kostel více, v němž jest Nejsvětější Svátost; ale to netrvalo dlouho, neboť sotva byla mše svatá dosloužena, nahlédla jsem okénkem do dvora a spatřila jsem, že všechny zdi se na některých místech hroutí a že bude potřeba mnoha dní, než se spraví.

Ó Bože můj! Jaká úzkost pojala mé srdce, když jsem viděla, jak Boží Velebnost jest uložena na ulici, v době tak nebezpečné jako jest naše pro luterány! K tomu se připojily všechny obtíže, jež mohli působiti ti, kteří na to zle promlouvali, a poznala jsem jasně, že právem. Zdálo se mi, že není možno dále v započatém díle; jak zdálo se mi dříve všechno snadným, když jsem uvážila, že konám to pro Boha, nyní zatahovalo pokušení svou moc tak krutě, že zdálo se mi, jako by se mi nebylo dostalo od Pána žádné milosti: viděla jsem jen svoji ubohost a bezmocnost. Jak jsem se mohla nadíti zdaru, vidouc se takovou třtinou? A kdybych byla sama, snesla bych to, zdá mi se, snáze; ale když jsem pomyslně, že družkám bude se vrátiti do jejich klášterů, z nichž odešly přes všecken odpor, tu bylo mi těžko. Zdálo se mi též, kdyby se zvrtil tento začátek, že by se nesplnilo ani vše to, o čem jsem byla přesvědčena, že to dokoná Pán. Rázem vzrostl strach, nebylo-li pouhým přeludem, co jsem zaslechla v modlitbě, a to nebylo nejmenší, nýbrž největší mukou, neboť bála jsem se nesmírně, nepodvedl-li mne snad ďábel.

Ó Bože můj! Jaký pohled na duši, kterou Ty necháváš trápiti se! Vskutku, vzpomenu-li tohoto zármutku a mnohých jiných soužení, jichž jsem zakusila zakládajíc kláštery, a srovnám-li je s útrapami tělesnými, zdá mi se, že ty útrapy nejsou ničím, přes to že jich bylo mnoho. Při vši té trýzni, jež mne krutě svírala, nedávala jsem však družkám znáti ničeho, poněvadž jsem jich nechtěla ustrašiti více, než byly. Tuto bolest snášela jsem až do večera, kdy rektor Tovaryšstva poslal ke mně na návštěvu kněze, který mi dodal myslí a potěšil mne velmi. Neřekla jsem mu všeho, co

mne soužilo, ale jen to jak mne bolí, že jsme vlastně na ulici. Jala jsem se úsilovně hledati nějakého domu, ať bychom již z něho platily co platily, do kterého bychom se přestěhovaly, než by se spravil tento dům. Utěšovala jsem se poněkud vidouc, jak tam přichází mnoho lidu, a že nikdo nezpozoroval naší zmatenosti, což se stalo jen milosrdenstvím Božím, neboť byli by nám mohli docela právem odňati Nejsvětější Svátost. Nyní teprve rozvažuji o své pošetilosti a že si nikdo nevšiml a nevzal nám jí, neb semi zdálo, že kdyby se tak bylo stalo, bylo vše ztraceno.

Ať snažily jsme se jak snažily, nenalezly jsme v celém městě nájemného domu; proto žila jsem ve dne v noci u veliké trýzni; ačkoli jsem totiž vždy povolávala muže, kteří by bděli před Nejsvětější Svátostí, byla jsem starostlivá, zda snad neusnuli, a proto jsem vstávala v noci, abych na ni pohlédla oknem; měsíc svítil jasně a bylo ji dobře viděti. Po všechny tyto dny přicházelo mnoho lidu, a nejen se nehoršili, nýbrž byli povzbuzeni ku zbožnosti, vidouce Pána našeho po druhé ve chlévě: a Boží Velebnost, jež se nikdy neunaví pokořujíc se pro nás, zdá se, nechtěla jej opustiti. Teprve po osmi dnech jakýsi kupec (jenž bydlil v překrásném domě), vida naši bídu, pozval nás, abychom se ubytovaly v horní části jeho domu, že můžeme v ní býti jako ve vlastním příbytku. Byl tam velmi veliký a zlatem vykládaný sál, který nám dal na kostel, a jedna paní, jež žila v sousedství koupeného domu, jménem Helena de Quiroga, veliká služebnice Boží, nabídla se, že mi pomůže, aby se začala ihned stavěti kaple, v níž by se chovala Nejsvětější Svátost, a dům by zařídil se tak, jako bychom byly v klauzuru. Jiní dávali nám mnoho almužny, abychom měly co jísti, ale tato paní pomohla mi nejvíce.

Počala jsem se tudíž již uklidňovati, neboť přesídlivše měly jsme úplnou klauzuru a počaly jsme se modliti Hodinky. Dobrý převor též velmi se přičiňoval s opravou domu a vytrpěl při tom mnoho; přes to však trvalo to dva mě-

síce, ale zřídil dům tak, že jsme v něm mohly bydleti dobře několik roků: později zlepšil to náš Pán.

Za pobytu svého v domě kupcově byla jsem u veliké starosti o kláštery řeholníků, a nemajíc, jak jsem řekla, nikoho, nevěděla jsem, co si počítí. Proto jsem se rozhodla, promluvit o tom zcela tajně s tamním převorem, abych uviděla, co mi poradí, a učinila jsem tak. Zaradoval se velmi, když o tom zvěděl, a slibil mi, že bude prvním. Považovala jsem to za žert a řekla mu to též; byl sice vždycky dobrým a usebraným a velmi pilným mnichem, jenž miloval svou cellu a byl učený, ale zdálo se mi, že pro takový počátek není, že nemá ani ducha, ani nesnese potřebné strohosti, poněvadž jest útlý a nevykl jí. Ujišťoval mne rozhodně a tvrdil, že dávno už jej volal Pán k životu přísnějšímu a proto že se už rozhodl, že půjde ke kartusiánům, a že mu již řekli, že ho přijmou. Přes to vše nebyla jsem úplně uspokojena, ačkoli jsem se radovala slyšíc to, i prosila jsem ho, abychom posečkali nějakou dobu a aby se cvičil v tom, co mu bude slíbiti. Tak se stalo, že uplynul rok a v tom ho potkalo tolik útrap a pronásledování na křivá svědectví, že se zdá, jako by ho byl Pán chtěl zkoušeti; on pak snášel všechno tak dobře a prospíval tak, že jsem chválila Pána našeho, a zdálo se mi, že Boží Velebnost jej na to připravuje.

Nedlouho potom přibyl tam mladý kněz, který studoval v Salamance, a přišel jako průvodce jiného kněze, jenž mi vyprávěl divné věci z života svého druhá; jmenoval se bratr Jan z Kříže. Chválila jsem Pána našeho, a když jsem s ním promluvila, zalíbil se mi velmi a zvěděla jsem od něho, že by též rád šel ke kartusiánům. Pověděla jsem mu, co zamýšlím, a prosila ho snažně, aby počkal, až nám Pán dá klášter, a řekla jsem mu, jak velikým bylo by dobrem, miní-li se zdokonaliti, když učiní tak ve svém vlastním Řádu, a jak posloužil by tím Pánu mnohem více. Dal mi slovo s podmínkou, nebude-li se dlouho prodlévati. Když jsem viděla, že mám pro začátek už dva bratry, zdálo se mi, že dilo jest

už skutkem, ačkoli nebyla jsem s převorem úplně spokojena; a proto jsem čekala nějakou dobu, a též abych měla kde začít.

Sestry získávaly si stále více důvěry u lidu, jenž si je velmi oblíbil, a zdá mi se právem, neboť neběželo jim o nic, než jak by každá mohla více sloužiti Pánu našemu: ve všem jednaly tak, jako v klášteře svatého Josefa v Avile, poněvadž řád a stanovy byly tytéž. Pán počal volati některé, aby přijaly roucho, a uděloval jim takových milostí, že jsem žasla. Budiž na věky požehnán! Amen. Neboť zdá se, že čeká toliko, aby byl milován, aby mohl milovati.

H l a v a I V.

Mám za dobré, než půjdu dále (neboť nevím, jak dlouho zachová mne Pán na živu, ani zda budu míti kdy, a nyní zdá se mám poněkud kdy) dáti převorkám několik rad, aby uměly vésti podřízené s větším prospěchem jich duší, byť to nebylo právě po jejich chuti. Třeba poznamenati, že když mi bylo poručeno psáti o těchto Založeních, bylo už mimo první klášter svatého Josefa v Avile, jehož zakládání jsem popsala ihned, založeno s milostí Páně sedm jiných i s klášteřem v Alba de Tormes, jenž jest posledním z nich; že nebylo jich založeno více, stalo se tím, že představení zaneprázdnili mne jinými věcmi, jak se uvidí v dalším. Pozorujíc, jaké sedějí duchovní věci v těchto klášteřích za těchto let, poznala jsem, jak jest potřebno, co míním říci: kéž zalíbí se Pánu našemu, aby se mi to podařilo tak, jak toho vidím potřebí. A poněvadž zkušenosti mé nejsou klamem, jest třeba, aby duchové nemalomyslněli; neboť máme-li čisté svědomí a posloucháme-li, jak řekla jsem jinde v některých drobnostech, jež jsem napsala pro sestry, pak jistě nedopustí Pán, aby ďábel nabyl takové moci, že by nás mohl oklamati a uškoditi duši, ba spíše bude sám oklamán; a jak vím, nic nepůsobí tolik zla jako naše obraznost a špatná nálada, zvláště jest-li duše trudnomyslná, neboť přirozenost ženská jest mdlá a sebeláska, jež nás ovládá, příliš zchytralá; tak přišlo ke mně mnoho osob, jak mužů tak žen, a též mnoho řeholnic těchto klášterů, na nichž poznala jsem jasně, že často klamou mimovolně sami sebe. Jsem přesvědčena, že ďábel též se tu asi zamíchává, aby se nám posmíval, ale na velmi mnohých, které jsem, jak jsem řekla, pozorovala, poznala jsem dobrotivost Páně, že jich Pán nepustil ze své ruky: možná že je chce takovými ztrátami cvičiti, aby nabyli zkušeností.

Ve světě upadly pro naše hříchy vnitřní modlitba a dokonalost tak, že jest třeba, abych se o tom vyjádřila, neboť duše bojí se jíti touto cestou, ač ani nevidí nebezpečí; co by se teprve stalo, kdybychom jim o nějakém pověděli? Ačkoli dle pravdy číhá nebezpečí všude a jest třeba, abychom neustále kráčeli s bázní, dokud žijeme, a prosili Pána, aby nás poučoval a neopouštěl, tož přece, jak jsem tuším jednou řekla, může-li býti někdo v mnohem menším nebezpečí, jsou to ti, kdo myslí více na Boha a snaží se zdokonaliti svůj život.

Když vidím, Pane můj, že vysvobozuješ nás často z nebezpečí, do nichž se vrháme, ač ve vzpouře proti Tobě, jak bych jen uvěřila, že nás nevysvobodíš, když netoužíme po ničem více než zalíbiti se Tobě a radovati se z Tebe. Tomu neuvěřím nikdy; byť i bylo možno, aby se staly některé věci dle jiných tajných Božích úradků, než jak se měly státi, ale dobro nepřináší nikdy zla. Kéž jest nám to pobídkou kráčet snažněji touto cestou, abychom více zalíbily se svému Ženichu a našly ho dříve, ne však abychom jí už nekráčely; a kéž nás to povzbudí, bychom se vzmužily a kráčely statečně cestou tak příkrých roklí, jakou jest cesta života, ne však, abychom pozbyly myslí jíti dále, neboť konec konců, jdeme-li pokorně, jistě dospějeme milosrdenstvím Božím města Jerusalema, kde všechno, co jsme vytrpěly, bude se nám zdáti maličkostí, ba zcela ničím, proti blaženosti, již budeme požívat.

Sotva počaly se tyto holubníčky Panny Marie, naší Panní, zalidňovati, už počala Boží Velebnost jevíti své divy na těchto žínkách, mdlých sice, ale silných žádostmi a v odříkání se všeho stvořeného, což zajisté více a více poji duši s jejím Tvůrcem, má-li jen čisté svědomí. Nebylo však toho třeba vytýkati, neboť zdá mi se, že není možno uraziti Pána, jest-li odříkání to pravé: a jako žádné slovo ani žádný skutek nevychází z Něho, tak zdá se nechce ani Boží Velebnost vzdáliti se od nich. To právě vidím nyní v klá-

šterech a mohu to říci docela pravdivě: ať se bojí ty, jež přijdou a budou to čisti, a když neuvidí, co nyní jest, ať nesvalují viny na časy, neboť u Boha jest vždycky čas prokazovati veliké milosti těm, kdo mu slouží opravdově, a ať snaží se vyzkoumat, není-li to nějakou chybou, a napravit ji.

Slýchávám druhdy říkati o začátcích Řádů, že Pán udílel větších milostí oněm dřívějším našim svatým, poněvadž byli základními kameny, a jest tomu tak, ale třeba míti vždy na zřeteli, že i my jsme základními kameny těch, kdo přijdou po nás, a kdybychom my žijící nebyli poklesli v dokonalosti minulých, a kdyby ti, kdo přijdou po nás, jednali právě tak jako my, pak byla by budova stále pevná. Co mi prospěje, že minulí svatí byli tak dokonalí, když já jsem po nich tak bídna, že bořím budovu svým zlým návykem? Jest zcela zřejmo, že ti, kdo přijdou, nebudou mysliti tak na ty, kdo žili před mnoha lety, jako na ty, jež vidí před sebou. Jak hezké, vymlouvati se, že nejsem z prvních, a neviděti, jak se liší můj život a ctnosti od života a ctností těch, jimž Bůh udílel tak velikých milostí!

Oh Bože můj! Jaké to vykrucování a jak zřejmé sebeklamy! Nemluvím o zakladatelích Řádů, neboť Bůh udělil jim více milosti, poněvadž je vyvolil k velikému dílu. Bolí mne, Bože můj, že jsem tak bídna a že sloužím Ti tak málo, ale vím dobře, že jest to jen mou vinou, když neudílíš mi milosti jako předchůdcům. Hnusí se mi, Pane, můj život, když jej srovnám s životem jejich, a nemohu toho říci, abych neplakala. Víím, že jsem promrhala, co oni vydobyli pracně a že nemohu naprosto naříkati na Tebe, a žádná nečiní dobře, když si naříká, nýbrž vidí-li, že její Řád v něčem upadá, ať se snaží státi skálou, na níž by znovu stála budova, neboť Pán jí pomůže.

Vrátím se však k tomu, o čem jsem vyprávěla a čeho jsem se velmi vzdálila. Milosti, jichž Pán udílí v těchto domech, jsou takové, že jest stěží jedna sestra, již Pán vede cestou rozjímání, všechny ostatní dospěly k úplné kon-

templaci, a některé prospívají tak, že se jim dostává vytržení, a jiným udílí Pán jiných milostí, dává jim zároveň zjevení a vidění, o kterých se jasně poznává, že jsou od Boha. Není teď domu, v němž by nebyla jedna nebo dvě neb tři takové sestry. Víím ovšem dobře, že v tom nezáleží svatost, a není ani mým úmyslem, jen abych je chválila, ale pravím to, aby bylo zjevno, že rady, jež dávám, jsou dosti odůvodněny.

Nezamýšlím, aby to, co tu řeknu, bylo považováno za tak moudré, že by to bylo neomylným pravidlem, neboť by to bylo nerozumné u věcech tak nesnadných. Poněvadž však jest v životě duchovním mnoho cest, možná že se mi přece podaří říci něco důležitého o některé z nich; nepochopí-li toho, kdo jí nejdou, nepochopí toho proto, že jdou jinou; a kdyby to nikomu neprospělo, Pán přijme mou dobrou vůli, an ví, že nezkusila jsem sice toho všeho na sobě, ale že pozorovala jsem to na jiných duších.

Nejprve míním promluvit dle svého ubohého rozumu, v čem tkví podstata dokonalé modlitby, neboť našla jsem několik duší, které se domnívají, že vše záleží v myšlenkách, a mohou-li dlouho, ačkoli s velikým sebezáporem, přemýšleti o Bohu, domnívají se ihned, že žijí duchovně; a jsou-li roztržity, nemohouce jinak, třebaže myslí jen na něco dobrého, zmocní se jich ihned velký zármutek a zdá se jim, že jsou už ztraceny. Učení asi nebudou mítí takových domněnek a nevědomostí, ačkoli jsem je našla i u některých z nich; nás ženy však se sluší poučovati o všech takových nevědomostech. Netvrdím, že není milostí Páně, může-li duše neustále rozjímati o jeho dílech, a jest dobře, snaží-li se o to; ale třeba věděti, že každá obraznost není toho přirozeně schopna, za to však jsou všechny duše s to, aby Ho milovaly, a v tom jest větší dokonalost než v myšlenkách. Příčiny, proč naše obraznost jest tak těkavá, vypsala jsem už jinde (zdá mi se ne všechny, což není možno, nýbrž jen některé) a nebudu o nich tudíž tady mluvit, ale ráda bych poukázala na to, že duše není přemýšlení, ani že není dobře, by si vůle od něho nechávala rozkazovati, což bylo by na velikou její škodu, jak řekla jsem

nahoře, poněvadž prospěch duše nezáleží v mnohém přemýšlení, nýbrž v mnohé lásce. A tážete-li se, jak dosáhne duše této lásky, odpovídám: rozhodne-li se pracovati a trpěti pro Boha a činí tak, kdykoli se jí naskytne.

Vskutku, duše nabude snad rozhodnosti, bude-li přemýšleti, co dlužíme Pánu a kdo jest On a kdo jsme my; to jest velmi záslužno a s počátku i velmi potřebno, ovšem tam, kde nebrání tomu něco, co se týká poslušnosti a prospěchu bližních, k čemuž zavazuje láska; neboť kdykoli se nám naskytne poslouchati nebo prospěti bližnímu, vyžaduje to času, který bychom tak rády věnovaly Bohu, jak (dle našeho úsudku) činíme, když přemýšlíme o něm o samotě a kocháme se radostmi, jichž nám uděluje. Zřekneme-li se toho z některé z těchto dvou příčin, působíme Pánu radost a pracujeme pro něho, jak řekl sám: »Cokoli jste učinili některému z těchto nejmenších, mně jste učinili.« A v tom, co se týká poslušnosti, nechce, abychom se brali jinou cestou než on, aby ten, kdo miluje poslušnost následoval ho, neboť byl obediens usque ad mortem. A když jest tomu tak, odkud ta nechut, již pocítujeme tak často, když nestrávili jsme drahé části dne zcela v ústraní a pohřížení jsouce v Boha, poněvadž bylo se nám obíratí jinými věcmi? Zdá mi se z dvou příčin: nejprve a zejména proto, že se tu přimísí velmi jemně sebeláska a nedá nám pochopiti, že se chceme vlastně zalíbiti více sobě než Bohu. Neboť jest jasno, počne-li duše okoušeti, »jak sladký jest Pán«, že jest pro ni větší slasti, odpočívá-li tělo bez práce a duše se raduje.

Ó té lásky těch, kteří v pravdě milují tohoto Pána a poznávají jeho povahu! Jak málo mohou odpočívati, vidí-li, že mohou jen maličko přispěti, aby jediná duše prospívala a milovala více Boha, nebo aby ji nějak utěšili nebo zbavili nějakého nebezpečí! Jak protiví se jim tu vlastní jejich klid! A když nemůže duše ničeho vykonati, útočíc skutky, modlitbami na Pána, pro ty mnohé duše, jež s lítostí vidí hynouti: ztrácí svou rozkoš a považuje tuto ztrá-

tu za zisk, poněvadž nemyslí, jak by se zalíbila sobě, nýbrž jak by konala lépe vůli Páně, tak má se to i s poslušností. Bylo by smutné, kdyby nám Bůh rozkázal zřejmě, abychom se podjali něčeho důležitého, a my bychom nechtěli než patřiti na něho, poněvadž se nám to více líbí. Pěkné to prospívání v lásce Boží, vázati Bohu ruce domněním, že nemůže nás zdokonalovati než jednou cestou!

Znám několik duší, s nimiž jsem se stýkala, a jež — nemluví ani, jak jsem řekla, o tom, co jsem zkusila — poučily mne o této pravdě, když mne velmi bolelo, že mám málo pokdy: a proto litovala jsem jich též, vidouc, že jsou stále zaneprázdněny pracemi a mnoha věcmi, jež jim přikazovala poslušnost; myslila jsem sama pro sebe, ano i říkala jsem jim to, že není možno, aby za takového shonu rostl duch, neboť tehdy nebyl jejich duchovní život veliký. Ó Pane, jak se liší tvé cesty od našich domyslův. A poněvadž si nežádáš od duše, jež se už rozhodla milovati Tebe a odevzdala se do tvých rukou, ničeho jiného, než aby poslouchala a poučovala se dobře, čím by Ti mohla více sloužiti, a toužila po tom, nepotřebuje hledati cest, ani jich voliti, neboť tvá vůle jest už její vůlí. Ty, Pane můj, bereš si na péči, abys ji vedl, kde by lépe prospívala. A ačkoli představený nepečuje, jak by prospívala naše duše, nýbrž aby se vykonaly práce, jež dle jeho úsudku prospívají klášterní obci, Ty, Bože můj, se jí ujímáš a řídíš duši a všechno, čím se obírá, tak že nevědouce ani jak, tím, že posloucháme věrně pro Boha, co káže představení, nabýváme ducha a prospíváme velmi, že se potom až divíme.

Tak bylo tomu u jednoho člověka, s nímž jsem nedávno mluvila; poslušnost přetěžovala ho asi patnáct roků povinnostmi a úřady tak, že nepamatoval, aby za všechna ta léta byl měl pro sebe jeden den, ačkoli pečoval seč byl, aby se aspoň chvíli oddával denně modlitbě a zachoval si čisté svědomí. Jest to duše, jež ze všech, které jsem poznala, nejvíce miluje poslušnost a právě proto přitahuje k ní všechny,

s nimiž sestýká. Pán ho za to odměnil, neboť nevěda jak, našel v sobě onu drahocennou a vytouženou svobodu duševní, jakou mají duše dokonalé a v níž tkví všechno štěstí, po němž možno toužiti v tomto životě, neboť netoužíce po ničem, máme všechno. Takové duše se nebojí ničeho, netouží po ničem na zemi, utrpení jich nepomatou, radosti jich nerozruší, slovem, nic na světě jim nemůže odníti klidu, poněvadž závisí jediné na Bohu; a poněvadž jeho nemůže jim nikdo odníti, bolest může jim působiti jen bázeň, aby neztratili Boha, neboť všechno ostatní na světě zdá se jim, jakoby nebylo, poněvadž to ani nebudeje, ani neboří jejich spokojenosti.

Ó šťastné poslušnosti a roztržitosti pro ni, že takového zisku dobyla! Poznala jsem nejen tuto, ale i jiné takové duše, jichž neviděla jsem několik a mnoho let, a když jsem se jich tázala, čím se zabývaly, odpovídaly, že konaly neustále to, co velela poslušnost a láska. Zároveň však jsem pozorovala, že v životě duchovním vyspěly tak, až jsem nad tím žasla. Proto, dcery mé, nepozbývejte mysli; ale když zaneprázdní vás poslušnost něčím zevnějším, vězte, že Pán jest třebas i v kuchyni a mezi hrnci a pomáhá vám vnitřně i na venek.

Vzpomínám si, jak mi vyprávěl jeden řeholník, že se rozhodl a pevně si umínil, neodřici ničeho, co rozkáže mu představený, ať by to bylo sebe obtížnější; a jednoho dne, pozdě na večer byl prací velmi unaven, takže nemohl ani stát, a chtěl si sednouti na chvilku a odpočinouti; tu zastal ho představený a poručil mu, aby si vzal motyku a šel kopat do zahrady. Ačkoli byl tělesně velmi utmáčen, že se nemohl udržeti na nohou, poslechl: vzal svou motyku, a když vcházel do chodby vedoucí do zahrady (viděla jsem ji po mnoha letech, když mi to vyprávěl, neb jsem zakládala v onom městě klášter), tu zjevil se mu náš Pán s křížem na ramenou, tak unavený a utýraný, že poznal jasně, jak jeho únava proti únavě Pána není ničím. Myslím, že ďábel pod

rouškou dobra vzbuzuje takovou nechut a obtíže, an vidí, že není cesty, jež by rychleji vedla k nejvyšší dokonalosti, než cesta poslušnosti; dobře si toho všimněte a jistě uvidíte, že mluvím pravdu. Jest zřejmo, že nejvyšší dokonalost nezáleží ve vnitřních radostech, ani ve velikých vytrženích, ani ve viděních, ani v duchu prorokování, nýbrž v tom, že vůle naše srovnává se s vůlí Boží, tak že není věci, o které bychom věděli, že si jí přeje Bůh, abychom ji nechtěli celou svou vůlí, a že přijímáme hořké tak radostně jako lahodné, vědouce, že chce tomu jeho Velebnost. Nejobtížnějším zdá se nikoli vykonati to, nýbrž spokojiti se tím, čemu se naprosto vzpírá naše vůle, shodně s naší přirozeností, a opravdu jest tomu tak; ale láska, jest-li dokonalá, jest tak silná, že zapomínáme na své záliby, abychom zalíbili se tomu, koho milujeme. A opravdu i sebevětší obtíže stávají se nám sladkými, víme-li, že se zalíbíme Bohu; a tak milují ti, kdo dospěli k takové lásce pronásledováními a hanbou a urážkami.

Toto jest tak jisto, tak známo a zřejmo, že nemám, proč bych se tím zabývala déle. Chci však ukázati, proč právě poslušnost po mém soudu vede tak rychle, nebo jest nejlepší pomocí, bychom dospěli tak blaženého stavu. Tou příčinou jest, že nejsme nijak pány své vůle, abychom ji odevzdali čistou a úplnou Bohu, dokud jí nepodmaníme rozumem, a že právě poslušnost jest pravou cestou podmaniti ji, poněvadž pádnými důvody se toho nedocílí, ana přirozenost naše a sobectví má tolik důvodů, že bychom tam nedospěli nikdy, a často, nemáme-li chuti, zdají se nám nejpádnější důvody nesmyslem, jen proto, že nemáme chuti něco vykonati.

Mohla bych tu tolik mluvíti o vnitřním boji a tolik o tom, jak pracuje ďábel a svět a naše smyslnost, aby zvrátili náš rozum, že bych nikdy nebyla u konce. Jaká však pomoc? Právě tak jako v životě voliváme si ve spleťtí při rozhodčího a unavení přením skládáme všechno do jeho rukou,

tak zvol si naše duše soudcem buď představeného nebo zpo-
vědníka a rozhodni se, nepřítí se dále, ani nemyslití už na
svůj spor, nýbrž důvěřovati ve slova Páně, jenž praví: „Kdo
vás slyší, mne slyší“, a nestarati se o svou vůli. Pánu jest
velmi mila tato poddajnost, a právem, poněvadž tak či-
níme jej pánem svobodné vůle, již nám dal; cvičíme-li se
v tom, jsouce buď nesmírně sklíčení neb jindy v tisícerych
bojích, ježto se nám zdá nesmyslné, jak jest rozsuzována na-
še pře, dospíváme touto namáhavou cvičbou, že věrně koná-
me, co se nám poroučí: ale posléze, ať obtížně nebo bez ob-
tíží, my to konáme, a Pán zase přispívá nám tak, že právě
proto, že podrobujeme svou vůli a rozum pro něho, činí nás
pány naší vůle. A jsme-li pány nad sebou, pak můžeme
sloužiti Bohu dokonale, věnovati mu čistou vůli, aby ji spo-
jil se svojí; můžeme ho prositi, „aby spadl oheň lásky jeho
s nebe a sžehl tuto oběť“, oprostě ji všeho, co by se mu snad
nelíbilo. Vůle naše už není naší, poněvadž jsme ji položili
ač s velikou námahou na oltář, tak že co na nás jest, nedo-
týká se země.

Jest jasno, že nikdo nemůže dáti, čeho nemá, nýbrž jest
třeba, aby to napřed měl. Věřte mi tudíž, není lepší ce-
sty, jak dosíci tohoto pokladu, než kopati a pracovati, aby-
chom jej vyvážili z dolů poslušnosti; čím více budeme ko-
pati, tím více nalezneme, a čím více se podrobíme lidem,
nemajíce jiné vůle než vůli svých představených, tím více
ji ovládneme, abychom ji srovnali s vůli Boží. Hleďte, se-
stry, tak budeme odměněny, zřekneme-li se slasti samoty!
Pravím vám, že nedostatek samoty nebude vám překážeti
v přípravě, byste dosáhli onoho pravého spojení, o němž
jsem mluvila, a jež záleží v tom, že sjednotíme vůli svou s
vůli Boží.

Toto jest spojení, po němž toužím a jehož bych si přála
u všech, ne však jakási velmi slastná pohřížení, jež se při-
házejí a jež byla pojmenována spojením; a jsou vskutku
spojením, druží-li se ku spojení, o němž jsem právě mluvi-

la, bývá-li však duše po takovém stavu málo poslušna, a miluje-li vlastní vůli, pak, zdá mi se, jest to sjednocení se sebeláskou a ne s vůlí Boží. Kéž zalíbí se Boží Velebnosti, abych jednala tak, jak to poznávám.

Druhou příčinou, jež zdá mi se původem takové nevrlosti, jest tato : poněvadž o samotě jest méně příležitostí urážeti Pána (neboť některých příležitostí nechybí nikdy, an ďábel a my jsme všady), zdá se, že duše žije dokonaleji; bojí-li se totiž urazit Boha, jest jí prevelikou útěchou, že nemá oč klopýtnouti : a vskutku, tento důvod, proč duše touží neobcovati s nikým, zdá se mi pádnějším než důvod, že touží po velikých rozkošech a slastech od Boha. Zde, dcery mé, má se ukázati láska, uprostřed příležitostí, a ne v zákoutích ; a věřte mi, třeba že se tu dopustíme více chyb a možná i několik drobných pádů se nám přihodí, přece jest neporovnatelně větší náš zisk. Všimněte si však, že mám na mysli stále, že se vydáváme do příležitostí z poslušnosti a z lásky, sice však jsem vždy toho mínění, že samota jest lepší a že jest nám toužiti po ní, kdykoli žijeme u příležitostech, o nichž mluvím, a vskutku, tato touha neustále žije v duších, jež milují Boha opravdově.

Pravím-li, že poslušnost a skutky lásky jsou pro nás ziskem, pravím to proto, že poznáváme tu, kdo jsme a jak daleko dospěla naše ctnost. Duše, jež stále jest v ústraní, ať zdá se jí, že jest sebe světější, neví, má-li trpělivost a pokoru, a nemá ani, jak by to zvéděla. Neboť jak můžeme věděti, že jest někdo udatný, když jsme ho neviděli v bitvě? Svatému Petru se zdálo, že jest velmi statečný, ale pohleďte, jakým byl u příležitosti ! Než povstal z pádu a nedůvěřoval už sobě, ale naučil se tím skládati svou důvěru v Boha a vytrpěl později, jak víme, smrt mučnickou.

Ó Bože můj, kéž bychom poznali, jak jsme ubozí ! Ve všem vězí nebezpečí, toho-li nepoznáváme, a proto jest pro nás velmi dobré, když se nám něco poroučí, co odhaluje naši bídu. Den pokorného sebezpoznání, jenž nás stál mnoho

zármutku a útrap, považují za větší milost Páně než mnoho dní modlitby, a to tím více, že pravý milovník miluje všude a vzpomíná vždy miláčka. Pěkné by bylo, kdybychom se mohli modlití jedině v ústraní! Vidím, že se nemohu modlití mnoho hodin, ale, ó Pane, kolik zmůže u Tebe vzdech, vytrysklý z hloubi trpícího srdce, jež vidí, že není dosti na tom, když žijeme ve vyhnanství, ale že se nám nedostává ani volné chvíle, abychom mohli o samotě požívatí Tebe! Tu jest docela jasno, že jsme jeho otroky a že z lásky k němu prodali jsme svou vůli ctnosti poslušnosti, neboť pro ni přestáváme jaksi požívatí samého Boha, a to vše není ničím, uvážíme-li, že On opustil z poslušnosti klín Otcův a stal se naším otrokem. Čím tedy odplatíme, čím odsloužíme se za tuto milost? Jest třeba míti pozor, aby duše neustala tak míti péči ve skutcích, a byť i šlo o skutky poslušnosti a lásky, aby se utíkala často vnitřně k svému Bohu. A věřte mi, to není dlouhý čas, co prospívá duši v modlitbě, a tráví-li čas tolikéž ve skutcích, napomáhá jí to velice, aby se lépe v kratičké době připravila roznítiti v sobě lásku, než mnoha hodinami rozjímání. Všechno přichází z ruky Páně. Buď požehnán na věky věkův!

Vynasnažila jsem se pečlivě pochopiti, odkud pochází veliké uchvácení, jež jsem pozorovala u několika osob, kterým skýtá Pán v modlitbě mnoho radosti, a které se věrně připravují na přijetí milostí. Nemluví tu o chvílích, kdy duše jest bez sebe a vytržena Boží Velebností, neboť o tom psala jsem mnoho už jinde a nemám, proč bych mluvila o něčem takovém, neboť jde-li o pravé vytržení, pak nezmůžeme ničeho, ať odporujeme jak odporujeme; třeba jen poznamenati, že násilí, jež nás nutí, nevládnouti sebou, netrvá při něm dlouho. Než přihází se často, že se počíná modlitba klidu na způsob duševního spánku, a ten omámí duši tak, že nevíme-li, jak si tu počínati, snadno zmaříme vlastní vinou mnoho času a mrháme silami a bez valné zásluhy.

Přála bych si, abych se tu dovedla vyjádřiti, ale jest to tak nesnadno, že nevím, budu-li s to, ale vím dobře, že budou-li mi chtít uvěřit, pochopí to duše, které se octnou v takovém klamu. Znáám několik duší, a to duší velmi ctnostných, které trávaly v takovém stavu sedm až osm hodin a domnívaly se docela, že to jest vytržení; a každé cvičení ve ctnosti strhovalo je tak, že bývaly rázem bez sebe, any se domnívaly, že není dobře odporovati Pánu; a tak mohou pomalu umřít nebo se zblázniti, nepostarají-li se, by se vyléčily.

Vím o tom toto: Jakmile počne Pán udělovati duši slasti, hrouzí se duše, poněvadž přirozenost naše tolik miluje rozkoše, do této radosti tak, že by se nejraději ani nepohnula, aby jí nějak neztratila, neboť opravdu jest mnohem příjemnější než radovánky světské; přihodí-li se, že se jich dostane přirozenosti mdlé, nebo ducha či lépe řečeno obraznosti přirozeně nehybné, a vnímající jen jedinou věc, zůstá-

vá beze vší roztržitosti na tom, co pojala, právě tak jako zůstávají mnozí lidé pohroužení do něčeho, o čem počali přemýšlet, třeba nebylo to o Bohu, a dívají-li se na něco, nepozorujíce ani, ač se dívají; lidé tak váhaví, že zdá se zapomínají z nepozornosti, co chtěli říci. Tak stává se i tady dle přirozených vlastností nebo tělesného složení nebo mdloby; a což trdnomyslní — těm teprve bude zakusiti tisícerych slastných hloupostí.

O této povaze myslí promluvíme později poněkud obšírněji. Ale i tam, kde jí není, přihází se, co jsem řekla, a též, jak jsem řekla, u lidí, kteří jsou utrýznění kajícími skutky; počne-li jim láska poskytovat citelné slasti, nechávají se od ní, jak jsem řekla, úplně vésti; a zdá mi se, že milovali by mnohem lépe, kdyby nedali se tak omámiti, neboť na tomto stupni modlitby mohou velmi snadno odporovati. Jako slabý člověk padá lehko do mdlob, tak že nemůže ani mluvit, ani se hýbat, tak jest tomu tady, neodporuje-li duše; neboť síla ducha vzrůstá a podmaňuje přirozenost, jest-li slába. Mohl by se někdo otázati: Čím liší se to od vytržení? Zdánlivě aspoň jest to totéž, a nechybí ani důvodů pro to. Ale po pravdě není to totéž. Neboť vytržení nebo spojení všech mohutností duševních trvá, jak jsem řekla, jen chvilku a zůstává veliké účinky a osvěcuje duši vnitřně a i jinak velmi ji obohacuje; rozum nepracuje tam vůbec, nýbrž jest to Pán, jenž působí ve vůli. Zde však jest tomu zcela jinak: tělo jest sice upoutáno, ale vůle, ani paměť, ani rozum nejsou upoutány, nýbrž jsou i ve své pošetilé činnosti a utkvěli snad na něčem, zarytě se toho drží.

V takové slabosti tělesné, neboť není to nic jiného, nenalézám žádného prospěchu kromě toho, že měla dobrý počátek; ale mohlo by se lépe užítí tohoto času, než býti takovou dobu omámen, mnohem více si můžeme získati zásluhy jedním skutkem a častým vzbuzováním vůle, bychom milovali Boha, než když ji necháme nečinnou. Proto radím převorkám, aby se seč budou přičinily a nedopouš-

těly těchto tak dlouho trvajících mrákot, neboť zdá mi se není to nic jiného, než nechávati ochrnouti mohutnosti a duševní smysly, aby nekonaly toho, co jim poroučí duše; a tak ji zbavují zisku, jehož nabývají, pečují-li, jak by se zalíbily Pánu. Pozorují-li, že pochází to ze slabosti, ať zakáží jim posty a mrskáni (ty totiž, jež nejsou předepsány, a časem může se naskytnouti, že mohou jim zakázati s dobrým svědomím všechny), a zaměstnávají je, aby se rozptýlily.

I kde není takových umrtvování, jest toho třeba, jest-li obraznost velmi zaujata, byť nejvyššími věcmi modlitby, neboť přichází se často, že takové duše sebou nevládnou, zvláště přijaly-li už od Pána nějakou mimořádnou milost, nebo měly-li nějaké vidění; duši zdá se pak, že vidí je stále, a není tomu tak, poněvadž je spatřila jen jednou. Jest třeba, aby ten, kdo pozoruje několik dní takové vzrušení, změnil látku rozjímání, což není nevhodno, obíráme-li se jen věcmi Božími, neboť obíráme-li se tím neb oním, zabýváme se přece věcmi Božími, a Bůh kochá se často právě tak, rozjímáme-li o jeho tvorech a o moci, jíž je stvořil, jako když přemýšlíme o Tvůrci samém.

Ó neblahé bídý lidské, jež se stala hříchem takovou, že potřebujeme i v dobrém kázně a míry, abychom nezničili svého zdraví tak, že bychom nemohli požívatí dobra! A opravdu jest záhodno, aby věděli to mnozí, zvláště ti, kdo mají slabý rozum nebo slabou obraznost, a jest toho velmi potřebí, aby sloužili více našemu Pánu. A pozoruje-li duše, že se jí v obraznosti představuje některé tajemství Utrpení nebo blaženost nebeská nebo cokoli takového, a trvá-li to po mnoho dní, tak že nemůže, ač se snaží, mysliti na nic jiného a nebýti již v to pohroužena, věz, že jest se jí rozptylovati, jak může, sice pochopí brzy, jakou vzala škodu, a že to pochází, jak jsem řekla, buď z veliké slabosti tělesné nebo z obraznosti, což jest mnohem horší. Neboť jako nevládne sebou blázen, utkví-li na něčem a nemůže se rozptýliti ani mysliti na něco jiného, ani není důvodů, jež

by ho k tomu pohnuly, poněvadž nevládne svým rozumem, tak mohlo by se přihoditi i tady, ačkoli jest to bláznovství příjemné.

Oh, jak to může duši velmi uškoditi, jest-li povahy trudno-myslné ! Nenalézám, proč by to bylo dobré, poněvadž duše jest schopna požívatí samého Boha, neboť, není-li nic takového, jak jsem se zmínila, proč by se měla duše poutati jen na jediné z jeho veleděl nebo tajemství, kdyžžtě Bůh jest nekonečný, když jest tolik toho, čím se můžeme zabývatí ? A čím více jeho děl toužíme pozorovati, tím více se jeví jeho velikost.

Netvrdím, že by duše měla za hodinu, nebo za den přemýšleti o mnoha věcech, neboť tak nemohla by asi požívatí žádné docela. Poněvadž jsou to věci velmi jemné, nerada bych, aby duše mysly, co mi ani nepřišlo říci, nebo aby pochopily nesprávně. Vskutku, jest tak důležité, pochopiti tuto hlavu dobře, že není mi obtížno psáti ji, přes to že jest obtížna, a přála bych si, aby ten, kdo jí nepochopí na poprvé, neobtěžoval si čísti ji vícekrát, zvláště převorky a mistryně novicek, jimž jest vésti sestry v modlitbě. Neboť nepečují-li hned s počátku, aby vyléčily takové slabosti, uvidí, jak mnoho času budou na to potřebovati později.

Kdybych napsala, kolik jsem zvěděla o této škodě, poznali byste, že považuji to právem za tak důležité. Budu vyprávěti jen jeden příběh, a z toho mohou souditi na ostatní. V jednom z našich klášterů žijí řeholnice a sestra laička, obě velmi prospívající v modlitbě, spojené s umrtvováním a pokorou a jinými ctnostmi; jsou zahrnovány slastmi od Pána a Bůh jim dopřává kochati se jeho velebnostmi; zvláště však tak úplně všeho se odřekly a jsou tak zaníceny láskou k němu, že se nezdá, ať je jakkoliv zkoušíme, než že věrně spolupůsobí s milostmi, jež jim udílí náš Pán, seč jest arci naše nepatrnost. Mluvila jsem tolik o jejich ctnosti, aby ty, jež jí nemají, bály se tím víc. Padly na ně tak veliké návaly touhy po Pánu, že nevěděly, co si po-

číti. Zdálo se jim, že je utiší jen svatým přijímáním, a prosily tudíž zpovědníků, aby jim dovolili přijímati často. Toto jejich utrpení rostlo tak, až se zdálo, že umrou, nebudou-li přijímati každého dne. Zpovědníci (ačkoliv jeden z nich byl velmi zbožný) vidouce takové duše a jejich tak veliké touhy, domnívali se, že jest záhodno takto léčiti jejich neduh. Nebylo však na tom dosti; jedna z nich trpěla takovou úzkostlivostí, že bylo třeba, podávati jí už ráno, aby, jak se jí zdálo, mohla žíti, — a nebyly to duše, jež by se přetvařovaly, ani nebyly by lhaly za nic na světě. Nebyla jsem právě v tom klášteře. Převorka mi psala, co se stalo, a že neví, co si s nimi počíti, a že tak moudří mužové tvrdí, když nelze jinak, že třeba jim pomáhati tímto způsobem. Milostí Boží pochopila jsem ihned, oč běží; přes to však jsem mlčela, dokud jsem nepřibyla do kláštera, poněvadž jsem se bála, abych se neklamala: a bylo radno, neodporovati tomu, jenž to schvaloval, až bych mu vysvětlila své důvody. Byl tak pokorný, že mi uvěřil hned, sotva že jsem tam přibyla a promluvila s ním. Druhý zpovědník nebyl tak zbožný, a přirovnán jsa k prvnímu, nebyl téměř ničím: nemohla jsem ho nijak přesvědčiti; ale toho jsem dbala málo, poněvadž nebyla jsem mu tak zavázána. Promluvila jsem se sestrami, uvedla jim mnoho důvodů, po mém soudu dostatečných, aby poznaly, jak jsou šáleny, domnívají-li se, že umrou bez tohoto léku: utkvěly na tom tak, že žádný důvod nebyl, ani by nebyl s to, aby je přesvědčil. Viděla jsem již, že vše jest marno, i řekla jsem jim, že mám též takové touhy, a přece raději nebudu přijímati, aby uvěřily, že není třeba, aby přijímaly častěji než všechny ostatní: ať zemřeme všechny tři, že bych to považovala za lepší, než aby takový návyk vloudil se do našich klášterů, v nichž žily sestry, jež milovaly Boha tolik jako tyto a jež by chtěly přijímati též tak často.

Škoda, již způsobil zvyk a ďábel, jenž asi též se připletl, byla tak nesmírná, že se opravdu zdálo, že umrou, nebudou-li

přijímati. Počínala jsem si s velikou přísností, neboť čím více jsem pozorovala, že se nepodřizují poslušnosti, domnívajíce se, že nemohou jinak, tím jasněji jsem viděla, že tu běží o pokušení. Prvního dne trpěly mnoho, druhého poněkud méně, a tak se menšilo jejich utrpení, až snesly klidně, že já jsem přijímala, poněvadž poručil mi zpovědník (neboť jinak bych toho nebyla učinila, vidouc, jak jsou křehké). Za krátkou dobu poznaly ony a všechny, že běželo o pokušení, a bylo dobře, že se to zmohlo v pravý čas; neboť o něco později vznikl v tomto klášteře rozpor s představenými, ne však vinou řeholnic (a možná že budu o tom později něco vyprávěti), kteří nebyli by uznali za dobrý takový zvyk, ani by ho nestrpěli.

Oh, kolik takových událostí mohla bych vyprávěti! Jen ještě jednu uvedu: nestala se v klášteře našeho Řádu, nýbrž u Bernardinek. Žila tam řeholnice, neméně ctnostná než zmíněné. Častým mrskáním a posty tak seslábla, že kdykoli přijímala nebo se jí naskytlo rozlítiti se v pobožnosti, upadla pokaždé na zemi a setrvala tak osm až devět hodin, a jí i všem se zdálo, že to jest vytržení. To přiházelo se jí tak často, že by bylo to způsobilo mnoho zla, kdyby se byla neučinila tomu přítrž. Celým městem kolovala pověst o vytrženích. Poslouchala jsem to s bolestí, neboť Pán mne ráčil poučiti, oč běží, a bála jsem se, co z toho asi vzejde. Její zpovědník, jenž byl též mým duchovním otcem a jemuž jsem velmi důvěřovala, vyprávěl mi o tom. Řekla jsem, co o tom myslím, a že to jest mrhání času, že není možno, aby to bylo vytržení, nýbrž slabost, aby jí zakázal posty a mrskání a rozptyloval ji. Jsouc poslušna, povolila. Za krátkou dobu nabyla sil, a nebylo už ani slechu o vytržení; kdyby to bylo bývalo pravé vytržení, nic by bylo nepomohlo, až by byl chtěl Bůh. Neboť u vytržení jest duch tak silen, že naše síly nejsou s to, by odporovaly, a jak jsem řekla, v duši zůstávají veliké účinky; tady však jest nám, jako by se nic nebylo stalo, a cítíme jen únavu tělesnou.

Z toho můžeme poznati, že třeba považovati za podezřelé všechno, co by nás podmaňovalo tak, že bychom poznávali, že rozum není už svoboden, a že tímto způsobem nezískáme nikdy svobody duševní, neboť jednou z jejích vlastností jest, že ve všem nalézá Boha a ve všem na něho může mysliti. Ostatní jest jen duševní poroba a nemluví-li ani o škodě, již působí tělu, poutá duši, aby se nezdokonalovala; jako když někdo jde cestou a zapadne do kaluže a do bahna, tak že nemůže dál, tak jest tu částečně duši, a přece, má-li prospívati, jest třeba, aby nešla, nýbrž letěla.

Oh, což teprve, když takové duše říkají nebo se domnívají, že jsou pohříženy v Božství a nevědí, co si počítí, any jsou tak strhovány, a že nemohou se ničím rozptýlit, což stává se často! Hleďte, upozorňuji znovu: pro den, nebo pro čtyři, nebo pro osm není se čeho báti, neboť to není mnoho, setrvá-li slabá přirozenost v záchvatu po tolik dní; trvá-li však záchvat déle, jest třeba pomoci. Při všem tom jest dobré, že není tu viny hříchu a že duše neustane získávati zásluh; ale vyskytují se též nešvary, o nichž jsem se už zmínila, i mnohé jiné.

Co se týká svatého přijímání, bylo by už velmi zlé, kdyby duše z lásky k němu nepodrobila se i tu zpovědníkovi a převorce, přes to že cítí opuštěnost, ne však s upřílišeností, aby neupadla do ní. Jako v jiném jest i tu třeba, aby představení umrtvovali duše a poučovali je, že jest lépe zřici se své vůle, než si hledati útěchy.

Tu přidružuje se též snadno naše sebeláska. Mně se přihodilo nejednou, že po svatém přijímání, kdy způsobá jistě se ještě ani docela nerozplynula, vidouc přijímati jiné, přávala jsem si, abych nebyla přijímala a mohla přijímati znovu. Poněvadž se mi to stávalo tak často, poznala jsem posléze, že to bylo spíše pro mou slast než z lásky k Bohu, ačkoli jsem se tehdy nedomnívala, že by se mi bylo polepšiti. Poněvadž totiž cítíme přistupující k svatému přijímání většinou něžnou slast, proto zmocňovala se mne ona touha;

neboť netoužila jsem míti Boha v duši — vždyť jsem ho už měla; nechtěla jsem tím vyplniti rozkazu jíti k svatému přijímání — vždyť jsem tak již učinila; netoužila přijmouti milosti, jež se nám udělují s Nejsvětější Svátostí — vždyť jsem je už přijala. Slovem, poznala jsem jasně, že neběží tu o nic víc, než abych pocítila znovu onu smyslovou slast.

Vzpomínám si, že v městě, kde byl náš klášter a kde jsem žila, poznala jsem ženu, již všecken lid prohlašoval za velikou služebnici Boží, a byla jí asi. Přijímala každého dne a neměla zvláštního zpovědníka, nýbrž jednou šla přijímat do toho, podruhé do onoho kostela. Zpozorovala jsem to a byla bych raději viděla, kdyby poslouchala jednoho zpovědníka, než aby přijímala tak často. Žila v domě sama a (jak se mi zdálo) konala, co se jí zalíbilo; ale poněvadž byla dobrá, konala jen dobré. Řekla jsem jí to několikrát, ale nedbala na mne, a pravem, poněvadž byla mnohem lepší mne, ale v tom nezdálo se mi, že bych se byla mýlila.

Tu přišel tam svatý bratr Petr z Alcántary. Žádala jsem ho, aby s ní promluvil, ale zpráva, kterou mi o ní podal, mne neuspokojila. Zavinielo to asi jen to, že jsme tak ubozí, že nejsme nikdy spokojeni než s těmi, kdo jdou touž cestou jako my, neboť jsem přesvědčena, že tato žena sloužila Pánu víc a vykonala víc pokání za rok, než já za mnoho roků. Posléze onemocněla na smrt (za tím účelem to vypravuji) a přičinila se, aby každého dne sloužila se v jejím domě mše svatá a aby jí byla podávána Nejsvětější Svátost. Když nemoc trvala dlouho, mínil kněz, převěrný sluha Boží, jenž sloužil často mši svatou v jejím domě, že nemělo by se trpěti, aby přijímala každého dne ve svém domě. Bylo to asi pokušení ďábelské, neboť stalo se to právě v poslední den, kdy zemřela. Když viděla, že mše svatá se končí a že zůstane bez Pána, dohněvala se a tak se rozzlobila na kněze, že on velmi pohoršen šel ke mně a vyprávěl mi to. Bolelo mne to velmi; a nevím ani, zda se smířila s Bohem; myslím zemřela hned potom.

Z toho můžeme poznati, jakou škodou bývá, jednáme-li ať v čemkoliv a zvláště v něčem tak důležitém po své vůli. Neboť kdo se blíží k Pánu tak často, má zajisté poznávaní, jak jest nehoden, a neblížití se k němu dle svého dobrého zdání, leč nahražuje-li poslušnost k našim představeným to, co nám chybí, bychom směli přistoupiti k tak velikému Pánu. Oné nebožce se naskytla příležitost, pokoriti se hluboko, a možná byla by získala větších zásluh než kdyby byla přijímala, kdyby byla poznala, že není vinen kněz, nýbrž že chtěl tomu Pán, vida, jak jest ubohá a nehodná, aby vešel do tak špatného příbytku. Tak činila jiná duše, již zakazovali často rozumní zpovědníci svaté přijímání, poněvadž přijímala často. Ač ji to bolelo nesmírně, přece toužila více po cti Boží, než po své, a za vše jen chválila Boha, že vnukl zpovědníkovi uvážiti, jakou jest, a zabrániti, aby Boží Velebnost nevstupovala do tak špatného příbytku: přemítajíc o tom, poslechla s velikým klidem duševním, ačkoli s vnitřní a milostnou bolestí; ale za celý svět nebyla by se protivila rozkazu.

Věřte mi, že láskak Bohu, a nepravím, že jí jest, leda po našem zdání, ta, která rozněcuje vášně tak, že se zvrhá v nějakou Boží urážku nebo že ruší duševní klid, a která jest tak zamilovaná, že nepřijímá rozumného naučení, jest zřejmě sobectvím, a že ďábel neusne, aby na nás dorážel, když nám doufá nejvíce uškoditi, jako uškodil oné ženě; opravdu poděsilo mne to velmi, ačkoli nemohu uvěřiti, že by ďábel byl s to, aby překazil její spasení, neboť dobrota Boží jest veliká, ale pokušení přišlo v dobu vážnou. Vyprávěla jsem to zde, aby převorky bděly a sestry se bály a rozjímalý a zpytovaly se, jak přistupují, aby přijímaly tak velikou milost. Činí-li tak, aby se zalíbily Bohu, věztež, že jemu se líbí »více poslušnost než obět.« A když tomu tak a když si získám ještě více zásluh, proč bych se znepokojovala?

Netvrdím, že by neměly míti pokorné bolesti, neboť nedospěly všechny takové dokonalosti, aby jí neměly, když ko-

nají jediné to, o čem vědí, že se to více líbí Bohu. Oprostila-li se však vůle úplně od vlastních zájmů, pak nebude se jistě rmoutiti, nýbrž radovati, že naskytá se jí příležitost, zalíbiti se Pánu v něčem tak krušném, a pokoří se a zůstane spokojenou, když bude přijímati duchovně. Ale poněvadž spočátku jest to milost, uděluje-li Pán takové mocné touhy, přiblížiti se k němu, (pravím s počátku, ačkoli stává se tak i později, poněvadž tu třeba si více vážiti takových milostí, ani začátečníci, jak jsem řekla, nejsou ostatně v dokonalosti tak utvrzeni), proto lze dovoliti, aby začátečníci prahli láskou i bolestí, když jim není dovoleno přistoupiti k svatému přijímání, ale s duševním klidem a čerpajíce odtud pohnutky k úkonům pokory.

Kdyby však stalo se tak s jakýmsi rozčilením, nebo vášní, nebo rozepří s představenou nebo se zpovědníkem, věřte mi, že to jest jistě pokušení. Kdyby se některá rozhodla přijímati, přes to že zpovědník ji zakázal přijímati, nechtěla bych zásluhy, již tu získá, neboť v něčem takovém nesmíme souditi sami sebe. Ať rozsoudí ten, kdo má klíče, aby svazoval a rozvazoval. Kéž ráčí nás Pán osvítiti, abychom pochopili věci tak důležité, a kéž neodnímá nám své přízně, abychom neužívali milostí, jichž nám udílí, na to, abychom je hněvali.

Mé sestry z kláštera svatého Josefa v Salamance, kdež píšu tuto knihu, prosily mne snažně, abych jim naznačila, jak by se chovaly k těm, jež jsou povahy trudnomyslné. Dáváme sice dobře pozor, abychom nepřijaly těch, jež ji mají, ale bývá tak ošemetná, že se umí tvářiti mrtvou, kdy třeba, a proto ji nepozorujeme, až není pomoci. Zdá mi se, že jsem se o tom zmínila v jedné knížečce, ale nepamatuji se. Neuškodí však, když se zmíním o tom i tady, zalíbí-li se Pánu, by se mi to podařilo. Možná, že jsem o tom mluvila už jindy, ale mluvila bych o tom ještě stokrát, kdybych věděla, že to bude některé nějak na prospěch. Jest tolik výmyslů, jež si vyhledává tato povaha, aby mohla konati svou vůli, že jest třeba jich hledati, aby se vědělo, jak trpěti a řídití takové duše, aby se neuškodilo jiným.

Třeba poznamenati, že nejsou všichni trudnomyslní tak obtížni, neboť přihodí-li se, že to jest člověk pokorný a přirozeně mírný, trpí sice sám mnoho, ale neškodí jiným, zvláště má-li dobrý rozum. Též bývá ten více a ten zas méně trudnomyslný. Jsem pevně přesvědčena, že ďábel užívá u některých duší trudnomyslnosti jako léčky, jak by je získal, a nevedou-li si velmi opatrně, získává je, poněvadž tato povaha usiluje nejvíce o to, aby podmanila rozum, jenž se zatemňuje, a stane-li se tak, čeho nepodniknou naše vášně? Zdá se, že je bláznem, kdo nemá rozumu, a jest tomu tak. Ale u těch, o nichž nyní mluvíme, není zlo ještě tak veliké, což bylo by vlastně menším zlem, ale považovati za rozumného a nakládati jako s rozumným s někým, kdo nemá rozumu, jest nesnáz nesnesitelná. S úplně nemocnými tímto neduhem jest třeba nakládati laskavě; nejsou nebezpečni; a možno-li je něčím podmaniti, pak jedině bázní.

U těch, u nichž tento tak škodlivý neduh teprve počal a není ještě tak utvrzen, bude třeba učiniti přítrž týmž způsobem, nepomohou-li jiné léky, neboť konec konců pochází z této povahy a z téhož kořene a roste z téhož kmene. Bude tudíž představeným sáhnouti k pokáním Řádu a snažiti se, aby podmanily trudnomyslné tak, aby poznaly, že nemohou konati své vůle vůbec v ničem. Neboť poznají-li, že docílily někdy něčeho svým křikem a zoufalstvím, jež jim vnuká ďábel, aby je mohl zatratiti, pak jsou ztraceny a jedna taková dovede rozrušiti celý klášter.

Poněvadž ubohá nemá v sobě síly, aby se ubránila představám a svodům ďáblovým, jest třeba, aby představená řídila ji s největší pozorností nejen na venek, ale i uvnitř. Poněvadž rozum nemocné jest zatemněn, jest třeba, aby představená měla rozum tím jasnější, aby ďábel nepodmanil si tímto neduhem její duše. Jest to nebezpečno, neboť mnohdy doléhá tato nemoc tak, že podmaní rozum (a tu nebylo by hříchu, jako nemají hříchu blázni, ať tropí sebe větší nesmysly); ale ti, kdo nedospěli až sem a jejichž rozum jest jen nemocen, mají ovšem částečně hřích; časem bývají dobří a tu jest třeba, aby neosvojili si v dobách, kdy jsou zlí, svobody, poněvadž až by byli zas dobří, neuměli by se ovládnouti, což jest strašná lest ďáblová. Pozorujeme-li je, usilují nejvíce o to, aby prorazili se svou a mluvili všechno, co jim slina přinese na jazyk, a pozorovali chyby jiných, aby tím zakryli své, a kochali se tím, co se jim líbí, slovem, nemají v sobě síly, odporovati svým choutkám. Any jejich vášně nejsou umrtveny a každá z nich chce dělati, co jí se líbí, co by se stalo, kdyby nebylo nikoho, kdo by jim odporoval?

Poněvadž jsem viděla a stýkala se s mnohými dušemi trýzněnými tímto neduhem, opakuji, že není tu jiného léku než podmaniti je všemi možnými cestami a způsoby; nestačí-li slova, budiž užito trestů; nestačí-li malé, budiž užito velkých; nestačí-li vězniti je měsíc, buďtež uvězněny

čtyři měsíce, neboť nelze vykonati ničeho lepšího pro jejich duše. Neboť jak jsem už řekla a opakuji, jest důležité, aby to takové duše věděly. Nevládnou sebou sice někdy, nebo často, ale není to poblouzení tak úplné, že by omlouvalo jejich vinu (někdy ji asi omlouvá, ale ne vždy), a proto trvá duše u velikém nebezpečí, není-li ovšem, jak jsem řekla, zbavena rozumu tak, že by byla nucena konati a mluvit, co koná a mluví, nemohouc jinak. Jest velikým milosrdenstvím Božím, podřizují-li se ti, kdo trpí tímto neduhem, svým vůdcům, neboť jen v tom jest, jak jsem řekla, jejich záchrana. A bude-li to čisti některá trudnomyslná, prosím ji pro lásku Boží, aby uvážila, že běží tu možná o její spásu.

Znám několik duší, jež nejsou daleky, ztratiti rozum úplně, ale jsou to duše pokorné a bojí se tak uraziti Boha, že přes to, že se v nitru div neuplácí, nečiní než to, co se jim poroučí a snášejí svou nemoc jako jiní: jsou to sice větší muka, ale proto dosáhnou též větší blaženosti, a trpí očistec tady, aby netrpěly ho tam. Ale opakuji, že takové, které toho nečiní samy, mají k tomu přinutiti představené, jež nemají se dáti oklamati nerozvážným soucitěm, aby jejich pošetilostí neupadly do zmatku všechny.

Mimo nebezpečí, o němž jsem se právě zmínila, jest tu jiná, preveliká škoda. Vidí-li jiní trudnomyslnou, zdá se jim, že jí nic není, poněvadž nevědí, jakým vnitřním násilím trpí taková duše. Přirozenost naše jest tak bídna, že domnívá se každá, že jest trudnomyslnou, aby jiné nakládaly též s ní laskavě, ba ďábel jí namluví, že jest vskutku trudnomyslná a tak způsobí ďábel porážku, již bude nesnadno napravit, až bude zpozorována. Proto jest tak důležité, aby trudnomyslnost nebyla nijak bezstarostně trpěna, nýbrž odporuje-li trudnomyslná představenému, jest mu ji potrestati jako zdravou a neprominouti jí ničeho; řekne-li spolusestře zlé slovo, právě tak; a tak ve všem takovém.

Zdá se býti nespravedливо, potrestati nemocnou jako zdravou, nemůže-li jinak jednati. Tu však bylo by též ne-

spravedlivě svazovati a bít blázny, a měli by se nechat, aby povraždili všechny. Věřte mi: zkusila jsem to a ačkoli jsem zkoušela, jak se mi zdá, mnoho věcí, nenašla jsem nic jiného. A nechá-li převorka ze soucitu trudnomyslné jednou jednati svobodně, konec konců toho nesnese; a až to bude chtít napraviti, budou z toho mít jině už velikou škodu. A jest-li správně a zdá-li se velikým skutkem milosrdenství, svazovati a trestati blázny, aby nevraždili, aniž si lze počínati jinak, čím více třeba se postarati, aby trudnomyslné neškodily svými svobodami duším?

A vskutku myslím, že trudnomyslnost pochází často, jak jsem řekla, z přirozenosti nevázané a málo pokorné a nedosti zkrocené, a že stav duše nečiní takového násilí jako zlá přirozenost; mluvím jen o některých, neboť jsem viděla, že mohou a poddají se, jakmile se někoho bojí; proč by toho tedy nemohly pro Boha? Bojím se, že ďábel chce pod zášterkou choroby, jak jsem řekla, získati mnoho duší. Neboť právě teď jest ve zvyku víc než jindy, ba teď nazýváme trudnomyslností už každou svévoli a nevázanost. A správně jsem mínila, že v našich klášteřích a ve všech nemělo by se toto slovo brát ani do úst, neboť se zdá, že šíří nevázanost, a že trudnomyslnost by se měla nazývati těžkou nemocí, jakou opravdu jest, a léčiti jako těžká nemoc; časem jest velmi třeba pročistiti mysl choré sestry nějakým lékem, aby ji bylo lze strpěti, a poslati ji do nemocnice a poučiti ji, že jest povinna býti pokorná jako jiné, chce-li býti ve společnosti, a neučiní-li toho, že jí neochrání její povaha, neboť to jest radno z důvodů, jež jsem uvedla a jichž mohla bych uvést ještě více. Jest třeba, aby převorky jednaly s trudnomyslnými, ovšem tak, aby toho nepozorovaly, velmi laskavě, jako rodné matky, a hledaly cest, jak by jim pomohly.

Zdá se, že si odporuji, neboť dosud jsem tvrdila, že jest třeba, aby převorky vedly si přísně, a opakuji, že trudnomyslné nesmějí se domnívati, že dosáhnou, čeho chtějí, a nesmějí toho ani dosáhnouti, a třeba jim věděti, že jest jim

poslouchati, neboť škodí jim, zpozorují-li, že mají svobodu: ale převorka nemůže jim poručiti toho, o čem ví, že tomu budou odporovati, neboť nemají v sobě síly, aby se přemohly, a má je dle toho, jak bude potřebí, vésti dovedně a laskavě, aby možno-li podrobovaly se z lásky, což jest mnohem lepší; a mnohdy jest radno ukázati jim, jak vroucně je miluje, a projeviti jim to skutky i slovy.

Věztež, že nejlepším lékem jest, zaneprazdňovati je neustále prací, aby neměly kdy blouzniti, neboť právě v tom vězí všecek jejich neduh, a nevykonají-li jí docela dobře, promiňtež jim některé nedostatky, aby nebylo třeba strpěti jiných a větších, kdyby se zničily. To, jak se domnívám, jest pro ně nejvýhodnějším lékem, jaký jim možno dáti. Postarejtež se, aby mimo modlitbu obecnou nevěnovaly modlitbě mnoho času, poněvadž by jim to velmi škodilo, any mívají většinou slabou obraznost, a poněvadž i bez toho namane se jim mnohé, čeho ani ony, ani kdo je poslouchá, nemohou plně pochopiti.

Třeba dbáti o to, aby nejedly ryb, leda zřídka; též jest třeba, aby se nepostily tak neustále jako ostatní. Zdá se býti zbytečno, poučovati tolik o tomto neduhu, a o jiných se ani nezmíniti, kdyžť jest tolik velikých neduhů v našem ubohém životě, zvláště u křehkých žen. Z dvou příčin jsem to učinila: nejprve, že zdá se, že trudnomyslné jsou zdravý, neboť nechtějí uznati, že stůňou tímto neduhem; a poněvadž nejsou nuceny zůstatí v lůžku, nemajíce horečky, ani nevolá se lékař, jest třeba, aby byla lékařem převorka, neboť jest to neduh pro veškerou dokonalost mnohem škodlivější než nemoci, jež jsou nebezpečny životu a poutají na lůžko. Za druhé: z jiných nemocí se lidé buď uzdraví, nebo umrou; z trudnomyslnosti uzdraví se jen zázrakem, a umrou z ní, nýbrž ztratí časem rozum docela, to jest, umrou, aby vraždili všechny.

Trudnomyslné umírají těžkou smrtí v zármutcích, souživých obrazech a úzkostech, a proto získávají si asi velmi

velikých zásluh, ačkoli nazývají to vždy jen pokušením. Kdyby pochopily, že to pochází z jejich neduhu, pocítily by velkou úlevu, kdyby toho nedbaly. Vskutku, cítím s nimi upřímně, a právem měly by s nimi cítiti všechny, jež s nimi obcují, uvážíce, že Pán může trudnomyslnost seslati i na ně, a trpíce je, jak jsem řekla, aby toho ani nepozorovaly. Kéž zalíbí se Pánu, abych byla vystihla, co sluší se konati v tak těžké nemoci.

Zdá se, že některé duše se lekají, když jen slyší slova vidění nebo zjevení. Nevím proč považuje se za tak nebezpečno, když Bůh vede duši touto cestou, ani odkud se vzal takový strach. Nebudu tu mluvit, která jsou dobrá a která špatná, ani jak je poznáváme, což zvěděla jsem od mužů velmi učených, nýbrž jak jest se chovati té, která se ocitne v takovém stavu, neboť najde málo zpovědníků, kteří by jí nenahnali strachu. Vskutku neuleknou se tak, když jim řekneme, že ďábel představuje nám mnohá pokušení k rouhání a nesmyslným a nepočetným věcem, jak se pohoršují, když jim řekneme, že se nám ukázal nebo že s námi mluvil anděl, nebo že se nám zjevil náš Pán Ježíš Kristus ukřižovaný.

Nebudu teď mluvit ani o tom, kdy pocházejí zjevení od Boha, neboť to poznáme už po velikých dobrech, jež působí v duši. Promluví o tom, co jsou představy, jež působí ďábel, aby nás oklamal, a jak užívá obrazu Krista, Pána našeho, a jeho svatých. Myslím, že Boží Velebnost nedopustí a nedovolí mu, aby klamal někoho takovými představami, nestane-li se tak naší vinou, nýbrž že on bude oklamán. Tvrdím, že nás ďábel neoklame, budeme-li pokorní, a proto nemáme proč bychom se báli, nýbrž máme důvěřovati v Pána a nevšímati si takových věcí, než abychom se povzbudili k větší jeho chvále.

Znám duši, kterou pro to zpovědníci velmi trápili, ačkoli to bylo od Boha, jak bylo lze později poznati po velikých účincích a dobrých skutcích, jež to přineslo, a jež trpěla velmi, když uzřela u vidění obraz Páně a když měla se pokřizovati a vysmívati, poněvadž jí tak poručili zpovědníci. Když se radila později s velmi učeným dominikánem, mís-

trem bratrem Dominikem Bañezem, pravil jí, že nejednala správně, že nikdo neměl by tak jednati, neboť kdekoli spatříme obraz Pána našeho, máme jej uctívati, byť i jej byl maloval ďábel, který jest velikým malířem, a že chtěje nám uškoditi prokazuje nám spíše dobrý skutek, namaluje-li nám obraz Ukřižovaného nebo jiný obraz tak živě, že nám zůstane vyryt v srdci.

Jeho důvod líbil se mi velmi, neboť vidíme-li velmi dobrý obraz, nepřestaneme si vážit obrazu, bychom i zvěděli, že jej maloval špatný člověk, ani si nevšímáme malíře tak, že by nám překážel v pobožnosti. Dobro nebo zlo není ve vidění, nýbrž v tom, kdo je vidí a těží-li z něho v pokoře; jsme-li takoví, nemůže nám uškoditi, byť i bylo od ďábla, nejsme-li, neprospěje nám, byť i bylo od Boha, neboť zpyšíme-li tím, co by nás mělo povzbuzovati k pokoře, kdyžť vidíme, že si nezasluhujeme takové milosti, pak jsme jako pavouk, jenž všechno, co sežral, proměňuje v jed, zatím co včela mění to v med.

Vyjádrím se jasněji: Chce-li náš Pán ve své dobrotě zjevit se duši, aby jej lépe poznala a vroucněji milovala, nebo ukázati jí některé své tajemství, nebo uděliti některé zvláštní radosti a milosti, a ona, jak jsem řekla, považuje se hned za svatou a zdá se jí, že dostává se jí takové milosti za nějakou službu, již vykonala, zatím co by měla býti zahanbena a poznati, jak málo si toho zasluhuje její bídnota, tu jest jasno, že změnění veliké dobro, jež by jí bylo z toho vyplynulo, ve zlo jako pavouk.

Řekněme tedy nyní, že ďábel vzbuzuje takové zjevy, aby ponoukal duši k pýše: když se tu duše domnívá, že jsou od Boha, a pokořuje se a uznává, že si nezasloužila tak veliké milosti; když se snaží sloužiti Bohu věrněji, neboť vidí, že jest hohata a nezasluhuje si ani jísti drobtů, jež padají se stolu duši, o nichž slyšela, že Bůh udílí jim takové milosti, totiž že není hodna jim sloužiti; když se pokořuje a počíná se snažiti o pokání a oddávati se více modlitbě a vystří-

hati se bedlivěji, aby neurazila Pána, který, jak se domnívá, prokázal jí tuto milost, a poslouchati ho dokonaleji, takovou duši ujišťuji, že ďábel se nevrátí, nýbrž dá se na útěk a neuškodí duši vůbec. Řekne-li jí, aby něco učinila, nebo předpoví-li, že se něco stane, tu jest třeba poraditi se s rozumným a učeným zpovědníkem a nekonati a nevěřiti, než co jí řekne. Může to pověděti převorce, aby jí dala vhodného zpovědníka. A třeba míti na zřeteli: neposlechneli duše, co jí řekne zpovědník, a nedá-li se mu vésti, jest zjevení od zlého ducha, nebo to jest strašná trudnomyslnost. Neboť i kdyby zpovědník nejednal správně, nepřekročí-li duše jeho rozkazu, bude jednati správně, byť to byl anděl Boží, kdo k ní mluví. Boží Velebnost osvíti zpovědníka nebo zařídí vše tak, aby se předpověď splnila, a poslechneli duše, jest v bezpečí, a učiní-li jinak, snadno tím vznikne mnoho nebezpečí a mnoho škod.

Třeba míti na zřeteli, že přirozená slabost bývá velmi křehká, zvláště u žen, a to se jeví nejvíce na cestě modlitby, a proto jest třeba, abychom nepovažovaly každé maličkosti, jež se nám namane, hned za vidění, neboť věřte, jest-li to vidění, ukáže se brzy. Mnohem více opatrnosti jest třeba, kde běží o částečnou trudnomyslnost, neboť jsem se potkala s takovými přeludy, že jsem se podivila, jak jen mohou se duše tak opravdově domnívati, že vidí, čeho nevidí. Jednou přišel ke mně jeden zpovědník všecek udiven, že se mu zpovídala jedna žena a řekla mu, že již po mnoho dní přichází k ní Panna Maria a usedá na lůžko a mluví s ní přes hodinu a předpovídá jí budoucí věci a mnoho jiného: z mnoha těch nesmyslů něco se přihodilo, a proto považovalo se všechno za jisto.

Poznala jsem ihned, oč běží, ačkoli jsem se toho neodvážila říci, neboť žijeme ve světě a jest třeba uvážiti, jak se asi o nás smýšlí, chceme-li, aby naše slova působila; proto jsem řekla, aby se vyčkalo, jsou-li její proroctví pravdiva, aby se prozkoumaly jiné účinky, a aby se pře-

zvědělo, jaký jest její život; konec konců se poznalo, že to bylo všechno nesmysl. Mohla bych uvést mnoho takových událostí, abych dokázala jasně, co chci říci, aby totiž nevěřilo se hned duši, nýbrž aby se vyčkalo času a aby se poznalo dobře, oč běží, než se to poví dále, abychom neklamali zpovědníka, byť nechtějice; neboť není-li zkušen v takových věcech, nebude s to, aby pochopil, byť byl sebe učenější. Stalo se ne před mnoha lety, nýbrž před nedávnem, že jakýsi člověk zle podvedl takovými nesmysly několik velmi učených a zbožných zpovědníků, až posléze promluvil s někým, jenž byl zkušen v milostech Páně a a jenž poznal jasně, že to jest bláznovství spojené s šálením; tehdy nebylo to ještě odhaleno, nýbrž dobře tajeno, ale zanedlouho Pán odkryl to jasně, ačkoli muži, jenž poznal, oč běží, bylo před tím mnoho trpěti, poněvadž se mu nevěřilo.

Z těchto a jiných takových důvodů jest velmi záhodno, aby každá sestra rozmlouvala jasně o své modlitbě s převorkou, a ona uvažuj s bedlivou pozorností, jak jest sestra přirozeně nadána a jak jest dokonalá, aby mohla upozorniti zpovědníka, aby ji lépe poznal, a není-li obyčejný zpovědník s to, by pochopil něco takového, vyvol zpovědníka zvláštního. Dbej pečlivě, aby věci takové (byť i byly od Boha a byť i běželo o milosti zřejmě zázračné) nevynášely se na venek, ani neříkaly zpovědníkům, kteří nejsou tak moudří, aby mlčeli. Jestliť to velmi důležité, více než mohou pochopiti. Řeholnice nemluvtež o tom vespolek a převorka vyslechni je vždy moudře a pochval raději ty, jež vynikají skutky pokory a umrtvování a poslušnosti, než ty, jež Bůh vede cestou velmi nadpřirozené modlitby, byť i měly všechny ty ostatní ctnosti. Neboť působí-li tu duch Páně, přináší též pokoru, aby se sestra radovala, že se jí pohrdá, a jí to neuškodí, a jiným to prospěje, poněvadž nemohouce dosáhnouti tak vznešených milostí, jichž udílí Bůh, komu chce, usilují nabýti aspoň obyčejných ctností, jež dává

sice též Bůh, ale o něž můžeme se snažiti, a jež mají pro
Řád velikou cenu. Kéž dá nám je Boží Velebnost! Zajisté
neodepře jich žádné duši, jež se v nich cvičí, dbá a modlí se
o ně a snaží se nabýti jich s důvěrou v Boží milosrdenství.

Jak jsem se vzdálila od svého úminku! Ale možná, že některé z rad, jež jsem uvedla, byly účelnější než vypravování o zakládání klášterů. Když jsem tedy byla v klášteře svatého Josefa v Medině del Campo, byla jsem velmi potěšena, vidouc, kterak jeho sestry prospívají právě tak jako sestry v klášteře svatého Josefa v Avile, ve vši kázni, sesterské lásce a duchu, a kterak Pán náš zásobuje náš klášter jak tím, čeho třeba v kostele, tak tím, čeho třeba sestrám. Do kláštera vstoupilo několik dívek, jež zdá se vyvolil Pán, aby byly vhodnými základními kameny takové budovy, neboť mám za to, že v začátcích tkví všechno budoucí dobro, poněvadž příští pokolení půjdou cestou, kterou naleznou.

V Toledě žila paní, sestra vévody de Medinaceli, v jejímž domě jsem zůstávala z rozkazu představených, jak jsem vyprávěla obšírněji při zakládání kláštera svatého Josefa, a jež zahrnula mne zvláštní láskou, jež se měla státi jakýmsi prostředkem, povzbuditi ji k tomu, co vykonala později: tak počíná si Boží Velebnost často v mnohém, čemu my, neznající budoucích věcí, přikládáme malý význam. Když paní zvěděla, že mám plnou moc zakládati kláštery, jala se mne prositi naléhavě, abych založila klášter i v jejím jednom městečku, jménem Malagonu. Nechtěla jsem toho nijak připustiti, poněvadž osada byla tak malá, že klášter byl by nucen míti důchod, aby se mohl udržeti, a tomu jsem se velmi přičila.

Když jsem se však poradila s učenci a se zpovědníkem, řekli mi, že nejednám dobře, neboť když Svátý Koncil dovoluje míti důchod, že nemělo by se upouštěti od založení kláštera, v němž, jak se domnívám, může se tak věrně

sloužití Pánu. K tomu přidružily se mnohé a naléhavé prosby oné paní, a tak jsem nemohla než svoliti. Paní dala dostatečný důchod, neboť přeji si vždycky, aby kláštery byly buď úplně chudy, nebo aby měly tolik, že by řeholnice nebyly nuceny nikoho obtěžovati v žádné životní potřebě.

Napíjala jsem všechny síly, aby žádná řeholnice neměla ničeho, nýbrž aby všechny zachovávaly ve všem stanovy, jako v našich klášterích, jež jsou chudobny. Když bylo všechno sepsáno, poslala jsem pro několik sester, aby se klášter založil, a odešly jsme s onou paní do Malagonu. Dům nebyl dosud připraven, abychom se tam mohly nastěhovati, proto jsme bydlily přes osm dní v jedné světnici na tvrzi.

Na Květnou neděli roku patnáctistého šedesátého osmého přišlo pro nás procesí z té obce, a jsouce zahaleny závoji a v bílých pláštích šly jsme do tamního kostela, kde bylo kázání, a po něm nesla se Nejsvětější Svátost do našeho kláštera. Všichni byli pohnuti k vroucí zbožnosti. Zdržela jsem se v klášteře několik dní. Když jsem se jednoho dne modlila po svatém přijímání, slyšela jsem od Pána našeho, že v tomto klášteře bude se mu věrně sloužiti. Zdá mi se, že jsem tam nepobyla ani dva měsíce, poněvadž jsem byla duchem puzena odebrati se do Valladolidu a založiti tam klášter. Příčinou toho bylo, o čem teď budu vyprávěti.

Čtyři nebo pět měsíců, než byl založen klášter svatého Josefa v Malagonu, řekl mi v rozmluvě vznešený mladý šlechtic, kdybych chtěla založiti klášter ve Valladolidu, že by milerád dal naň dům s dobrou a velikou zahradou, v níž jest veliká vinice, a chtěl postoupiti majetek ihned. Dům měl velikou cenu. Přijala jsem jej, ačkoli jsem nebyla rozhodnuta, založiti tam klášter, poněvadž byl asi čtvrt míle od města, ale myslila jsem, že bychom se mohly dostat do města, kdybychom se tam usadily. A když to činil tak rád, nechťela jsem odmítnouti jeho dobrého skutku, ani překážeti jeho zbožnosti.

Asi za dva měsíce po té onemocněl nemocí tak se zhoršující, že pozbyl řeči a nemohl se skorem ani zpovídati, ačkoli bylo patrno z mnoha znamení, že prosí Pána za odpuštění; umřel za nedlouho, velmi daleko od místa, kde jsem já byla. Pán řekl mi, že jeho spása byla velmi na váhách a že se nad ním smíloval pro službu, již prokázal jeho Matce, nabídnuv svůj dům na založení kláštera jejího Řádu, a že nevyjde z Očistce, až bude sloužena první mše svatá v jeho domě; tehdy že bude spasen. Představovala jsem si tak živě těžké utrpení jeho duše, že jsem odložila prozatím klášter, který jsem chtěla založiti v Toledě, a spěchala, jak jsem mohla, založiti co nejdříve klášter ve Valladolidu.

Nešlo to však tak rychle, jak jsem si přála, neboť byla jsem nucena zdržeti se mnoho dní v klášteře svatého Josefa v Avile, na nějž mi bylo dohlížeti, a potom v klášteře svatého Josefa v Medině del Campo, jenž byl na cestě. Tam když jsem se jednou modlila, řekl mi Pán, abych spěchala, že duše šlechticova trpí velice. Ačkoli jsem nebyla dosti připravena, přece jsem vykonala svůj úmysl a na svatého

Vavřince jsem přišla do Valladolidu. A když jsem spatřila dům, zmocnil se mne veliký zármutek, poněvadž jsem považovala za nesmyslné, že by tu mohly žítí řeholnice bez velmi velikého vydání. A ačkoli dům velmi se zamlouval tak rozkošnou zahradou, byl asi nezdravý, poněvadž byl postaven u řeky.

Ačkoli jsem byla unavena, přece bylo mi jíti na mši svatou do jednoho kláštera našeho Řádu, jenž byl u vjezdu do města a tak vzdálen, že se cestou zdvojilo mé utrpení. Přes to vše neřekla jsem toho družkám, aby nezmalomyslněly, neboť měla jsem jakousi, ač malou naději, že Pán pomůže, jak slíbil mi dříve. Povolala jsem tedy docela tajně řemeslníků a dala dělati stěny, abychom mohly žítí o samotě, a čeho jiného bylo potřebí. Byl s námi kněz, o němž jsem již vyprávěla, jménem Julián z Avily, a jeden z těch dvou mnichů, jenž chtěl býti bosákem, o němž jsem se už zmínila, a jenž chtěl přezvědětí, jak žijeme v našich klášteřích. Julián z Avily snažil se dosíci dovolení od ordinaria, který vzbudil dobrou naději už před tím, než jsem se vydala na cestu. Nebylo to však možno tak brzo, aby nebyla přišla neděle dříve, než bylo získáno svolení; ale bylo nám dovoleno sloužit mši svatou na místě, jež jsme chystaly pro kostel, a tak se stalo.

Nepomyslíla jsem ani, že již teď mělo by se splnění, co mi řekl Pán o duši šlechticově, neboť ačkoli mi řekl, že bude spasena při první mši svaté, domnívala jsem se, že stane se tak až při mši svaté, při níž se uloží Nejsvětější Svátost. Když se kněz přiblížil s Nejsvětější Svátostí v rukou k místu, kde jsme měly přijímati, a když jsem přistoupila, abych ji přijala, zjevil se mi vedle kněze šlechtic, o němž jsem vyprávěla, se zářící a radostnou tváří, se složenýma rukama, a děkoval mi za to, co jsem vykonala pro něho, aby jeho duše vešla z Očistce do Nebe. A opravdu, když jsem zvěděla poprvé, že jest na dráze spásy, nemohla jsem tomu uvěřiti a rmoutila jsem se velmi, domnívajíce se, že po takovém životě

bylo by třeba jinak umřítí, neboť ačkoli měl dobré vlastnosti, byl zcela zabrán světskými starostmi; arcí říkával mým družkám, že myslí často na smrt. Podivno, jak líbí se Pánu našemu každá služba, prokázaná jeho Matce, a veliké jest jeho milosrdenství. Budiž za vše pochválen a požehnán, že odměňuje věčným životem a blažeností naše ubohé skutky a činí je velikými, ač mají cenu nepatrnou.

Když přišel den Nanebevzetí Panny Marie, totiž patnáctý srpen roku tisícího pětistého šedesátého osmého, uvázaly jsme se v držení kláštera. Pobyly jsme tam jen krátký čas, poněvadž jsme se skoro všechny těžce roznemohly. To pozorovala paní z města, jménem Maria de Mendoza, žena velitele Cobose, matka markýze de Camarasa; byla velmi zbožná a milovala upřímně bližní, jak svědčily její časté a hojné almužny. Ke mně jevila dříve, když jsem se s ní stýkala, velikou lásku, a jsouc sestrou biskupa z Avily, podporovala nás velmi při zakládání prvního kláštera a vůbec ve všem, co se týká Řádu. Ana byla velmi laskava a viděla, že tu nemůžeme žítí bez velikých potíží, jak proto, že jsme daleko pro almužny, tak i proto, že místo jest nezdravé, řekla nám, abychom jí daly náš dům, že nám koupí jiný, a opravdu jej koupila. Dům, který nám věnovala, měl mnohem větší cenu, a kromě toho dávala nám všechno, čeho jsme dosud potřebovaly, a bude tak činiti, dokud bude živa.

Na svatého Blažeje vešly jsme do něho ve velikém procesí a za veliké účasti lidu. Lid má nás stále rád, poněvadž Pán prokazuje našemu klášteru mnoho milosrdenství a povolal do něho duše, o jejichž svatosti bude se někdy vypravovati, aby byl chválen Pán, jenž ráčí takovými způsoby zvelebovati svá díla a prokazovati milost svým tvorům.

Do kláštera vstoupila velmi mladá dívka, jež pohrdnuvši světem, ukázala, co jest svět. Uznala jsem za dobré vyprávěti to zde, aby se zastyděli ti, kdo velmi jej milují, a aby si vzaly příklad panny, jimž Pán dává dobré touhy a vnuknutí, a aby je uvedly ve skutek.

V městě tom žije jedna paní, jmenuje se Marie de Acuna, sestra hraběte de Buendia. Byla provdána za místodržícího kastilského. Když zemřel, zůstala vdovou se synem a dvěma dcerami, ač byla velmi mladá. Počala život tak svatý a jala se vychovávat své děti tak ctnostně, že si zasloužila, aby Pán vyvolil je pro sebe. Zmýlila jsem se: měla tři dcery; jedna se stala hned řeholnicí, druhá nechtěla se provdati a žila velmi vzorně s matkou. Syn počal už v mládí chápati, co jest svět, a Bůh volal ho záhy do řehole takovým způsobem, že nikdo by mu byl v tom nezabránil. Matka arcí se radovala z toho a velmi ho asi s pomocí Pána našeho povzbuzovala, ačkoli toho nedávala znáti příbuzným. Slovem, chce-li Pán některou duši pro sebe, mají tvorové málo síly, aby tomu zabránili. Tak stalo se i tady: po třech letech, jež ho zdržovali a přemlouvali, vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Jeden zpovědník oné paní mi pravil, že mu řekla, že v celém životě nepocítilo její srdce takové radosti jako v den, kdy její syn skládal sliby. Ó Pane! Jak velikou milost prokazuješ těm, jimž dáváš takové rodiče, kteří milují své děti tak opravdově, že si přejí, aby měli své statky, majoráty a bohatství v oné blaženosti, jež se neskončí! A jest velmi žalostno, že svět jest už tak nešťasten a zaslepen, že rodiče se domnívají, že jejich čest zakládá se v tom, aby nezhylna památka na tento hnůj pozemských dober, zatím co není cti v tom, co skončí dříve nebo později. Všechno, co jest konečno, hyne, byť to trvalo sebe déle, a právě proto máme proč nevalně si toho vážit. Běda rodičům, kteří na účet svých ubohých dětí chtějí hovětí svým marnivostem a s velikou opovázlivostí odnímají Bohu duše, jež chce míti pro sebe, a sobě samým tak veliké dobro, neboť i kdyby nebylo toho, co potrvá věčně, a i kdyby jich Bůh nevolal k sobě, jest už to velmi velikým dobrem, že jsou prosty trampot a zákonů světských, tím tíživějších, čím více kdo má. Otevř jim, Bože můj, oči, dej jim poznati, co je láska, již jsou povinni milovati své děti, aby jim tolik neblížili a aby na ně

děti nenařikaly před Bohem na posledním soudu, kde byt i nechtěli, poznají cenu všeho! Když tedy šlechtický syn paní Marie de Acuna (nazýval se Don Antonio de Padilla) milosrdenstvím Božím opustil svět, u věku asi šestnácti nebo sedmnácti let, zůstal jeho majetek nejstarší dceři, jménem Ludvíce de Padilla; poněvadž hrabě de Buendia neměl synů, dědil Don Antonio jeho hrabství i hodnost místodržícího kastilského. Ježto se netýká mé látky, nezmiňuji se, jak mnoho vytrpěl jinoch od svých příbuzných, než dosáhl svého záměru: pochopí to, kdo ví, jak cení lidé světští, aby měli následníka ve svém rodě.

Oh, Synu Otce věčného, Ježíši Kriste, Pane náš, pravý Králi všeho! Co zanechal jsi na světě, co bychom snad dědili po Tobě, tvoji potomci? Co měl jsi, Pane můj, ne-li útrapy a bolesti a potupu a ne-li jen břevno kříže, na němž bys podstoupil bolestná muka smrti? Slovem, Bože můj, chceme-li být tvými pravými syny a nezřící se dědictví, není nám dovoleno utíkat před utrpením. Tvou zbraní je patero ran: nuže tedy, dcery mé, toto budiž naším heslem, chceme-li dědit jeho království! Odpočíváním, požitky, počtami, bohatstvím nezíská se to, co vydobyl nám takovými potoky krve.

Oh lidé vznešení, otevřte oči pro lásku Boží! Vizte, že praví rytíři Ježíše Krista a knížata jeho Církve, takový svatý Petr a svatý Pavel, nešli cestou, již jdete vy! Myslíte snad, že vám třeba nové cesty? Nevěřte tomu! Hle, Pán ukazuje vám cestu lidmi ještě tak mladými, jako jsou ti, o nichž právě mluvíme. Několikrát viděla jsem onoho Dona Antonína a mluvila jsem s ním; přál by si míti mnohem více, aby vše to mohl opustiti. Blažený jinoch a blažená panna, když měli u Boha takové zásluby, že šlapali nohama svět u věku, kdy svět vládne svým obyvatelům! Buď požehnán ten, jenž prokázal jim takové dobro!

Když tedy majetek zůstal nejstarší sestře, vážila si ho právě tak jako bratr. Poněvadž oddávala se od dětství

tolik modlitbě, v níž Pán osvěcuje, abychom poznali pravdu, cenila statky tak málo, jako bratr. Oh, Bože můj, jaké útrapy a muka a rozepře a možná i nebezpečí života a cti nepodstoupili by mnozí, aby zdědili takové dědictví! Málo jen bylo by takových, kteří by se rozhodli opustiti je. Takový jest svět, a zjevoval by nám zcela zřejmě svá bláznovství, kdybychom nebyli slepi. Jen aby se sprostila tohoto dědictví, postoupila je mileráda své deseti nebo jedenáctileté sestře, jiné už nemajíc.

Aby snad nevymizela černá vzpomínka, přikázali příbuzní ihned provdati toto děvčátko za jednoho jeho strýce, bratra otcova, vymohli si od papeže dispens a zasnoubili je.

Pán však nechtěl, aby dcera takové matky a sestra takových sourozenců byla proti nim klamána, i přihodilo se, o čem budu nyní vypravovati. Dítě počalo radovati se z šatů a světského strojení, jaké by asi přiměřeně k jejímu stavu zlávalo ji v tak mladém věku. Ale sotva byla zasnoubena dva měsíce, Pán počal ji osvěcovati, ačkoli toho tehdy nechápala. Když strávila den u veliké spokojenosti se snoubencem, jenž ji miloval s větší vášnivostí než vyžadoval její věk, bývala velmi zarmoucena, vidouc, jak se skončil tento den a že tak se nezbytně skončí všechny.

Oh veliký Bože! Z téže spokojenosti, kterou jí působily radosti z věcí pomíjejících, počala si je oškliviti! Počal se jí zmocňovati tak veliký smutek, že nemohla ho skryti před snoubencem, a nevěděla, odkud přichází, ani co říci snoubenci, ačkoli se jí tázal. Tou dobou naskytla se jí cesta a byla nucena odebrati se daleko od města, což ji velmi bolelo, ana ho tolik milovala. Ale brzy odkryl jí Pán příčinu její bolesti, již bylo, že duše její klonila se k tomu, co se nekončí. Počala uvažovati, že její sourozenci zvolili si nejjistější cestu a jí zanechali v nebezpečích světa. Jednak trápilo ji toto, jednak zase ji trápilo, že není pomoci, neboť nikdy neslýchala, že by se mohla státi řeholnicí přes to, že jest zasnoubena, až se na to otázala, a nad to vše

nedovolovala jí láska k snoubenci rozhodnouti se, a proto trpěla mnoho. Poněvadž však Pán chtěl ji míti pro sebe, odnímal jí zvolna lásku ke snoubenci a zvyšoval touhu opustiti všechno.

Tímto časem hýbala jí jediná touha spasiti se a hledati nejlepších cest ke spáse, neboť se jí zdálo, že pohřížena jsouc do věci světských zapomene starati se o to, co jest věčné; v tak mladém věku vlil jí Bůh moudrost hledati, jak by získala, co se nekončí. Šťastná duše, že prohlédla tak brzy ze zaslepenosti, v níž zemřelo již mnoho starců! Když poznala, že vůle její jest svobodna, rozhodla se odevzdati ji docela Bohu, (což až dosud byla tajila), a počala o tom rozmlouvati se sestrou. Ta považovala to za dětinství a zrazovala ji od toho a uváděla ji všelicos, že se může dobře spasiti i jsouc provdána. Odpověděla jí, proč že tedy sama se zřekla tohoto stavu? Minulo několik dní a touha její rostla stále, ač matce neodvážila se říci ničeho, a možná že byla to právě matka, jež v ní nítla ten boj svými svatými modlitbami.

Přihodilo se tou dobou, že v klášteře Početí byla oblékána jedna řeholnice (byla to sestra Štěpánka z Apoštolů), o jejímž povolání budu možná vypravovati, neboť ačkoli různí se rodem (Štěpánka jest dcerou malého rolníka), přece velikými milostmi, jež jí udělil Bůh, tak jest urozena, že si zasluhuje, abych se o ní zmínila ke chvále Boží Velebnosti. Když Doña Casilda (tak se jmenoval tento miláček Páně), přišla s babičkou, matkou snoubencovou, ku oblékání, zahořela nejprudší láskou k našemu klášteru, ano se jí zdálo, že sestry, jichž jest málo, a jež jsou chudobny, mohou tím lépe sloužiti Pánu. Přes to však nebyla naprosto rozhodnuta opustiti snoubence, a to bylo právě, jak jsem řekla, co ji nejvíce zdržovalo. Uvažovala, že se modlívala určitou dobu, než se zasnoubila, neboť dobrá a zbožná matka její se modlívala též a její děti byly tak vychovány. Sedmým rokem počínajíc vodila je časem do oratoře a poučovala je, jak by rozjímaly o Utrpení Páně, a naváděla je zpovídati se často, a proto viděla, jak dobře se plní její tužby, jež se nesly za tím cílem, aby děti zamilovaly si Boha. Řekla mi též, že je vždycky obětovala Bohu a prosila ho, aby je vysvobodil od světa, neboť ona byla již prosta klamu o tom, jak málo třeba ceniti svět. Uvažuji časem, jak budou děti děkovati matce, až budou požívatí věčných radostí a poznají, že ona jim jich získala, a jakou nesmírnou radost bude míti matka, až uvidí děti, a naopak, jak zase budou proklínati a jak si budou zoufati děti, jichž rodiče nevychovali jako děti Boží (neboť jsou více dítkami Božími než jejími), až spatří se ti i oni v pekle.

Ale vrátím se k tomu, o čem vypravuji. Když Casilda zpozorovala, že se už i růženec modlí neráda, pojala ji ve-

liká bázeň, že bude stále hůře, a zdálo se jí docela jasno, že zabezpečí svou spásu, půjde-li do našeho kláštera. Tak rozhodla se úplně, a když jednoho rána přišla tam s matkou a sestrou, stalo se, že vešly do vnitra kláštera, ani si nepomyslivše, že by Casilda učinila to, co učinila. Když byla uvnitř, nebyl už nikdo mocen vyvésti ji z kláštera. Plakala tak usedavě a prosila tak vroucně, aby ji tam nechaly, že se všechny podivily. Její matka radovala se sice vnitřně, ale bála se příbuzných a nechtěla, aby zůstala v klášteře takovým způsobem, aby neřekli, že ji přemluvila sama, a převorka stála též na tom, poněvadž se domnívala, že jest ještě dítětem a že jest třeba většího zkušení. To stalo se ráno. Sestry nechaly Casildu v klášteře až do večera a daly zavolati zpovědníka, mistra bratra Dominika, dominikána, jenž byl též mým zpovědníkem, o němž jsem se zmínila s počátku; tehdy však jsem nebyla v klášteře. Tento kněz poznal ihned, že působí tu duch Páně a přispíval jí velmi, docházeje často k jejím příbuzným (tak měli by jednati všichni, kdo chtějí sloužiti Pánu a neohlížeti se tolik na lidskou moudrost, vidí-li, že Bůh volá některou duši), a slíbil jí, že ji pomůže, aby se příštího dne zase vrátila.

Po mnohých domluvách odešla tentokrát, aby nesvalovali viny na matku, ale její tužby rostly neustále. Její matka svěřovala se s tím tajně příbuzným, tajně proto, aby toho nezvěděl snoubenec. Říkali, že to jest dětinství, aby se vyčkalo, až bude starší, neboť nebylo jí ještě dvanáct let. Ona říkala, proč že jí nemají za dospělou, aby se obětovala Bohu, když jí měli za dospělou, aby se zasnoubila a zůstala ve světě? Mluvila tak, že se zdálo, že není to ona, jež tu mluví. Události však nebylo možno tak utajiti, aby se nedonesla snoubenci: když to zvěděla, zdálo se jí, že nesnese delšího odkladu. Jsouc tedy na svátek Neposkvrněného Početí v domě své babičky, jež byla též její tchyní a nevěděla dosud ničeho, prosila ji naléhavě, aby jí dovolila vyjít

s pěstounkou a povyraziti se chvilku. Aby jí učinila radost, babička kázala sluhům, by ji vezli v kočáře. Casilda dala jednomu z nich peníze a žádala ho, aby koupil několik kytichek nebo letorostů a čekal na ni u brány našeho kláštera, a velela zatočiti tak, aby ji dovezl ke klášteru. Když přijela k bráně, řekla, aby požádali o džbán vody, ale neřekli pro koho, a vystoupila rychle z kočáru; řekli jí, že ji vodu podají, ale nechtěla. V tom byly už kyticky tady: řekla, aby zavolali někoho k bráně, aby přijal ty kyticky, a přitiskla se k bráně, a když se otevřela, vešla do kláštera a rychle objala sochu Panny Marie, plačíc a prosíc převorku, by jí nevyháněla. Sluhové křičeli hlasitě a bušili na bránu. Casilda šla k bráně, aby s nimi promluvila mříží a řekla jim, že děj se co děj odtud nevyjde, aby to šli říci její matce. Ženy, jež ji provázely, nařikaly velmi, ona však si toho všeho skoro ani nevšimla. Když to zvěštovali její babičce, chtěla hned jíti do kláštera. Leč ani ona, ani její strýc, ani snoubenec, jenž přišel a žádal snažně, by s ní mohl promluvit mříží, nezmohli ničeho; přítomnost jejich ji mučila a posilovala jen v jejím rozhodnutí. Po mnohých nářcích řekl jí snoubenec, že by mohla Bohu sloužiti více udělujíc almužnu, a ona mu odpověděla, aby dával almužnu sám, a na všechny ostatní výtky odpovídala jen, že jest přede vším povinna pečovati o svou spásu, že vidí, jak jest slába, a že v příležitostech světa nedošla by spásy, a že nemá, proč by na ni nařikal, poněvadž ho neopustila než pro Boha, a tudíž ho tím neurazila. Když však poznala, že neuspokojí se ničím, vstala a odešla. Nic jí nedojímal, spíše se jí docela znechutil; neboť osvítili Bůh duši, aby poznala pravdu, pak jí prospívají tím více pokušení a překážky, jež jí nastražuje ďábel, poněvadž sama Velebnost Boží bojuje za ni, a tak bylo i tady zřejmo, že nebyla to ona, jež mluvila.

Když viděli její snoubenec a příbuzní, že nezmohou ničeho po dobrém, snažili se dobýti jí násilím. Proto si výžádali královský rozkaz, jenž je zmocňoval, vyvésti ji z klá-

štera na svobodu. Po celou dobu od Neposkvrněného Početí až do svátku Nemluvňátek, kdy ji vyvedli, byla v klášteře, ačkoli se jí nedostalo řeholního roucha, a plnila všechny předpisy řeholní s nesmírnou radostí tak, jako by je už nosila. Tohoto dne přišli pro ni soudní úředníci a odvedli ji do domu jednoho šlechtice. Když ji odváděli, prolévala hojné slzy a tázala se, proč že ji mučí, když z toho nebudou mít žádného prospěchu. V onom domě jí domlouvali velmi, jak řeholníci, tak jiní, neboť ti se domnívali, že tu běží o dětinství, ti zas si přáli, aby užívala svého bohatství. Trvalo by velmi dlouho, kdybych vyprávěla o rozmluvách, jež se udály, a jak se všech zhostila. Mluvila tak, že všichni žasli. Když poznali, že nedocílí ničeho, dovedli ji do domu matčina, aby ji tam podržela nějakou dobu. Matka byla již unavena, vidouc takový rozruch, a nepodporovala ji ničím, ba, jak se zdálo, byla spíše proti ní. Možná že se tak chovala, aby ji zkoušela ještě více; tak mi aspoň řekla později, a jest tak svatá, že nelze nevěřiti než tomu, co řekne. Ale dítě toho nechápalo; a též zpovědník, jemuž se zpovídávala, byl naprosto proti ní, a tak neměla než Boha a jednu komornou matčinu, u níž se mohla zotaviti. Tak žila u velikém soužení a trápení, až jí bylo dvanácte let. Tu zvěděla, že příbuzní zamýšlejí dáti ji za řeholnici do kláštera, v kterém žila její sestra a v kterém nebylo takové přísnosti, když už nemohli zabrániti, aby se nestala řeholnicí. Když to zvěděla, rozhodla se vykonati svůj záměr stůj co stůj. Jednoho dne šla s matkou na mši svatou. Když byly v kostele, matka vešla do jedné zpovědnice, a ona prosila pěstounku, aby šla k jednomu z kněží a požádala ho, aby za ni sloužil mši svatou, a když odešla, vstřčila Casilda své střevičky do rukávu, zdvihla si šaty a spěchala, jak jen mohla, do našeho kláštera, jenž byl velmi vzdálen. Pěstounka, nenašedši ji, běžela za ní, a když ji už doháněla, prosila jednoho muže, aby ji zadržel; později vyznal, že se nemohl hnouti, a proto jí nechal utéci. Casilda prošla první branou

klášterní, zavřela ji a jala se volati, a když tam doběhla
pěstounka, byla už v klášteře. Byla ihned oblečena vřeholní
roucho, a tak se dovršil tak dobrý počátek, který v ní po-
ložil Pán. Boží Velebnost již za kratičkou dobu odmě-
ňovala ji duchovními milostmi, a ona sloužila Pánu s nej-
větší radostí a nejhlubší pokorou a odřeknutím se všeho.
Požehnán buď na věky, že dává takovou lásku k chudob-
nému vlněnému šatu té, jež tak milovala šaty nejvybranější
a nejdražší, ačkoli nemohl zakrýti její krásy, neboť Pán
vyznamenal ji přirozeným půvabem, právě tak jako milostmi
duchovními a urozeností a tak líbeznou rozumností, že po-
vzbuzuje všech k chválení Boží Velebnosti. Kéž zalíbí se
Pánu, aby bylo mnoho těch, jež odpovídají tak svému po-
volání.

Do kláštera vstoupila za řeholnici panna, jménem Doña Beatrice Oñezova, poněkud zpřízněná s Doňou Casildou. Vstoupila o několik let dříve. Její duši divily se všechny sestry, poněvadž viděly, jak veliké ctnosti působil v ní Pán, a řeholnice i převorka tvrdí, že po celý její život nepozorovaly na ní ničeho, co by se mohlo považovati za nedokonalost, ani neviděly, že by se pro něco byla jinak tvářila, nýbrž jevila stále veselou skromnost, jež prozrazovala, jaká vnitřní radost sídlí v její duši. Její mlčení netižilo, neboť až přísně se v něm cvičila, bylo takové, že nemohlo se jí vytýkati žádné podivínství. Nepřihodilo se nikdy, že by byla promluvila slovo, na němž bylo by lze něco vytknouti. Nikdo neviděl jí ani odporovati, ani se omlouvat, ačkoli převorka ji třebas obviňovala z něčeho, čeho neučinila, aby ji zkoušela, což jest obyčejem v našich klášterech pro umrtvování. Nikdy nestěžovala si do ničeho, ani do žádné sestry, nikdy neprojevila ani tváří, ani slovem nechuti nad některým úkolem, kterého se jí dostalo, nikdy se nenaskytlo ani pomyslití na nějakou její nedokonalost, nikdy nenašla se příčina, obžalovati ji pro nějaký poklesek v kapitule, ačkoli dohlížitelky udávají tu i sebemenší maličkosti, jež zpozorovaly. Neobyčejná byla ve všem její vnitřní i vnější shoda; pocházela odtud, že představovala si neustále věčnost a účel, za kterým nás Bůh stvořil. Neustále měla na jazyku chválu Boží a nejvřelejší díky, slovem, ustavičnou modlitbu.

V poslušnosti nedopustila se nikdy poklesku, vždy konala ochotně, dokonale a radostně všechno, co se jí poroučelo. Bližní milovala nejvroucnější láskou, tak že říkala, že by se dala pro každého rozsekati na tisíc kousků, aby nezatratil své duše a požíval jejího bratra Ježíše Krista, jak

nazývala Pána našeho. Svá utrpení, jež byla velmi veliká, strašné nemoci (o nichž budu později vyprávěti) a velmi prudké bolesti, trpěla tak mileráda a spokojeně, jako by byly velkými radostmi a rozkošemi. Jistě dal jí náš Pán duševní radosti a rozkoše, neboť jinak není možno, aby to snesla tak radostně. Přihodilo se, že v onom městě Valladolidu mělo býti upáleno několik lidí pro veliké zločiny. Zvěděla asi, že nejdou na smrt připraveni tak dobře jak třeba, a rmoutila se proto tak nesmírně, že utekla se s velikým hořem k Pánu našemu a prosila ho velmi snažně za spásu jejich duší, a aby za to, čeho zasloužili oni, nebo aby ona zasloužila si dosíci této milosti (nepamatuji se podrobně na slova) sesílal na ni po celý její život všechny útrapy a bolesti, jež by snesla. Téže noci měla první horečku a trpěla neustále až do smrti. Zločinci umřeli kajícně, a zdá se tudíž, že Bůh vyslyšel její modlitbu.

Brzy po té utvořil se jí ve střevách vřed tak nesmírně bolestný, že bylo třeba milostí, jež Bůh udělil jen její duši, aby to snesla trpělivě. Vřed byl uvnitř střev, tak že jí neprospěla žádná lékařská pomoc, již bylo užito, až zalíbilo se Pánu, že se vřed otevřel a hnis se provalil, takže se poněkud pozdravila z této nemoci. Poněvadž utrpení působilo jí takovou radost, nespokojovala se s málem, a když slyšela jednou kázání o Kříži, vzrostla její touha po bolesti tak, že sotva se skončilo kázání, za návalu slzí vrhla se na lůžko, a když se jí sestry tázaly, co jest jí, odpověděla, aby prosily Boha, by jí dal mnoho bolesti, a potom že bude spokojena.

S převorkou rozmlouvala o všem, co se dalo v jejím nitru, a tím se utěšovala. Po celou nemoc nebyla nikdy nikomu ani v nejmenším na obtíž, nečinila, než co chtěla ošetřovatelka, byť i šlo jen o to, aby se napila vody. Že touží po utrpení duše oddané modlitbě, to jest zcela obyčejno, nemají-li ho ovšem; ale býti v utrpení a radovati se, že trpí, to není dáno mnohým. A ona byla již tak sklíčena, že nemohlo to již trvati dlouho, a trpěla nesmírné bolesti a měla uvnitř v

hrdle vřed, jenž jí překážel polykati, a přece řekla před několika sestrami převorce (když ji asi těšila a povzbuzovala, aby snášela trpělivě takové zlo), že netrpí žádné bolesti a že by neměnila s žádnou ze sester, jež jsou úplně zdravý. Představovala si tak živě Pána, pro něhož trpěla, že napínala všechny své síly, aby zatajila sestrám, jak mnoho trpí, a proto naříkala si velmi zřídka, nemučila-li ji bolest přílišně. Zdálo se jí, že na celém světě není nikoho tak špatného jako ona, a tak byla ve všem, pokud bylo možno pozorovati, její pokora veliká.

Mluvil-o-li se o ctnostech jiných lidí, radovala se nesmírně. V umrtvování neznala mezí. Jakéhokoli zotavení vzdávala se tak tajně, že nebyl-li někdo velmi pozoren, nepoznal toho. Zdálo se, že nežije a nestýká se s tvory, tak málo všimla si všeho. Ať se přihodilo co přihodilo, snášela všechno s takovým klidem, že byla stále stejnou, tak že jí řekla jednou sestra, že jest jako některé velmi vážené osoby, které by raději umřely hladem, než by dopustily, aby jiní zvěděli o jejich bídě; sestry totiž nemohly uvěřiti, že by necítila některých utrpení, ačkoli to na ní bylo tak málo znáti.

Všechny práce a povinnosti, jež konala, dály se s tím úmyslem, aby nepozbyla zásluhy, a proto pravila sestrám: »I to nejmenší, co konáme, učiněno z lásky k Bohu, má cenu neskonalou. Neměly bychom, sestry, ani hnouti očima, neděje-li se to za tím účelem, abychom se zalíbily Bohu.« Nikdy nepletla se do ničeho, co jí nebylo uloženo, a proto též neviděla na nikom chyby, než na sobě. Bolelo ji tak, řeklo-li se o ní něco dobrého, že se též vystříhala, aby nikoho nechválila v jeho přítomnosti, by mu to nepůsobilo bolesti.

Nikdy nehledala útěchy, ani v procházce do zahrady, ani v ničem stvořeném, neboť bylo by hrubostí, jak pravila, hledati úlevy v bolestech, jež na ni sesílal náš Pán. Proto nikdy nežádala si ničeho, jsouc spokojena s tím, co se jí dalo. Pravila též, že utěšovati se něčím mimo Boha bylo by

pro ni spíše křížem. Slovem: tážala jsem se sester toho klášteřa, a nebylo ani jedné, jež by byla na ni něco pozorovala, v čem nebyla by se zračila duše velmi dokonalá.

Když tedy přišel čas, kdy náš Pán ji chtěl odvolati z života, vzrostly její bolesti a nahromadilo se tolik neduhů, že sestry chodily se na ni časem dívat, aby viděly, s jakou radostí snáší všechno, a aby chválily Pána našeho. Zvláště velikou touhu, býti při její smrti, měl kaplan, jenž byl v klášteře zpovědníkem; jest to veliký sluha Boží a jsa jejím zpovědníkem považoval ji za svatou. Zalíbilo se Bohu, že vyplnila se jeho touha; když přijala Poslední pomazání a byla ještě při vědomí, zavolaly ho sestry, aby usmířil ji s Bohem, kdyby bylo třeba té noci, a přispěl jí při smrti. Chvilku před devátou, když on a všechny sestry byly u ní, ustaly asi čtvrt hodiny, než umřela, všechny její bolesti; s převelikým klidem otevřela oči a na tváři rozhostila se jí taková radost, že se zdálo, jako by zářila, a byla, jako by hleděla na něco, co jí působí velikou radost, neboť se též dvakrát usmála. Všechny sestry, jež tam byly, a kněz sám, pocítili tak velikou duchovní rozkoš a radost, že nejsou schopni říci více, než že se jim zdálo, jako by byli již v nebi. A v takové radosti majíc oči pozdvíženy k nebi, vydechla duši. Byla jako anděl. A proto můžeme dle své víry a dle jejího života věřiti, že Pán přijal ji do pokoje, aby ji odměnil za velikou její touhu, trpěti pro něho.

Kaplan tvrdí, a vyprávěl to i mnoha lidem, že když spouštěli její tělo do hrobu, pocítil velmi silnou a velmi příjemnou vůni. Též sestra sakristánka tvrdí, že z voskových svéc, jež hořely při jejím pohřbu a při zádušní mši svaté, ani dost málo nebylo. To všechno můžeme věřiti o milosrdenství Božím. Mluvila jsem o tom s jedním jejím zpovědníkem z Tovaryšstva Ježíšova, jemuž se zpovídala a svěřovala svou duši mnoho let, a on pravil, že není to nic zvláštního a že se nediví, poněvadž ví, že náš Pán byl s ní u velmi důvěrném spojení. Kéž zalíbí se Boží Velebnosti, dcery mé,

abychom uměly těžiti z takové dobré společnosti, jakou byla tato, i ze společnosti mnoha jiných, jež nám přivádí Pán do našich klášterů. Možná že budu o nich ještě něco vyprávěti, aby ty, jež jsou poněkud vlažné, vzchopily se a následovaly jich a abychom všechny chválily Pána, že jeho velikost září tak na křehkých žínkách.

Než jsem odešla založiti klášter ve Valladolidu, domluvila jsem se, jak jsem už řekla, s otcem Antonínem z Ježíše, jenž byl tehdy převorem kláštera sv. Anny v Medině, kláštera to řádu karmelitánského, a s bratrem Janem z Kříže, že budou prvními, kteří vstoupí do kláštera bosáků původního řádu, bude-li založen, ale poněvadž jsem neměla zač koupiti dům, nemohla jsem než doporučeti to našemu Pánu, neboť, jak jsem už řekla, byla jsem již spokojena s těmito kněžími. Otce Antonína z Ježíše cvičil Pán neustále po celý rok od té, co jsem s ním jednala, v utrpeních, a on snášel je velmi dokonale; otce Jana z Kříže nebylo třeba zkoušeti, poněvadž jeho život byl stále velmi dokonalý a přísný, ačkoli žil v klášteře »plátěných« (del Paño, umírněných) řeholníků obutých.

Když dal mi náš Pán, co bylo nejdůležitější, totiž řeholníky, kteří by začali, zalíbilo se mu zařiditi též ostatní. Avilský šlechtic, jménem Don Rafael, s nímž jsem nikdy nemluvila, zvěděl, nevím, nebo se aspoň nepamatuji jak, že chci založiti klášter bosáků; i přišel a nabídl mi, že mi dá dům ve vesničce, mající velmi málo obyvatel. Zdá mi se nebylo jich ani dvacet; nepamatuji se už. V domě bydlel nájemník, jenž mu tam vybíral důchody. Ačkoli jsem věděla, jaký to asi bude dům, chválila jsem Pána našeho a děkovala mu za to vroucně. Šlechtic mi řekl, že vesnička jest na cestě z Mediny del Campo do Valladolidu, a jdu-li tam založiti klášter, že jest to přímá cesta a že si mohu dům prohlédnouti. Řekla jsem mu, že tak učiním, a učinila jsem tak vskutku; z Avily odešla jsem v červnu s jednou družkou a s otcem Juliánem z Avily, o kterémžto knězi

jsem se už zmínila; byl kaplanem v klášteře svatého Josefa v Avile a pomáhal mi na cestách.

Ačkoli jsme vyrazili časně z rána, zbloudili jsme přece, poněvadž jsme neznali cesty, a poněvadž vesnička se jmenuje málo kdy, nemohli jsme o ní mnoho zvědět. Tak strávili jsme ten den u veliké trýzni, neboť slunce pálilo žhavě. Když jsme se domnívali, že jsme už blízko, bylo nám jíti ještě jednou tak dlouho. Dosud vzpomínám únavy a klopot, jež jsme zažili na té cestě. Tak jsme se tam dostali už pozdě večer. Když jsme vešli do domu, byl takový, že neodvážili jsme se v něm zůstat na noc: byl příliš málo čistý a bylo v něm mnoho ženců a sběračů kukuřice. Byla v něm rozsáhlá síň, dvojité světnice s nadstropím a kuchyňka: to byla celá budova pro náš klášter. Pozorovala jsem, že síň by se dobře hodila za kostel a nadstropí za kůr, a spáti že by mohli řeholníci ve světnici. Moje družka však nemohla ani pochopiti, jak mohu pomýšleti založiti zde klášter, ačkoli byla mnohem lepší mne a velkou přítelkyní kajícnosti, a řekla mi: »Vskutku, matko, není člověka takového ducha, byť i byl sebe lepší, který by tu vytrval: nemluvte o tom!« Kněz, který byl se mnou, myslil právě tak jako má družka, ale když jsem mu řekla, co míním, neodporoval mi.

Na noc uchýlili jsme se do kostela, neboť jsouce velmi unaveni, nechtěli jsme noci probdít. Dospěvši do Mediny, promluvila jsem ihned s otcem Antonínem a řekla mu, co se stalo, a má-li odvalu pobýti tam nějakou dobu, aby byl ubezpečen, že Bůh zlepši to brzy, a že nejdůležitější jest začátek. Zdá mi se, že viděla jsem už všechno, co Pán učinil později, a že považovala jsem to takřka za tak jisto, jak vidím to nyní, ba viděla jsem mnohem víc, než jsem spatřila až dosud, ačkoli nyní, kdy to píšu, jest dobrotivostí Boží založeno už deset klášterů bosáků. Pravila jsem mu též, aby byl ujštěn, že bývalý ani nynější provinciál (jejichž souhlasu bylo třeba, jak jsem řekla na počátku) nedali by nám

dovolení, kdyby viděli, že jsme v krásném domě, nemluvě ani o tom, že nemáme, jak si pomoci, a že si jich ani nepovšimnou, budou-li v oné vesničce a v onom domě. Jemu dal Bůh více odvahy než mně a proto pravil, že by bydlil nejen v tom domě, ale i ve sviňském chlévě. Bratr Jan z Kříže byl téhož mínění. Teď zbývalo ještě domoci se svolení obou kněží, o nichž jsem se zmínila, neboť náš otec generál dovolil nám zakládati kláštery jen s touto podmínkou. Doufala jsem v Pána našeho, že dosáhneme svolení, a proto jsem řekla otci Antonínovi, aby se staral, seč bude, aby sehnal něco pro dům, a odešla jsem s bratrem Janem z Kříže zakládat klášter ve Valladolidu, o němž jsem už psala. Poněvadž jsme žily několik dní, co řemeslníci opravovali dům, bez klausury, měl otec Jan z Kříže příležitost poučiti se důkladně, jak žijeme, takže poznal dobře všechno: jak se umrtvujeme, jak spolu sestersky obcujeme a jak se společně zotavujeme, což však jest tak zřízeno, že slouží to jen tomu, aby sestry poznaly tam své chyby a občerstvily se maličko, aby pak zachovávaly přísný řád. Byl tak ctnostný, že aspoň já mohla jsem se naučiti mnohem více od něho, než on ode mne; ale toho jsem neučinila, nýbrž poučovala jsem ho, jak žijí sestry.

Zalíbilo se Bohu, že byl tam provinciál našeho řádu, jenž mi měl dáti svolení. Jmenoval se bratr Alfons Gonzalez, byl stár, velmi dobrého a upřímného srdce. Když jsem ho prosila o dovolení, vypočítala jsem mu mnoho důvodův, zmínila jsem se i o počtu, jež mu bude vydávati před Bohem, překazí-li tak dobré dilo, a Boží Velebnost, chtějíc, aby byl klášter založen, obměkčila ho tak, že byl velmi dojat.

Když tam přišla paní doña Marie de Mendoza a její bratr, biskup avilský, jenž nám vždycky přál a nás chránil, dosáhli posléze dovolení u něho i u otce Angela de Salazar, bývalého provinciála, od něhož obávala jsem se největších potíží. Přihodilo se však, že byl tehdy jaksi v tísní a potřeboval přízně paní Marie de Mendoza, a to, tuším, přispělo

velmi, nemluvě ani o tom, že náš Pán byl by obměkčil jeho srdce, i kdyby nebylo něčeho takového, jako obměkčil otce generála, jenž byl toho velmi dalek.

Oh, Bože můj, co věci viděla jsem při svém podnikání, jež se mi zdály nemožny, a jak snadno bylo pro Boží Velebnost odkliditi překážky! A jak se stydím, pozoruji-li, že jsem se nestala lepší než jsem, přes to že jsem viděla to všechno! Nyní, když to píšu, žasnu a přeji si, aby náš Pán dal poznati všem, že ve všech založeních není téměř ničeho, co bychom byli vykonali my tvorové. Vše zřídil Pán z počátků tak nepatrných, že jenom jeho Velebnost mohla to povznést k výši, na níž to jest nyní. Budiž požehnán na věky!

H l a v a XIV.

Když jsem dostala oboje svolení, zdálo se mi, že už mi nechybí nic. Ustanovili jsme, aby otec Jan z Kříže šel do domu a zařídil jej tak, aby, dá-li se, mohli v něm bydlet, neboť usilovala jsem o to, aby se už začalo, bojíc se velmi, aby se nám nenamanula nějaká překážka, a tak se i stalo. Otec Antonín sehnal už něco, čeho bylo třeba; pomáhali jsme mu, jak jsme mohli, ačkoli bylo toho málo. Přišel velmi spokojen sem do Valladolidu promluvit se mnou a řekl mi, co sehnal, čehož však bylo velmi málo; jen hodinami byl zásoben, mělť patery; líbilo se mi to velmi. Právil mi, to že jest proto, aby se v pořádku recitovaly hodinky, že by nerad byl zastižen nepřipraven, a neměl, tuším, ani na čem by spal.

Dům byl zařízen bez odkladu, neboť ačkoliv chtěli poopravit mnoho, neměli peněz. Když to bylo dokončeno, zřekl se otec Antonín úřadu převora a slíbil, že bude zachovávat původní řád; říkali jsme mu sice, aby to nejprve zkusil, ale nechtěl. Odcházel s největší radostí na světě do svého domku; bratr Jan z Kříže byl už v něm.

Řekl mi otec Antonín, že když uviděl vesničku, pocítil prevelikou vnitřní radost a že se mu zdálo, že už skoncoval se světem, když zřekl se všeho a odešel do oné samoty. Ani tomu ani onomu nezdál se dům špatným, a domnívali se, že žijí u velikém pohodlí. Oh, Bože můj, jak málo prospívají vnitru pozemské budovy a vnější radosti! Prosím vás pro lásku Boží, sestry a otcové moji, neustaňte se nikdy mírniti v tom, co se týká velikých a nákladných domů: mějme na zřeteli své pravé zakladatele, totiž svaté otce, od nichž pocházíme, věduce, že požívají Boha, poněvadž šli cestou chudoby a pokory.

Vskutku, poznala jsem, že více odvahy a též vnitřní radosti jest tam, kde zdá se nemá tělo pohodlí, než tam, kde jest už veliký dům a tělo z pohodlní. A byť byl dům sebe větší, co nám prospěje, když pořád můžeme obývati jen jednu cellu. A byť byl dům velmi veliký a krásně upravený, co nám po tom? Budeme se dívati na stěny? Uvážíme-li, že není to dům, v němž budeme bydliti vždycky, nýbrž jen krátkou dobu, pokud trvá život, a ten jest krátký, byť i byl sebe delší, pak stane se nám všechno příjemným, poněvadž poznáme, že čím méně máme tady, tím větší blaženosti budeme požívati na věčnosti, kde jsou příbytky připravovány dle lásky, s jakou jsme následovali života svého dobrého Ježíše. Pravíme-li, že jsou to začátky obnovení řádu jeho Matky, Panny Marie, paní a ochránkyně naší, neurážejme jí, aniž svých minulých svatých otců, nesnažíce se jim připodobňovati, a ačkoli jsouce slábi, nemůžeme toho ve všem, měli bychom o to usilovati se vši péči aspoň v tom, co není nezbytno pro zachování života, kdyžť všechno to jest jen maličko sladkého utrpení, jak vidíme na těchto dvou kněžích, a jakmile jsme se rozhodli snášeti je, už se nesnáze končí, neboť všechny útrapy trvají jen chvílku na počátku.

Na první nebo druhou neděli adventní roku 1568 (nepamatuji se už, která z těchto nedělí to byla) sloužila se první mše svatá v tomto stáji betlémském, neboť zdá se mi, že klášter nebyl lepším. Když jsem se brala v postní době druhého roku založit klášter do Toledy, bylo mi jiti na onu vesnici. Dorazila jsem ráno. Otec Antonín z Ježíše zametal před kostelní branou, maje jako vždy radost ve tváři. Právila jsem mu: »Co to, můj otče? Kam se poděla cesta?« A on odpověděl, projevuje mi svou velikou radost: »Proklínám čas, kdy jsem-jí dbal.« Když jsem vešla do kostela, užasla jsem vidouc, jakého ducha udělil Pán tomuto domu: a nejen já, ale i dva kupci, kteří byli mými přáteli a přišli sem se mnou z Mediny, nemohli než plakati. Tolik bylo v kostele křížů, tolik lebek!

Nezapomenunikdy na dřevěný křížek poblíž svěcené vody, na němž byl přilepen papírový obraz Kristův, který zdá se, budil větší zbožnost, než kdyby byl ze sebe lepší látky a pěkně vypodobněn. Kůrem bylo nadstropí, jež bylo od polovice zdviženo, aby se mohli modliti Hodinky, avšak bylo se jim hluboce sehnouti, když vcházeli nebo chtěli obcovati mši svaté. V koutech vedoucích do kostela měli poustevničky, v nichž nemohli než ležeti nebo seděti; byly plny sena, poněvadž jest v oné vesnici velmi chladno; střecha visela jim téměř nad hlavami, dvě okénka hleděla k oltáři a dva kameny byly poduškou; i tu byly kříže a lebký. Zvzděla jsem, že poříkavše Matutinum neodcházeli odtud až do Primy, nýbrž zůstávali tu na modlitbách, v něž bývali tak pohřížení, že se jim stávalo, že se šli modliti Primu v habittech samý sníh a nepozorovali toho. Hodinky modlili se s knězem z řádu »plátěných«, který se k nim přistěhoval, ačkoli nezměnil habitu, poněvadž jest velmi nemocen, a s mladým řeholníkem, který nebyl ještě vysvěcen, ale bydlil též s nimi.

Chodili kázat do mnoha míst, sousedících s klášteřem a jichž obyvatelům se nedostávalo žádného poučení. A už proto jsem se radovala, že byl tu založen klášter. Pravili mi, že v okolí není kláštera, ani zač jej postaviti, a to bylo velmi bolestno. Za tak krátkou dobu nabyli takové důvěry, že mne to upřímně potěšilo, když jsem o tom zvzděla. Jak jsem řekla, chodili kázat půl druhé míle i dvě, bosí, neboť tehdy nenosili ještě sandálů, jež nositi bylo jim později poručeno, a ve sněhu a za tuhé zimy; když pokázali a pozpovídali, vraceli se už pozdě domů, aby pojedli, a konali to s takovou radostí, že jim bylo vše snadno. Jídla měli nadbytek, neboť obyvatelé sousedních míst zásobovali je víc, než bylo třeba. Chodilo se tam zpovídat též několik šlechticů, kteří žili v blízkých vesnicích, a nabízeli jim už lepší domy a na výhodnějších místech. Mezi nimi byl Don Ludvík, pán Pěti Vsí. Tento šlechtic vystavěl kostel pro jeden obraz

Panny Marie, jenž byl vsutku hoden, aby byl vystaven a uctíván. Jeho otec poslal jej z Flámska po jednom kupci jeho babičce nebo matce — nepamatuji se už komu; byl si obraz tak zalibil, že jej měl mnoho let, a když umíral, poručil, aby mu jej přinesli. Jest to veliká malba, a co živa neviděla jsem krásnějšího obrazu (a mnozí jiní též to říkají). Když otec Antonín z Ježíše přišel na žádost šlechticovu do oné vesnice a spatřil obraz, zamiloval si jej, a plným právem, tak že svolil, aby klášter byl tam přeložen, ačkoli ve vesnici, jménem Mancera, nebylo studniční vody, a jak se zdálo, nijak nebylo si k ní možno dopomoci. Šlechtic zbudoval jim malý klášterík (jakož byl slibil) a dal jim kněžská roucha: učinil všechno velmi dobře.

Nemohu pomlčeti o tom, jak Pán dal jim vodu, neboť bylo to považováno za cosi zázračného. Jednou po večeri rozmlouval otec Antonín, jenž byl převorem, se svými řeholníky v klauzуре, jaký mají nedostatek vody; v tom se převor zdvihl, uchopil poutnickou hůl, již držel v rukou, udělal jí na jednom místě znamení kříže — aspoň se mi tak zdá, neboť nepamatuji se dobře, udělal-li kříž, ale buď jak buď, poznamenal místo holi — a řekl: »Teď kopejte tady!« a sotva kopali chvíli, vyprýstilo se tolik vody, že má-li se čistiti studna, jest to nesnadno, neboť jí nelze vyčerpati. Voda jest velmi dobrá na pití. Užívalo se jí, dokud se stavělo, a (jak jsem řekla) nevyčerpala se. Když obklíčili později klášter zahradou, chtěli míti vodu i v ní; udělali studnu s čerpadlem a vydali na to mnoho peněz, ale až dosud nepodařilo se jim naléztí žádného silnějšího pramene.

Když jsem tedy spatřila, jak tento domek, v němž před nedávnem nebylo možno bydliti, jest proniknut takovým duchem, že všude, kam jsem pohlédla, nalézala jsem něco, co mne povznášelo, a když jsem se dověděla, jak žijí, jak se umrtvují, jak se modlí a jak dobrý dávají příklad (přišel mne tam navštívit jeden známý šlechtic se svou ženou, kteří bydlili v blízké vesnici a kteří nemohli se ani navyprávěti

o jejich svatosti a jakým dobrodiním jsou vůkolnímu lidu) — tu pocítila jsem nesmírnou vnitřní radost a nemohla jsem se ani naděkovati Pánu našemu, poněvadž se mi zdálo, že vidím počátek velikého rozkvětu našeho Řádu a sloužení našemu Pánu. Kéž zalíbí se jeho Velebnosti, aby prospívali tak dále, jako nyní, pak stane se moje domněnka plnou pravdou. Kupci, kteří přišli se mnou, pravili mi, že nedali by za celý svět, že přišli sem! Ó čím jest ctnost, že chudoba řeholníků libila se jim více než všechno bohatství, jež měli, a uspokojila a potěšila jejich duše!

Potom jsme rozmlouvali s kněžími o mnohém; zvláště pak (jsouc křehká a zlá) prosila jsem jich snažně, aby se mírnili v kajících skutcích, v nichž byli příliš přísní. Poněvadž jsem se totiž tolik natoužila a namodlila, než dal mi Pán řeholníky, kteří by začali, bála jsem se, vidouc nyní tak dobrý začátek, aby ďábel nehledal, jak by zahubil řeholníky, dříve než se stane skutkem, čeho jsem doufala. Jsouc nedokonalá a malověrná, nepozorovala jsem, že jest to dílo Boží a že Boží Velebnost je bude zdokonalovati. Poněvadž však řeholníci měli to, čeho se mně nedostávalo, nevšímalí si valně mých slov a neustali ve svých skutcích kajících. A tak jsem odešla nesmírně potěšena, ačkoli jsem nevzdávala Bohu takových diků, jaké by se slušely za tak velikou milost. Kéž zalíbí se Boží Velebnosti v její dobrotě, abych byla hodna, odsloužiti se jí aspoň něčím za přemnohé, co jí dlužím! Amen. Chápalať jsem dobře, že tato milost byla mnohem větší, než ta, již mi udělila, když jsem zakládala kláštery ženské.

V městě Toledu žil počestný muž a služebník Boží, jenž se jmenoval Martin Ramirez. Byl kupcem a nechtěl senikdy oženiti. Žil jako dobrý katolík, jako muž naprosté pravdy a poctivosti. Spravedlivým obchodem shromažďoval své jmění v úmyslu, že je obrátí na něco, co by bylo Pánu velmi milo. Onemocněl na smrt. Když o tom zvěděl kněz z Tovaryšstva Ježíšova, jménem Pavel Hernandez, k němuž jsem chodila ke zpovědi, když jsem dlela v tomto městě a jednala o založení kláštera v Malagonu, a jenž toužil vroucně, aby byl založen náš klášter v tomto městě, navštívil nemocného a řekl mu, jakou velikou službu by mohl prokázati našemu Pánu, a že by mohl nadaci, kterou chtěl založiti pro kaplany a na kaplánky, odkázati našemu klášteru, a že by se v něm mohly konati jisté slavnosti a všechno ostatní, co zamýšlel ustanoviti při jednom místním farním kostele. Ramirez byl už tak nemocen, že viděl, že již mu nezbývá času, aby spořádal pozůstalost, i zanechal tedy všechno v rukou svého bratra, jenž slul Alfons Alvarez Ramirez; hned po té povolal ho Bůh. Stalo se dobře, neboť Alfons Alvarez jest muž velmi moudrý a bohabojný, pravdymilovný a dobročinný, a počíná si ve všem rozumně; to mohu o něm tvrditi docela pravdivě jako očitá svědkyně (poněvadž jsem s ním mnoho obcovala).

Když umřel Martin Ramirez, zakládala jsem ještě klášter ve Valladolidu, kamž mi psal otec Pavel Hernandez z Tovaryšstva a též onen Alfons Alvarez, oznamující mi, co se stalo, a vyzývající mne, abych si pospíšila přijíti, chci-li přijati nadaci. Vyдалa jsem se tedy za nedlouho potom, co byl klášter náležitě upraven. Do Toleda dorazila jsem v předvečer Zvěstování Panny Marie a odebrala jsem se do

domu paní Ludvíky, u níž jsem bývala jindy a jež založila Malagon. Přijala mne s velikou radostí, neboť má mne velmi ráda. Přivedla jsem s sebou dvě družky z kláštera svatého Josefa v Avile, veliké služebnice Boží. Dostaly jsme hned (jako obyčejně) světnici, v níž mohly jsme se oddati usebranosti jako v klášteře. Počala jsem ihned vyjednávat s Alfonsem Alvarezem a jeho zetěm, jenž nazýval se Diego Ortiz a lpěl mnohem více na svém názoru než Alfons Alvarez, ačkoli byl velmi ctnostný a bohoslovně vzdělaný. Diego nedal se tak brzy přesvědčiti: jali se žádati mnoho podmínek, na něž nezdálo se mi vhodno přistupovati.

Zatím co jsem vyjednávala, hledaly jsme dům k najmutí, abychom se tam usadily, ale nemohly jsme najíti domu, jenž by se hodil, ať jsme hledaly jak hledaly. Též jsem nemohla dosíci svolení u správce diecése (nebyloť tou dobou arcibiskupa), ačkoli usilovala o to snažně i paní, u níž jsem bydlila, i jeden šlechtic, jenž byl kanovníkem hlavního kostela, jménem Don Petr Manrique, syn místodržitele kastilského. Byl a jest dosud velikým služebníkem Božím; žijeť dosud a přes to, že má jen slabé zdraví, vstoupil několik roků po založení našeho kláštera do Tovaryšstva Ježíšova, v němž jest posavad. V naší věci vykonal mnoho, neboť má bystrý rozum a jest vážen. Přes to však nebyl s to, by mi vymohl dovolení; neboť naklonil-li se poněkud správce diecése, nenaklonili se členové Rady. Ostatně nemohly jsme se dohodnouti ani s Alfonsem Alvarezem, a to pro jeho zetě, jemuž příliš ustupoval, slovem, rozešli jsme se docela.

Nevěděla jsem, co si počíti, poněvadž nepřišla jsem za jiným účelem; chápala jsem, že bude mnoho řečí, odejdu-li, nezaloživši kláštera. Přes to vše více bolelo mne, že se mi nedostalo dovolení, než všechno ostatní, neboť jsem věděla, že náš Pán opatří vše, jako jinde to opatřil, usadíme-li se tam. Proto jsem se rozhodla, že promluvím se správcem diecése, a odešla jsem do kostela, jenž jest spojen s jeho domem,

a poslala k němu s prosbou, aby byl tak laskav a promluvil se mnou. Již přes dva měsíce jsem se namáhala a den ze dne bylo hůře. Když jsem přišla ke správci diecése, řekla jsem mu: »Bylo by pěkné, když několik žen chce žít tak přísně a dokonale a uzavřeně, kdyby ti, kdo nekonají ničeho takového a žijí jen v radovánkách, chtěli stavěti na odpor skutkům, jež jsou tolik ke cti a slávě našeho Pána.«

Toto a mnoho jiného řekla jsem mu s velikou rozhodností, již dal mi Pán. Tím hnulo se mu srdce tak, že mi dal dovolení, ještě než jsem od něho odešla. Šla jsem velmi rozradována, domnívajíc se, že teď už mám všechno, ačkoli jsem neměla ničeho, neboť měla jsem všeho všudy asi tři neb čtyři dukáty, za něž jsem koupila dvě olejomalby, poněvadž nedostávalo se nám obrazu, který bychom postavili na oltář, a dva slamníky a příkrývku. Na dům nebylo ani pomýšlení, s Alfonsem Alvarezem jsem se už rozešla.

V městě žil kupec, můj přítel, který nechtěl se nikdy oženiti, a nemyslíl na nic jiného, než prokazovati dobré skutky uvězněným a též mnoho jiných dobrých skutků konal. Jmenoval se Alfons de Avila. Ten řekl mi, abych se nermoutila, že mi vyhledá dům, zatím však se mi roznemohl. Několik dní před tím přišel do onoho města velmi svatý řeholník františkán, bratr Martin z Kříže. Pobyl tam několik dní, a když odcházel, poslal ke mně mladíka, jehož byl zpovídal. Nazýval se Andrada a nebyl bohat, nýbrž velmi chudobný; zpovědník ho žádal, aby učinil všechno, co mu řeknu. Když jsem byla jednou v kostele na mši svaté, přišel, by se mnou promluvil a řekl mi, oč jej prosil onen požehnaný muž, a ujišťoval mne, že učiní pro mne všechno, co bude moci, ačkoli nám může pomáhati jenom svou prací. Poděkovala jsem mu za to, a bylo mi, více však ještě mým družkám do smíchu, když jsme viděly pomoc, již nám posílal onen světec, poněvadž jeho zevnějšek nijak v něm neprojevoval společníka bosaček.

Vidouc tedy, že mám sice dovolení, ale že nemám nikoho,

kdo by mi pomohl, nevěděla jsem, co si počítí, ani komu svěřiti, aby mi vyhledal nájemný dům. Vzpomněla jsem si na mladíka, jehož mi poslal bratr Martin z Kříže, a řekla jsem o tom družkám. Smály se mi velmi a radily mi, abych toho nečinila, že by to jen odhalilo mé rozpaky. Já však jsem na ně nedala, poněvadž jsem důvěřovala, že mladík něco vykoná, an byl poslán od služebníka Božího, a že jistě nestalo se tak bez tajemství. I dala jsem ho zavolati a zavázavši ho k největší mlčelivosti, vyprávěla jsem mu, co se stalo, a že ho žádám, aby vyhledal dům, neboť bych dala ručitele za nájemné. Byl to dobrý Alfons de Avila, o němž jsem se zmínila, že se mi roznemohl. Mladíkovi zdálo se to velmi snadným, a řekl mi, že bude hledati domu.

Již na druhý den ráno, když jsem byla na mši svaté v kostele Tovaryšstva Ježíšova, přišel mi říci, že už našel dům, že má od něho klíče, že stojí na blízku, abychom se jen šly podívat. Učinily jsme tak. Dům byl tak dobrý, že jsme v něm bydlily skorem rok. Často, když rozjímám o tomto založení, dívím se úradkům Božím, vždyť skoro tři měsíce (nebo aspoň přes dva měsíce, nepamatuji se už dobře) chodili tak bohatí lidé křížem krážem Toledem, hledající domu, a nemohli ho najíti, jako by nebylo v městě domů; a tu přišel mladík, tak chudý, a Pánu se zalíbilo, že našel ihned dům. Klášter byl by se mohl založiti bez nesnází, kdybychom se byly shodly s Alfonsem Alvarezem; ale řízením Božím nestalo se tak, aby klášter byl založen pracně a v chudobě.

Když nás tedy dům uspokojil, ihned konala jsem přípravy, abychom se uvázaly v držení, ještě než se v něm něco upraví, aby se nevyskytla nějaká překážka. Brzy na to přišel mi říci řečený Andrada, že téhož dne bude dům vyklizen, abychom tam odnesly svůj nábytek. Řekla jsem mu, že to nedá mnoho práce, že nemáme než dva slamníky a příkrývku. To se asi divil! Mé družky však mrzelo, že jsem mu to řekla, a pravily mi, proč že jsem mu to říkala,

že teď nebude nám chtít pomoci, vída, že jsme tak chudy Nevšimala jsem si toho a též mladík dbal toho pramálo domnívala jsem se, že ten, jenž dal mu dobrou vůli, povede ho asi i dále, až dokoná své dílo; a bylo tomu tak, neboť zřizoval dům a sháněl dělníky s takovou pílí, že zdá mi se jsme ho nepředčily.

Snažily jsme se vypůjčiti si kostelní roucha, aby se mohla sloužiti mše svatá, a již v noci šly jsme s úředníkem k domu, abychom se uvázaly v jeho držení, nesouce si jediné zvonek, jakým zvoní se při pozdvihování, nic více. Za mého velikého strachu upravovaly jsme dům po celou noc. Nebylo kde zříditi kaple, leda ve světnici, již se vcházelo do jiného sousedního domku, obydleného několika ženami; domácí paní v něm pronajala nám i tuto světnici.

Když se rozbřeskovalo, byly jsme již hotovy. Neodvážily jsme se říci o tom těm ženám, aby nás neroznesly. Teď jsme prolámaly dveře v zátyňkové stěně, vycházející na malounký dvorek. Když ženy, které ještě spaly, uslyšely rány, vstaly poděšeny, a měly jsme co dělati, abychom je uklidnily. Zatím však už byl čas na mši svatou, jež se ihned sloužila, a ačkoli ženy zle promlouvaly, neuškodily nám, a když spatřily, oč běží, uklidnil je Pán nadobro.

Později jsem poznala, jak nedobře jsme učinily, ale u vytržení, jež sesílá Bůh, aby se něco vykonalo, nepozorujeme závad. Když paní domu zvěděla, že jsme v něm zřídily kostel, hrozně ráčila, neboť byla ženou staršího obce. Posléze s pomocí Boží podařilo se nám ji uklidniti příslibením, že bude-li se nám dům zamlouvati, dobře jí jej odkoupíme. Když zvěděli členové rady, že klášter, kterého nechtěli nikdy povoliti, jest už založen, rozhněvali se velmi a šli do domu jednoho kanovníka, jemuž jsem to potají oznámila, a pravili, že si to s námi vypořádají. Poněvadž správci diecése bylo právě odejeti, sotva že mi dal dovození, a nebyl tam tudíž, přišli členové Rady ku kanovníkovi, o němž vypravuji, celí udiveni, jak odvážila se slabá žena založit

klášter proti jejich vůli. Kanovník se tvářil, jako by nevěděl o ničem, a uklidnil je, jak uměl nejlépe, řka, že učinila jsem tak i jinde, a že neučinila jsem toho asi bez dostatečných záruk.

Členové Rady (nevím už za kolik dní) dali nás do klatby a zakázali sloužit mši svatou, dokud bych neukázala záruk, které mne splnomocňují založit klášter. Odpověděla jsem jim mírně, že učiním, jak přikazují, ačkoli nejsem povinna, poslouchati jich v tom, a žádala jsem šlechtice pána Petra Manrique, o němž jsem se zmínila, aby s nimi promluvil a ukázal jim ony záruky. Uklidnil je sice, poněvadž klášter byl už založen, ale jinak byly bychom měly nesnáze.

Několik dní měly jsme jen dva slamníky a příkrývku. Jiného náradí jsme neměly. Toho dne nebylo ani kousku klestí, abychom si upekly sardinku, a nevím koho pohnul Pán, že nám vhodil do kostela svazeček paliva, čímž nám bylo spomoženo. Za noci nás poněkud mrazilo, poněvadž byla zima, přes to že jsme se zahalovaly příkrývkou a svrchními vlněnými plášti, jež nám často bývají dobré. Zdálo by se nemožno, že jsme přišly v takové chudobě, kdyžtě jsme bydlely v domě paní, jež mne milovala tak vroucně. Nevím, jak se to stalo, leč že Bůh chtěl, abychom zakusily dobra této ctnosti. Nežádala jsem jí o nic, poněvadž nerada bývám komu břemenem, a ona asi nepozorovala naší chudoby, neboť jí už dlužím za víc, než co by nám byla dala.

Bylo to však pro nás velikým dobrem, neboť vnitřní útěcha a radost, jež jsme cítily, byly takové, že vzpomínám dosud často, jaké blaho uzavřel Pán do ctností. Jakési sladké rozjímání, zdá mi se, působil tento nedostatek, ačkoli netrval dlouho, neboť brzy zásobil nás Alfons Alvarez a jiní víc, než jsme si přály. Opravdu, rmoutila jsem se proto tak, že nejinak zdálo se mi, než jako bych byla měla mnoho zlatých šperků a jako by mi je byli vzali a zůstavili mne v chudobě, tak bolelo mne, že se končí naše chudoba, a mé družky bolelo to též; vidouc je smutny, tázala jsem se, co

jest jim, a řekly mi: »Co by nám bylo, matko? Zdá se, že už nejsme chudy.«

Od té doby rostla ve mně touha, bych byla velmi chuda, a ovládla jsem se tak, že jsem pohrdala všemi dobry časnými, poněvadž jejich nedostatek rozmnožuje dobro vnitřní, jež skýtá jistě zcela jinou spokojenost a jiný klid. Dokud jednala jsem o založení kláštera s Alfonsem Alvarezem, mnoha lidem se to nelíbilo, a též mi to řekli. Ukazovali na to, že dárcové nejsou lidé vznešení a šlechtici, ačkoli ve svém stavu, jak jsem řekla, byli velmi ctnostni, a že v městě tak vynikajícím jako Toledo nebylo by nesnadno naléztí urozených zakladatelů. Nevšimala jsem si toho příliš, poněvadž díky Bohu, vážila jsem si vždy více ctnosti než rodu. Ale k místodržiteli doneslo se tolik řečí, že mi dal povolení jen s tou podmínkou, že založím klášter tak, jako jsem zakládala jinde.

Nevěděla jsem, co si počítí, neboť když byl klášter založen, příbuzní Martina Ramireza začali vyjednávatiznovu. Ale poněvadž byl klášter už založen, navrhla jsem, že jim dám větší kapli, a s klášterem že nemají čeho činiti, a tak jest tomu dosud. Už dříve žádal jakýsi šlechtic o větší kapli; bylo o tom mnoho mínění, a já jsem nevěděla, pro co se rozhodnouti. Náš Pán však ráčil mne osvítiti v té věci a řekl mi jednou: »Jak nepatrné ceny budou na soudu Božím rody a stavby!« A pokáral mne přísně, že jsem přála sluchu těm, kdo radili mi v tomto smyslu, že se to nesluší nám, které jsme už pohrdly světem.

Z těchto a mnohých jiných důvodů jsem se velmi zastyděla a rozhodla jsem se, že vykonám, co jsem zamýšlela, že totiž dám jim kapli — a nemrzelo mne to nikdy, neboť poznaly jsme jasně, jak nám bylo nesnadno koupiti dům, a s pomocí Alfonsa Ramireza koupily jsme potom dům, v němž bydlí sestry dosud, jenž jest z nejkrásnějších v Toledě a byl za dvanáct tisíc dukátů. A že slouží se v něm tolik mší svatých a koná tolik slavností, jest sestrám velikou ú-

těchou a skýtá útěchy též lidu. Kdybych byla dbala mar-
nivých mínění světských, pak nebylo by možno, pokud
můžeme usouditi, míti tak dobře zřízený dům, a byla by
se stala křivda tomu, jenž s tak dobrou vůlí prokázal nám
takovou laskavost.

Uznala jsem za dobré vypravovati něco o tom, jak se cvičily některé řeholnice ve službě Pána našeho, aby příští řeholnice snažily se následovati vždy těchto dobrých začátků. Než jsme koupily dům, vstoupila k nám řeholnice, jménem Anna z Matky Boží. Bylo jí asi čtyřicet let a po celý svůj život sloužila Pánu Bohu, a ačkoli ve svém stavu mohla se oddávati rozkošem, ona byla sama a zámožná, zvolila si raději chudobu a poslušnost klášterní, a proto přišla, aby se mnou promluvila. Měla velmi křehké zdraví; ale když jsem viděla duši tak ctnostnou a odhodlanou, zdála se mi dobrým začátkem pro založení, i přijala jsem ji. Zalíbilo se Bohu, že jí dal mnohem pevnější zdraví v životě přísném a v poslušnosti, než měla na svobodě a v rozkoších.

Co mne však zvláště povzbudilo k zbožnosti a proč to zde píšu, jest, že než složila sliby, darovala všechno, co měla — a byla velmi bohatá — klášteru almužnou. Mne to tížilo a nechtěla jsem toho dovoliti. Řekla jsem jí, že možná by toho litovala, nebo že bychom nemohly dovoliti, aby složila sliby, a že jest těžko tak učiniti, ačkoli bychom jí nebyly propustily, nevrátivše jí, co nám dala. Chtěla jsem jí to však velmi znesnadniti, a to jednak proto, aby jí to nebylo k nějakému pokušení, a potom, abych zkusila lépe jejího ducha. Odpověděla mi, kdybychom jí propustily, že by žebřala pro lásku Boží, a stála na svém. Žila velmi spokojeně a byla mnohem zdravější.

Zejména však cvičily se sestry v tomto klášteře v umrtvování a poslušnosti, tak že, když jsem tam dlela nějakou dobu, nejednou mi se naskytlo spatřiti, že to, co řekla představená, třebas jen maně, sestry to ihned uváděly ve sku-

tek. Jednou dívaly se na louži vody, jež byla v zahradě, a převorka řekla řeholnici, jež stála poblíž: »Co by se stalo, kdybych řekla, aby se některá vrhla do louže?« Nedořekla, a řeholnice už byla v ní a tak se umáčela, že se jí bylo třeba převléci. Jindy zas — byla jsem při tom — zpovídaly se řeholnice, a jedna, čekajíc na jinou, jež se právě zpovídala, přistoupila k převorce, chtějíc s ní promluvit; převorka však jí řekla: »Čeho se to opovažuješ? To jest pěkný způsob usebrání? Vstrč hlavu do naší studny a přemýšlej tam o svých hříších!« Řeholnice rozuměla, že se má vrhnouti do studny, a tak spěchala, by to vykonala, že kdyby jí nebyly zadržely, byla by se hned už vrhla do studny, domnívajíc se, že prokazuje Bohu největší službu na světě. Mohla bych vyprávěti mnoho jiných takových událostí, svědčících o veliké umrtvenosti, tak že bylo třeba, aby několik učenců vysvětlilo řeholnicím, v čem jest jim poslouchati, a že bylo třeba, jednati s nimi přísně, poněvadž konaly mnohdy věci velmi povážlivé, čím by byly spíše pozbyly než získaly, kdyby jich nebyl zachránil jejich úmysl. To nepřihází se jedině v tomto klášteře, (o němž naskytlo se mi tu vyprávěti), nýbrž ve všech našich klášteřích udává se tolik důkazů umrtvenosti a poslušnosti, že kdybych nebyla s tím ve spojení, ráda bych vypravovala o některých, aby pochválen byl náš Pán ve služebnících svých.

Stalo se, co jsem tam dlela, že jedna sestra roznemohla se na smrt. Když přijala svaté Svátosti a když jí bylo uděleno Poslední pomazání, byla tak rozradována a spokojena, že mohly jsme ji žádati, aby nás v nebi doporučela Bohu a svatým, jež uctíváme, jako by už byla na onom světě. Nedlouho před tím, než vydechla duši, přišla jsem k ní, abych u ní zůstala, neboť byla jsem před Nejsvětější Svátostí prositi snažně Pána, aby jí dopřál šťastné smrti. Když jsem vešla k ní, spatřila jsem u její hlavy, uprostřed v hlavách lože Velebnost Boží: měla náruči poněkud otevřeno, jakoby ji objímala, a pravila mi, abych byla ujištěna, že

obejme tak všechny řeholnice, jež budou umíratí v našich klášterech, a aby se nebály pokušení v hodinu smrti. Byla jsem velmi potěšena a povznesena. Za chvíli přistoupila jsem k nemocné, abych s ní promluvila, a ona mi řekla: »Ó matko, jaké teď spatřím divy!«

Tak umřela jako anděl. Viděla jsem tam též později několik sester umíratí, a skonávaly tak pokojně a klidně, jako by byly u vytržení nebo v klidu modlitby, nejevíce ani známky pokušení. Proto doufám, že dobrotivý Bůh bude nám prokazovati tuto milost pro zásluhy svého Syna a slavné své Matěře, jejíž háv nosíme. Snažme se tedy, dcery mé, býti pravými karmelitkami, neboť naše putování skončí se brzy, a kdybychom věděly, jaká muka vytrpí mnozí v tu dobu, a jak zchytrale a lstivě pokouší je ďábel, vážily bychom si velmi této milosti.

Vzpomínám si právě na něco, o čem bych vám ráda vypravovala. Zнала jsem muže, jenž byl vzdáleným příbuzným mých příbuzných. Byl to náruživý hráč. Konal též nějaká studia, a těch použil ďábel, aby ho oklamal, přesvědčiv ho, že polepšení v hodinu smrti je marno. Ulpěl na tom tak, že nijak a nijak nebylo ho lze pohnouti, aby se vyzpovídal. Ubožák cítil nevýslovné hoře a litoval špatného života, říkal však, nač že by se zpovídal, že vidí, že jest už zatracen. Učený bratr dominikán, jenž byl jeho zpovědníkem, usvědčoval ho neustále, ale ďábel vnukal mu tak zchytralé protidůvody, že slova zpovědníková neměla účinku. To trvalo několik dní, tak že zpovědník už nevěděl, co si počítí, a jistě doporučel ho on a jiní vroucně Pánu, poněvadž došel u něho milosrdenství. Když nemoc — bolesti v boku — dorážela už velmi, přišel k němu zpovědník zas; promyslel si asi lépe, čím by ho usvědčil, ale bylo by to prospělo málo, kdyby Pán nebyl se nad ním smíloval a nebyl obměkčil jeho srdce. Když počal mluvití a odůvodňovati, posadil se nemocný na lůžku, jako by ani nebyl nemocen, a řekl mu: »Tož praviš, že zpověď může mi prospěti? Vyzpovídám se

tedy!« Pak dal zavolati písaře nebo notáře, nepamatuji se již na to, a učinil slavný slib, že už nebude hráti a že polepší života svého a že bere všechny za svědky. Vyzpovídal se velmi zkroušeně a přijal svaté Svátosti tak zbožně, že dle naší víry můžeme míti za to, že byl spasen. Kéž zalíbí se našemu Pánu, sestry, abychom žily jako pravé dcery Panny Marie a zachovaly své sliby, aby náš Pán prokázal nám tuto milost, již nám byl slíbil! Amen.

Za čtrnáct dní po té, co byl založen klášter v Toledě, byl předvečer svátků svatodušních. Upravovaly jsme kostel, zasazovaly mříže a měly jsme vůbec velmi mnoho práce, neboť, jak jsem řekla, zůstaly jsme skorem rok v tomto domě, a já namáhala jsem se po celý ten čas s dělníky: teď bylo vše dokonáno. Když jsme na druhý den usedly v jídelně za stůl, a když jsem viděla, že nemám už, co bych dělala, a že mohu v tyto svátky kochati se aspoň chvíli s naším Pánem, pocítila jsem tak velikou útechu, že nemohla jsem ani jísti, jak byla má duše rozradována.

Nezasloužila jsem radovati se dlouho. Když jsem ještě seděla za stolem, bylo mi oznámeno, že přibyl sluha kněžny z Eboli, ženy Ruy Gomeza de Silva. Vyšla jsem za ním, kněžna posílala pro mne. Vyjednávaly jsme totiž už dlouho spolu o založení kláštera v Pastraně; nemyslela jsem však, že se to stane tak brzy. Bolelo mne to, poněvadž klášter zdejší byl teprve založen po mnoha bojích, a bylo tudíž velmi nebezpečno jej opustiti. Rozhodla jsem se tedy hned, že nepůjdu, a řekla jsem mu to. Odpověděl mi, že to nelze, poněvadž kněžna jest už v Pastraně a šla tam jediné za tím účelem, že by to bylo pro ni urážkou. Přes to vše nemínila jsem jíti, a řekla jsem mu tedy, aby pojedl, že napíšu kněžně a odevzdám mu list. Byl to velmi počestný člověk a ačkoli mu to bylo těžko, poddal se přece, když jsem mu pověděla své důvody.

Řeholnice, které teprve vešly do kláštera, nijak nechápaly, jak bych mohla opustiti tak brzy tento klášter. Šla jsem před svatostánek poprositi Pána, abych napsala list tak, aby se kněžna neurazila, poněvadž jsme byli u veliké tísně, neb jsme tehdy začínali zakládati kláštery pro řehol-

níky, a vůbec bylo dobře mítí příznivcem Ruy Gomeze, jenž byl u krále a u všech velmi oblíben. Nepamatuji se však, myslila-li jsem na to, vím jenom, že jsem nechtěla kněžny roztrpčiti. Když jsem se modlila, řekl mi náš Pán, abych se nezdráhala jíti, že běží o víc než založení klášter, a abych vzala řád a stanovy.

Jakmile jsem to uslyšela, neodvážila jsem se přes to, že měla jsem pádné důvody nejíti, učiniti jinak než jsem činívala za takových okolností, totiž zříditi se dle rady zpovědníkovy. Dala jsem ho tedy zavolati, ale neřekla jsem mu, co jsem slyšela v modlitbě; tak bývám vždycky klidnější, ale prosívám Pána, aby osvětil zpovědníka tak, jak by poznával i přirozeným rozumem, a Boží Velebnost, chce-li, abych něco vykonala, vnukne mu to.

Tak stalo se mi už často, a stalo se tak i tentokráte. Když zpovědník uvažil všechno, uznal za dobré, abych šla, a proto jsem se rozhodla jíti. Z Toleda jsem se vydala v Pondělí svatodušní. Cesta šla Madridem. Mé družky a já ubytovaly jsme se v klášteře františkánek u jedné paní, jež klášter založila a žila v něm. Jmenovala se Doña Eleonora Mascareñas, jež byla pěstounkou královou a sloužila věrně našemu Pánu. Bývala jsem též jindy v tom klášteře, naskytlo-li se mi jíti za nějakou příčinou Madridem, a vždy byla ke mně velmi laskava.

Paní mi řekla, že se raduje, že jsem přišla právě teď, poněvadž tu žije poustevník, jenž touží vroucně mne poznati, a že se jí zdá, že život jeho a jeho druhů shoduje se velmi s naším řádem. Majíc jediné dva řeholníky, pomyslila jsem hned, že by bylo výborné, kdyby se mi jej podařilo získati, a proto jsem jí prosila, ať zařídí, bychom si mohli pohovořiti. Bydlel ve světnici, již mu dala paní, s jiným mladším bratrem, jenž sloul bratr Jan de la Miseria, sloužil věrně Bohu a byl zcela nechápavý ve věcech světských. Když jsme spolu rozmlouvali, řekl mi, že chce jíti do Říma. Ale než budu vyprávěti dále, řeknu nejprve, co vím o tomto

knězi, Marianu ze svatého Benedikta. Byl národnosti italské, doktorem a velmi byl nadán i vzdělán.

Žil na dvoře královny polské a byl správcem celého jejího domu. Nikdy nepomýšlel, že by se oženil, ale vstoupil do řádu svatého Jana, v němž byl komthurem. Náš Pán povolal jej opustiti všechno, aby mohl lépe pečovati o svou spásu. Bylo mu trpěti mnohá protivenství, neboť se zdvihla proti němu obžaloba, že se účastnil vraždy, a po dvě léta byl uvězněn. Nežádal si obhájce, ani aby se za něho někdo přimluvil, důvěruje jedině v Boha a ve svou spravedlnost. Svědci vypovídali, že je najal, aby spáchali vraždu, ale přihodilo se jim, co se přihodilo starcům, svědčícím proti svaté Suzanně, neboť když byl tázán každý z nich zvláště, kde byl tehdy Marian, řekl jeden, že seděl na lůžku, a druhý zas, že byl u okna. Na konec vyznali, že ho obžalovali křivě. Marian mne ujišťoval, že mu bylo mnoho zaplatiti, aby je zachránil před trestem, a že ten, který začal spor, přišel mu do rukou, on pak že zavedl proti němu soudní jednání, ale zároveň že se vynasnažil, seč byl, aby mu neškodil.

Tyto a jiné ctnosti, — jest totiž bezúhonný a čistý a nerad se stýká s ženami — zasloužily asi, že ho náš Pán osvětil, aby poznal, co jest svět, a by se snažil od něho odtrhnouti, a tak počal přemýšleti, do kterého řádu by vstoupil, a hodlaje vstoupiti do těch a oněch, v každém, jak mi řekl, něco nalézal, co neodpovídalo jeho povaze. Zvěděl, že na blízku Sevilly žije několik poustevníků v pustině, zvané Tardon, a že mají představeným velmi svatého muže, jenž se nazývá kněz Matěj, každý měl svou zvláštní cellu, neříkali hodinek, a měli jen oratoř, kde se shromažďovali na mši svatou; neměli žádných důchodů a nechtěli přijímati aniž kdy přijali almužnu, nýbrž živili se prací svých rukou, a každý jídal sám pro sebe a to velmi chudobně. Když jsem to slyšela, viděla jsem v tom obraz, jak žili naši svatí otcové. Tak žil Marian osm roků.

Když bylo na svatém koncilu tridentském ustanoveno, aby poustevníci vstoupili zase do Řádů, chtěl jíti do Říma a žádati o dovolení, aby směli zůstatí tak, a takový úmysl měl ještě, když jsem s ním mluvila. Když mi byl pověděl, jak žil, ukázala jsem mu náš původní řád a řekla mu, že vše to může zachovávatí bez velikých obtíží, neboť jest to totéž, zvláště pak, že může žíti z práce rukou svých, čemuž právě on velice přál, říkáje mi, že svět jest zkažen lakotou a že proto řeholníci nepožívají žádné vážnosti. Byla jsem téhož smýšlení, a tak jsme se tu i ve všem shodli brzy; když jsem mu rozložila, jak mnoho by mohl sloužiti Bohu v našem hávu, pravil mi, že si to přes noc rozmyslí. Viděla jsem, že jest už téměř rozhodnut, a poznala jsem, že to jest to, co jsem slyšela v modlitbě, že běží o více než založení kláštera pro řeholnice. Byla jsem nesmírně potěšena, domnívajíc se, že jistě mnoho bude slouženo Pánu, vstoupí-li do Řádu.

Boží Velebnost, jež tomu chtěla, tak ho té noci přesvědčila, že na druhý den mne zavolal jsa již úplně rozhodnut a sám žasna, jak změnil se tak rázem, zvláště pak, že způsobila to žena (říká mi to ještě teď někdy, jako bych příčinou toho byla já a nikoli Pán, jenž může měniti srdce). Veliké jsou soudy Páně! Tolik let už žil Marian, nevěda, pro který stav se rozhodnouti (neboť stav, ve kterém žil tehdy, nebyl vlastně stavem, poněvadž neskládali slibů a nebyli ničím vázáni, nýbrž žili tam jen odloučeně od světa) a hle, teď pohnul ho Bůh tak náhle a dal mu poznati, jak věrně měl by mu sloužiti v tomto stavu, a že Boží Velebnost ho potřebuje, aby povznesla, co započala! A opravdu prospěl velmi tomuto dílu, a až dosud zakouší velikých útrap a bude zakoušeti ještě větších, dokud se neutiší bouření proti původnímu řádu, jaké se nyní zdvihá; poněvadž jest tak vzdělaný, nadaný a žije tak ctnostně, jest oblíben u mnohých, kdo nás podporují a chrání.

Řekl mi též, že Ruy Gomez dal mu v Pastraně (to jest

město, kam jsem se ubírala) krásné osamělé město, kde by zřídil příbytek pro poustevníky, a že chce to odevzdati Řádu a dáti se obléci. Děkovala jsem mu za to a chválila vroucně Pána našeho, neboť z dvou dovolení, jež mi poslal náš nejdůstojnější otec generál pro dva kláštery, neužila jsem dosud než jednoho. Poslala jsem odtud posla k oběma kněžím, o nichž jsem se zmínila, totiž k tehdejšímu i bývalému provinciálovi, a prosila jsem jich snažně, aby mi dovolili založiti druhý klášter pro řeholníky, neboť nemohla jsem toho učiniti bez jejich souhlasu. Napsala jsem též biskupu avilskému, D. Alvaru de Mendoza, jenž byl našim velikým příznivcem, aby nám toho na nich vymohl.

Zalíbilo se Bohu, že uznali to za dobré. Zdálo se jim asi, že na místě tak zapadlém nebude to pro ně velikou újmou. Otec Marian mi slíbil, že tam půjde, jakmile přijde dovolení. Byla jsem tím nanejvýš uspokojena. Zastala jsem tam kněžnu a knížete Ruy Gomeze, kteří mne přijali velmi laskavě. Dali nám odlehlou světnici, v níž jsme bydlily déle, než jsem myslela, neboť dům byl tak malinký, že kněžna kázala strhnouti mnoho z něho a postaviti znova, ne sice zdi, ale mnoho jiného.

Pobyla jsem tam tři měsíce, v nichž prožila jsem mnoho útrap, ana kněžna žádala mne o mnohé, co neshoduje se s naší řeholí. Proto jsem se rozhodla, že raději odtud odejdu nezaloživši kláštera, než bych to učinila. Ale kníže Ruy Gomez zmohl svou chytrostí (byltě velmi chytrý a bystrého rozumu), že se jeho žena uklidnila, a též já ustoupila jsem v něčem, poněvadž jsem více toužila, aby se založil klášter pro řeholníky než pro řeholnice, neboť jsem chápala, jak jest to důležité. Později se to též ukázalo.

Tou dobou přišli otec Marian a jeho druh (poustevníci to, o nichž jsem se zmínila), a když bylo dovolení vymoženo, uznalo naše panstvo za dobré, aby se stal z poustevny, již bylo dalo poustevníkům, klášter bratří bosáků. Poslala jsem pro otce Antonína z Ježíše, jenž byl prvním bo-

sákem a žil v Manceře, aby se ujal založení kláštera. Připravila jsem jim habity a pláště a přičinila jsem se, seč jsem byla, aby byli oblečeni co nejdříve. Tehdy posílala jsem též pro více řeholnic do kláštera v Medina del Campo, neboť neměla jsem s sebou víc než dvě. Tam byl kněz, ne sice starý, ale též ne už mladý, výborný kazatel, jménem bratr Baltazar z Ježíše. Když zvěděl, že se zakládá onen klášter, přišel s řeholnicemi, v úmyslu státi se bosákem, a přišed tam, opravdu tak učinil. Když mi to řekl, chválila jsem Boha. On oblékl otce Mariana a jeho druha, oba za bratry laiky, neboť ani otec Marian nechtěl vstoupiti do Řádu, aby byl knězem, nýbrž nejmenším ze všech, a nemohla jsem ho přemluvíti. Později byl vysvěcen na rozkaz našeho nejdůstojnějšího otce generála.

Když byly založeny oba kláštery, a když přišel otec Antonín z Ježíše, počali vstupovati novicové, z nichž o některých budu později vyprávěti, a sloužili opravdově našemu Pánu, o čemž (zalíbí-li se Bohu) napíše někdo, jenž to dovede lépe povědět než já, jež se k tomu opravdu nehodím. Co se týká řeholnic, požíval jejich tamní klášter veliké přízně panstva, a kněžna velmi o ně pečovala a byla k nim laskava, až do smrti knížete Ruy Gomeza; tehdy svedl ji ďábel, nebo snad dopustil Pán (Boží Velebnost ví proč), že kněžna vstoupila z převeliké bolesti nad smrtí manželovou do tamního kláštera za řeholnici. V její bolesti nemohla se jí zalíbiti klauzura, již nebyla zvyklá, a převorka nemohla jí dáti svobody, jakou chtěla, poněvadž to zakázal svatý koncil. Rozešla se s ní a se všemi tak, že byla proti nim roztrpčena, i když odložila klášterní roucho a žila už ve svém domě, a ubohé řeholnice žily v takovém neklidu, že snažila jsem se, jak jsem jen mohla, a prosila představených, aby klášter byl odtud přeložen; jak budu později vypravovati, založila jsem klášter v Segovii, do něhož řeholnice přesídlily, zanechavše v Pastraně všeho, co jim byla dala kněžna, a vzavše s sebou několik řeholnic, jež byla

poručila přijati bez jakékoliv výbavy. Vzaly s sebou jen lůžka a maličkosti, jež si tyto řeholnice byly přinesly. Obyvatelé tamní byli tím velmi zarmoucení. Já však měla jsem největší radost na světě, vidouc, že řeholnice jsou zase v klidu, poněvadž jsem byla velmi dobře zpravena, že neměly sebe menší viny na rozepři s kněžnou, že sloužily jí, dokud nenosila habitu, právě tak jako když jej nosila: příčina vězela jediné v tom, o čem jsem se zmínila, a v útrapách, jež bylo kněžně snášeti, a služka, již měla u sebe, byla jak jsem poznala vinna vším. Slovem, dopustil to Pán, poněvadž věděl, že klášter náš tam nemá býti, a úradky jeho jsou veliké a proti všem našim dohadům. Sama dle svého rozumu nebyla bych se toho odvážila, nýbrž na dobré zdání mužů učených a svatých.

Když byly tyto dva kláštery založeny, vrátila jsem se do města Toleda, kde pobyla jsem několik měsíců, až jsem koupila dům, o němž jsem se zmínila, a uvedla všechno do pořádku. Co jsem se tím zabývala, napsal mi rektor Tovaryšstva Ježíšova ze Salamanky, že bylo by velmi dobře založiti tam náš klášter a uvedl mi důvody. Poněvadž však město jest velmi chudobno, zdráhala jsem se založiti tam chudobný klášter. Ale uvažujíc, že Avila je též chudobna, a že Bůh neopouští, a doufám ani neopustí těch, kdo mu slouží, zvláště ustanoví-li se vše jako obyčejně, aby sester bylo málo a pomáhaly si prací rukou svých, rozhodla jsem se, že klášter založím. Když jsem se potom odebrala z Toleda do Avily, ucházela jsem se odtamtud o dovolení tehdejšího biskupa, jenž byl tak laskav, že svolil ihned, jakmile ho otec rektor poučil o našem Řádu a on poznal, že klášter bude ke cti a slávě Boží.

Dosáhnuvši svolení ordináριοva, domnívala jsem se, že jsem už klášter založila, tak snadným se mi to zdálo. Dala jsem tedy ihned najmouti dům, což učinila paní, kterou jsem tam znala. Bylo to těžko, poněvadž nebyl čas, kdy se domy pronajímají, a poněvadž v domě bydlilo několik studentů; domluvili se, že opustí dům, až přijde ten, kdo se do něho nastěhuje. Nevěděli, pro koho se pronajímá dům, neboť pečovala jsem úzkostlivě o to, aby se nezvědělo ničeho, dokud se neuváží v držení domu, poněvadž jsem už zkusila, jak usiluje ďábel překaziti každý náš klášter. A ačkoli nedovolil mu Bůh překážeti nám v začátcích tohoto kláštera, poněvadž chtěl, aby byl založen, přece zažily jsme později tolika obtíží a protivenství, že ani dosud nejsou úplně zažehnány, ačkoli teď, co to píšu, jest klášter

založen už několik roků. Domnívám se tudíž, že se v něm slouží věrně Bohu, poněvadž ďábel nemůže ho ani cítiti.

Když dostala jsem dovolení a dům byl mi slíben, důvěřujíc v milosrdenství Boží (neboť neměla jsem tam nikoho, kdo by mi byl něčím pomohl v mnoha pracích, jichž bylo třeba, aby se upravil ten dům), vydala jsem se na cestu, vzavši s sebou jen jednu družku, aby se založení lépe utajilo. Považovala jsem za výhodnější, nebrati více řeholnic, dokud se neuvážu v držení, poněvadž vzala jsem za vyučenou tím, co se přihodilo v Medina del Campo, kde bylo mi snášeti mnoho útrap; neboť kdyby se naskytla překážka, nebylo by snášeti útrap nikomu než mně a družce, bez níž jsem se nemohla obýti. Urazivše veliký kus cesty v noci a za ostré zimy, prospaly jsme se v jedné vesnici, poněvadž mi bylo velmi špatně, a dospěly jsme v předvečer Všech Svatých do Salamanky.

Nevypravuji při těchto založeních o velikých útrapách na cestách, v zimě, vedru, za vánic. Brzy stalo se, že neprestalo sněžit po celý den, brzy zase, že jsme zbloudily, a tu, že jsem se těžce roznemohla a měla horečku, neboť chvála Bohu, jsem vůbec málo zdravá, jasně však vidím, že náš Pán mne sílil. Neboť stávalo se mi někdy, když se zakládal klášter, že jsem bývala tak nemocna a trpěla takovými bolestmi, že jsem bývala u velikých úzkostech; zdálo se mi, že nejsem ani s to, bych se udržela v celle na nohou a neulehla, i obracela jsem se k našemu Pánu a stýskala si Jeho Velebnosti a říkala jí, jak že chce, abych vykonala, čeho nemohu, a tu Boží Velebnost mne sílila, ač se mi bylo velmi přičiniti, a vzbuzovala ve mně takovou horlivost a péči, že zdá se zapomínala jsem sama sebe.

Pokud se nyní pamatuji, nikdy nedala jsem se odvrátiti od založení kláštera strachem z útrap, ačkoli jsem cítila veliký odpor proti cestám, zvláště proti dlouhým. Vydala-li jsem se však již na cestu, zdála se mi snadnou, když jsem pozorovala, za čí službou ji konám, a uvažovala, že v no-

vém klášteře bude se chváliti Pán a chovati Nejsvětější Svátost. Zvláštní mou radostí jest viděti o kostel více, vzpomenu-li, co jich jest rušeno luterány. Myslím, že neměli bychom se lekati ani sebe větších útrap, kyne-li nádeje tak velikého dobra pro křesťanství. Neboť ačkoli mnozí z nás nedbají toho, že Ježíš Kristus jest na mnoha místech přítomen v Nejsvětější Svátosti, pravý Bůh a pravý člověk, mělo by nám to býti velikou útěchou. Opravdu aspoň mně bývá často velikou útěchou, vidím-li v kůru, jak chválí Boha duše tak čisté; že jsou to duše čisté, to lze poznati po mnoha známkách, tak na příklad po jejich poslušnosti, po zřejmé spokojenosti, s jakou žijí v takové uzavřenosti a samotě, a po radosti, kdykoli se jim naskytne možnost umrtvovati se. Ba vidím, že jsou tím spokojenější, čím větší milost dává Pán převorce, aby je cvičila v těchto ctnostech; tak že spíše unaví převorky cvičiti řeholnice, než řeholnice poslouchati převorek, neboť v tom neznají touhy jejich mezí.

Tu přichází mi právě několik myšlenek o umrtvování. Jest to sice poněkud vzdáleno od zakládání, o němž jsem počala psáti, ale možná, dcery, že to bude důležité pro převorky, a abych na to nezapomněla, promluvíím o tom nyní. Poněvadž nadání a ctnosti představených bývají rozličny, chtějí vésti své řeholnice každá svou cestou. Umí-li se představená velmi umrtvovati, zdá se jí vše, cokoli poroučí, aby podrobila vůli podřízených, tak snadno, jako by to bylo snadno jí, a možná že i jí by to bylo těžko. Toho jest nám pečlivě dbáti, abychom neporoučely jiným, co by bylo kruto nám. Velikou věcí jest u vedení duší moudrost, a v našich klášteřích jest jí velmi třeba (mohu říci více než v jiných), poněvadž představená jest více odpovědna za podřízené, jak v životě vnitřním, tak vnějším. Jiné převorky, oddané více životu duchovnímu, žádají zas, aby se řeholnice neustále modlily, zatím co Pán vodí duše rozličnými cestami. Představené pomnětež, že nejsou ustanoveny, aby vyvolily řeholnicím cesty po své chuti, nýbrž aby je vedly cestou své

řehole a stanov, byť se jim bylo přemáhati a chtěly konati něco jiného.

Jednou byla jsem v jednom z našich klášterů, kde převorka přála kajícím skutkům: vedla tudíž všechny touto cestou. Stalo se jí, že se mrskal celý konvent, až by se pomodlil sedmero kajících žalmů s modlitbami, a podobné věci se tam přiházely. Stává se též, že převorka se pohrouží do modlitby (přes to že jest po matutinu a ženení doba modlitby) a drží celý konvent v kůru, když bylo by mnohem lépe, aby sestry šly spat. Přeje-li, jak jsem řekla, převorka umrtvování, pak všechno bývá v ohni, a ovečky Panny Marie mlčí jako beránci; ve mně ovšem budí to vroucí zbožnost a bývám tím zahanbena, ale často mi to bývá velikým pokušením, poněvadž sestry toho nechápají, jsouce úplně pohrouženy v Boha, ale já bojím se o jejich zdraví a přála bych si, aby plnily raději řeholi, což dá jim práce dost a dost, a ostatní aby se dalo ve vši mírnosti. To jest zvláště velmi důležitou, kde běží o umrtvování, a kéž pro lásku k Pánu našemu všimnou si toho představené, neboť moudrost a poznání nadání každého jest v našich klášteřích věcí velmi důležitou; a nedají-li tu dobrého pozoru, rozruší duše a způsobí jim velikou škodu, místo co by jim prospěly.

Považte, že není závazku umrtvovati se; to jest první, čeho třeba si povšimnouti. Ačkoli jest umrtvování velmi potřebno, aby duše získala svobody duševní a vysoké dokonalosti, tož přece neděje se to za krátký čas, nýbrž pozvolna, když pomůže se každé dle rozumu a ducha, jakého udělil jí Bůh. Možná že se jim zdá, na to že netřeba rozumu, ale klamou se, neboť jsou i takové duše, které vytrpí mnoho, než pochopí dokonalost a ducha našeho Řádu, a možná že právě tyto dojdou později největší svatosti, neboť nebudou věděti, kdy jest dobře se omluviti a kdy nikoli, a jiné maličkosti vykonaly by možná snadno, kdyby je pochopily, ale nejsou s to, by je pochopily, ba nezdá se jim ani, že by byly dokonalostí, což jest ještě horší.

V našich klášteřích žije sestra, jedna z největších služebnic Božích, jaké v nich žijí, pokud ovšem mohu poznati, jež žije velmi duchovně a již udílí Boží Velebnost mnoho milostí, oddaná kajícím skutkům a pokorná, a přece není s to, by pochopila některé články stanov; tak zdá se jí, že žalovati viny sester v kapitule jest neláskou a říká, jak že by směla říci něco o sestrách; a podobné věci mohla bych vyprávěti o některých sestrách, jež jsou velmi horlivými služebnicemi Božími, a na nichž pozoruji, že vynikají v mnohém nad ty, jež pochopují dobře stanovy. Převorka nemyslí též, že pozná duše hned, ponechej toho Bohu, neboť on jediný to může pochopiti, a snaž se vésti každou z nich cestou, kterou ji vede Jeho Velebnost, nechybuj-li jen v poslušnosti a v základních příkazech řehole a stanov. Ona panna z jedenácti tisíc panen, jež se skryla, stala se též svatou a mučenicí, a trpěla možná více než ostatní panny, vydavši se potom sama mukám.

Než vraťme se zase k umrtvování! Převorka poručí něco řeholnici, aby ji umrtvovala; jest to sice maličkost, ale pro ni to jest těžké; možná že to vykoná, ale zůstane v takovém nepokoji a v takovém pokušení, že by bylo lépe, kdyby se jí toho nebylo poručilo. Tu vidíme snadno, že převorce jest se stříci, aby nezdokonovala řeholnic násilím; jest třeba něco prominouti a postupovati povlovně, až Pán počne v ní působiti, neboť to, co podniká převorka, aby duše prospívala ve ctnosti, nesmí býti příčinou, aby upadala v nepokoj a rmoutila se duševně, což jest něco hrozného; možná že řeholnice bez této dokonalosti by byla velmi dobrou řeholnicí, a pozoruje-li ostatní, bude konati, co konají ony, jak jsme se už přesvědčily; a nestane-li se tak, bude spasena i bez této ctnosti. Zním takovou sestru, jež po celý svůj dlouhý život cvičila se ve ctnostech a rozličnými způsoby sloužila Pánu našemu, a přece má nedokonalosti a často bývá tak citlivá, že již nebývá s to, aby se přemohla, ačkoli se mi z toho s bolestí vyznává a poznává to.

Myslím, že Bůh nechává jí klesati do těchto chyb bez hříchu (neboť není v nich hříchu), aby se pokořovala a měla na čem poznati, že není docela dokonalá. Tak snesou některé řeholnice veliká umrtvení, a čím větší se jim prikazují, tím více se radují, poněvadž Pán dal už jejich duši sílu, aby podrobila svou vůli; jiné zas nesnesou ani malých umrtvení, a uložiti jim je bylo by totéž, jako naložiti dítěti dvě půlky žita: nejen že jich neunesou, ale porazí je to ihned na zemi. A tak promiňte mi, dcery mé (k převorkám mluvím), že vypravuji tu tak obšírně o tom, co jsem pozorovala u některých.

Upozorním vás ještě na něco jiného, což jest velmi důležité, abyste totiž, byť i běželo jen o zkoušku poslušnosti, neporoučely ničeho, co by snad bylo hříchem, třeba i lehkým, kdyby to sestra vykonala, neboť vím, že mnohdy bylo by to hříchem těžkým, kdyby se to bylo vykonalo; možná že aspoň sestry neměly by viny, ne však převorka, poněvadž neřekne ničeho, čeho by ony ihned nevykonaly. Poněvadž totiž slyší a čtou, co konali svatí na poušti, zdá se jim, že jest všechno dobré, co se jim poručí, aneb aspoň, že jest dobré, když to vykonají. A upozorňuji též podřízené, že toho, co vykonáno bez rozkazu bylo by hříchem smrtelným, nesmějí konati ani když se jim poručí, vyjma, že by se jim poručilo nejíti na mši svatou nebo nezachovati církevního postu, nebo něco takového, poněvadž převorka může míti pro to důvody; vrhnouti se však do studny, nebo něco takového, bylo by hříchem, neboť nikdo nesmí se domnívati, že Bůh jest povinen učiniti zázrak, jako činil zázraky svatým. Jest ještě mnoho jiného, v čem by se cvičila sestra v dokonalé poslušnosti, a schvaluji všechno, co se neděje s takovým nebezpečím.

Tak prosila kdysi jedna sestra v Malagonu, aby jí bylo dovoleno zmrskati se, a převorka (prosila ji asi už častěji) řekla jí: »Nech mne na pokoji!« Když sestra naléhala, řekla: »Jdi na procházku, nech mne na pokoji!« Sestra

procházela se s velikou prostotou několik hodin, až se jí otázala jiná sestra, proč že se prochází tak dlouho? nebo tak nějak; ona odpověděla, že jí tak bylo poručeno. Zatím zvonilo na matutinum, a když se převorka tázala, proč nepřišla ona sestra, řekla jí druhá sestra, co se stalo.

Proto jest třeba, jak jsem řekla už jinde, aby převorky daly si pozor, jednají-li s dušemi, o nichž už vědí, že jsou tak na slovo poslušny, a uvážily, co poroučejí. Jindy ukazovala sestra převorce jednoho z oněch velikánských červů, řkouc jí, aby se podívala, jak jest krásný, a převorka jí řekla žertem, aby jej tedy snědla. Sestra šla a pěkně jej pekla. Kuchařka se jí tázala, proč že jej peče? Sestra jí řekla, že jej sní, a chtěla tak vskutku učiniti. Převorka ani nepomyslila, a mohla sestře velmi uškoditi. Raduji se velmi, že sestry poslouchají na slovo, poněvadž ctím zvláště tuto ctnost, a proto podjala jsem se všeho, čeho jen jsem mohla, aby jí sestry nabyly; ale to prospělo by mi málo, kdyby Pán ve svém nesmírném milosrdenství nebyl dal milosti, aby si jí všechny do jedné zamilovaly. Kéž zalíbí se Boží Velebnosti, aby se v ní zdokonalovaly dále a dále!

Velice jsem se uchýlila, neboť když se mi naskytne něco, o čem ráčil mne Pán poučiti zkušeností, jest mi těžko neupozorniti na to: možná že moje mínění o tom jest vskutku správné. Vypytávejte se, dcery, neustále kněží učených, neboť v jejich umění naleznete, jak kráčet cestou dokonalosti v moudrosti a pravdě. Jest nevyhnutelně třeba, aby představené zpovídaly se učeným, chtějí-li zastávati dobře svůj úřad; neučiní-li toho, nadělají mnoho chyb, domnívajíce se, že běží o svatost. Rovněž potřebí, aby se postaraly, by jejich řeholnice zpovídaly se též učeným.

Tedy v předvečer Všech Svatých zmíněného roku o poledni dorazily jsme do města Salamanky. Ze svého bytu snažila jsem se zvědět o ctnostném člověku v městě, jež muž jsem byla uložila, aby vyklidil dům. Jmenoval se Mikuláš Gutierrez, sloužil věrně Bohu a dosáhl ctnostným životem od Boží Velebnosti velikého klidu a spokojenosti v mnoha útrapách, jež ho stihly; oplýval velikým blahobytem, a když úplně zchudl, snášel chudobu tak radostně jako bohatství. Pracoval mnoho při zakládání tohoto kláštera s velikou zbožností a ochotou.

Přišel ke mně řekl mi, že dům není ještě vyklizen, že nemohl přimět studentů, aby odešli. Řekla jsem mu, že jest důležité, aby nám ihned vydali dům, ještě než se zví, že jsem v městě, neboť, jak jsem řekla, obávala jsem se stále, aby nevznikla nějaká překážka. Mikuláš šel k majiteli domu, a přičinil se tak, že studenti vyklidili dům ještě téhož večera; my vešly jsme do něho už skorem v noci. To byl první klášter, který jsem založila neuschovavši v něm Nejsvětější Svátosti; domnívala jsem se totiž, že neuvázala jsem se v držení domu, nebyla-li v něm uschována Nejsvě-

tější Svátost; ale zvěděla jsem už, že na tom nezáleží, což mi bylo velikou útěchou, neboť studenti zůstavili dům ve zlém stavu: poněvadž oni asi nedbají takové čistoty, byl celý dům tak zpustlý, že jsme té noci měli nemálo práce.

Příštího dne ráno sloužila se první mše svatá, a poslala jsem pro více řeholnic, jež měly přijíti z Mediny del Campo. V noci po Všech Svatých zůstala jsem sama s družkou. Pravím vám, sestry, vzpomenu-li na strach své družky, Marie z Nejsvětější Svátosti, řeholnice to starší mne a veliké služebnice Boží, zasměju se vždy s chutí. Dům byl velmi rozsáhlý, u velikém nepořádku a bylo v něm mnoho komor v podkroví. Moje družka nebyla s to, by zapudila z mysli studenty a zdálo se jí, když odešli z domu s takovou nevolí, že některý ukryl se v něm; mohli tak učiniti docela dobře, neboť bylo kde. Uzamkly jsme se ve světnici, v níž byla sláma. To bývalo vždy první, oč jsem se postarala při zakládání kláštera; neboť měly-li jsme slámu, nechybělo nám lůžka: v ní spaly jsme této noci pode dvěma příkrývkami, jež jsme dostaly.

Na druhý den darovaly nám sousední řeholnice oděv pro družky, jež měly přijíti, a poslaly nám almužnu, zatím co my jsme se domnívaly, že náš příchod bude jim velmi nemilý; nazývaly se řeholnicemi svaté Alžběty a prokazovaly nám po celou dobu, co jsme bydlely v onom domě, mnoho dobrých skutkův a almužen. Když moje družka viděla, že jest světnice uzamčena, uklidnila se poněkud ve strachu před studenty, ačkoli dívala se ještě stále sem a tam v ustavičných úzkostech, a ďábel též asi přispěl, představuje jí v myšlenkách nebezpečí, aby rozrušil i mne, neboť při mé srdeční vadě stačila obyčejně jen maličkost. Tázala jsem se jí, proč se ohlíží, když přec nemůže se tam nikdo dostat? Odpověděla mi: »Matko, přemýšlím, co byste si počala sama, kdybych tu zemřela?«

To zdálo se mi něčím vážným, kdyby se to ovšem bylo stalo. Přemýšlela jsem nad tím chvilku, a nahnalo mi to

i strachu, neboť mrtvá těla, třeba že se nebojím, oslabují vždycky mou odvahu, i když nebývám sama. A poněvadž mimo to zvonilo se umíráčky, jelikož, jak jsem řekla, byla noc dušičková, nalézal ďábel vhodnou chvíli, by nás děsil dětinskými myšlenkami; když pozoruje, že z něho není strachu, dotírá jinak. Řekla jsem jí: »Sestro, co si počnu, uvážím teprve, až se tak stane; teď mne nech spáti!« Poněvadž spaly jsme už po dvě noci špatně, zapudil spánek brzy naše strachy. Na druhý den přišlo více řeholnic, a bylo po strachu.

V tomto domě byl klášter asi tři nebo dokonce čtyři roky, už se nepamatuji dobře; málo jsem o něm věděla, poněvadž mi bylo poručeno jíti do kláštera Vtělení v Avile; nikdy neopustila bych a neopustila jsem kláštera, dokud by neměl vlastního domu, odlehlého a upraveného po mém přání, neboť Bůh dal mi tu velikou milost, že v útrapách jsem bývala ráda první, a starala jsem se o všechny, i o sebe menší k odpočinku a pohodlí potřebné věci, jako by mi bylo prožiti celý život v tomto domě, a proto jsem mívala velikou radost, když se vše dobře podařilo.

Bolelo mne velmi, když jsem viděla, že sestry tam trpí. Nechybělo jim sice potravin, neboť o to pečovala jsem sama odtud, kde jsem bydlila, poněvadž jejich klášter byl pro almužny velmi odlehlý, ale nebyly zdravý, poněvadž klášter byl vlhký a velmi studený, a že byl tak veliký, nebylo pomoci, a co horšího, neměly Nejsvětější Svátosti, což jest pro takovou klausuru velmi bolestno. Ale nenařikaly, snášely všechno s takovou spokojeností, že to nabádalo chváliti Pána, a některé z nich mi řekly, že se jim zdá nedokonalostí toužiti po jiném domě, že jsou tam velmi spokojeny, jen kdyby měly Nejsvětější Svátost.

Když poznal představený, jak dokonale žijí a jaké snášejí obtíže, poručil mi ze soucitu, abych se odebrala z kláštera Vtělení do Salamanky. Sestry byly se už dohodly s jedním tamnějším šlechticem, že jim postoupí dům, ale byl

takový, že bývalo by bylo třeba víc než tisíce dukátů, aby se zřídil k obývání. Byl to dům majorátní, ale šlechtic byl by nás nechal nastěhovati se do něho, ačkoli neměl ještě svolení králova, a pravil, že můžeme stavěti zdi. Vyprosila jsem si, že mne provázel otec Julian de Avila, o němž jsem už vyprávěla, že chodil a zakládal se mnou naše kláštery; prohlédli jsme dům, abychom mohli říci, co třeba činiti, neboť ze zkušenosti rozuměla jsem dobře takovým věcem.

Přišli jsme do Salamanky v srpnu. Ačkoli jsme pospíchali, jak jsme mohli, trvalo to přece až do svatého Michaela, kdy se tam pronajímají domy, a ještě bylo mnoho dodělávati. Ale poněvadž jsme domu, v němž jsme bydlily, nenajaly na příští rok, zamluvil si jej už jiný nájemce a pobízel nás ku spěchu. Kostel byl už téměř úplně vybílen. Šlechtice, jenž nám prodal dům, nebylo právě v městě. Mnozí, kdo nám přáli, pravili nám, že nejednáme dobře, když se tam stěhujeme tak brzy; ale kde dlužno jednati, tam nepomohou rady, nedají-li též čeho k tomu potřebí. Přestěhovaly jsme se tedy v předvečer svatého Michaela, nedlouho před svítáním, byloť už oznámeno, že v den svatého Michaela bude tam uložena Nejsvětější Svátost a bude se kázati. Pán však dopustil, že na večer toho dne, kdy jsme se stěhovaly, strhl se tak prudký lijavec, že bylo jen stěží možno odnésti věci, jichž jsme potřebovaly. Kaple byla nově zřízena, ale tak špatně kryta, že teklo do ní skoro všude. Právím vám, dcery, že toho dne poznala jsem, jak velice jsem nedokonalá: bylo už rozhlášeno, že bude zítra slavnost, a já jsem nevěděla, co si počíti, mučila se starostmi a říkala Pánu našemu téměř si žalujíc, buď aby na mne neskládal takových úloh, nebo aby nás vysvobodil z naší nouze. Dobrý Mikuláš Gutierrez, úplně kliden, jako by se nic nebylo stalo, řekl mi velmi mírně, abych se nermoutila, že Bůh to spraví. A stalo se; v den svatého Michaela, kdy se lidé scházeli, počalo svítiti slunce, což mně povzbudilo k veliké

zbožnosti; poznala jsem, jak mnohem lépe počínal si onen pozeňnaný muž, doufaje v Pána našeho, než já rmoutit se.

Přišlo mnoho lidu, hudba hrála, a Nejsvětější Svátost byla uložena s největší slávou. Poněvadž tento dům jest na pěkném místě, počali se oň lidé zajímati a přáti mu. Zvláště podporovala nás velmi hraběnka de Monterey, Doña Maria Pimentel, a paní tamního místodržitele, Doña Mariana. Aby se však umírnila naše radost, že máme Nejsvětější Svátost, přišel hned na druhý den šlechtic, jehož dům býval, tak rozzloben, že jsem nevěděla, co si s ním počíti, a ďábel působil, aby nenabyl rozumu, neboť jsme splnily všechno, co jsme s ním umluvily — ale dokazovati mu to, bylo marno.

Když mu domlouvali jiní, uklidnil se poněkud, ale potom změnil zase své mínění. Byla jsem už rozhodnuta, odevzdati mu dům, ale nechtěl, neboť chtěl, aby se mu hned vyplátily peníze. Jeho žena, neboť její dům býval, chtěla jej totiž prodati, aby vybavila dvě dcery, a pod touto záminkou žádal šlechtic o dovolení, aby směl dům prodati, a peníze ty byly složeny u osoby, již si byl určil. Jde o to, že koupě ještě dnes, po více než třech letech není potvrzena, a nevím ani, zůstane-li tam klášter, v tomto domě totiž, nebo co z toho bude, a za tím účelem jsem to vyprávěla. Víím jen, že v žádném z klášterů původního řádu, jež Pán založil dosud, nevytrpěly řeholnice tolik a tak velikých útrap. Z milosrdenství Božího však jsou tam tak dobré řeholnice, že vše to snášejí s radostí.

Kéž zalíbí se Boží Velebnosti, aby tak bylo i nadále, neboť nezáleží na tom, máme-li krásný dům nebo nemáme, ba spíše jest nám mnohem milejší, vidíme-li, že bydlíme v domě, z něhož mohou nás vyhnati, rozpomínajíce se, že Pán světa neměl žádného. Jak viděti při tomto zakládání, stalo se už často, že jsme bydlily v domě, jenž nebyl náš, a opravdu neviděla jsem nikdy řeholnice, jež by se pro to rmoutila. Kéž dá Boží Velebnost ve své nekonečné dobrotě, abychom sídlily v příbytcích věčných, Amen, Amen.

Neuplynuly ani dva měsíce, co usadily jsme se na Vše Svaté v domě v Salamance, když Vévoda z Alby a jeho žena poslali ke mně pokladníka a naléhali, abych založila v jejich městečku klášter. Nebyla jsem tomu velmi ráda, poněvadž to jest osada malá, a bylo tudíž třeba míti důchod, a mojí touhou bylo vždy, nemíti důchodu. Mistr otec Dominik Bañez, jenž byl mým zpovědníkem, o němž jsem vyprávěla na počátku zakládání, byl právě v Salamance a káral mne proto, řka, že když dovolil koncil míti důchod, nebylo by dobré nezakládati proto kláštera; nechápala jsem totiž, že tím se nic nemění na tom, aby řeholnice byly chudobné a dokonalé. Než budu vyprávěti dále, řeknu nejprve, kdo byl zakladatelkou a jak ji pohnul Pán založiti klášter.

J H S

Zakladatelkou kláštera Nanebevzetí Panny Marie v Alba de Tormez byla Teresie de Layz, dcera rodičů vznešených, velmi urozených a čisté krve. Poněvadž nebyli tak bohatí, jak vyžadovalo šlechtictví jejich předků, bydlili ve vesnici, zvané Tordillos, jež leží dvě míle od zmíněného městečka Alby. Jaká škoda, když světská sláva jest taková marnost, že raději žijeme v samotě, jakou jsou takové malé osady, zbaveni jsouce učení církevního a mnoha jiných věcí, jež skýtají duším světla, než bychom upustili od něčeho, čím prý jsme povinni tomu, co nazýváme rodovou ctí. Poněvadž měli už čtyři dcery, když se narodila Teresie de Layz, rmouřili se její rodiče velmi, vidouce, že jest to zase dcera.

Opravdu, abychom nad tím vzplakali, že lidé smrtelní, nevědouce, co jest pro ně lepší, kdyžť naprosto neznají úradků Božích a nechápou, jak veliké dobro jim mohou při-

nésti dcery a jak veliké zlo synové, jako by toho nechtěli zůstaviti Tomu, jenž všechno ví a tvoří, a zatím co by se měli radovati, upadají v zármutek. Takoví lidé, jejichž víra spí, nedospějí daleko v rozjímání a nepředloží si, že Bůh jest to, jenž to tak řídí, a že by měli odevzdati všechno do jeho rukou. A poněvadž jsou už tak zaslepeni, že toho nečiní, nechápají ani ve své veliké nevědomosti, že jim málo prospěje takové hoře.

Ó Bože můj! Jak jinak pochopíme takové nevědomosti v den, kdy poznáme, jak doopravdy všemu bylo. A kolik otců uvidíme jíti do pekla, poněvadž měli syny, a kolik matek uvidíme v nebi po jejich dcery!

Ale vrátím se k svému vypravování. Došlo až tam, že rodiče zůstavili dcerušku třetího dne po narození samotnu, a od rána až do noci nikdo si na ni ani nevzpomněl, jako by jim na životě dítěte ani nezáleželo. Jen jedno učinili, totiž že hned po narození dali ji pokřtiti jednomu knězi. Když v noci přišla žena, jež je chovala, a zvěděla, co se stalo, šla se honem podívat, není-li už mrtvo; s ní šlo několik jiných osob, které přišly matku navštívit a byly svědky toho, co budu nyní vyprávěti.

Žena vzala plačící dítě do náručí a řekla mu: »Pravda, dceruško, nejste ani křesťankou?« Naznačila tak, že něco takového jest ukrutnost. Dítě však zdvihlo hlavu a řeklo: »Jsem.« A potom už nepromluvílo až u věku, kdy mluví všechny děti. Kdo to slyšeli, užasli, a matka od toho okamžení zamilovala si dítě a nakládala s ním laskavě. Říkala často, že by žila ráda tak dlouho, až by uviděla, co učiní Bůh z tohoto dítěte. Vychovávala své dcery velmi mravně, vyučujíc je všem ctnostem.

Když přišel čas, že ji chtěli provdati, nechtěla a netoužila po tom. Zvěděvši však, že si jí přeje za choť František Velazquez, též zakladatel tohoto kláštera a pozdější její manžel, a uslyševši jeho jméno, rozhodla se provdati za něho, kdyby jemu ji minili dáti, ačkoli ho za svého života

ani neviděla. Pán však věděl, že děje se tak proto, aby se stalo skutkem dobré dilo, jež oba vykonali k slávě Jeho Velebnosti. Neboť nemluvě ani o tom, že to jest muž ctnostný a bohatý, miluje tak svou ženu, že ve všem jí učiní po vůli, a to úplně právem, poněvadž Pán dal jí vrchovatě všeho, čeho možno žádati po ženě oddané. Pečlivě stará se o domácnost a jest velmi počestná. Když ji zavezl manžel do do svého rodiště Alby, stalo se, že úředníci vévodovi ubytovali do jeho domu jednoho mladého šlechtice. Mrzelo ji to tak, že si zošklivila tamnější pobyt; poněvadž byla mladá a krásného zevnějšku, a poněvadž ďábel počal probouzeti ve šlechtici špatné myšlenky, bylo by se snad přihodilo něco zlého, kdyby nebyla bývala tak počestná. Poznala to a žádala manžela, neřeknuvši mu ničeho o tom, aby ji vzal odtud, a on tak učinil a odvezl ji do Salamanky, kde žili velmi spokojeně a oplývajíce statky pozemskými, neboť František zastával úřad, pro nějž chtěli se jim všichni zalíbiti a nosili jim dary. Jen to je bolelo, že náš Pán nedal jim děti, a Teresie konala mnoho pobožností a modliteb za tím účelem a neprosila Pána nikdy o nic jiného, než aby jim dal potomky, kteří by po její smrti chválili Jeho Velebnost, neboť se rmoutila, že zemře a že nebude nikoho, kdo by po její smrti chválil Boží Velebnost. Řekla mi, že nikdy ani nepomyslí na nic jiného, proč by toužila po dětech, a jest to žena, jak jsem řekla, tak pravdomluvná a tak křesťansky smýšlející a tak ctnostná, že často chválívám Pána našeho, vidouc její skutky a duši tak proniknutou žádostí líbiti se vždy Pánu a nikdy ani vteřiny nepromarniti.

Když po mnoho roků chovala takovou žádost a doporučela se svatému Ondřeji, o němž jí bylo řečeno, že bývá orodovníkem v takových prosbách, a když byla vykonala mnoho jiných pobožností, slyšela v noci, ležíc na lůžku: »Nepřej si dítě, sice se zatratíš!« Užasla velmi a ulekla se, ale nezřekla se touhy, uvažujíc, proč že by se zatratila,

když její úmysl jest tak dobrý? A proto prosila o to našeho Pána dále, zvláště pak modlila se k svatému Ondřeji.

Když se jednou obírala toutéž touhou, neví už, bděla-li či spala (ať jest tomu tak či tak, z toho, co následovalo, jest zřejmo, že to bylo vidění dobré), zdálo se jí, že jest v domě, na jehož dvoře pod pavlanem byla studna, a tam spatřila zelenou louku a na ní roztroušeny bílé květy takové krásy, že neumí ani vypověděti, jak to všechno viděla. U studny zjevil se jí svatý Ondřej jako velebný a krásný muž, tak že pohled na něho ji velmi blažil, a pravil jí: »To jsou jiné dítky než ty, jakých si přeješ.«

Teresie přála si, aby se nikdy neskončila ta veliká slast, již okoušela na onom místě; ale netrvala dlouho. Poznala určitě, že to byl svatý Ondřej, ačkoli jí toho neřekl nikdo, a též že náš Pán si žádá, aby postavila klášter. Z toho můžeme poznati, že to bylo vidění jak rozumové, tak obraznostní, a že to naprosto nebyl přelud ani mámení ďábelské.

Nebyl to přelud, poněvadž to mělo tak veliký účinek, neboť od tohoto okamžení netoužila už po dětech, ale byla utvrzena v srdci, že taková jest vůle Boží, že už neprosila o děti ani po nich netoužila. Že vidění nebylo od ďábla, jest též zřejmo z účinku, který způsobilo, neboť dílo ďáblovu nemůže působiti něčeho dobrého, — a hle, jest už zbudován klášter, v němž se slouží věrně našemu Pánu; jest to zřejmo i z toho, že vidění událo se přes šest roků dříve, než byl klášter založen, a ďábel nemůže věděti, co se stane.

Podivila se velmi vidění a řekla muži, když se nezalíbilo Bohu dáti jim dítek, že mohli by založiti klášter pro řeholnice. Poněvadž byl tak ctnostný a miloval ji vroucně, radoval se z toho a počali se raditi, kde by jej zbudovali. Ona chtěla tak učiniti ve svém rodišti; on však uváděl ji spravedlivé námitky, aby poznala, že by tam nebyl vhodný.

Zatím co se tak radili, povolala jej vévodkyně z Alby, a když přišel k ní, poručila mu vrátiti se do Alby a ujmouti se v jejím domě služby a úřadu, které mu dala. Když zvě-

děl, co mu poroučí, a když mu řekla, oč běží, přijal úřad, ač příjmů bylo mnohem méně, než při úřadu, který zastával v Salamance. Když však o tom zvěděla jeho žena, zarmoutila se velmi, poněvadž, jak jsem řekla, zošklivilo se jí ono město, a uklidnila se poněkud teprve, když ji ujistil, že nedostanou již cizinců do domu; přes to však byla velmi skličena, poněvadž by byla raději zůstala v Salamance. Manžel koupil dům a poslal pro ni; přišla velmi nerada a byla ještě nevrlejší, když spatřila dům; ačkoli stál na pěkném místě a byl prostorný, měl málo budov, a proto byla tu noc velmi nespokojena.

Když vyšla druhého dne ráno na dvůr, uviděla na téže straně, kde byla viděla svatého Ondřeje, studnu, a všechno na vlas, co byla viděla, zjevilo se jí znovu, pravím místo, ne však světec ani louka ani kvítí, ačkoli měla a má to jasně v paměti. Spatřivši to byla vzrušena a rozhodla se, že tam postaví klášter, a jsouc velmi potěšena a uklidněna, nechtěla se už stěhovati jinam; i počali kupovati domy kolem, až měli dostatečný prostor. Teresie mnoho uvažovala, kterého Řádu klášter by zbudovala, neboť chtěla, aby sester bylo málo a žily v přísné uzavřenosti. Když se radila o tom s dvěma ctnostnými a učenými řeholníky rozličných Řádů, řekli jí oba, že by bylo lépe vykonati jiné dobré skutky, že řeholnice bývají většinou nespokojeny, a mnoho jiného, poněvadž to totiž ďábla hryzlo, chtěl to překaziti a způsobil tudíž, aby se domnívala, že důvody, jež jí řekli, jsou velmi správné. A poněvadž tak jistili, že by to nebylo dobré, a poněvadž ďábel ještě více usiloval překaziti to, nahnalo jí to strachu, byla zmatena a rozhodla se, že nezaloží kláštera, a též to řekla mužů. Jelikož řekli jim takoví mužové, že nebylo by to dobré, a jejich úmyslem bylo sloužiti Pánu našemu, uznali za dobré nechat toho. Usnesli se tedy, že ožení Teresiina synovce, syna její sestry, jež měla velmi ráda, s manželovou neteří a že jim dají velkou část svého majetku a ostatní že upotřebí k dobrou

svých duší. Synovec byl velmi ctnostný a ještě mladičký.

Na tomto úmyslu se rozhodli oba a ustálili se už na něm. Ale poněvadž jiné byly úradky našeho Pána, byla jejich dohoda máloplatná, neboť než uplynuly dva týdny, roznemohl se synovec tak vážně, že za málo dní vzal jej náš Pán k sobě. Teresie dotklo se to nesmírně, poněvadž se obávala, že jeho smrt zavinilo její rozhodnutí upustiti od toho, co chtěl Bůh míti vykonáno, a majetek odevzdati jemu. Vzpomněla si, co se přihodilo proroku Jonáši, že nechtěl poslechnouti Boha, a zdálo se jí, že i ji Bůh potrestal, vzav jí synovce, jehož tolik milovala. Od tohoto dne byla rozhodnuta, že neupustí za nic na světě od založení kláštera, a její manžel též, jenže nevěděli, jak by uvedli ve skutek svůj úmysl; proto zdá se jí, že Bůh jí vnukl, aby učinila, co teď jest vykonáno, a ti, jimž to řekla a jimž líčila, jaký chce založiti klášter, smáli se tomu, domnívajíce se, že nenajde věci, jichž si žádá, zvláště pak smál se jí její zpovědník, řeholník svatého Františka, muž učený a vážený: byla tím velmi zarmoucená.

Přihodilo se tou dobou, že tento řeholník přišel na jisté místo, kde mu vypravovali o našich kláštorech Panny Marie Karmelské, jež se tehdy zakládaly. Poučiv se důkladně, vrátil se k ní a řekl jí, že už našel, že může založiti klášter, jakého si přeje. Řekl jí, co se stalo, a radil jí, aby promluvila se mnou; učinila tak. Stálo mnoho námahy, než jsme se shodly, neboť žádala jsem vždy, aby kláštery, které jsem zakládala s duchodem, měly duchod tak dostatečný, aby řeholnice nepotřebovaly ničeho od příbuzných ani od jiných; stravy a oděvu mělo se jim dostatí dle potřeby v kláštře a nemocné měly býti dobře léčeny, neboť nedostává-li se, čeho třeba, vznikají často nešvary. Abych však zbudovala mnoho klášterů chudobných a bez duchodu, na to nechybí mi nikdy odvahy a důvěry a jsem ubezpečena, že Bůh jich neopustí; ale zakládám-li s duchodem, a zvláště s malým du-

chodem, na to nedostává se mi všeho; považuji za lepší, ani jich nezakládati.

Posléze nabyli rozumu a dali dostatečný důchod pro stanovený počet a — pro co jsem si jich velmi vážila — opustili vlastní dům, aby nám jej odevzdali, a přestěhovali se do jiného, velmi špatného domu. Nejsvětější Svátost byla uložena a klášter byl založen v den Obrácení svatého Pavla roku 1571 ke cti a slávě Boží. Jak se mi zdá, slouží se v něm věrně Boží Velebnosti. Kéž zalíbí se Pánu, by jej vedl k větší a větší dokonalosti.

Počala jsem vyprávěti o některých zvláštních věcech u několika sester našich klášterů, neb jsem se domnívala, až se to bude čísti, že nebudou již na živu ty, které žijí nyní, a že příští řeholnice budou tím povzbuzeny, by šly dále v tak dobrých počátcích. Potom se mi zdálo, že někdo jiný poví to lépe a podrobněji, a nebude se obávati, jako já jsem se obávala, domnívajíc se, že budu považována za strannickou, a proto jsem nenapsala mnoha věcí, kterých nemohou nepokládati za zázračné ti, kdo je viděli, nebo o nich zvěděli, poněvadž jsou nadpřirozené: o těchto věcech nechtěla jsem vyprávěti, ani o těch, o nichž se poznalo jasně, že je učinil náš Pán pro modlitby řeholnic.

Obávám se poněkud, nepochybuji-li někdy v letopočtu, ačkoli se snažím seč jsem, bych se na to upamatovala. Ale na tom nezáleží, a možno to opravit později; uvádím letopočet, jak jej mohu postihnouti pamětí, zmýlím-li se někdy, jest rozdíl asi jen malý.

Vyprávěla jsem již, jak po založení kláštera v Salamance a v Albě, ještě než klášter v Salamance měl vlastní dům, poručil mi otec mistr Petr Fernandez, jenž byl tehdy apoštolským komisařem, jíti na tři roky do kláštera Vtělení v Avile, a jak vida nouzi kláštera v Salamance poručil mi vrátiti se tam, abych sestrám dopomohla k vlastnímu domu. Když jsem se tam jednou modlila, bylo mi řečeno od našeho Pána, abych šla založiti klášter do Segovy. Zdálo se mi, že není to možno, poněvadž jsem nesměla odejít, nebylo-li mi poručeno, a poněvadž jsem zvěděla, že otec apoštolský komisař, mistr Petr Fernandez by byl nerad, abych zakládala ještě více klášterů, a chápala jsem též, že nepřije si toho docela právem, poněvadž nejsou ještě u konce tři roky, jež měla jsem pobýti v klášteře Vtělení v Avile.

Když jsem o tom rozvažovala, řekl mi Pán, abych mu to jen řekla, že on to už spraví. Tehdy byla jsem v Salamance a napsala jsem mu, že asi ví, jak mám poručeno od našeho nejdůstojnějšího generála, abych neopominula založiti kláštera, kdykoli by se mi naskytla příhodná možnost; že v Segově jest povolen náš klášter od obce a od biskupa, a že rozkáže-li jeho otcovská laskavost, založím tam klášter; že mu to oznamuji, abych uklidnila své svědomí, a že tím, co rozkáže, nabudu jistoty a uspokojení.

To tuším byla má slova, snad něco více nebo méně, a dodala jsem, že se mi zdá, že to bude ke cti a slávě Boží. Zdá mi se, že chtěla tomu Boží Velebnost, neboť odpověděl ihned, abych klášter založila, a dal mi svolení, že jsem se velmi podivila vzhledem k tomu, co jsem od něho zvěděla v této příčině. Ze Salamanky dala jsem najmouti dům, neboť byla jsem poznala po založeních v Toledu a Vallado-

lidu, že z mnoha příčin jest lépe hledati vlastního domu teprve tehdy, když jsme se uvázaly v držení. Hlavní příčinou bylo, že neměla jsem ani groše na koupi domů, a když byl klášter už založen, tu postaral se hned o to Pán, a pak bylo lze vyhlédnouti místo nejpríhodnější.

V Segově žila paní, vdova po majorátním pánu, jménem doña Anna de Jimena. Jednou navštívila mne v Avile, byla velkou služebnicí Boží a byla vždy volána v nitru vstoupiti do řehole. Když byl tedy klášter zbudován, vstoupila do něho i s dcerou, která žila velmi ctnostně; útrapy, jichž zakoušela, jsouc ženou a vdovou, Pán splatil jí v řeholi dvojnásobnou spokojeností. Matka i dcera žily vždy velmi usebraně a sloužily věrně Bohu. Tato požehnaná paní najala dům a postarala se o všechno, co uznala za potřebno jak pro kostel, tak i pro nás, tak že jsem neměla mnoho práce. Než aby nebyl klášter založen bez potíží, přišla jsem tam nejen s prudkou horečkou a s odporem, jsouc v nitru soužena vyprahlostí a naprostou zateknutostí duševní i rozličnými bolestmi tělesnými, jež mne trápily po tři měsíce, ale celého půl roku, co jsem tam pobyla, byla jsem stále nemocna.

V den svatého Josefa byla uložena Nejsvětější Svátost. Ačkoli jsem měla svolení od biskupa i od obce, nechtěla jsem přece přijíti až ten den před svátkem, tajně a v noci. Dávno už bylo mi dáno dovolení, ale poněvadž jsem tehdy byla v klášteře Vtělení a měla jiného představeného než našeho otce generalissima, nemohla jsem kláštera založiti. Dovolení od biskupa (který byl tehdy, když město žádalo o klášter) dostalo se mi jen ústně; dal je šlechtici jménem Ondřeji de Jimena, jenž se o ně ucházel za nás. Tomu nezdálo se důležitým, aby je dostal písemně, a já též jsem si myslela, že na tom nezáleží; než zklamala jsem se; když totiž zvěděl generální vikář, že byl klášter založen, přišel hned velmi rozhněván a nedovolil už sloužiti mše svaté a chtěl uvězniti kněze, který už sloužil mši svatou; byl to ře-

holník z Řádu bosákův a přišel tam s otcem Julianem de Avila a s jiným sluhou Božím, který mne provázel, Antonínem Gaytanem.

Antonín byl šlechtic z Alby. Náš Pán povolal ho ze světa, do jehož víru se byl uvrhl, a za málo let tak deptal nohama tento svět, že neměl jiné snahy, než jak by více sloužil Pánu. Poněvadž bude o něm zmínka při dalších založeních, při nichž mi velmi pomáhal a mnoho pracoval, řekla jsem, kdo jest; měla-li bych však vyprávěti o jeho ctnostech, neskončila bych tak brzy. Nejvíce jsme si na něm vážili, že jest tak umrtven, že nebylo sluhy z těch, kteří šli s námi, který by konal všechno, čeho bylo třeba, tak jako on. Jest velmi oddán modlitbě a Bůh udělil mu takových milostí, že působilo mu radost a jevílo se mu snadným všechno, co bylo by jiným odporno; a tak jest mu snadno též všechno, co koná při zakládání, tak že se opravdu zdá, že jeho a otce Juliana de Avila povolal na to Bůh, ačkoli otec Julian de Avila byl už při zakládání prvního kláštera. Pro takovou společnost asi zalíbilo se našemu Pánu, že se mi podařilo všechno. Jejich rozmluva na cestách byla rozmluvou o Bohu a poučením pro ty, kdo šli s námi nebo nás potkávali; a tak snažili se sloužiti Boží Velebnosti všemi způsoby.

Jest dobré, dcery mé, budete-li čísti o těchto založeních, abyste věděly, co jim dlužíte, abyste je doporučely našemu Pánu, a aby prospěly jim poněkud vaše modlitby, když zcela nezištně pracovali tolik pro dobro, jehož vy požíváte, že jste totiž v našich kláštorech, neboť kdybyste věděly, jaké zlé noci a dny prožili, a co útrap zakusili na cestách, učinily byste tak milerády. Generální vikář neodešel z našeho kostela a postavil u brány bírice — nevím nač! Vyděsil tím poněkud jen ty, kdo tam byli, mne však netklo se už nic, ať se dělo co dělo, když uvázaly jsme se v držení: před tím byla jsem plna obav.

Dala jsem zavolati několik příbuzných jedné ze sester,

jež mne byla doprovodila, lidí to v městě nejpřednějších, aby promluvili s provisorem a řekli mu, že mám dovolení biskupovo. Jak vyznal později, věděl o tom dobře, ale chtěl, abychom mu to oznámily, a myslím, že by to bylo bývalo mnohem horší. Posléze dohodli se s ním, aby nám klášter byl ponechán, ale Nejsvětější Svátost byla nám vzata. Nedělaly jsme si z toho nic. Tak žily jsme několik měsíců, až jsme koupily dům, a s ním veliké rozepře. Velikou rozepři jsme měly již s františkány pro jiný dům, který jsme kupovaly blízko jejich kláštera; pro tento měly jsme ji s otcí de Mercede a s kapitulou, poněvadž měla na domě důchod. Ó Ježíši, jak bolestno jest bojovati proti mnoha míněním! Když se mi už zdálo, že jest konec, začalo se znova, neboť nestačilo dáti jim, co chtěli, poněvadž našla se hned jiná závada. Vypravuji-li o tom, nezdá se to ničím, ale přetrpěti to bylo mnoho.

Jeden biskupův synovec, jenž byl převorem a kanovníkem při tamnějším chrámu, a jeden licenciát jmenem Herrera, veliký sluha Boží, činili pro nás, seč byli. Posléze, když jsme se řádně naplatili, ona první pře se skončila. Přely jsme se ještě s Mercenáři, i bylo třeba přestěhovati se do nového domu zcela tajně. Když nás tam uviděli — přešly jsme den nebo dva dni před svatým Michaelem — uznali za dobré vyrovnati se s námi penězi. Větší bolestí, než jakou působily mi tyto překážky, bylo, že nezbývalo už než sedm nebo osm dní do konce tří let, jež jsem měla býti v klášteře Vtělení, a bylo nezbytno, abych tam byla, když se doba ta skončí.

Zalíbilo se našemu Pánu, že vše vzalo tak dobrý konec, že nezůstalo žádné pře, a za dva nebo tři dni odebrala jsem se do kláštera Vtělení. Buď navždy požehnáno jeho jméno, že prokazoval mi vždy takové milosti a chvaltež ho všichni jeho tvorové. Amen.

Jak jsem řekla, bylo mi poručeno jíti z kláštera Vtělení do Salamanky. Tou dobou, co jsem tam byla, přišel posel z města Veasu s listy pro mne od jedné tamní paní, od tamního faráře a od jiných lidí, kteří mne žádali, abych tam přišla založit klášter, že mají už pro něj dům a že zbývá už jen přijíti a jej založiti. Vyzvíдалa jsem na poslu. Vyprávěl mi mnoho dobrého o svém kraji, a to právem, neboť jest velmi půvabný a teplého podnebí. Ale když jsem uvážila, jak mnoho mil jest odtud až tam, zdálo se mi to pošetilostí, zvláště pak proto, že mohlo se tak státi jen z rozkazu apoštolského komisaře, který, jak jsem řekla, byl nepřítelem, nebo aspoň nebyl přítelem dalšího zakládání. Proto chtěla jsem odpověděti, že nemohu, a nevysvětlovati mu ničeho. Potom však se mi zdálo, když apoštolský komisař jest právě v Salamance, že nebylo by dobré, abych tak učinila, neporadivši se s ním, zvláště když mi byl rozkázal náš nejdůstojnější otec generál, abych neopomíjela zakládati klášterů. Když si přečetl dopisy, vzkázal mi, že nezdá se mu vhodným zarmucovati těchto lidí, že se vzdělal jejich zbožností, abych jim odepsala, že o základ kláštera bude postaráno, jakmile budou míti dovolení od jejich Řádu: abych byla jista, že Řád jim ho nedá, že on ví odjinud, že nemohli ho dosíci od komturů po mnoho let, ale abych jim neodpověděla záporně.

Přemítám někdy o tom, a jak Pán, chtěje něco vykonati, ač my nechceme, zařídí vše tak, že ani nevědouce býváme nástroji, jak jim byl tady mistr otec Petr Fernandez, jenž byl komisařem. Jakmile obyvatelé města Veasu dosáhli dovolení, nemohl jim už odříci, a tak byl klášter založen.

Klášter blahoslaveného svatého Josefa v městě Veasu

byl založen v den svatého Matěje roku 1575. Byl ke cti a slávě Boží založen takto: V městě Veasu žil rytíř, jenž se nazýval Sancho Rodriguez de Sandoval, vznešeného rodu, oplývající statky časnými. Byl ženat s paní, jež se jmenovala doña Catalina Godinez. Mezi jinými dítkami, jež jim dal náš Pán, byly dvě dcery, jež jsou zakladatelkami zmíněného kláštera; starší slula doña Catalina Godinez, mladší doña Maria de Sandoval. Starší bylo čtrnáct roků, když ji náš Pán povolal k své službě: až do tohoto věku byla daleka myšlenky opustiti svět, spíše domýšlela se o sobě tolik, že se jí zdály nízkými všechny sňatky, jež pro ni chystal otec, než aby ji upoutaly.

Jednou byla ve světnici, jež byla za světnicí, v níž byl její otec a ještě nepovstal z lůžka. Četla náhodou nápis nad křížem, jenž tam byl, a co jej četla, změnil ji Pán rázem a docela. Byla přemýšlela právě o sňatku, který jí nabízeli a který byl nesmírně výhodný, a řekla sama k sobě: »S jakým málem spokojí se můj otec, dáváje mne majorátnímu pánu, ale já myslím, že můj rod počne ode mne!«

Nebyla nakloněna ke sňatku, neboť se jí zdálo, že jest cosi nízkého, by byla někomu podřízena, ale nevěděla, odkud se v ní vzala taková pýcha. Pán však věděl, jak jí pomoci — budiž požehnáno jeho milosrdenství! Když tak četla nápis kříže, zazdálo se jí, že vzešlo světlo v její duši, aby poznala pravdu, jako by vešlo slunce do temné jizby, a jsouc tak osvícena, upřela oči na Pána, visícího na kříži a zbroceného krví, a přemýšlela, jak jest ztýrán, a o jeho veliké pokoře, a jak jinou cestou kráčí ona, jsouc pyšná. Tak setrvala asi nějakou chvíli, poněvadž ji ujal Pán do vytržení. Tu dala jí Boží Velebnost veliké poznání její vlastní bídy, a ona přála si, aby ji poznali všichni. Zatoužila tak mocně trpěti pro Boha, že chtěla trpěti všechno, co trpěli mučníci, a zároveň pocítila tak hluboce ponížující pokoru a odpor proti sobě, že kdyby se byla nebála urážky Boží, byla by si přála býti zvrhlou ženskou, aby si ji všichni ošklivili, a

tak počala si oškliviti sama sebe a měla vroucí touhu káti se, již potom uvedla ve skutek. Ihned slíbila tam čistotu a chudobu, a přála si býti tak podrobenou, že by se byla tehdy miléráda dala zavézt do země Maurů, aby byla podrobená. Všechny tyto ctnosti zůstaly jí trvale, tak že bylo jasno, že běží tu o nadpřirozenou milost našeho Pána, jak budu vyprávěti v dalším, aby ho chválili všichni.

Buď požehnán, Bože můj, na věky věkův, že v mžiknutí oka ničíš duši a zase v mžiknutí oka ji vytváříš! Co jest to, Pane? Chtěla bych se tu tázati, jak se tě tázali Apoštolové, když jsi uzdravil slepého, řkouce: Zhřešili jeho rodiče? Já pak pravím: kdo zasloužil si tak vznešené milosti? Ona nikoli, neboť jsem už řekla, z jakých jsi ji vysvobodil myšlenek, když jsi ji udělil takové milosti. Ó, veliké jsou tvoje úradky, Pane! Víš, co činiš, a já nevím, co pravím, poněvadž jsou nepochopitelné tvé skutky a úradky. Buď navždy veleben, neboť jest ještě více v tvé moci; co by bylo se mnou, kdyby tomu tak nebylo! Ale možná, že měla zásluhu na takové milosti částečně její matka, jež žila tak křesťansky, že se asi zalíbilo Tobě, dobrý a milosrdný Bože, aby se dočkala tak veliké ctnosti na svých dcerách. Myslím často, že uděluješ takové milosti těm, kdo tě milují, a že prokazuješ jim takové dobro, poněvadž jim tím dáváš, čím by Ti sloužili.

Co tak přemýšlela, strhl se takový hluk u stropu ve světnici, že se zdálo, že se celá sřítí. Zdálo se, že všechen hluk vychází z koutu, pod nímž stála, bylo slyšeti hrozné vytí, jež trvalo chvíli, že její otec (který, jak jsem řekla, ještě ležel) tak se polekal, že se všecek třásl, a jsa vyděšen uchoopil šaty a meč, vešel do světnice a tázal se všecek bled, co by to bylo. Odpověděla mu, že neviděla ničeho. Otec prohledal ještě sousední světnici, a když nespatrił ničeho, řekl jí, aby šla za matkou, a matce řekl, aby jí nenechávala o samotě, a vyprávěl jí, co byl slyšel.

Odtud můžeme poznati jasně, jak asi hryze ďábla, když

vidí, že uniká jeho moci duše, již považuje už za získanou. Vědouc, jakým jest satan nepřítelem naší spásy, nedivím se, že se ulekl, vida, že milosrdný Pán udílí jí tolik a takových milostí, a že projevil tak prudce svoji zlost, zvláště když poznal, že bohatstvím, jež zůstalo v její duši, bude mu vyrváno několik jiných duší, jež považoval již za své, neboť jsem přesvědčena, že náš Pán neudílí nikdy tak veliké milosti, aby neprospěla více duším.

Catalina nezmínila se o tom nikdy ani slovem, ale pocítila nesmírnou náklonnost k řeholi a prosila snažně rodičů, aby směla vstoupiti do kláštera: nesvolili nikdy. Když prosila tak snažně po tři léta a viděla, že si toho rodiče nepřejí, oblékla si v den svatého Josefa prosté, slušné šaty. Řekla o tom jen matce, u níž by byla snadno dosáhla svolení, státi se řeholnicí; otcí neodvážila se toho říci. Tak šla do kostela, domnívajíc se, že jí neodejmou těchto šatů, uvidí-li ji v nich lidé; a opravdu stalo se tak. Po tato tři léta modlivala se v určité hodiny a umrtvovala se, seč byla a jak jí vnukal Pán. Často a často vycházela na dvůr, polévala si tvář vodou a vystavovala se slunci, aby zmařila svou krásu a aby jí dali pokoj se sňatky, s nimiž na ni pořád dotírali.

Od té doby tak nerada komu poroučela, že se přiházelo, když dohlížela na dům svých rodičů a nemohouc jinak poručila něco služkám, že čekala, až usnuly, a líbala jim nohy, jsouc zarmoucena, že jí slouží, ačkoli jsou lepší než ona. Ježto ve dne bývala s rodiči, oddávala se po celou noc, místo co by spala, modlitbě, tak že prožila dlouhou dobu spávajíc tak málo, že se to zdálo nemožno, ač nebyla-li sílena nadpřirozeně. Kající skutky a mrskání dály se často, poněvadž neměla, kdo by ji vedl, a s nikým se o tom neradila. Tak mimo jiné nosila jednou v postě železnou košili otcovu na holém těle. Modlití chodila se na odlehlé místo, kde stropil jí ďábel mnoho kousků. Mnohdy počala se modlití o půlnoci a neupamatovala se, až byl den.

Tak cvičila se asi čtyři roky, kdy povolal ji Pán, aby mu sloužila jinými, těžšími skutky, seslav na ni překruté nemoci, tak že ležela neustále v horečce a měla vodnatelnost, srdeční vadu a prsního raka, jehož jí vyřezali. Tyto nemoci trvaly téměř sedmnáct roků, v nichž byla jen málo dnů zdráva. Pět roků po té, co udělil jí Bůh této milosti, zemřel jí otec; a rok potom, co se tak změnila, oblékla její sestra, již bylo čtrnáct let a jež milovala velmi přepych, též prosté slušné šaty a jala se oddávati modlitbě. Matka podporovala je ve všech dobrých cvičeních a touhách a proto svolila, aby se chopily něčeho velmi dobrého, aby totiž učily děvčata ručním pracem a čisti, nic za to nepřijímajíce, jen proto, aby je naučily se modliti a náboženství, ačkoli byly tak vznešeného rodu. Prospělo to velmi, neboť přicházelo k nim mnoho dívek, a dosud je na nich viděti dobré mravy, jimž se naučily, když byly malé. Netrvalo to však dlouho, poněvadž ďábla hryzlo dobré dílo i způsobil, že rodiče považovali za nečestno, aby dcery byly vyučovány zdarma. Proto, jakož i pro nemoci, jež počaly Kateřinu znovu skličovati, přestaly sestry vyučovati.

Pět let po smrti otcově umřela i matka těchto vznešených dívek, a poněvadž Doña Kateřina cítila se vždy volána do stavu řeholního, přes to že nemohla toho docíliti u rodičů, chtěla se teď státi hned řeholnicí. Poněvadž však ve Veasu nebylo kláštera, radili jí příbuzní, any sestry měly na založení kláštera dosti jmění, aby jej založila v rodném městě, že prokáže tím větší službu našemu Pánu. Jelikož město náleželo rytířskému řádu svatého Jakuba, bylo třeba svolení Rady řádové, a proto ucházeli se o ně se vši péčí. Bylo tak nesnadno dosíci svolení, že uplynuly čtyři roky, v samých obtížích a vydáních, a všechno bylo marno, až podali prosebnou žádost k samému králi, a bylo to tak nesnadno, že vidouce to příbuzní radili jí, aby všeho nechala, že jest pošetilost očekávati zdaru. A ježto Kateřina, jak jsem řekla, ležela téměř neustále v tak těžkých nemo-

cech, pravili jí, že by jí nepřijali za řeholnici v žádném klášteře. Řekla, dá-li jí náš Pán do měsíce zdraví, že poznají, že se mu to líbí, a že sama půjde až na královský dvůr, aby dosáhla svolení. Když to řekla, uplynulo již přes půl roku, co nevstala s lůžka, a téměř osm let již se nemohla s něho skoro ani hnouti.

Po celých těchto osm let měla stále horečku, úbytě, vodnatelnost a zánět jater, že jen jen hořela, a žár byl takový, že bylo jej citili až na šatech a že jí spaloval košili — cosi, co zdá se neuvěřitelně, ale tázala jsem se lékaře na nemoci, jež měla tou dobou, a též on divil se velmi. Měla též pakostnici a kyčelnici.

V předvečer svatého Šebastiana — bylo to v sobotu — uzdravil ji náš Pán tak úplně, že nevěděla, jak to ukrýti, aby se to nepovažovalo za zázrak. Než prý ji náš Pán uzdravil, pocítila takové vnitřní chvění, že její sestra se domnívala, že její život jest již u konce; na sobě pozorovala převelikou změnu a říká, že cítila se duševně jinou, jak jí bylo lépe. A ze zdraví radovala se více proto, že mohla pečovati o založení kláštera, než že neměla už čeho trpěti, neboť už na počátku, kdy ji povolal Bůh, zošklivila si sama sebe tak, že všechno zdálo se jí ničím. Říká, že zůstala jí tak mocná touha po utrpení, že prosila Boha z celého srdce, aby ji cvičil v utrpení všemi způsoby. Boží Velebnost splnila její touhu, neboť za těchto osm let pouštěli jí více než pětsetkrát žilou a dali jí tolik baněk, že má tělo tak porézáno, že je to znáti ještě teď, mnohdy sypali jí do ran soli, an lékař řekl, že jest to dobré, aby se vyčistil jed z bolesti v boku, a to trpěla přes dvacetkrát. Čemu třeba se ještě více diviti, když lékař mluvil o některém takovém léčení, nebála se, ale měla velikou touhu, aby už tu byla hodina, kdy se s ním počne, a dodávala lékařům odvahy, když jí vypalovali, což dělo se často, ana měla prsního raka, a i jindy mnohokrát bylo třeba tak učiniti. Říká, že tou-

žila po takových bolestech proto, aby zkusila, zda jsou opravdové její touhy státi se mučenicí.

Když viděla, že jest tak náhle uzdravena, naléhala na zpovědníka a lékaře, aby ji dopravili jinam, aby se mohlo říci, že učinila to změna místa. Nechtěli, ba lékaři rozhlásili to sami, poněvadž ji už považovali za neuzdravitelnou, neboť chrlila ústy tak shnilou krev, že ji měli už za plíce. Kateřina zůstala tři dni v lůžku, neodvažujíc se povstati, aby se nezpozorovalo, že jest zdráva, ale bylo to málo platno, ano zdraví právě tak nemožno ukrýti jako nemoci.

Pravila mi, že prosila jednou již dříve, v srpnu, našeho Pána, aby ji buď zbavil tak veliké její touhy, státi se řeholnicí a založiti klášter, anebo aby jí k tomu nějak dopomohl, a že byla ujištěna a ubezpečena, že bude včas zdráva, aby mohla příštího postu odcestovati a vyprositi si svolení. Říká též, že tou dobou nepozbyla nikdy naděje, že Pán jí udělí tuto milost, ačkoli nemoci doléhaly mnohem bolestněji. A jakkoli přijala dvakrát Poslední pomazání a jednou bylo s ní tak zle, že pravil lékař, že by se marně chodilo pro svaté oleje, že zatím umře, přece neustala důvěrovati v Pána, že umře jako řeholnice.

Nepravím, že by jí bylo dvakrát uděleno Poslední pomazání v době, jež uplynula od srpna do svatého Šebastiana, nýbrž dříve. Když její sourozenci a příbuzní viděli milost a zázrak, jež učinil Pán, navrátili jí tak náhle zdraví, neodvážili se překážeti jí v odchodu, ačkoli se jim to zdálo pošetilostí. Tři měsíce pobyla u dvora, ale posléze jí přece svolení nedali. Když však podala žádost ke králi a on zvěděl, že běží o klášter bosých karmelitánek, poručil uděliti je ihned.

Když se přikročilo k založení kláštera, ukazovalo se zřejmě, že doña Kateřina pracovala odílo u Boha, poněvadž představení přijali klášter, ačkoli byl tak vzdálen a ačkoli důchod byl velmi malý. Čemu chce Boží Velebnost, toho

nemožno nevykonati. Sestry přišly na počátku postu, roku 1575. Lid přijal je velmi slavně a radostně a s procesím. Vůbec byla radost veliká, i na dětech bylo zjevno, že to jest dílo, jež bude ke cti a slávě našeho Pána. Klášter, nazvaný svatého Josefa ze Spasitele, byl založen v též postě, na den svatého Matěje.

Téhož dne byly za veliké radosti oblečeny obě sestry. Doña Kateřina byla zdravější a zdravější. Její pokora, poslušnost a touha, aby se jí pohrdalo, dokazují jasně, že její touhy sloužiti Pánu našemu byly pravé. Budiž veleben na věky věkův!

Mimo jiné vyprávěla mi tato sestra, že asi před dvaceti lety ulehla jedné noci s touhami naléztí nejdokonalejší řád na zemi, aby se v něm stala řeholnicí, a tu, jak se jí zdá, snila, že šla velmi úzkou a těsnou cestou u velikém nebezpečí padnouti do hlubokých roklí, jež se pod ní otvíraly, a že spatřila bosého řeholníka — když uviděla bratra Jana de la Miseria (řeholníčka-laika tohoto Řádu, jenž přišel do Veasu, když jsem tam dlela), pravila, že se jí zdál týž, jakého viděla ve snu — jenž jí řekl: »Pojď se mnou, sestro!« I vedl ji do domu, kde bylo velmi mnoho řeholnic, a kde nebylo jiného světla než světla několika rozžehnutých svíc, jež držely v rukou. Tázala se, co jest to za řád; všechny mlčely a zdvihly závoje a radostné byly jejich tváře a usmívaly se. A ujišťuje, že spatřila tváře týchž sester, jež uviděla nyní, až převorka vzala ji za ruku a řekla jí: »Dcero, pro tento dům tě chci míti!« A ukázala jí stanovy a řád. A když procitla ze sna, měla takovou radost, že se jí zdálo, jako by byla bývala v nebi, a napsala, nač si vzpomněla o řádu. Uplynul drahý čas, co neřekla o tom ani zpovědníkovi, ani komu jinému, a nikdo nedovedl jí říci něco o této řeholi.

Tu přišel tam kněz z Tovaryšstva, jenž znal její touhy. Ukázala mu, co napsala, a řekla mu, kdyby našla takový řád, že byla by spokojena, poněvadž by ihned vstoupila do

něho. Kněz věděl o našich klášterech a řekl jí, že taková pravidla má řád Panny Marie Karmelské, ačkoli neřekl toho tak jasně (aby to poznala), nýbrž zmínil se jí jenom o klášterech, jež jsem založila, ona pak vyslala ke mně posla, jak jsem už vyprávěla. Když došla odpověď, byla tak těžce nemocna, že jí řekl zpovědník, aby se jen uklidnila, že by ji propustili z kláštera, kdyby v něm byla, a tím méně že by ji přijali nyní. Rmoutila se velmi a obrátila se k Pánu našemu u velikých úzkostech a pravila: »Pane můj a Bože můj, víra mne učí, že jsi všemohoucí; nuže, učiň, Živote mé duše, aby ustaly mé touhy, nebo mi dej, čeho potřebí, abych je ukojila.«

Pravila tak s převelikou důvěrou a prosila Pannu Marii pro bolest, již cítila, když viděla Syna svého mrtvého ve svém náručí, aby za ni orodovala. Tu slyšela vnitřní hlas, jenž jí řekl: »Věř a doufej. Já jsem ten, který vše může: uzdravíš se; neboť tomu, jenž měl moc zabrániti, abys neumřela z tolika nemocí, jež samy o sobě byly všechny smrtelné, a poručil jim, aby nepůsobily svého účinku, bude ještě snáze odnítí je«. Práví, že tato slova byla pronesena tak silně a jistě, že nemohla pochybovati, že se splní její touha, přes to že nemoci dorážely mnohem více, až pak Pán navrátil jí zdraví, jak jsem už vyprávěla. Opravdu zdá se neuvěřitelné, co vytrpěla. Kdybych nebyla se vyptala lékaře, domácích a jiných lidí, nebyla by mne, jak už jsem špatná, daleka myšlenka, že bylo něco přibarveno.

Ačkoli jest Kateřina slába, jest už dosti zdráva, aby mohla zachovati řád, má pěkný a velmi radostný vzhled, a jest ve všem (jak jsem řekla) tak pokorná, že nás to všechny povzbuzuje ke chvále Pána našeho. Všechno jmění, jež měly obě sestry, daly Řádu bez jakékoliv výminky; a kdybychom i nebyly chtěly přijati jich za řeholnice, ničeho by byly nepožadovaly. Kateřina zřekla se docela příbuzných a vlasti a touží stále vroucně odejiti daleko odtud a naléhá proto často na představené, ačkoliv její poslušnost jest tak veliká,

že jest i tady poněkud spokojena. Též závoj přijala jen z poslušnosti, neboť nijak jsme ji nemohly pohnouti, aby se stala sestrou chórovou, chtěla býti jen sestrou laičkou, až jsem jí napsala, předkládajíc jí mnoho důvodů a pokáravši ji, proč chce něco jiného, než co chce otec provinciál, že tím nezískává více zásluh a podobné věci, jsouc na ni velmi přísná. A to právě jest její největší radostí, když se s ní mluví příkře. Tak nechala se poslézepřemluvíti, ale jen přes moc. Nevidím ničeho v její duši, čím by se nechtěla zalíbiti Bohu, a tak jest tomu u všech. Kéž Boží Velebnost ráčí ji držeti svou rukou a rozmnožiti její ctnosti a milost, jichž jí udělila ke své větší službě a cti! Amen.

Když jsem byla v městečku Veasu, čekajíc, až Rada řádů dovolí mi založiti klášter v Caravace, navštívil mne kněz našeho Řádu bosáků, bratr mistr Jeronym Gracián od Matky Boží, jenž přijal teprve před několika lety, býváje v Alcalà, náš habit. Byl to muž velmi učený, bystrého rozumu a skromný, a celý jeho život byl řadou velikých ctností, takže se zdá, že vyvolila ho Panna Maria pro dobro našeho původního řádu. Dokud žil v Alcalà, nepřišlo mu ani, přijati náš habit, ačkoli pomýšlel státi se řeholníkem; přes to že jeho rodiče, požívající veliké přízně královy a pozorující schopnosti synovy, měli jiné úmysly, on byl toho všeho dalek.

Už jakmile počal studovati, chtěl jeho otec, aby studoval práva. Jeronyma, ač ještě mladičkého, bolelo to velmi, ale teprve po mnohých slzách dosáhl u otce, že mu dovolil poslouchati bohosloví. Když byl povýšen na mistra, minil vstoupiti do Tovaryšstva Ježíšova, a byl už přijat, ale pro jakousi příčinu bylo mu řečeno, aby počkal ještě několik dní. Privil mi, že všechny radosti, jež měl, byly pro něho mukou, ano se mu zdálo, že to není pravá cesta do nebe. Vždy modlil se v určité hodiny a jeho usebranost a počestnost byly svrchované.

Tou dobou vstoupil za řeholníka do našeho Řádu v klášteře pastranském veliký jeho přítel, bratr Jan z Ježíše, jenž byl též mistrem. Nevím, zda pohnul jej k tomu list, který napsal o vznešenosti a starožitnosti našeho Řádu, nebo něco jiného. Čítal s takovou radostí všechno o našem Řádu a dotvrzoval vše tak vážnými autory, že říká, že často vyčítalo mu svědomí, že nemoha se od toho odtrhnouti, opominul studovati jiných věcí; zabýval se tím i v hodinách, jež měl na zotavenou.

Ó moudrosti a moci Boží! Jak nám nemožno uniknouti tomu, co jest jeho vůlí! Dobře viděl náš Pán, jak velmi jest třeba takového muže dílu, jež počala Jeho Velebnost. Často vzdávám mu chvály za milost, již nám v něm prokázal, neboť kdybych byla sebe více chtěla prositi Boží Velebnost o muže, jenž by spořádal všechno v našem Řádě na jeho počátku, byla bych neuměla prositi o takového, jakého dala nám Boží Velebnost v něm. Budiž požehnána na věky!

Když Gracián ještě ani netušil, že přijme náš habit, byl požádán jíti do Pastrany a promluvit s převorkou našeho Řádu, jenž ještě nebyl odtud přeložen, aby přijala nějakou řeholnici. Jakých to cest užívá Boží Velebnost! Kdyby se byl rozhodl jíti tam, aby přijal habit, možná že bylo by mu odporovalo tolik lidí, že by toho nebyl nikdy učinil. Ale Panna Maria, jejímž jest nejhodnější ctitelem, chtěla ho odměniti naším hábitem, a myslím tudíž, že ona se za něho přimlouvala u Boha, aby mu prokázal tuto milost. Ba příčinou, proč přijal náš hábit a proč si tak zamiloval náš Řád, byla sama slavná Panna, která nechtěla, aby tomu, jenž jí tak toužil sloužiti, chybělo možnosti uvéstí ve skutek své touhy, neboť uvykla zahrnovati přízní ty, kdož se utíkají pod její ochranu.

Když byl ještě hochem a žil v Madridu, chodil často k jednomu obrazu Panny Marie, který velmi ctil; nepamatují se už, kde obraz byl: jmenoval jej svým zamilovaným obrazem a navštěvoval jej stále a stále. Panna Maria vyprosila mu asi na svém Synu čistoty, ve které povždy žil. Říká, že se mu zdálo mnohdy, jako by měla na obraze oči oteké pláčem pro mnoho urážek, jež se dějí jejímu Synu. Odtud rodilo se v něm mocné puzení a touha pomoci duším a veliká bolest, když viděl, jak jest Bůh urážen. Touhou po spáse duší tak bývá strhován, že stává se mu malou každá potíž; doufá-li, že jí dosáhne nějakého úspěchu. Poznala jsem to ze zkušenosti v mnoha utrpeních, jež ho potkala,

Když tedy přivedla ho Panna Maria jakoby lstí do Pa-

strany, domníval se, že přišel, aby dosáhl hábitu pro řeholnici, ale Bůh přivedl ho tam, aby dostalo se hábitu jemu.

Ó tajemství Božích! Jak připravuje nás Bůh i proti naší vůli, chce-li nám udělit milost! A jak odměnil tuto duši za dobré skutky, jež vykonala, a za dobrý příklad, jež vždycky dávala, a za vroucí touhy sloužiti jeho slavné Matce! Neboť toto zajisté vždy splácí Boží Velebnost velikými odměnami.

Když tedy přišel do Pastrany, požádal převorky, aby přijala onu řeholnici, ale zdá se, že mluvil s ní, aby ona vyprosila na našem Pánu, by vstoupil do kláštera on, neboť poznala, jaký to jest muž: jedná tak roztomile, že ti, kdo s ním obcují, většinou si ho zamilují (jest to milost našeho Pána), a též ode všech podřízených bratří a sester jest nanejvýš milován, neboť nepromine sice ani poklesku, an má na zřeteli přede vším prospěch řehole, ale trestá s tak roztomilou přívětivostí, že není nikoho, kdo by si na něho mohl naříkati.

Převorce přihodilo se tudíž, co přihází se všem ostatním, i zatoužila upřímně, aby vstoupil do Řádu. Řekla sestrám, aby uvážily, jak je to pro ně důležité, neboť tehdy bylo málo nebo ani nebylo takových mužův, a aby všechny prosily našeho Pána, aby mu nedal odejíti, nýbrž aby přijal hábit. Převorka ta jest převelikou služebnicí Boží, tak že myslím, že Boží Velebnost byla by vyslyšela již modlitbu jí samotné, a což teprve modlitby tak zbožných duší, jaké žily v tom klášteře!

Všechny považovaly to za svou svatou povinnost a postíce se, mrskajíce a modlíce se prosily o to neustále Boží Velebnost. A opravdu zalíbilo se Pánu prokázati nám tuto milost, neboť když mistr Gracián zašel do kláštera řeholníků a spatřil takovou zbožnost a takovou ochotu sloužiti našemu Pánu a nad to nade vše, že jest to Řád jeho slavné Matky, již tolik toužil sloužiti, pohnulo se jeho srdce, aby se již nevracel do světa. Ďábel ukazoval mu sice mno-

ho překážek, zvláště pak žalost, která jistě stihne jeho rodiče, kteří ho milovali vroucně a mnoho si slibovali, že je bude podporovati v starostech o děti (neboť měli mnoho synů a dcer), ale on zůstavil tu péči Bohu, pro něhož zřekl se všeho, a rozhodl se, že se stane poddaným Panny Marie a přijme její hábit, a tak mu jej dali k veliké radosti všech, zvláště řeholnic a převorky, jež vzdávaly vroucí chvály našemu Pánu, domnívajíce se, že Bůh udělil jim této milosti pro jejich modlitby.

V roku zkoušky byl pokorný jako nejmenší z noviců. Jeho ctnost osvědčila se zvláště v době, kdy nebylo v klášteře převora, a představeným byl velmi mladý a neučený a velmi málo nadaný řeholník, jenž neuměl moudře vládnouti; neměl ani zkušenosti, poněvadž vstoupil teprve před nedávnem. Bylo výstřední, jak je vedl a jaká umrtvování jim poroučel, takže se divím dosud, jak to vytrpěli zvláště takoví mužové; jistě bylo třeba, aby je Bůh nadpřirozeně sílil. Později se ovšem poznalo, že tento představený jest veliký melancholik, a že všude, byť byl jen podřízeným, jest s ním potíže, což teprve, běží-li o to, by vládl! Zdolává ho totiž jeho povaha, ačkoli jest dobrým řeholníkem, a Bůh dopouští někdy, aby omylem byli ustanoveni představenými takoví lidé, aby zdokonalil ctnost poslušnosti v těch, které miluje. Tak bylo tomu asi též tady, neboť odměnou za to dal Bůh otci Jeronymovi z Matky Boží přejasně poznání o ctnosti poslušnosti, aby mohl poučovati své podřízené, když tak dobře se začal v ní cvičiti. A aby nabyl zkušenosti ve všem, čeho jest u nás třeba, útočila naň tři měsíce před professí nejprudší pokušení, ale on, jenž měl se státi vůdcem synů Panny Marie, bránil se jim statečně, a když ďábel dorážel na něho nejvíce, aby odložil hábit, bránil se slibem, že ho neodloží, a obnovoval sliby řeholní. Dal mi dílo, jež napsal za těchto velikých pokušení, jež mne roznítilo k vroucí zbožnosti, a jež jeví jasně sílu, již mu dal Pán.

Bude se zdáti nevhodným, že otevřel mi tak podrobně

svou duši: možná že chtěl tomu Pán, abych o tom psala tady, aby byl chválen ve svých tvorech, neboť vím, že ne-svěřil se tak ani zpovědníkovi, aniž komu jinému. Něko-likrát se mu to naskytlo, an se domníval, že pro své stáří a dle toho, co o mně slyšel, mám jakousi zkušenost. Když rozmlouvali jsme o mnohém jiném, řekl mi toto a mnoho jiného, čehož nenapišu, poněvadž bych byla příliš rozvláč-nou: obmezila jsem se beztak velmi, aby ho to nebolelo, kdyby se to někdy dostalo do jeho rukou.

Nemohla jsem jinak a též se mi nevidělo dobrým nezmi-niti se o tom, jenž prokázal nám tolik dobrého při obnově původního řádu, neboť i bude-li to čisti, stane se tak až po dlouhé době. Nebyl ovšem prvním, jenž začal žíti dle pů-vodního řádu, ale přišel v čas, kdy by mne bylo nejednou mrzelo, že se začalo, kdybych byla neměla tak veliké dů-věry v milosrdenství Boží. Mním totiž kláštery řeholníků, neboť s kláštery řeholnic dařilo se mi z Boží dobroty až dosud vždy dobře. Ani s kláštery řeholníků nebylo tomu nejhůře, ale začátek jejich byl takový, že by se byl hned zase shroutil, poněvadž byli podřízeni karmelitánům obu-tým, nemajíce vlastní provincie. Těm, kteří by byli mohli vládnouti, jako otec Antonín z Ježíše, který první počal žíti dle původního řádu, nedali moci, a nedostalo se jim ani stanov daných od našeho nejdůstojnějšího otce generála. V každém klášteře si počínali, jak uznali za dobré. Než by byly došly stanovy, nebo aby se byli spravovali sami, bylo by bývalo velmi na újmu, poněvadž někteří uznávali za dobré toto, jiní zas ono. Často rmoutila jsem se proto velmi. Ale náš Pán pomohl skrze mistra otce Jeronyma z Matky Boží. Byl ustanoven apoštolským komisařem a byla mu udělena svrchovanost a správa nad karmelitány bosáky i bosačkami a sepsal též stanovy pro řeholníky, neboť my měly jsme už své stanovy od našeho nejdůstojnějšího otce generála; proto nenapsal stanov pro nás, nýbrž jen pro ně, z moci, již se mu dostalo od Apoštolské Stolice, a s dobrým

nadáním, které — jak jsem už řekla — udělil mu Pán. Když přehlídl kláštery poprvé, uvedl všechno v takový lad a sklad, že bylo docela zjevno, že mu pomáhá Boží Velebnost a že Panna Maria ho vyvolila, aby zachránil její Řád, i prosím ji snažně, aby vyžádala na svém Synu, aby mu vždycky pomáhal a dal mu milost, aby prospíval více a více v jeho službě. Amen.

Když mne, jak jsem řekla, navštívil mistr otec Jeronym Gracián ve Veasu, nikdy jsme se před tím neviděli, ačkoli jsem si toho velmi přála; arcí psali jsme si již několikrát. Když jsem zvéděla, že přišel, zaradovala jsem se nesmírně, neboť jsem po tom velmi toužila pro dobré zvěsti, jež se mi o něm donesly. Ale mnohem větší byla moje radost, když jsem s ním promluvila; neboť zalíbil se mi tak, že se mi zdálo, že ti, kdo mi ho chválili, ani ho neznali. A poněvadž jsem byla tak zarmoucená, zdá se mi, že když jsem na něho pohlédla, zjevil mi Pán, kolik dobrého se nám skrze něho dostane, a proto cítila jsem ty dni tak nesmírnou útěchu a radost, že jsem se opravdu divila sama sobě. Tehdy byla mu svěřena jen správa klášterů v Andalusii, ale co ještě byl ve Veasu, vzkázal mu nuncius, aby ho navštívil, a tehdy dal mu též správu klášterů bosáků i bosaček provincie kastilské. Slast, v níž tonul můj duch, byla taková, že ty dni nemohla jsem se ani navzdávati díků našemu Pánu a nepřála si konati ničeho jiného.

Tou dobou došlo svolení založiti klášter v Caravace, ale jiné, než jakého vyžadoval můj úmysl, a bylo tudíž třeba poslati znovu ke dvoru; psala jsem totiž zakladatelkám, že nezaložím kláštera, nevyžádají-li si jisté zvláštní věci, již se nedostávalo, a proto bylo třeba poslati znovu ke dvoru. Bylo mi velmi nemilo, čekati tam tak dlouho, a chtěla jsem se vrátiti do Kastilie; ale poněvadž tam byl otec Jeronym, jemuž byl už klášter podřízen, an byl komisařem celé provincie andaluské, nemohla jsem ničeho začíti bez jeho vůle, a proto jsem s ním o tom promluvila. Mínil, že odejdu-li, nezaloží se klášter v Caravace a že prokázala by se též veliká služba Bohu, kdyby se založil klášter v Seville, což

zdálo se mu velmi snadným, poněvadž prosilo ho o to několik lidí, kteří byli mocni a měli mnoho majetku, že by ihned dali dům; též arcibiskup sevillský byl takovým příznivcem Řádu, že se domníval, že by mu to bylo velmi milo. Tak jsme se usnesli, že s převorkou a řeholnicemi, jež jsem vedla do Caravaky, odejdeme do Sevilly. Zdráhala jsem se sice vždy založiti náš klášter v Andalusii, a to z několika příčin. (Kdybych byla věděla, když jsem šla do Veasu, že městečko leží už v provincii andaluské, nebyla bych tam šla za nic; ale zmýlila jsem se, neboť Veas leží už v této provincii, ačkoli území nenáleží ještě k Andalusii, jež se počíná, tuším, o čtyři nebo pět mil dále.) Ale když jsem viděla, že rozhodl tak představený, vzdala jsem se ihned, neboť náš Pán uděluje mi té milosti, že ve všem uznávám za nejlepší to, co mi poroučejí představení. Ačkoli jsem se byla rozhodla založiti jiný klášter a ačkoli jsem měla několik vážných důvodů, nejíti do Sevilly, přece jsem se ihned chystala na cestu, poněvadž nastávala veliká vedra. Apoštolský komisař otec Gracián odcestoval odtud, povolán jsa od Nuncia, a my jsme se odebraly do Sevilly s dobrými průvodci, otcem Juliánem z Avily, Antonínem Gaytanem a jedním řeholníkem bosákem. Jeli jsme v úplně zakrytých vozech, jak jsme cestovávaly vždycky; vešly-li jsme do domu, zabraly jsme světnici, dobrou nebo špatnou, jaká už byla, a u dveří přijímala jedna sestra, čeho jsme potřebovaly, neboť ani naši spolucestující nesměli dovnitř. Spěchající, seč jsme byly, dorazily jsme do Sevilly ve čtvrtek před Nejsvětější Trojicí, zakusivše prve cestou nesmírného vedra; neboť, ačkoliv jsme nejezdili v hodinách největšího úpalu, pravím vám, sestry, když opřelo se slunce plným žárem do vozů, vcházely jsme do nich jako do Očistce. Sestry cestovaly s velikou spokojeností a radostí, tu myslice na Peklo, tu zas uvažující, že konají a trpí něco pro Boha, neboť šest sester, jež byly se mnou, byly takové duše, že se mi zdá, že bych se s nimi odvážila do země turecké, a že by měly sílu,

nebo lépe řečeno, náš Pán dal by jim sílu trpěti pro něho; po tom toužily a o tom rozmlouvaly; v modlitbě a umrtvování byly dobře vycvičeny, neboť, any měly zůstatí tak daleko, postarala jsem se, aby šly se mnou ty, jež jsem považovala za nejzpůsobilejší; a všeho toho bylo třeba, poněvadž jim bylo trpěti mnoho útrap, z nichž některých, a to největších, nebudu vypravovati, aby se snad někdo neurazil.

V den před svátky svatodušními seslal na ně Bůh převeliké utrpení, seslal na mně totiž velmi prudkou horečku. Myslím, že jejich volání k Bohu způsobilo, že nemoc netrvala déle, neboť nikdy za svého života neměla jsem tak prudké horečky, aby netrvala mnohem déle. Horečka byla tak prudká, až se zdálo, že trpím spavicí, jak jsem pozbývala vědomí. Sestry jaly se mi stříkati vodu do tváře, ale byla od slunce tak teplá, že to osvěžilo jen málo. Nemohu vám též nepověděti o špatném příbytku, jaký jsem měla v takové nouzi; dali nám komůrku nezomítaných zdí, jež neměla okna, a otevřely-li se dveře, naplnila se celá sluncem. Treba uvážiti, že slunce tady není jako v Kastilii, nýbrž mnohem obtížnější. Sestry položily mne na lůžko, zatím co já bych se byla raději uložila na zemi, poněvadž lůžko bylo na té straně tak vysoké a na oné zas tak nízké, že jsem nevěděla, jak bych si lehla, a zdálo se mi vystláno ostrým kamením! Jakým zlem jest nemoc! Jsme-li zdraví, strpíme lehko všechno. Posléze uznala jsem za lepší vstáti a cestovati dále, neboť se mi zdálo, že jest snáze trpěti slunečním žářem v poli než v této komůrce. Jak jest asi ubožákům, kteří jsou v Pekle, když jejich muka nezmění se nikdy! Neboť můžeme-li jen zaměnití bolest bolestí, zdá se to již úlevou. Přihodilo se mi, když jsem měla velikou bolest na jednom boku a obrátila se na druhý, právě tak mne bolící, že se mi to zdálo úlevou. Tak bylo tomu i nyní. Jak se pamatuji, necitila jsem žádné bolesti vidouc, že jsem nemocna; sestry trpěly tím mnohem více než já. Zalíbilo se Pánu, že horečka byla tak prudka jenom ten den.

Nedlouho před tím, tuším asi dva dny, přihodilo se nám něco jiného, co nás vehnalo poněkud do úzkých, když jsme se totiž plavily v člunu přes Guadalquivir, neboť tou dobou nebylo možno přejeti vozmo místem, kde bylo nataženo lano, nýbrž bylo se nám uchýliti po proudu, ačkoli lano, též popuštěné po proudu, usnadňovalo poněkud přeplutí; ale stalo se, že ti, kdo drželi lano, je pustili, nebo bůhví co se stalo, a člun plul s vozem bez lana a bez vesel. Mnohem více, než děsilo mne nebezpečí, litovala jsem převozníka, vidouc ho tak ulekaného. My jaly jsme se modliti, všichni křičeli hlasitě. Tu spatřil nás z blízkého hradu šlechtic a pohnut jsa soucitem, poslal nám lidi na pomoc; nebyli jsme ani tehdy bez lana, a naši bratři je drželi napínajíce všechny síly, ale prudká voda zmáhala je všechny, takže některé povalila na zemi. Opravdu velice mne dojímál převozníkův syn, na něhož nezapomenu nikdy; bylo mu tuším asi deset nebo jedenáct let a vida otce tak ztrápeného, namáhal se tak, že chválila jsem pro to našeho Pána. Ale poněvadž Boží Velebnost sesilajíc útrapy bývá vždy milostiva, bylo tomu tak i tady; loď uvázla náhodou na písčině, a jelikož bylo po jedné straně málo vody, bylo lze přispěti na pomoc. Ježto byla už noc, byly bychom jen stěží mohly jeti dále, kdyby nám nebyli ukázali cesty lidé, již přišli z hradu. Nemínila jsem se rozhovořiti o něčem takovém, poněvadž jest to málo důležité a poněvadž by mi bylo vyprávěti o mnoha nehodách na cestách, ale bylo na mne naléháno, abych o nich promluvila obšírněji.

Mnohem větší útrapou než zmíněné bylo pro mne, co se nám přihodilo posledního dne svátků svatodušních. Spěchaly jsme velmi, abychom dorazily ráno do Kordový a mohly slyšet mši svatou, nikým nejsouce upozorovány. Vedli nás do kostela, který jest za mostem, abychom byly více o samotě. Byly jsme už na cestě a neměly jsme ještě dovolení projeti po mostě vozmo; dovolení dával místodržitel, a než jsme ho dosáhly, uplynulo přes dvě hodiny, po-

něvadž u místodržitele ještě nevstali, a zatím sešlo se mnoho lidstva zvědavého, kdo to jede. Nevšimaly jsme si toho, neboť naše vozy byly dobře kryty, že nás nemohli uvidět. Když došlo dovolení, nemohly zas vozy projeti mostní branou a bylo třeba jich uřezati, nebo už nevím co se stalo, že jsme se zase chvíli zdržely. A když jsme posléze dospěly ke kostelu, kdež měl otec Julián z Avily sloužiti mši svatou, byl už pln lidu, poněvadž byl zasvěcen Duchu Svatému, čehož jsme nevěděly, a byla v něm veliká slavnost a kázání. Když jsem to spatřila, bolelo mne to velmi, a mně zdálo se lépe, abychom cestovaly dále, neslyševše mše svaté, než vejiti do takové tlačenice. Než otec Julián z Avily neuznal toho za dobré, a poněvadž byl bohoslovcem, bylo se nám všem podrobiti jeho mínění, neboť ostatní průvodcové byli by se možná přidali k mému mínění, a bylo by se to možná hůře skončilo, ačkoli nevím, byla-li bych důvěřovala jen svému mínění. Vystoupily jsme u kostela, a ačkoli nespatrił nikdo našich tváří, poněvadž nosíme vždy dlouhé závoje, stačilo vidět i nás v závojích, s bílými, vlněnými plášti, jimiž se odíváme, a se sandály, aby se rozrušili všichni; a opravdu stalo se tak. Toto leknutí zbavilo mne jistě docela horečky, neboť bylo věru veliké pro mne i pro všechny.

Jakmile jsme vkročily do kostela, přistoupil ke mně zbožný muž, aby nám razil cestu lidem. Prosila jsem ho snažně, aby nás zavedl do některé kaple; učinil tak a zavřel ji a už nás neopustil, až nás vyvedl opět z kostela. Po několika dnech přišel do Sevilly a řekl jednomu knězi našeho Řádu, že se domnívá, že Bůh udělil mu milost za dobrý skutek, ježž nám prokázal, neboť mu bylo přiřknuto veliké jmění nebo dar, o němž neměl ani tušení. Pravím vám, dcery, ačkoli bude se vám to možná zdáti ničím, bylo to pro mne jednou z nejhorších chvil, jakých jsem zažila, neboť rozruch lidu byl takový, jako by vcházeli divocí býci. Proto nemohla jsem se ani dočkat hodiny, až odtud odjedeme. A jelikož

vůkol nebylo místečka, kde bychom přebyly největší vedro, našly jsme je pod jedním mostem.

Když jsme dorazily do Sevilly a ubytovaly se v domě, který pro nás najal otec Marian, jenž o tom byl uvědomen, domnívala jsem se, že jest už všechno vykonáno; neboť, jak jsem řekla, arcibiskup velmi přál bosákům a psal též mně několikrát, projevuje mi velikou laskavost. Než to nestačilo, abych byla ušetřena velikých útrap, poněvadž chtěl tomu tak Bůh. Arcibiskup jest velmi nepřátelský chudobným klášterům pro řeholnice, a má pravdu. Neštěstím, nebo lépe řečeno, štěstím bylo, že dílo bylo už začato, neboť kdyby byl o tom zvěděl, než jsem byla na cestě, jsem přesvědčena, že by nebyl svolil. Ale poněvadž otec komisař a otec Marian byli pevně přesvědčeni, že nejen mu prokazují největší službu mým příchodem, ale že mu to bude převelikou radostí, neřekli mu toho dříve, a jak jsem řekla, mohli se velmi klamati domnívajíce se, že se dohadují správně. Při ostatních klášterech bylo vždy prvním, oč jsem se starala, svolení ordinariovo, jak přikazuje svatý Koncil. Tu nejen že jsme považovali svolení za dané, nýbrž domnívali jsme se, jak jsem řekla, že mu jsme velmi vítány, jak tomu bylo dle pravdy. Sám to později vyznával, ale Pán chtěl, aby nebyl ani jeden klášter založen, bych při tom nezakusila velikých útrap, tu tak, tu zase jinak.

Když jsme přišly do domu, který — jak jsem řekla — byl pro nás najat, pomýšlela jsem ihned jako obyčejně uvážati se v jeho držení, abychom se mohly modliti božské officium. Ale otec Marian, jenž tam byl, počal otáletí, neboť nechtěl mi říci všeho, aby mne nezarmoutil. Poněvadž však jeho důvody nebyly dostatečny, poznala jsem hned, v čem vězí potíž, a to bylo, že se nám nedostalo dovolení. Radil mi tedy, abych schválila, aby klášter měl důchod, nebo něco takového — nepamatuji se už. Posléze mi řekl, že arcibiskup by nerad, aby se založil klášter pro řeholnice s jeho svolením, že co jest arcibiskupem, nesvolil nikdy k za-

ložení takového kláštera, a byl arcibiskupem mnoho let zde a v Kordově a jest velikým služebníkem Božím, zvláště pak že nedovolí založiti kláštera chudého. To bylo totéž, jako že se klášter nezaloží. Za prvé bylo mi velmi nepříjemno, že to bylo v městě Seville, ačkoli jsem mohla připustiti důchod, poněvadž jinde založila jsem též kláštery s důchodem, ale to byla městečka malá, kde buď nelze jinak, nebo to jest nezbytno, poněvadž tam není, z čeho by řeholnice žily; za druhé, poněvadž po útratách na cestě zbyl nám jediný groš a neměly jsme ničeho jiného mimo oděv, který jsme měly na sobě, a mimo nějakou košili a kapuci a čeho bylo třeba, abychom byly ve vozích ukryty a chráněny; ba našim spolecestujícím bylo vyhledávati půjčky, aby se mohli vrátiti. Přítel, jehož tam měl Antonín Gaytan, půjčil jim, kolik potřebovali, a otec Marian hledal půjčky, aby se mohl upravití dům: neměly jsme ani vlastního domu, a tak se zdálo, že to jest holá nemožnost.

Mnoho asi naprosil se zmíněný kněz, než nám byla dovolena mše svatá v den Nejsvětější Trojice, první to v našem klášteře. Arcibiskup nám vzkázal, že se nesmí zvoniti, ani prý se nesmí zvonek zavěsiti, jenže byl už zavěšen. Tak trvalo to přes dvě neděle, a nebyti otce komisaře a otce Mariana, byla bych se věru rozhodla vrátiti se se svými řeholnicemi a beze vší nevrlosti do Veasu, abych založila klášter v Caravace. Ty dny trpěla jsem mnohem více, ale nepamatuji se na to, majíc slabou paměť, tuším však trvalo to přes měsíc, poněvadž by se už bylo hůře strpělo, kdybych byla náhle odešla, neb se již rozhlásilo, že klášter jest založen. Otec Marian nedal mi nikdy psáti arcibiskupovi a obměkčil ho povlovně sám a listy od otce komisaře z Madridu.

Jen jedna věc mne uklidňovala, abych nebyla příliš úzkostlivá, že se totiž se svolením arcibiskupovým sloužila mše svatá a že jsme mohly vždy říkati v kůru hodinky. Časem posílal někoho na návštěvu ke mně a vzkazoval mi, že sám

brzy k nám přijde, a poslal též svého kaplana, aby sloužil první mši svatou; z toho poznala jsem jasně, že neděje se tak pro nic jiného, než abych se rmoutila, ačkoli jsem se nermoutila ani pro sebe, ani pro své řeholnice, nýbrž pro zármutek, který měl otec komisař; poněvadž mi poručil jíti do Sevilly, bolelo ho to velmi, a bylo by ho bolelo nejvíce, kdyby se mi stala nějaká nehoda, a měl pro to mnoho důvodů.

Tou dobou přišli též karmelitáni obutí, aby zvěděli, jakým právem byl klášter založen. Ukázala jsem jim výsadní listy, jež mi napsal náš nejdůstojnější otec generál, a tím se uklidnili; kdyby byli věděli, jak si počíná arcibiskup, nebylo by to tuším stačilo. Ale to nebylo známo, nýbrž domnívali se všichni, že jest s tím na výsost spokojen. Ale již zalíbilo se Bohu, aby nás navštívil; řekla jsem mu, jak nám ubližuje. Posléze svolil, aby se stalo, co chci a jak chci, a od té doby projevoval nám svou laskavost a přízeň, ať se nám naskytlo cokoliv.

Nikdo neuvěří, že v městě tak zámožném jako Sevilla a mezi lidmi tak bohatými bylo nám méně pomáháno při zakládání kláštera, než všude jinde, kde jsem byla: tak málo, že jsem druhdy myslela, že nám není dobře, abychom tam měly klášter. Nevím, zavinilo-li to podnebí toho území, neboť slýchala jsem vždy říkati, že ďábli mají tam větší moc pokoušeti, kterou jim asi dává Bůh, a opravdu doráželi tam aspoň na mne tak, že za celý život nebyla jsem malomyslnější a zbabělejší, než v Seville: věru ani jsem se už nepoznávala. Důvěra, již mívám v našeho Pána, mne sice neopustila, ale moje přirozenost byla docela jiná, než jakou mívám jindy v něčem takovém, i poznala jsem, že Pán vzdálil poněkud ode mne svou ruku, aby On zůstal tím, kým jest, a abych viděla, že měla-li jsem kdy odvahu, neměla jsem jí od sebe.

Byla jsem v Seville od udané doby až skoro do čtyřicetidenního postu, a ještě nebylo ani zmínky o koupi domu, nebylo ani zač koupiti, nebylo ani, kdo by za nás ručil jako jinde. Těm, které ubezpečovaly otceapoštolského visitátora, že vstoupí do kláštera, a které ho prosily, aby tam přivedl řeholnice, zdálo se asi potom, že přísnost jest veliká a že jí nesnesou (vstoupila z nich jen jediná, jak budu vypravovati později). Byl též již čas, kdy jsem čekala rozkazu odejít z Andalusie, poněvadž se naskytovaly v Kastilii jiné důležité práce. Nejvíce mne však bolelo, že zůstavím řeholnice bez domu, ačkoli jsem poznávala určitě, že nezmohu tam ničeho, poněvadž mi tu Bůh neudělil milosti, již mi uděluje v oné zemi, abych totiž našla někoho, kdo by nám pomohl v tomto díle.

Tu zalíbilo se Bohu, že přišel právě tehdy z Indie jeden

můj bratr; jmenoval se Vavřinec de Cepeda a pobyl tam přes čtyřiatřicet roků. Ten zabíral si ještě více než já, že řeholnice nemají svého domu. Pomohl nám velmi, zvláště tím, že se přičinil, abychom dostaly dům, v němž bydlí řeholnice nyní. I já obrátila jsem se tehdy mnohem vroucněji na našeho Pána, prosíc ho, aby mi nedal odejítí, dokud řeholnice nemají domu, a řekla jsem sestrám, aby se o to modlily a doporučely to slavnému svatému Josefu, a konaly jsme mnoho processí a pobožností k Panně Marii. Mimo to počala jsem jednati o koupi několika domů, vidouc, že bratr jest odhodlán nám pomoci, a už se zdálo, že jsme u cíle; vše se zas shroutilo.

Když jsem se jednou modlila a prosila Boha, aby dal sestrám dům, any jsou jeho nevěstami a touží tak vře se mu zalíbiti, řekl mi: » Již jsem vás vyslyšel, zůstav to Mně! « Byla jsem velmi uspokojena, domnívajíc se, že mám již dům, a bylo tomu tak opravdu. Boží Velebnost zachránila nás od koupě domu, jenž líbil se všem, poněvadž byl na pěkném místě, ale byl tak starý a schátralý, že bychom byly koupily jenom pozemek a to jen o něco lacinější než jsme koupily dům, v němž řeholnice bydlí nyní. Když bylo už všechno domluveno a nechybělo než sepsati kupní listy, nebyla jsem nijak spokojena, zdálo se mi, že se to neshoduje se slovy, jež jsem slyšela posledně v modlitbě, poněvadž, jak se mi zdálo, naznačovala slova Páně, že dá nám dům dobrý. A opravdu zalíbilo se Pánu, že sám prodávatel, jenž by byl získal mnoho, stavěl překážky, když došlo k uzavření koupě. Tak jsme mohly bez veškerého bezpráví odstoupiti od smlouvy, což byla veliká milost Pána našeho, neboť řeholnice za celý svůj život nebyly by domu vystavěly a byly by měly mnoho útrap a málo do toho.

Veliký podíl na tom měl jeden sluha Boží, který skoro hned po našem příchodu do Sevilly, zvěděv, že nemáme mše svaté, chodil ji pro nás každého dne sloužiti, ačkoli bydlil velmi daleko od nás a ačkoli byla nesmírná parna. Jmeno-

val se Garcia Alvarez. Byl to velmi zbožný muž a byl velmi vážen v městě pro své dobré skutky, neboť nemá nikdy jiné péče, a kdyby byl měl mnoho, nebylo by se nám nedostávalo ničeho. Jelikož znal dobře onen dům, považoval za veliký nerozum dáti zaň tolik, a tak říkal nám každého dne, až zmohl, že se o něm už nemluvilo. On a můj bratr šli pak prohlédnouti dům, v němž řeholnice bydlí nyní: zalíbil se jim tak — a to právem, a že chtěl tomu náš Pán — že ve dvou, třech dnech byla sepsána kupní smlouva.

Než jsme se nastěhovaly do domu, bylo nám nemálo trpěti, neboť majitel nechtěl ho opustiti, a františkáni, kteří bydlili vedle, ihned přišli nás upozorniti, že se nesmíme nastěhovati do domu. Kdyby nebyla kupní smlouva sepsána právoplatně, byla bych chválila Boha, kdybychom ji mohly odvolati, poněvadž jsme byly v nebezpečí zaplatiti šest tisíc dukátů, jež stál dům, a nemoci se do něho nastěhovati. Toho však nechtěla převorka, nýbrž chválila Boha, že už nemůžeme odvolati, neboť Boží Velebnost dávala jí mnohem více víry a odvahy, co týká se tohoto domu, a má jí asi ve všem více než já, neboť jest mnohem lepší mne. Přes měsíc snášely jsme tyto trampoty, až se zalíbilo Bohu, že jednou v noci vešla převorka se mnou a jinými dvěma řeholnicemi do domu, a s nemalým strachem, aby toho nezpозorovali řeholníci, než bychom se uvázaly v jeho držení. Sestry, jež šly s námi, pravily, že viděly řeholníky v každém stínu, který spatřily.

Když se rozednívalo, sloužil zbožný Garcia Alvarez, jenž šel s námi, první mši svatou v domě, a tak byly jsme už beze strachu. Ó Ježíši, co zažila jsem už strachu, uvazujíc se v držení klášterů! Myslím si: pocítujeme-li již tam, kde nekonáme ničeho zlého, nýbrž sloužíme Bohu, tolik strachu, kolik pocítí ho teprve lidé, kteří mají v úmyslu konati zlo, jsouce proti Bohu a proti bližnímu! Nechápu, čeho mohou získati nebo jaké radosti mohou hledati, jsouce na druhé straně tak stísněni. Můj bratr nebyl právě ve městě,

poněvadž mu bylo prchnouti pro jistou chybu, jež se stala za takového spěchu v kupních listinách a byla klášteru velmi na újmu. Ježto byl ručitelem, chtěli ho uvězniti, a ježto byl cizinec, čekali nás mnoho útrap. A opravdu byly jsme trpěly mnoho, až složil tolik peněz, že věřitelé nabyli jistoty. Později vyjednalo se to dobře, ačkoli bylo třeba, abychom se ještě nějakou dobu soudily, a tak aby se nám dostalo více útrap.

Uzavřely jsme se v několika spodních světničkách, a bratr pracoval po celý den s řemeslníky a sháněl nám potravu, což činil už dlouho před tím; poněvadž ještě všichni nevěděli, že to jest klášter, an byl v soukromém domě, dostávalo se nám málo almužny a udílel nám jí jen jeden svatý stařec, převor kláštera kartusianského v las Cuevas a veliký sluha Boží. Byl z Avily, z rodu Pantojas. Bůh roznítil v něm hned při našem příchodu velikou lásku k nám, a doufám, že pokud bude živ, bude nám prokazovati dobrodiní, jak bude moci. Píšu to zde proto, že jest spravedливо, budete-li to čísti, sestry, abyste doporučely Bohu ty, kteří nám tolik pomáhali, ať už jsou živí nebo na věčnosti. Zvláště tomuto svatému muži dlužíme mnoho.

Jak se mi zdá, trvalo to přes měsíc; pro dni mám slabou paměť a mohla bych se tudíž mýliti, považujte tedy má udání vždy za přibližná, neboť na tom nesejde. Tento měsíc pracoval můj bratr pilně, buduje z několika světniček kostel a upravuje všechno, tak že jsme neměly již až do konce žádné práce. Nechtěla jsem ztropiti rozruchu uložením Nejsvětější Svátosti, poněvadž obtěžují velmi nerada, kde se tomu mohu vyhnouti, a proto řekla jsem to otci Garciovi Alvarezovi, a on promluvil o tom s otcem převorem kláštera v las Cuevas. Kdyby bylo běželo o jejich vlastní záležitost, nebyli by se starali lépe než o naši. Rozhodli, že to tak nelze a že třeba Nejsvětější Svátost uložití slavnostně, aby se v Seville zvědělo o klášteru, a odebrali se k arcibiskupovi. Všichni se usnesli, že Nejsvětější Svátost se

ponese s velikou slavností z některého farního kostela, a arcibiskup poručil, aby ji provázelo kněžstvo a některá bratrstva, a aby ulice byly ozdobeny.

Zbožný Garcia Alvarez vyzdobil náš klášter, jenž, jak jsem řekla, byl do ulice, a kostel překrásnými oltáři a ozdobami. Mezi jiným byl tam vodomět s vodou z pomerančových květů, jehož jsme neobjednaly a na nějž jsme si ani nepomyslyly, ačkoli nás to potom velmi dojímalo. Radovaly jsme se, že náš svátek se konal s takovou slávou, že ulice byly tak okrášleny, zpěváci zpívali a hudba hrála, tak že mi řekl svatý převor kláštera z las Cuevas, že neviděl ještě v Seville takové slavnosti a že jest docela zřejmo, že to jest dílo Boží. Prevor šel v processí, čehož nečiníval, a arcibiskup uložil Nejsvětější Svátost. Hledte, dcery, jak byly všemi uctěny chudé bosačky, kdežto nedávno před tím se zdálo, že není pro ně ani vody, ačkoli teče městem veliká řeka: lidu sešlo se nevidané množství.

Přihodilo se též něco pozoruhodného, jak tvrdili všichni, kdo to viděli. Při slavnosti střílelo se mnoho z hmoždířů a vrhlo se mnoho raket; když se skorem už v noci processí skončilo, vzpomněli si někteří stříletí dále, a nevím ani jak se stalo, vzňalo se trochu prachu, a považuje se za veliký zázrak, že to nezabilo člověka, jenž prach nesl. Veliký plamen vyšlehl až do klenby klášterní, jejíž oblouky byly zastřeny dykytami, takže se domnívali všichni, že ji to načisto spálilo, ale nepoškodila se ani dost málo, ani její žlutá a karmazínová barva; a jak pravím, čemu nejvíce jsme se divili, kamení oblouků za dykytami zčernalo sazemi, kdežto dykyty, již přece byly postřeny, byla nedotčena, jako by se jí byl oheň ani nedotkl. Vidouce to divili se všichni; řeholnice chválily Pána, neboť neměly, zač by byly koupily jiné dykyty. Dábel byl asi velmi rozzloben slavností, jež se vykonala, a že viděl zase nový dům Boží, i chtěl se aspoň trochu pomstít, leč Boží Velebnost mu nedovolila. Budiž požehnána na věky věkův! Amen.

Pomyslíte si, dcery mé, jakou měly jsme toho dne radost! Mohu vás ubezpečiti, že aspoň moje radost byla velmi veliká, zvláště pak jsem se radovala vidouc, že zůstávají sestry v tak pěkném domě a na tak pěkném místě, že klášter jest už znám a že jsou v domě řeholnice, jež měly tolik, že mohla se zaplatiti větší část za dům, tak že sestry mohly by zůstatí bez dluhu, kdyby ty, jež chyběly ještě do počtu, donesly sebe méně věna. Ale nade všechno mne těšilo, že užila jsem útrap; když však bych si mohla trochu odpočinouti, bylo mi odejítí ze Sevilly. Naše slavnost konala se totiž v neděli před svatodušními svátky, roku 1576, i odcestovala jsem už příští pondělí, poněvadž nastávala veliká vedra, a abych — možno-li, — necestovala ve svátky a mohla je slaviti v Malagonu, kde jsem se chtěla nějaký den zdržeti; proto jsem si tak pospíšila.

Pán neráčil dopřáti, abych byla aspoň na jedné mši svaté v tamnějším kostele. Radost řeholnic byla mým odchodem velmi ztenčena; bolelo je to velmi, poněvadž toho roku jsme žily spolu a trpěly spolu takové útrapy, z nichž největších, jak jsem řekla, tu ani nevypravuji. Pomlčím-li o prvním zakládání v Avile, k němuž tohoto nelze ani přirovnati, zdá mi se, že pro žádné založení jsem se tolik nenatrpěla, neboť běží tu o útrapy většinou vnitřní. Kéž zalíbí se Boží Velebnosti, aby se jí v něm povždy sloužilo, a pak je všechno to maličkostí; jak doufám, bude se mu v něm sloužiti, poněvadž Boží Velebnost již povolává zbožné duše do našeho kláštera. O sestrách, jež zůstaly z těch, jež jsem přivedla s sebou a jichž bylo pět, řekla jsem už, jak byly zbožné — totiž něco z toho, co by bylo možno vyprávěti, ale velmi málo.

Nyní promluvíme o řeholnici, jež první vstoupila do našeho kláštera, poněvadž jest to něco, co se vám zalíbí. Jest to panna, jež jest dcerou velmi nábožných rodičů; její otec je horal. Byla ještě velmi mláda, asi sedmiletá, když její teta, jež neměla dětí, prosila matky, aby jí dovolila vzít si ji k sobě. Když ji přivedli do jejího domu, jak bylo přirozeno, teta ji asi opatrovala s velikou láskou. Ale několik ženských v domě slibovalo si asi, než přišlo dítě do domu, že paní ta odkáže jim své jmění, a teď bylo jim jasno, zamiluje-li si ono dítě, že odkáže jmění raději jemu. Umluvily se tedy, že zabrání tomu skutkem ďábelským, že totiž obžalují dítě, že chtělo zavraždit tetu, a že dalo jedné z nich několik haléřů, aby mu koupila jedu solimanu. Když to řekly tetě a tvrdily všechny tři totéž, uvěřila jim ihned, a uvěřila i matka dítěte, kteráž jest ženou velmi ctnostnou.

Vzala dítě a odvedla je domů, domnívající se, že vyrostě z něho žena velmi špatná. Pravila mi Beatrice Matky Boží, tak se jmenuje nyní, že trvalo přes rok, co ji matka bila a mučila každého dne a co ji kázávala spát na zemi, aby vyznala tak veliký hřích. Poněvadž však dívka jistila, že toho neučinila, a že neví, co to jest soliman, zdálo se to matce ještě horším, ona měla za to, že dítě drze zapírá. Rmoutila se, ubohá, vidouc, že to zapírá tak zarputile, a domnívající se, že se nepolepší už nikdy. Zvláštní bylo, že dívka nedala jí za pravdu, aby se vysvobodila z takových muk, ale Bůh jí chránil, poněvadž byla nevinna, aby vždy mluvila pravdu. A poněvadž Jeho Velebnost ujímá se těch, kteří jsou bez viny, seslala na dvě z oněch žen tak těžkou nemoc, že se zdálo, že sešilely; zavolaly dívku tajně k tetě a prosily jí za odpuštění, a vidouce, že umírají, odvolaly; třetí z nich učinila taktéž, umírajíc při porodu. Slovem, všechny tři umřely v mukách za trest, že bylo pro ně tolik trpěti nevinné dívky. Nevím to jen od ní, nýbrž i její matka, jež se rmoutila, vidouc je už řeholnicí, že s ní tak špatně nakládala, vyprávěla mi to s mnoha jinými věcmi, jak bolestná

byla její muka. Matka však neměla viny a jest velmi dobrou křesťankou, ale Bůh dopustil, aby se stala katem své dcery, ačkoli ji milovala nesmírně. Jest to žena velmi pravdymilovná a nábožná.

Když bylo dívce něco přes dvanáct roků, četla v knize o životě svaté Anny a počala vroucně uctívat svatě na hoře Karmélu, poněvadž jest v knize psáno, že matka svaté Anny (jmenovala se tuším Emerenciána) chodila tam často, aby s nimi rozmlouvala, a od té doby zamilovala si tak Řád Panny Marie, že slíbila hned státi se v něm řeholnicí a zachovati čistotu. Když mohla, prodlévala dlouho o samotě a modlila se. V modlitbě prokazoval jí Bůh a Panna Maria veliké a zcela zvláštní milosti. Byla by se ráda stala ihned řeholnicí, ale neodvážila se pro své rodiče, a nevěděla ani, kde nalézt Řád karmelitánský, a jest pozoruhodno, že ač byl v Seville klášter karmelitánský umírněných stanov, nikdy se o něm nedoslechla, až zvěděla o našich kláštorech, což se stalo teprve po mnoha letech.

Když dospěla věku, kdy se mohla provdati, radili se rodiče, za koho by ji provdali, ona byla velmi mláda. Neměli už dětí mimo ni; všichni sourozenci, jež měla, pomřeli, a zbyla jen ona, rodiči nejméně milovaná. Když se přihodilo, o čem jsem vyprávěla, měla ještě bratra, jenž ji hájil a říkal, aby tomu nevěřili. Rodiče umluvili tedy již sňatek na jisto, domnívajíce se, že ona neučiní ničeho jiného. Ale když jí o tom řekli, pravila, že učinila slib, že se nevdá, a že toho neučiní za živý svět, ani kdyby ji zabili.

Buď zaslepil je ďábel, nebo dopustil to Bůh, aby stala se mučenicí (rodiče měli totiž za to, že se dopustila něčeho zlého a proto se nechce provdati). Poněvadž dali už čestné slovo a viděli, že bude to pro muže pohanou, sešlehali ji a trýznili ji tak krutě, že by jí byli málem oběsili, rdousili ji, a jen šťastnou náhodou jí nezabili. Ale Bůh, který vyvolil ji k větším činům, dal jí život. Pravila mi, že posléze necítila už téměř ničeho, poněvadž vzpomínala na to, co vytr-

pěla svatá Anežka, an upamatoval ji na to Pán, a že se radovala, že trpí něco pro něho a že mu to neustále jen obětovala. Zdálo se, že umře, neboť ležela tři měsíce nemohouc se ani hnouti.

Zdá se býti velmi pozoruhodno, jak se mohli rodiče domnívati o dceři něčeho tak zlého, když panna ta byla stále u matky a když její otec, jak jsem zvěděla, byl velmi opatrný; neboť byla vždy zbožná a počestná, a tak štedrá, že rozdala almužnou všechno, čeho jen mohla nabýti. Ale chce-li náš Pán prokázati někomu milost, aby trpěl, umí to mnoha způsoby; přes to že už několik roků Bůh odhaloval rodičům ctnost dceřinu tak, že jí dali vždy, co jen chtěla, rozdati almužnou, a pronásledování změnilo se v laskání. Jí arci bylo to vše jen obtížno, poněvadž toužila státi se řeholnicí, a proto žila, jak mi vyprávěla, trudným a bolestným životem.

Před třinácti nebo čtrnácti lety, než otec Gracián přišel do Sevilly, kde nebylo ještě ani potuchy o karmelitánech bosácích, přihodilo se, když byla jednou doma s otcem a matkou a dvěma jinými sousedkami, vešel řeholník našeho Řádu, oděný hrubým vlněným rouchem a bosý, jak chodí nyní. Měl prý svěží a velebnou tvář, ačkoli byl tak stár, že se zdálo, jako by jeho dlouhá brada byla ze stříbrných vláken, a posadil se vedle ní a hovořil s ní chvilku řečí, které nerozuměla ani ona, aniž kdo jiný, a domluviv požehnal ji třikrát, řka: »Bůh tě posilni, Beatrice!« a odešel. Dokud byl v domě, nikdo se ani nehnul, všichni byli jako ohromeni. Otec se jí tázal, kdo že to jest. Ona pak se domnívala, že otec ho zná. Rychle povstali a dali se za ním, ale už ho nespatriili. Beatrice byla velmi potěšena, ostatní však byli velmi ustrašeni, poněvadž viděli, že to jest od Boha, a proto vážili si jí teď už velmi, jak jsem řekla. Všechna léta po této události, bylo to tuším čtrnáct roků, strávila sloužíc neustále našemu Pánu a prosíc ho, aby splnil její touhu.

Byla velmi zarmoucena, když tam přišel mistr otec Je-

ronym Gracián. Jednou šla poslechnouti kázání do kostela v Triana, kde žil její otec, nevědouc, kdo bude kázati. Kázal mistr otec Gracián. Viděla, jak si jde pro požehnání. Jakmile ho spatřila v hábitu a bosého, rázem si připamatovala onoho řeholníka, jehož byla viděla a jenž měl též takový hábit, ačkoli jeho tvář a věk byly jiné, neboť otci Graciánovi nebylo ještě ani třicet let. Pravila mi, že převelikou radostí div neomdlela; ačkoli byla slyšela, že byl v Triana založen klášter, nevěděla prý, že to jest klášter tohoto Řádu.

Od toho dne ihned pečovala, aby se vyzpovídala otci Graciánovi, ale Bůh chtěl, aby i toto stálo ji mnoho, neboť šla k němu asi dvanáctkrát, a nechtěl jí zpovídati. Ana byla mláda — nebyloť jí tehdy myslím ani dvacetsedm let — a krásna, a on jsa velmi cudný, střežil se obcovati s takovými osobami. Když jednou, jsouc též velmi bázliva, plakala v kostele, tázala se jí jedna žena, co se jí stalo. Beatrice jí odpověděla, že se snaží už tak dlouho promluvit s knězem, jenž právě zpovídá, ale že nemůže. Žena zavedla pannu ke zpovědnici a prosila kněze, aby ji vyzpovídal, a tak vykonala u něho generální zpověď. Jakmile uviděl duši tak bohatou, potěšil se velmi a těšil též ji, řka, že možná tam přijdou řeholnice bosé, a že on se přičiní, aby ji ihned přijaly. A tak se stalo, neboť první, co mi poručil, bylo, že Beatrice bude první sestrou, již příjmu, poněvadž se mu zalíbila její duše; jí též to řekl.

Když jsme přišly do Sevilly, pečovala velmi o to, aby toho nezvěděli její rodiče, sice by se byla nedostala do našeho kláštera. A tak v týž den Nejsvětější Trojice opustila několik žen, jež ji provázívaly, neboť matka, když mínila jíti ke zpovědi, s ní nebyla, a byl daleko klášter karmelitánů bosáků, kde se vždy zpovídala, a dávala tam mnoho almužny, sama i od rodičů. Umluvila se s jednou velikou služebnicí Boží, že ji odvede, a řekla ženám, jež ji provázely (neboť žena ta byla v Seville velmi známa jako služeb-

nice Boží, jež konala mnoho dobrých skutků), že přijde hned, a tak nechaly jí ženy vzít si hábit a hrubý, plátěný plášť; nevím, jak se s tím mohla hnouti, ale v radosti, jaká jí pojala, vše jí bylo snadno. Jen toho se bála, aby jí někdo útěku nezmařil a nevšiml si, co to vše nese, neboť obvykle tak nechodívala. Čeho nezmůže láska k Bohu! Ježto už nedbata pocty a nemyslíla na nic jiného, než aby jí nepřekazili, po čem toužila, otevřely jsme jí hned bránu. Vzkázala jsem o tom její matce. Přišla jako bez sebe, ale pravila, že poznává už, jaké milosti uděluje Bůh její dceři, a snesla to, ačkoli byla zarmoucená, a nešla tak daleko, že by s ní ani nemluvila, jak dělají jiné matky, ba spíše posílala nám neustále hojně almužny. Nevěsta Ježíše Krista počala se kochati radostí tak vytouženou, byla tak pokorná a konala tak ráda, co bylo na práci, že jsme s ní měly velikou potíž, abychom jí vytrhly koště: ačkoli žila doma v takovém pohodlí, přece byla jí práce za všechna potěšení. Jsouc velmi spokojena, ztloustla brzy. To se tak rodičům líbilo, že už byli rádi, že ji mají u nás.

Aby se neradovala z takového dobra bez utrpení, měla dva nebo tři měsíce před tím, než měla skládati sliby, nesmírná pokušení, ne že by se byla rozhodla, neskládati slibů, ale poněvadž se jí zdálo příliš strohým zachovávatí je. Zapomněla na všechna léta, kdy trpěla pro dobro, jež nyní měla, a ďábel mučil ji tak, že nevěděla, co si počítí, přes to však přese všechno učinila si veliké násilí a porazila ďábla tak, že se ustanovila prostřed takových muk složití sliby. Náš Pán, který asi jen čekal, až bude vyzkoušena její statečnost, navštívil ji tři dni před professí a utěšil ji zcela zvláštním způsobem a zahnal ďábla. Byla tak potěšena, že se zdála ony tři dni radostí všechna bez sebe, a to docela právem, poněvadž to byla veliká milost. Za nedlouho po té, co vstoupila do kláštera, zemřel její otec, a její matka přijala hábit v témž klášteře a dala mu almužnou všechno, co měla, a matka i dcera jsou úplně spokojeny

a sloužíce tomu, jenž prokázal jim tak velikou milost, jsou vzorem všem řeholnicím. Neminul ani rok, když přišla jiná panna přes veliký odpor rodičů, a tak zalidňuje Pán tento svůj dům dušemi tak dychtícími sloužiti jemu, že nedají se zastrašiti ani přísností, ani klausurou. Budiž na věky věkův požehnán a pochválen na věky věkův! Amen.

Když jsem byla v klášteře svatého Josefa v Avile, strojíc se odejít do Veasu, abych tam založila klášter, jak jsem už řekla, a když bylo už jenom připravit vozy na cestu, přibyl zvláštní posel, jehož odtamtud poslala paní, jménem Kateřina . . . Přišly totiž do jejího domu tři panny, po kázání jednoho kněze z Tovaryšstva Ježíšova, jsouce odhodlány neodejít odtud, dokud tam nebude založen klášter. Zdá se, že už dříve se asi o tom radily se zmíněnou paní, neboť právě ona jim pomohla založit klášter. Panny byly dcerami nejvznešenějších šlechticů městečka. Otcem jedné byl Rodrigo de Moya, veliký sluha Boží a velmi moudrý muž. Dohromady měly dosti jmění, aby mohly pomýšlet na něco takového. Zvěděly o tom, co vykonal náš Pán při zakládání našich klášterů z úst kněží Tovaryšstva Ježíšova, kteří vždycky přáli našemu dílu a podporovali je.

Když jsem viděla touhu a zápal těchto duší, a že hledají tak daleko řádu Panny Marie, byla jsem povzbuzena ku zbožnosti a zatoužila jsem podporovati jejich dobrý úmysl, a jsouc poučena, že Caravaca jest blízko Veasu, vzala jsem s sebou více řeholnic, než jsem brávala jindy. Soudíc dle dopisu, měla jsem za to, že se shodneme, a chtěla jsem tudíž založivši klášter ve Veasu, jít do Caravaky.

Poněvadž však Pán rozhodl jinak, byly málo platny mé plány; jak řekla jsem již při zakládání v Seville, bylo dosaženo takového svolení od Rady řádů, že jsem od toho upustila, ačkoli jsem už byla rozhodnuta odejít tam. Opravdu, když jsem se ptala ve Veasu, kde jest Caravaca a viděla, že to jest místo tak odlehlé, a že odtud tam jest tak špatná cesta, že bude snášeti mnoho útrap těm, kdo budou visítovati řeholnice, a že se to nebude líbiti představeným, měla

jsem velmi málo chuti jíti založit tento klášter. Poněvadž však jsem je již povzbudila k dobrým nadějím, žádala jsem otce Juliána z Avily a Antonína Gaytana, aby se tam vydali a obhlédli, co a jak jest, a uznají-li za dobré, aby to překazili. Shledali, že se o založení usiluje velmi málo, ne snad těmi, jež se měly státi řeholnicemi, ale pro onu paní Kateřinu, jež byla hlavou všeho a měla panny ve zvláštní světlici, už jako v klášteře.

Řeholnice, zvláště dvě (totiž ty, které se opravdu staly řeholnicemi) byly tak pevný, že uměly otce Juliána z Avily a Antonína Gaytana získati pro sebe tak, že než odešli, sepsali základací listiny, a odešli, zůstavivše řeholnice velmi spokojeny, a sami přišli jsouce tak spokojeni s řeholnicemi a s pozemkem, že nemohli se o tom i též o špatné cestě ani vynapovídati. Vidouc, že to jest už ujednáno, a že svolení nepřichází, poslala jsem tam zase dobrého Antonína Gaytana, jenž z lásky ke mně snášel milerád všechny útrapy, poněvadž si otcové přáli, aby se klášter založil; neboť opravdu, jim třeba děkovati, že byl klášter založen, poněvadž nebyla bych oň mnoho dbala, kdyby nebyli tam šli a nebyli toho ujednali. Řekla jsem mu tedy, aby šel a uchystal otáčecí koš a mříže v domě, v jehož držení se máme uvázati a v němž mají řeholnice bydliti, než najdeme vhodný dům. A tak pobyl tam mnoho dní; Rodrigo Moya, jenž, jak jsem řekla, byl otcem jedné ze tří panen, dal mu část svého domu, a otec Antonín pobyl tam milerád mnoho dní zřizuje vše, čeho bylo potřebí.

Když dosáhli svolení a já chtěla jsem se tam už odebrati, zvěděla jsem, že se v něm žádá, aby klášter byl podřízen komturům a aby řeholnice slíbily jim poslušnost. Toho nemohla jsem učiniti, poněvadž to jest Řád Panny Marie karmélské. Proto žádali znovu o dovolení, neboť ani tu ani ve Veasu nebylo jinak možno založiti kláštera. Ale král, jemuž jsem psala, prokázal mi takovou milost, že rozkázal, aby mi dovolení udělili. Jest to nynější král Filip, veliký přítel

a příznivec řeholníků, o nichž ví, že zachovávají své sliby. Jakmile zvěděl, jak žijeme v našich klášterech a že zachovává se v nich původní řád, podporoval nás ve všem. A proto, dcery, prosím vás snažně, aby se vždy konala zvláštní modlitba za Jeho Veličenstvo, jak ji konáme nyní.

Zatím co se zažádalo znovu o svolení, z rozkazu otce provinciála, jímž jak jsem už řekla, byl tehdy a jest dosud mistr otec Jeronym Gracián z Matky Boží, odešla jsem do Sevilly. Ubohé panny byly uzavřeny až do příštího nového roku; a když poslaly pro mne do Avily, byl teprve únor. Dovolení došlo sice brzy, ale poněvadž jsem byla tak daleko a měla tolik práce, nemohla jsem jim pomoci; litovala jsem jich velmi, poněvadž mi psaly často velmi bolestné dopisy, a proto jsem už nestrpěla, zdržovati je déle. Poněvadž však nebylo možno, abych šla já, jak proto, že to bylo daleko, tak proto, že založení kláštera v Seville nebylo ještě dokonáno, usoudil otec mistr Jeronym Gracián, jenž byl, jak jsem už řekla, apoštolským visitátorem, aby tam šli řeholnice, jež tam měly založiti klášter (ačkoli já jsem nešla) a jež byly zůstaly v klášteře svatého Josefa v Malagonu.

Pečovala jsem o to, aby stala se převorkou řeholnice, v níž jsem důvěřovala, že zastane tento úřad velmi dobře (poněvadž jest mnohem lepší mne). Řeholnice vzaly tedy, čeho bylo třeba, a vydaly se s dvěma kněžími z našich bosáků, poněvadž otec Julian z Avily a Antonín Gaytan vrátili se už dávno domů; bylo to tak daleko, a an byl konec prosince, bylo tak špatné počasí, že jsem nechtěla, aby přišli. Dorazivše do Caravaky, sestry byly přijaty s velikou radostí lidem a zvláště pannami, jež byly uzavřeny. Založily klášter a Nejsvětější Svátost byla uložena v den Nejsvětějšího Jména Ježíš, roku 1576. Dvě z panen přijaly hábit hned, třetí trpěla mnoho trudnomyslností a nebylo pro ni asi dobře žítí v klausuře, a tím méně při takové přisnosti a za takových kajících skutků; rozhodla se tedy, že se vrátí domů k sestře.

Pozorujte, dcery mé, úradky Boží, a jak jsme povinny jemu sloužiti, že nám dal vytrvati, až jsme složily sliby, a zůstati na vždy v domě Božím a býti dcerami Panny Marie, neboť Boží Velebnost použila vůle a jmění této panny, ale právě ve chvíli, kdy měla požívatí toho, po čem toužila tak dlouho, nedostávalo se jí statečnosti a podmanila ji zlá povaha, na kterou i my, dcery, často svalujeme své nedokonalosti a vrtkavosti. Kéž zalíbí se Boží Velebnosti dáti nám hojně své milosti, neboť tak nebude ničeho, co by překáželo našim krokům, abychom stále víc a více neprospívaly v její službě, a chrániti nás všech a pomáhati nám, aby nebyl na zmar naší slabosti tak skvělý počátek, jaký učinilo s jeho milostí několik tak ubohých žen, jako my. Jeho jménem žádám vás, sestry a dcery mé, byste o to neustále prosily našeho Pána, a aby každá z těch, které vstoupí, měla za to, že teprve jí počíná se znovu zachovávatí původní řád naší Paní, Panny Marie, a byste nijak nesvolily v něčem poleviti. Považte, že zcela nepatrnými přestupky otvírají se dveře přestupkům velikým, a že se aninena-dějete a svět už bude ve vás.

Vzpomeňte, jakou chudobou a jakými útrapami dobylo se toho, čeho vy požíváte v klidu! A všimnete-li si toho pozorně, uvidíte, že většinu našich klášterů nezaložili lidé, nýbrž všemohoucí ruka Boží, a že Boží Velebnost jest velmi nakloněna vésti k rozkvětu díla, jež koná, nebráníme-li jí samy. Odkud myslíte, brala sílu k takovým velikým dílům nepatrná žena, podřízená, nemající groše, ani nikoho, kdo by ji podporoval jako já? Hle, i bratr, který mi pomáhal založiti klášter v Seville, který měl nějaké jmění, odvalu a dobrou vůli pomoci v něčem, byl v Indii! Poznejte, poznejte přece, mé dcery, ruku Boží! Neprokazovaly se mi milosti, že pocházím ze slavné krve: uvažujte o tom jakkoliv, poznáte, že to jest dílo Boží. Proto není dobře, abychom je nějak umenšovaly, byť i nás to stálo život, čest a klid, čím více však, když tady to máme všechno. Neboť to

jest život, žijeme-li tak, že se nebojíme smrti ani ostatních událostí v životě, a žijeme-li v té trvalé radosti, jakou se nyní všechny radujete, a v tom blahobytu, jenž nemůže býti větší, když se totiž nebojíme chudoby, ba spíše po ní toužíme. A s čím by bylo možno srovnati pokoj vnitřní a zevnější, z něhož stále se těšíte? Ve vaší moci jest, žíti a umříti v něm, jak vidíte, že umírají ty, jež jsme viděly umírat v našich klášteřích. Neboť prosíte-li Boha neustále, aby zveleboval své dílo, a nedůvěřujete-li sobě, neodepře vám svého milosrdenství, máte-li důvěru v Něho a jste-li ducha odvážného, neboť to líbí se velmi Boží Velebnosti.

Nebojte se, že se vám bude něčeho nedostávat. Neopomíňte nikdy přijati těch, které chtějí býti řeholnicemi, uspokojí-li vás jejich touhy a nadání, a nechťejí-li vstoupiti jenom proto, aby byly zaopatřeny, nýbrž aby sloužily Bohu dokonaleji, třeba neměly statků časných, jsou-li jen ctnostny, neboť Bůh nahradí jinak dvojnásobně, co byly by vám donesly. Jsem toho velmi zkušena. Boží Velebnost ví dobře, že pokud se pamatuji, neopominula jsem nikdy přijati panny pro tento nedostatek, byla-li jsem s ní ostatně spokojena. Svědkyněmi toho jsou ty mnohé, které, jak víte, byly přijaty jediné pro Boha. A mohu vás ubezpečiti, že nepocítila jsem nikdy tak veliké radosti, když přijala jsem pannu, jež přinesla velikou výbavu, jako když jsem přijala pannu jediné pro Boha; bohatých jsem se spíše bála, a chudobné povznášely mého ducha, a cítila jsem takovou rozkoš, že jsem plakala radostí: toto jest pravda. A pomohl-li nám Bůh, když nám bylo kupovati a budovati domy, proč neučinil by tak nyní, když máme již kde žíti? Věřte mi, dcery mé, ztratíte tím, čím doufáte získati. Má-li panna, jež vstupuje, jmění a nemá-li jiných závazků, a měla-li by je dáti jiným, kteří ho možná ani nepotřebují, pak jest dobře, když je vám dá almužnou, neboť příznávám se, zdálo by se mi neláskou, kdyby toho neučinila. Mějte však vždycky na zřeteli, aby ta, jež vstupuje, obrátila to, co má,

na to, co dle rady učených jest k větší slávě Boží, neboť bylo by velmi špatné, kdybychom žádaly od panny, jež vstupuje, jmění za jiným účelem než tímto. Získáme mnohem více, vykoná-li to, co dluží Bohu, totiž vykoná-li to dokonaleji, než bychom získaly, kdyby nám přinesla sebe větší výbavu, neboť žádná z nás netouží, a nedej Bůh, aby toužila po něčem jiném, než aby se ve všem a vším sloužilo Boží Velebnosti.

A ačkoli jsem ubohá a špatná, tvrdím ke cti a slávě Boží a abyste se radovaly, jak byly založeny tyto jeho domy, že ať už běželo o založení kláštera samo, nebo naskytlo se něco při tom, i kdybych byla myslila, že nejsem s to, bych to vykonala, neuchýlím-li se poněkud od svého úmyslu, nebyla bych toho učinila za živý svět a ani jsem neučinila (pravím při zakládání) ničeho, o čem bych se domnívala, že se to uchyluje od vůle Boží, právě tak, jak mi radili zpovědníci, jimiž byli vždy, od té doby, co zakládám kláštery, jak víte, velicí učenci a sluhové Boží, a nepamatuji se ani, že by mi někdy bylo přišlo na mysl něco jiného. Možná že se klamu, a učinila jsem snad mnohé, o čem nevím, a jest snad nesčetně mých nedokonalostí. To ví náš Pán, jenž jest spravedlivý soudce; já vypovídám o sobě jen, pokud jsem mohla něco poznati. Vidím též zcela jasně, že dílo toto není ze mne, nýbrž že chtěl Bůh, aby bylo vykonáno, a poněvadž to bylo dílo jeho, pomáhal mi a udělil mi této milosti. Pravím vám to, dcery mé, proto, abyste poznaly, že jste tím více dlužny, a věděly, že dílo bylo vykonáno a že nikdo nebyl pro ně až dosud obtěžován. Budiž požehnán Ten, jenž vykonal to všechno a probudil lásku v těch, kteří nám pomáhali! Kéž zalíbí se Boží Velebnosti chrániti nás vždy a dáti nám milost, abychom nebyly nevďěčny za takové milosti! Amen.

Poznaly jste tedy, dcery mé, že bylo vytrpěti něco útrap, ačkoli myslím, že ty, o nichž jsem psala, jsou nejmenší, neboť bylo by unavující, kdybych měla vypravovati podrob-

ně o všech útrapách na cestách, v dešti a sněhu a jak jsme bloudily a že nad to byla jsem často tak nezdravá, že přihodilo se mi časem (nevím, vypravovala-li jsem už o tom), že upadla jsem v horečku, jak stalo se prvního dne naší cesty z Malagonu do Veasu, a shrnulo se na mne tolik bolesti zároveň, že vidouc, jak daleko jest mi ještě jíti, a pozorujíc, jak jsem nemocna, vzpomněla jsem na našeho otce Eliáše, když utíkal před Jezabel, a že jsem zvolala: »Pane, kde naberu síly, abych to snesla? Pohleď jen!« A opravdu, když mne viděla Boží Velebnost tak umdlenou, osvobodila mne rázem od horečky a nemoci, takže jsem se domnívala, než jsem do ní upadla znovu, že se stalo tak pro sluhu Božího, kněze, jenž právě přišel ke mně, a možná že tomu tak bylo, aspoň mne pominuly rázem vnější i vnitřní bolesti.

Byla-li jsem zdravá, snášela jsem s radostí tělesné útrapy. Nebylo však malým utrpením, řídit se povahami mnoha lidí, jak bylo třeba v každém městě, a opustiti dcery a sestry své, když mi bylo choditi s místa na místo — pravím vám, nebyl to pro mne nejmenší kříž, kdyžť je tolik miluji, zvláště když jsem pomyslila, že jich už neuvidím, a když jsem pozorovala, jak je to bolí a jak pláčou, neboť ačkoli zřekly se všeho jiného, přece nedal jim Bůh zřici se lásky ke mně, možná proto, aby mi to působilo větší muka, poněvadž ani já jsem se jich nezřekla, ačkoli jsem se snažila, seč jsem byla, abych jim toho nedala znáti a ačkoli jsem je kárala; než bylo mi to málo platno, poněvadž jejich láska ke mně jest veliká, a jak možno poznati z mnoha důkazův, jest opravdová.

Jistě jste už slyšely, že jsem zakládala kláštery nejen se svolením, ale nad to i z ustanovení a rozkazu našeho nejdůstojnějšího otce generála; a nejen to, psal mi též, kdykoli jsem založila klášter, že působí mu nesmírnou radost, že založila jsem kláštery, o nichž jsem vypravovala. A vskutku, největší mou úlevou v útrapách bylo viděti, že mu

to působí radost, neboť jsem se domnívala, že působíc jsemu radost, sloužím našemu Pánu, poněvadž jest mým představeným a poněvadž i mimo to jej miluji vroucně.

Buď zalíbilo se Boží Velebnosti dopřáti mi už nějakého odpočinku, anebo hryzlo ďábla, že bylo založeno tolik klášterů, v nichž se sloužilo našemu Pánu. (Bylo docela jasno, že nestalo se tak z vůle našeho otce generála, neboť mi psal, když jsem ho prosila, aby mi už neporoučel zakládati více klášterů, že toho neučiní, poněvadž touží, abych založila tolik klášterů, kolik mám vlasů na hlavě, a tomu nebylo mnoho let.) Než jsem se vrátila ze Sevilly, byl mi donesen s generální kapituly, jež se tam konala, a na níž zdá se mohlo se pokládati za zásluhu, co bylo vykonáno ku zvelebení řádu, rozkaz definitoria, abych nejen již nezakládala klášterů, ale ani za žádnou příčinou nevycházela z kláštera, ve kterém si vyvolím žití, což bylo jakýmsi vězením, neboť není řeholnice, již nemohl by provinciál, třeba-li toho k dobru Řádu, poručiti, aby šla odněkud jinam, totiž z kláštera do kláštera. A což horšího, náš otec generál byl též se mnou nespokojen, zcela bez důvodu jenom na zprávy lidí vášnivých, a to mne bolelo. Mimo to zvěděla jsem o dvoujiných vážných obžalobách, jež na mne byly vzneseny.

Pravím vám, sestry, abyste poznaly, jak milosrden jest náš Pán a že Boží Velebnost neopouští těch, kdo touží jemu sloužiti, že mne to nejen nebolelo, ale že působilo mi to radost tak zvláštní, že jsem jí nemohla ani unést, i nedívím se už tomu, jak si počínal král David, jdoucí před archou Páně, neboť tehdy nebyla bych samou radostí činila ničeho jiného a nevěděla jsem, jak ji utajiti. Nevím, proč jsem se radovala, neboť nestávalo se tak, když jsem byla jindy zle pomlouvána a pronásledována, a aspoň jedna z obžalob, jež byla na mne vznesena, byla velmi těžká. Kdyby nebylo nespokojenosti nejdůstojnějšího generála, byl by pro mne rozkaz nezakládati klášterů, jen vítaným odpočinkem, neb často toužívала jsem ukončiti život v klidu, čehož ovšem

neuvážili ti, kdo se ucházeli o rozkaz, domnívajíce se, že mi způsobí největší bolest na světě, ačkoli měli možná též jiné dobré úmysly.

Mnohdy arci jsem se radovala i z velikých pronásledování a zlých řečí, jež mi bylo snášeti, když jsem zakládala kláštery, při čemž tito měli dobrý úmysl a oni zas šli za jiným cílem, ale nepamatuji se, že bych byla někdy v naskytnuvších se útrapách pocítila tak velikou radost, jakou jsem cítila tehdy, a přiznávám se, že jindy byla pro mne velikým utrpením každá z těchto tří věcí, jež na mne dolehly nyní zároveň. Největší radost působilo mi, tuším, že se mi zdálo, že se zalíbím více Tvůrci, když mi tak odpláceli tvorové; jsem totiž přesvědčena, že bývá velmi zklamán člověk, který hledá radosti ve věcech pozemských nebo ve chvále lidské, neboť nemluvíc ani, jak málo se tím získá, líbí se lidem dnes toto, zítra ono, a co jednou chválí, na obrátku zase haní. Buď požehnán, Bože a Pane můj, že neměníš se na věky věkův! Amen. Kdo Tobě bude sloužiti do konce, bude žiti bez konce u tvé věčnosti.

Počala jsem psáti o těchto založeních, jak řekla jsem na začátku, z rozkazu mistra otce Ripaldy z Tovaryšstva Ježíšova, jenž byl tehdy rektorem koleje v Salamance a jemuž jsem se tehdy zpovídala. Když jsem byla roku 1573 v tamnějším klášteře slavného svatého Josefa, vypsala jsem několik z nich, ale nechala jsem toho, poněvadž jsem měla mnoho práce, a nechtěla jsem ani psáti dále, poněvadž jsem se již nezpovídala onomu knězi, neb jsme byli daleko od sebe, a poněvadž to, co jsem napsala, stálo mne mnoho práce a útrap, ačkoli se domnívám, že jsem nemařila času, poněvadž bylo mi rozkázáno psáti z poslušnosti. Když jsem se však již rozhodla dále nepsati, poručil mi otec apoštolský komisař (jímž je nyní bratr mistr Jeronym Gracián z Matky Boží), abych je dokončila.

Řekla jsem mu sice, že mám málo pokdy, a mnoho jiného, nač jsem si právě vzpomněla (a poněvadž jsem tak ne-

poslušna, uváděla jsem mu to), že mne to velmi unavuje, neboť mám mimo to mnoho jiných prací, ale přikázal mi přes to všechno, abych jen knihu dopsala, povlovně a jak budu moci. Učinila jsem tak a podrobuji se ve všem těm, kdo tomu rozumějí, aby škrtili, co nesprávného jsem napsala, neboť možná že to, co se mi zdá nejlepším, bude špatné. Dopsala jsem o založeních dnes, v předvečer svatého Eugena, čtrnáctého listopadu roku 1576, v klášteře svatého Josefa v Toledě, kde nyní žiju z rozkazu otce apoštolského komisaře, mistra Jeronyma Graciána z Matky Boží, jenž jest nyní představeným bosáků a bošaček s prvotní řeholí a zároveň visitátorem karmelitánů umírněné řehole v Andalusii k slávě a cti našeho Pána Ježíše Krista, jenž kraluje a bude kralovati na věky. Amen.

Pro lásku našeho Pána prosím sestry a bratry, kteří budou čísti tyto řádky, ať mne doporučejí našemu Pánu, aby se nade mnou smiloval a vysvobodil mne z muk očistcových a dal mi požívatí sebe, zasloužím-li si přijít do Očistce. Jelikož se vám nedostanou do rukou, dokud budu na živu, kéž prospěje mi aspoň po smrti, že jsem je psala tak namáhavě a že jsem je psala s tak vroucí touhou, říci aspoň něco, co by vás potěšilo, uznají-li představení za dobré, abyste je četli.

J E Ž Í Š

Po založení kláštera v Seville přes čtyři roky nebylo založeno žádného kláštera. Příčinou toho bylo, že vznikla zcela nenadále karmelitánům bosákům a bosačkám veliká pronásledování. Ačkoli jsem již zakusila velikých pronásledování, tož přece nebyla taková, že by hrozila zvrátiti všechno v niveč. Ukázalo se jasně, jak bolel ďábla ten svatý počátek, který učinil náš Pán, a že to jest dílo Boží, poněvadž prospíval. Bosáci, zvláště představení, trpěli mnoho pro těžká obvinění a protivenství téměř ode všech karmelitánů obutých. Tito poučili o nás našeho nejdůstojnějšího otce generála velmi špatně; ačkoli to jest muž svatý a ačkoli svolil sám, aby se založily všechny naše kláštery mimo klášter svatého Josefa v Avile, jenž byl prvním a byl založen se svolením papežovým, nechal se přemluvit, takže překážel seč byl, aby nepřibývalo klášterů bosáků. Klášterům řeholnic přál sice stále, ale poněvadž jsem podporovala bosáky, znepřátelili ho obutí se mnou, a to bylo největší utrpení, jehož jsem zakusila zakládajíc kláštery, ačkoli jsem jich zakusila mnoho. Velicí učenci totiž, jimž jsem se zpovídala a s nimiž jsem se radila, nesouhlasili, abych ustala pomáhati v díle, o němž jsem poznala jasně, že jest ke cti a slávě Boží a že se jím zvelebují náš Řád; a jednati proti tomu, o čem jsem věděla, že si toho přeje můj představený, to bylo pro mne jako umřítí, neboť jsem ho milovala vroucně a byla jsem asi povinna ho milovati, nemluvím-li ani o tom, že mi bylo viděti v něm svého představeného. Opravdu, nemohla jsem ho uspokojiti, ani kdybych byla chtěla, poněvadž jsem byla podřízena visitátorům apoštolským, jichž jsem byla nucena poslouchati.

Tu zemřel svatý nuncius, jenž podporoval velmi každou ctnost, a proto si vážil též bosáků. Po něm přišel jiný, jehož — zdálo se — poslal Bůh, aby nás cvičil v utrpení. Byl poněkud spřízněn s papežem, a zajisté slouží Bohu, jenže počal hned usilovně nadržovati karmelitánům obutým, a jsa od nich nesprávně o nás poučen, ustálil se na tom, že není dobře, aby se dále pracovalo v započatém díle, a proto jal se svůj názor uváděti ve skutek s největší přísností, odsuzuje vězně, vypovídaje ze země ty, o nichž se domníval, že by mu snad odporovali.

Kdo trpěli nejvíce, byli: otec Antonín z Ježíše, jenž založil první klášter bosáků, a otec Jeronym Gracián, jehož jmenoval bývalý nuncius apoštolským visitátorem umírněných; na něho a na otce Mariana ze svatého Benedikta byl velmi rozhořčen. Kdo jsou tito kněží, zmínila jsem se už při dřívějších založeních. Trestal též jiné z nejváženějších, ale ne už tak přísně. Těmto zakázal pod mnohými církevními tresty ničeho již nezačínati. Bylo úplně zřejmo, že všechno to pochází od Boha a že to dopustila Boží Velebnost pro větší dobro a aby se poznalo lépe, jak ctnostní jsou tito kněží, a opravdu se tak stalo. Nuncius ustanovil jednoho z umírněných, aby visitoval naše kláštery ženské i mužské, a byli bychom zakusili mnoho útrap, kdyby tomu u nás bylo tak, jak se domníval, a opravdu vytrpěli jsme velmi mnoho, o čemž napíše někdo, jenž to dovede lépe vyprávěti než já.

Jenom se o tom zmiňuji, aby příští řeholnice pochopily, jak jsou povinny postupovati v dokonalosti, any naleznou všechno urovnáno, co stálo tolik řeholnice nynější, neboť některé z nich trpěly za těchto časů velmi mnoho pro těžká obvinění, což bolelo mne mnohem více, než co trpěla jsem sama, poněvadž mé útrapy byly mi spíše velikou rozkoší. Zdálo se mi, že zavinila jsem všechna tato muka já a že by bouře ustala, kdyby mne vrhli do moře jako Jonáše. Buď Bůh pochválen, že pomáhá pravdě. Tak se přihodilo, když

se doneslo našemu katolickému králi Filipovi o tom, co se děje (a byl již dříve se dověděl o životě a řeholi bosáků), že se nás ujal a podporoval nás a nedovolil, aby v naší rozepři rozhodoval jedině nuncius, nýbrž dal mu čtyři přísedící, muže vážené, z nichž tři byli řeholníky, aby bylo zjevno naše právo. Jedním z nich byl mistr otec Petr Fernandez, muž žijící velmi svatě, velmi učený a rozumný. Dříve byl apoštolským komisařem a visitátorem karmelitánů umírněných v provincii kastilské, jemuž my bosáci byli jsme též podřízeni, a věděl dobře, co je pravdivo, jak žijí ti a oni, my pak všichni přáli jsme si jen toho, aby se to poznalo. Když jsem tudíž zvěděla, že ho jmenoval král přísedícím, považovala jsem už všechno za ukončeno, jak tomu z mílosrdenství Božího také jest. Kéž dá Boží Velebnost, aby to bylo k její cti a slávě! Bylo sice v království mnoho pánů a biskupů, kteří spěchali poučiti nuncia o tom, jak se věci v pravdě mají, ale všechno bylo by bývalo marno, kdyby Bůh nebyl použil krále.

Všechny, sestry milé, jsme na vždy povinny doporučeti ho ve svých modlitbách našemu Pánu i ty, kdož podporovali věc Boží a Panny Marie, naší Paní: proto doporučuji vám to vřele. Vždyť vidíte, sestry, jaké byly naděje na zakládání: všechny jsme byly neustále oddány modlitbám a kajícím skutkům, aby Bůh zveleboval, co již založeno, jsou-li totiž k jeho cti a slávě.

Na počátku těchto velikých útrap, o nichž vám vypravuji tak zkrátka a jež se vám budou zdát nepatrnými, ačkoli trvající tak dlouho, byly velikou trýzní, když jsem byla v Toledě, přišedši tam po založení kláštera v Seville, donesl mi roku 1576 kněz z Villanueva de la Jara list od místní obecní rady, jež se mnou chtěla vyjednávat, abych přijala za klášter družinu devíti žen, které se shromáždily před několika roky u jedné poustevny slavné svaté Anny, jež jest ve zmíněném městě, a vystavěvše si domek žily tak v ústraní a svatě, že nutkalo to celé město pomoci jim,

aby se splnily jich touhy státi se řeholnicemi. Pšal mi též jeden doktor, místní duchovní správce, jménem Augustin Ervias, muž učený a velmi ctnostný. Jeho ctnost vybízela ho, přispěti seč byl svatému dílu. Mně však se zdálo naprosto nevhodno přijati klášter z těchto důvodů.

Nejprve měla jsem za to, že se přizpůsobí jen velmi těžko našemu životu, poněvadž jest jich tolik a poněvadž uvykly žiti způsobem svým. Za druhé neměly téměř ničeho, z čeho by žily, a město nemá mnoho přes tisíc obyvatel a to jest málo, chtěly-li žiti z almužen, a ačkoli se obecní rada nabízela, že jim bude skýtati všeho potřebného, nezdálo se mi to trvalým. Za třetí neměly domu. Za čtvrté bylo to daleko od našich klášterů. A posléze, poněvadž jsem jich neviděla, nemohla jsem věděti, jsou-li tak nadány, jak toho žádáme v našich klášterech, ačkoli mi tvrdili, že jsou velmi ctnostny; proto jsem se rozhodla, zamítnouti je docela. Napřed však chtěla jsem o tom promluviti se zpovědníkem, jímž byl doktor Velazquez, kanovník a professor v Toledě, muž velmi vzdělaný a ctnostný, jenž jest nyní biskupem v Osmě, neboť jsem uvykla, nekonati nikdy ničeho po svém úsudku, nýbrž po úsudku takových mužů. Když přečetl listy a zvěděl, oč běží, řekl mi, abych neodmítala, nýbrž odpověděla příznivě, poněvadž jest zřejmo, když Bůh spojil tolik srdcí jednou myšlenkou, že to bude jistě k jeho cti a slávě. Učinila jsem to tak, že jsem toho ani nepřijala docela ani neodmítla. A zatím co obyvatelé Villanueva de la Jara prosili o to naléhavě a shledávali přimluvčí, abych to učinila, nastal už rok 1580, a mně zdálo se stále, že jest pošetilo svoliti k tomu. Když jsem však odpovídala, nikdy jsem nemohla odpověděti docela záporně.

Tu se přihodilo, že otci Antonínovi z Ježíše bylo trávení vyhnanství v klášteře Panny Marie Pomocné, jenž leží tři míle od města Villanueva, a že přišel tam kázat. A převor onoho kláštera, jímž je nyní otec Gabriel z Nanebevzetí, muž velmi opatrný a veliký služebník Boží, přicházel též

často do Villanuevy, poněvadž oba byli přáteli doktora Erviase. Počali se stýkati se zbožnými sestrami, a zamilovavše si jejich ctnost a byvše přemluveni občany a doktorem, vzali si věc tu za svoji a jali se mne usilovně přemlouvatí psaními. A když jsem byla v klášteře svatého Josefa v Malagonu (jenž je 26 a více mil vzdálen od Villanuevy), přišel sám otec převor promluvití o tom se mnou a mi předložil, co by se mohlo učiniti, a kdyby byl klášter založen, že by dal doktor Ervias tři sta dukátů důchodu ze svého obročí, a že by se postaral, aby to bylo v Římě schváleno. Zdálo se mi to velmi nejistým a domnívala jsem se, že klášter měl by nedostatek, kdyby byl založen, ačkoli s tím málem, co měly ženy, bylo by to úplně stačilo. Uvedla jsem tudíž otci převorovi mnoho a jak se mi zdálo dostatečných důvodů, aby poznal, že není radno zakládati klášter, a řekla jsem mu, aby on i otec Antonín uvážili to dobře, že mu to nechávám na svědomí; domnívala jsem se totiž, že stačí, co jsem řekla, aby se nedávali do ničeho. Po jeho odchodu jsem však uvážila, jak jest pro to nadšen a že zajisté přemluví našeho nynějšího představeného, jímž jest mistr Angelus de Salazar, aby to dovolil, i napsala jsem mu rychle, seč jsem byla, a prosila ho snažně, aby nedával svého svolení, a uvedla mu jsem důvody, a jak mi napsal později, nezamýšlel ani dáti svolení, kdybych toho neuznala za dobré.

Uplynulo asi půldruhého měsíce, možná i o něco více. Domnívala jsem se už, že jsem to přerušila, tu však poslali ke mně posla s listy obecní rady, v nichž se zavazovali, že nebude se nedostávati řeholnicím, čeho budou potřebovati, a doktor Ervias že dá důchod, o němž jsem se už zmínila; též nesl dopisy od obou důstojných otců s mnohými a naléhavými prosbami. Já pak obávala jsem se příliš přijati tolik sester, ano se mi zdálo, že by se snadno, jak se přiházívá, spolčily proti sestrám, jež tam přijdou, a mimo to neměla jsem jejich výživu za zabezpečenu, poněvadž toho, co nabízeli, nebylo zrovna mnoho, a tak byla jsem velmi

zmatena. Později, když mi arcipán dodal odvahy, poznala jsem, že to byl ďábel, jenž mne poutal tehdy v takové malomyslnosti, že ani jsem již zdá se nedůvěřovala v Boha. Ale modlitby oněch požehnaných duší byly posléze přece silnější.

Jednou po svatém přijímání doporučela jsem to Bohu, jakž jsem činila často. Když jsem odpovídala dříve sestrám příznivě, toho příčinou bylo, že jsem se bála, abych nemařila nějak prospěchu některých duší (neboť toužím vždy přispěti aspoň něčím k tomu, aby byl chválen náš Pán a aby bylo více těch, kdo mu slouží). Tu pokárala mne přísně Boží Velebnost a řekla mi, jakými že poklady se zbudovalo, co bylo až dosud zbudováno; abych neotálela dovoliti tento klášter, že bude k její veliké cti a k prospěchu duší.

Poněvadž ona slova Boží jsou tak mocna, že je rozum nejen chápe, ale že jej i osvěcuje, aby poznal pravdu, a připravují vůli, aby jich ráda uposlechla, přihodilo se i mně, že jsem nejen s radostí svolila založiti klášter, ale i že se mi zdálo, že jsem se provinila, otálejíc tak dlouho a lpíc tak na lidských důvodech, přes to že jsem pozorovala, že převyšuje všecken pomysl lidský, co vykonala Boží Velebnost pro naši svatou řeholi. Když jsem se rozhodla přijmouti tento klášter, zdálo se mi, že by bylo třeba, abych šla s řeholnicemi, jež zůstanou ve Villanueva, a to z mnoha důvodů, jež se mi předložily, ačkoli přirozeně bylo mi to velmi nesnadno, poněvadž jsem přišla velmi nemocna do Malagonu a nic jsem se nezlepšila. Poněvadž jsem se však domnívala, že to bude ke cti našeho Pána, napsala jsem o tom představenému, aby mi poručil, co uzná za lepší; poslal mi dovolení, založiti klášter, a rozkaz, býti při tom a vzíti s sebou řeholnice, jež si vyvolím, což mi působilo mnoho starostí, any měly žiti s těmi, jež tam už byly. Doporučela jsem to vroucně našemu Pánu a vybrala jsem dvě z kláštera svatého Josefa v Toledě, jednu z nich za převorku,

a dvě z kláštera malagonského, a to jednu za podpřevorku; a poněvadž to bylo tak vroucně vyprošeno od Boží Velebnosti, podařilo se všechno velmi dobře, čehož jsem si vážila nemálo, neboť při základech, jež se počínají jenom našimi sestrami, shodnou se všechny snadno.

Přišli pro nás otec Antonín z Ježíše a otec převor Gabriel z Nanebevzetí. Když město dalo úplnou jistotu, v sobotu před čtyřicetidenním postem, 13. února roku 1580, vypravily jsme se z Malagonu. Zalíbilo se Bohu seslati nám tak pěkné počasí a dáti mi takové zdraví, že se zdálo, jako bych nikdy nebyla nemocna; i divila jsem se a uvažovala, jak jest důležité, abychom nedbali své křehké přirozenosti, když poznáváme, že konáme něco ke cti Páně, ať se nám odporuje jak odporuje, neboť Pán jest mocen učinit ze slabých silné a z nemocných zdravé; a kdyby toho nečinil, bylo by přece pro naši duši nejlépe trpěti a majíc na zřeteli jeho čest a slávu zapomenouti na sebe. Neboť nač máme život a zdraví, ne-li abychom je ztratili pro tak velikého Krále a Pána? Věřte mi, sestry, že se vám nepovede nikdy špatně, půjdete-li touto cestou. Vyznávám sice, že jsem se často bála a pochybovala ve své bídosti a mdlobě, ale co dal mi Pán roucho bosačky a už několik roků dříve, nepamatuji se, že by mi nebyl už ze svého milosrdenství udělil milosti, abych přemohla všechna tato pokušení a směle odvážila se toho, o čem jsem poznala, že to jest k větší jeho cti, byť to bylo sebe obtížnější. Vidím ovšem jasně, že bylo málo, co jsem já vykonala, ale Bůh nežádá, než abychom se rozhodli něco vykonati, a vykoná všechno sám. Budiž požehnán a veleben na věky! Amen.

Bylo nám jeti na klášter Panny Marie Pomocné, který, jak už jsem řekla, leží tři mile od Villanuevy, a zdržeti se v něm, abychom sestrám oznámily, že přicházíme, tak umluvili se totiž kněží, a slušelo se, abych jich byla ve všem poslušna, ani cestovali s námi. Klášter leží ve velmi působné pustině a samotě. Když jsme se k němu blížily, vy-

šli nám vstříc řeholníci s převorem v pěkném pořádku. Jak šli bosí a v chudých pláštích z hrubé vlny, roznítili nás všechny k zbožnosti, a mne to velmi dojalo, ano se mi zdálo, že jsem v oné době rozkvětu našich svatých otců. Zdáli se mi, že jsou na onom luhu jako nějaké bílé, vonné květy, a věřím, že jsou vskutku květy před Bohem, neboť jak mi se zdá, slouží se v klášteře Bohu velmi opravdově. Vešli do kostela zpívající »Te Deum« hlasy velmi umrtvených. Do kostela vchází se pod zemí, jako by jeskyní, jež připomínala jeskyni našeho otce Eliáše. Věru cítila jsem takovou vnitřní rozkoš, že bych považovala za velmi dobře odměněnu mnohem delší cestu, ačkoli mi bylo hořkou bolestí, že zemřela už ona světice, skrze niž založil náš Pán tento klášter, a že jsem si nezasloužila jí spatřiti, ačkoli jsem po tom vroucně toužila.

Zdá se mi, že nebude od místa, budu-li zde vypravovati něco z jejího života, i proto, jakým způsobem zalíbilo se našemu Pánu, aby tu založila klášter, který, jak mi vypravovali, tolik prospěl mnoha duším okolních osad, i proto, abyste, sestry mé, vidouce kající skutky této světice, poznaly, jak daleko ještě zůstáváme za ní, a abyste se snažily sloužiti našemu Pánu s novým úsilím, když není proč bychom konaly méně, nepocházíme-li z rodu tak vzácného a vznešeného jako ona. Ačkoli na tom nesejde, pravím to proto, že žila rozhýčkaně dle svého rodu, neboť pocházela z vévodů z Cardony a nazývala se tudíž doña Kateřina z Cardony. Později, když mi psala několikrát, podepisovala se jenom »Hříšnice.« O jejím životě před tím, než udělil jí Pán tak velikých milostí, a o mnohém, co by bylo o ní povídati, budou vyprávěti a to mnohem podrobněji ti, kdo budou psáti o jejím životě. Kdybyste však o tom snad nezvěděly, povím tady, co mi řeklo několik lidí, kteří s ní obcovali a jsou hodni víry.

Dokud žila světice mezi lidmi a paními vznešeného rodu, měla vždy bedlivý pozor na svou duši a konala kající

skutky. Její touha, žítí kajícně a odebrati se, kde by mohla o samotě a nikým nerušena požívatí Boha a oddávati se kajícím skutkům, vzámáhala se neustále. Radila se o tom se zpovědníky, ale nesouhlasili s ní. Když svět jest pln rozporů a když se téměř zapomnělo na veliké milosti, jichž udělal Bůh svatým a světicím, kteří mu sloužili na pouštích, pak se nedivím, že to považovali za nesmysl. Poněvadž však Boží Velebnost neopomine podporovati opravdových tužeb, aby se vyplnily, zařídila to tak, že Kateřina zповídala se jednomu knězi františkánu, jehož nazývají bratrem Františkem de Torres, jehož znám velmi dobře a považují za světce, an oddává se už po mnoho let života s velkým zápalem kajícím skutkům a modlitbě a jest velmi pronásledován. Věděl asi dobře, jaké milosti uděluje Bůh těm, kdo usilují, by se jí jim dostalo, a proto jí řekl, aby nemeškala a šla, kam ji volá Boží Velebnost. Nevím, řekl-li tato slova, ale jest to zřejmo z toho, že to ihned vykonala. Přiznala se poustevníku, který žil v Alcalá, a žádala ho, aby šel s ní a neříkal o tom nikdy nikomu, a dospěli na místo, kde stojí tento klášter; tam našli malou jeskyňku, která jí stěží skýtala úkrytu; tam ji poustevník opustil. Ó, jakou asi měla lásku, když se nestarala, co bude jísti, ani o nebezpečí, jež by se jí snad přihodila, ani o nečest, v níž snad upadne, když se nebude věděti, kde jest. Jak zpita láskou byla asi tato svatá duše, bojící se jen, aby jí nikdo nerušil požívatí Ženicha, a rozhodnuta, nemilovati už světa, kdyžtě tak utíkala před všemi jeho radostmi! Uvažme to dobře, sestry, a pomněme, jak přemohla to všechno rázem! Neboť ačkoli není menší obětí, co vy činíte, vstupující do naší požehnané řehole a odevzdávající svou vůli Bohu a slibující ustavičnou klausuru, nevím, nepomine-li u některých původní zápal a nepodrobíme-li se v něčem zase své sebelásce. Kéž dá Boží Velebnost, aby se tak nestalo, nýbrž abychom, když už napodobíme tuto světici, chtějící se vystříhati světa, byly ho vnitřně ve všem vzdáleny.

Slyšela jsem mnoho o veliké přísnosti jejího života, a jistě jest o tom známo jen velmi málo; poněvadž když žila tolik let o samotě a toužila tak vřele konati kající skutky a neměla nikoho, kdo by jí zbraňoval, týrala asi hrozně své tělo. Budu vypravovati, co slyšeli od ní samé někteří lidé, zvláště řeholnice kláštera svatého Josefa v Toledě, jež navštívila a s nimiž, jako se sestrami, mluvila otevřeně. Též s jinými lidmi mluvila otevřeně, poněvadž její prostomyslnost a asi též pokora byly veliké. A jelikož pochopila, že nemá ničeho od sebe, byla daleka ctižádosti, a vyprávěla ráda o milostech, jichž jí uděloval Bůh, aby jimi bylo pochváleno a zvelebeno jeho jméno. Jak nebezpečno bylo by pro ty, kdo nedospěli takové dokonalosti, neboť by se to zdálo nejméně sebechválou! Její otevřenost a svatá prostodušnost však ji toho asi uchránily, neboť neslyšela jsem nikdy, že by se jí vytýkala taková chyba.

Vyprávěla, že žila osm roků v oné jeskyni a často živila se jen polními bylinami a kořínky, neboť když snědla tři chleby, jež jí zůstavil poustevník, jenž ji provázel, neměla ničeho, až tudy jednou šel pastýř; ten donášel jí potom chleba a mouky, neboť jídala, a to vždy až třetího dne, malé bochánky, pečené v ohni, a nic jiného. To jest docela jisto, neboť dosvědčují to i řeholníci, kteří tam žijí. Teprve když už byla všecka vyhubla a když se chystala založiti klášter, přiměli ji časem, že snědla sardinku nebo něco jiného, a to jí spíše uškodilo než prospělo. Vína, pokud vím, nepila vůbec. Její důtky byly jako veliký řetěz a mrskala se druhdy dvě hodiny, nebo půl druhé. Její zíněný šat byl velmi drsný; vyprávěla mi jedna žena, že když se vracela s pouťi, zůstala u ní na noc a tváříc se, jako by spala, že ji viděla, jak vysvlekla zíněný šat plný krve a čistila jej. Více však trpěla (jak vyprávěla zmíněným řeholnicím) od ďáblů, kteří se jí zjevovali jako velicí psi a věšeli se jí na ramena, jindy zas jako hadi, ale ona se jich nebála. Do své jeskyně chodila, žila a spala v ní, i když byla založila klášter, ne-

bylo-li jí obcovati duchovním hodinkám. Než založila klášter, chodila na mši svatou do kláštera řeholníků de Mercede, vzdáleného čtvrt míle a to někdy po kolenou. Odivala se košilí z hrubého hnědého sukna a šaty z hrubé vlny, jež byly tak ušity, že ji považovali za muže. Po osmi letech, jež tu prožila docela sama, zalíbilo se Pánu, aby se o tom zvědělo, a lidé počali ji tak ctíti, že nevěděla, co si s nimi počítí. Se všemi mluvila velmi přívětivě a laskavě. Čím dále, tím více scházelo se lidí, a kdo s ní mohl promluvit, vážil si toho nemálo, jí však bylo to takovou trýzní, že říkala, že jí to usmrtí. Byly dni, kdy celé pole bylo plno vozů. A když tam už žili řeholníci, nevěděli si jiné rady, než ji zdvihnouti do výše, aby udělila lidu požehnání, a tak ho zbyli.

Když byla osm roků v jeskyni (jež byla už zvětšenapřícházejícími poutníky) onemocněla velmi těžce a myslila, že umře. To všechno stalo se v oné jeskyni. Zatoužila založiti tam klášter pro řeholníky, a obírala se tím nějaký čas, nevědouc, kterého Řádu by klášter založila. A když se jednou modlila před křížem, který nosila stále u sebe, ukázal jí náš Pán bílý plášť, a poznala, že jest to plášť karmelitánů bosáků, ačkoli neslyšela nikdy dosud, že by byli na světě. Tehdy byly založeny teprve dva kláštery, v Manceře a v Pastraně. Později se asi na to vyptávala, a když zvěděla, že jest klášter karmelitánů bosáků v Pastraně, a byla ona z minulých dob důvěrnou přítelkyní kněžny z Eboli, ženy knížete Ruy Gomeze, již Pastrana náležela, odebrala se tam, aby se poradila, jak založiti klášter, po němž tolik toužila. V klášteře pastranském, v kostele svatého Petra, neboť tak se nazývá, přijala roucho Panny Marie, ačkoli nepomýšlela státi se řeholnicí a složiti sliby, poněvadž nikdy necítila náklonnosti býti řeholnicí, an Pán ji vedl cestou jinou: domnívala se, že v poslušnosti bylo by se jí vzdáti úmyslu žítí přísně a o samotě. Roucho Panny Marie karmélské přijala přede všemi řeholníky; byl tam i otec

Marian, o němž jsem se už zmínila při zakládání a jenž mi sám vyprávěl, že tím byl tak vzrušen nebo vytržen, že byl úplně bez sebe, a že spatřil v tomto stavu mnoho zemřelých řeholníků a řeholnic, z nichž někteří neměli hlav a jiným zas byly uťaty nohy a ruce, jako by byli bývali mučeni, neboť to jest naznačováno tímto viděním. A otec Marian není mužem, jenž by řekl, čeho neviděl, a jeho duch neuvykl takovým vzrušením, an Bůh ho nevede touto cestou. Proste Boha, sestry, aby se to stalo pravdou, a abychom si zasloužily za našich časů viděti tak velikého dobra, a abychom též byly z jejich počtu.

Odtud z Pastrany jala se svatá ona Cardona konati přípravy k založení svého kláštera, a vrátila se proto na dvůr, jež byla tak ráda opustila, což nebylo pro ni asi malou mukou, ano jí nechybělo zlých pomluv a utrpení, neboť vyšla-li z domu, nemohla se ubrániti lidu: chodil za ní, ať přišla kamkoliv. Ti ustříhovali jí roucha, ti zase pláště. Tehdy přišla též do Toleda, kde bydlila u řeholnic našeho Řádu. Tvrdily mi všechny, že zaváněla tak silně ostatky, že i hábit a pás, který tam zůstavila, poněvadž jí jej odňali a dali jí za něj jiný, voněl tak, že to zrovna vybízelo chváliti našeho Pána a čím blíže k ní přistoupily, tím větší byla vůně, a přece její šaty byly takové, že měly by spíše zapáchat, poněvadž bylo nesmírné vedro. Víím, že řeholnice by neřekly než čistou pravdu. Též si jí proto velmi vážily.

Na dvoře a jinde dali jí tolik, že mohla založiti svůj klášter, a když dosáhla dovolení, vskutku jej založila. Kostel byl postaven na místě, kde bývala její jeskyně, a pro ni vystavěli jinou, odlehlou kapli, kde měla klenutý hrob a kde dlela většinu času dnem i nocí. Netrvalo to však dlouho, neboť od té, co tam byl založen klášter, žila už jen asi pět a půl roku, a povážíme-li jak přísně žila, zdá se nadpřirozeným i to, že žila tak dlouho. Zemřela, jak se mi zdá, roku 1577. Pohřební obřady byly nanejvýš slavné, poněvadž jeden šlechtic, jenž se nazývá bratr Jan de Leon, vel-

mi si ji vážil a obětoval na ně mnoho. Prozatím než se postaví větší kostel, než který mají, aby v něm bylo uloženo její požehnané tělo, jak se sluší, jest pochována v kryptě jedné kaple Panny Marie, již uctívala co nejvroucněji. Lidé chovají k vůli ní, ke klášteru zbožnou úctu, a zdá se, zvláště při pohledu na samotu a jeskyni, kde žila, než se rozhodla založiti klášter, jako by zbožnost zůstala v klášteře i v celém okolí.

Byla jsem ujišťována, že vidouc, jak mnoho lidu přichází se na ni podívat, byla tak unavena a zarmoucená, že chtěla odejít jinam, kde by o ní nevěděl nikdo, a poslala pro poustevníka, který ji tam byl dovedl, aby ji zase odvedl, ale byl už mrtev. Náš Pán však nedal jí odejít, poněvadž ustanovil, aby se tam založil klášter Panny Marie, neboť se dovídám, že jak jsem řekla, slouží se mu v něm horlivě. Mají k tomu vhodné místo, a jeví se zřejmě, že řeholníci se radují, že jsou vzdáleni světa, zvláště pak převor, jehož Bůh vytrhl z mnohých radostí světských, aby přijal řeholní roucho, a jehož za to odměnil hojně, uděliv mu radosti duchovní. Prokázal mi tam mnoho dobrého. Dali nám pro klášter, který jsme šlizaložiti, mešní roucha, jimiž byl tamnější kostel hojně zásoben, poněvadž ona světice byla milována tolika vznešenými lidmi.

Co jsem dlela v klášteře, byla jsem velmi potěšena, ale též velmi zahanbena, a jsem zahanbena dosud, poněvadž jsem viděla, že ta, jež tam konala tak přísné kající skutky, byla ženou jako já, ba mnohem útlejší, ana pocházela z takového rodu, a že nebyla tak velikou hříšnicí jako jsem já, a že v tom nelze nás vůbec ani srovnati, a že dostalo se mi namnoze mnohem větších milostí od našeho Pána, a z nich největší jest, že nejsem ještě v pekle pro své veliké hříchy. Jediná touha napravití je, kdyby bylo možno, mne utěšovala, ale ne příliš, poněvadž celý můj život uplynul v touhách a poněvadž těch skutků nekonám. Ó zachraň mne, milosrdný Bože, v něhož jsem doufala vždycky, pro

nejsvětějšího Syna jeho a Pannu Marii, naši Paní, jejíž roucho nosím z dobroty Páně!

Jednou po svatém přijímání v onom svatém kostele byla jsem tak v sebe pohřížena a zbavena smyslů, že jsem zůstala bez sebe. Tu se mi zjevila rozumovým viděním tato svatá žena jako oslavené tělo a několik andělů s ní a řekla mi, abych neumdlévala, nýbrž snažila se zakládati dále naše kláštery. Ačkoli mi toho nenaznačila, pochopila jsem, že mi pomáhala u Boha. Řekla mi též něco jiného, ale nemám, proč bych o tom psala.

Byla jsem velmi potěšena a zatoužila jsem pracovati a doufám v dobrotu Páně, že budu mu něčím sloužiti, když mám tak vydatnou pomoc, jako orodování svaté zakladatelky. Tady vidíte, sestry mé, utrpení její se už skončila, a blaženost, jíž požívá, neskončí se nikdy. Snažme se tedy, z lásky k našemu Pánu následovati této své sestry: opovrhující samy sebou, jako ona opovrhovala sebou, dokončeme svou dráhu životní, kdyžtž trvá tak krátkou dobu a kdyžtž všechno se končí.

Na první neděli postní, v předvečer svátku Stolce svatého Petra, v den svatého Barbaciána, roku 1580 dorazily jsme do Villanueva de la Jara. Téhož dne při velké mši svaté byla uschována v kostele svaté Anny nejsvětější Svátost. Celá obecní rada a několik lidí s doktorem Ervím vyšli nám vstříc. Vystoupily jsme u farního chrámu, jenž byl velmi daleko od svaté Anny.

Radost všeho lidu byla taková, že jsem byla velmi potěšena, vidouc, jak radostně přijímají Řád nejblahoslavenější Panny Marie, naši Paní. Z daleka už slyšely jsme hlahol zvonů. Když jsme vcházely do kostela, zaznělo »Te Deum«, při němž vždy jednu sloku zpíval sbor za doprovodu varhan, druhou hrály varhany. Potom byla nesena na nosítkách nejsvětější Svátost a na jiných Panna Maria ve směsi křížů a korouhví.

Processí bylo uspořádáno velmi slavnostně: uprostřed,

vedle Nejsvětější Svátosti šly jsme my v bílých pláštích, majíce tváře zahaleny závoji, a podle nás naši řeholníci bosáci, kteří sem přišli čteně z kláštera, i františkáni (jest totiž v městě klášter svatého Františka) šli s námi a jeden bratr dominikán, který tam právě byl, a ačkoli byl sám, radovala jsem se přece, vidouc tam toto roucho.

Poněvadž klášter byl daleko, bylo cestou postaveno mnoho oltářů; průvod zastavil se několikráte a četla se místa vztahující se na náš Řád, což nás rozněcovalo k veliké zbožnosti, jakož i když jsme viděly, jak všichni chválí velikého Boha, jehož jsme nesly s sebou, a jak váží si tolik pro něho sedmi ubohých bosaček, jež jsme šly v průvodu. Přese všechny tyto úvahy však byla jsem velmi zahanbená, když jsem pomyslíla, že i já jdu s nimi a že by se všichni měli pozdvihnouti proti mně, kdyby se se mnou naložilo, jak jsem si zasloužila. Podala jsem vám tak obšírnou zprávu o tom, jak bylo počteno roucho Panny Marie, abyste chválily našeho Pána a prosily ho, aby založení to bylo k jeho větší cti a slávě, neboť bývám spokojenější, když se zakládá klášter za velikého pronásledování a za mnohých útrap, a též raději vám o nich vypravuji.

A opravdu zakoušely jich sestry, jež tam žily, téměř šest roků, nebo aspoň přes půl šesta roku od té, co se shromáždily v tomto domě slavné svaté Anny; nemluvě ani o veliké chudobě a utrpení, jež snášely dobývajíce si denního chleba, poněvadž nechtěly prositi o almužnu, aby se totiž nezdálo, že jsou tam, aby je živili jiní, nemluvě ani o velikých skutcích kajících, jež konaly, mnoho se postíce, jedíce málo, spávající na špatných lůžkách a bydíce v malém domku, — neboť i to bylo utrpením, any zachovávaly vřdycy tak přísnou klausuru. Největší utrpení však, jak mi řekly, působila jim nesmírná touha po řeholním rouchu, jež je mučila nevýslovně dnem i nocí, any se domnívaly, že nikdy v ně nebudou oblečeny. I modlily se prolévajíce neustále slzy jen a jen o to, aby jim Bůh udělil této milosti. A když

viděly, že se naskytla nějaká překážka, rmoutily se nesmírně a konaly ještě více kajících skutků. Z toho, co vydělaly na živobytí, utrhovaly si, aby zaplatily posílům vysílaným ke mně, a odvděčily se, seč byly ve své chudobě těm, kdo mohli jim něčím pomoci. Co jsem se s nimi seznámila a poznala, jak svatě žijí, pochopuji, že to jejich modlitby a slzy vymohly, aby byly přijaty do Řádu. Proto považovala jsem za mnohem větší poklad, aby byly v Řádě takové duše, než kdyby měly veliký důchod, a doufám, že klášter bude velmi prospívati.

Když jsme tedy vešly do domu, stály všechny uvnitř u brány, každá ve svém úboru; odívaly se totiž, jak byly vstoupily a nechtěly nikdy přijati roucha bosaček, čekající na naše; přes to však byl jejich oděv velmi počestný a bylo na něm dobře poznati, že starají se málo o sebe, any nebyly vystrojeny, a skoro všechny byly tak sláby, že bylo zjevné, jak asi žily velmi kajícně. Přijaly nás prolévající hojně slzy veliké radosti, jež jak se zdálo nebyly líčené, a jejich veliká ctnost zračila se radostí, již měly v pokoře a poslušnosti k převorce; ani nevědí, jak by se zalíbily a zavděčily všem, které přišly založiti klášter. Obávaly se jenom, abychom zase neodešly, až uvidíme jejich chudobu a bídny dům. Žádná z nich neporoučela, všechny pracovaly u velké lásce sesterské, seč byly. Dvě nejstarší z nich jednaly s lidmi, bylo-li třeba, ostatní nemluvily nikdy s nikým, a ani netoužily s někým mluvit. U dveří neměly nikdy klíče, nýbrž závoru, a žádná z nich neodvážila se jíti ke dveřím, jediná nejstarší sestra mluvila s příchozími. Spávaly velmi málo, aby si vydělaly na živobytí a neztratily času k modlitbě, již oddávaly se po mnoho hodin, ve svátky po celý den. Řídily se knihami bratra Ludvíka z Granady a bratra Petra z Alcantary. Nejvíce modlily se duchovní hodinky, ačkoliv neuměly dobře čísti, neboť jen jedna z nich čte správně; též neměly stejných brevířů; několik kněží dalo jim staré římské brevíře, kterých už nepotřebovali, jiných

nabyly, jak mohly; a poněvadž neuměly čísti, modlily se mnoho hodin. Nemodlily se však tak, aby jich někdo z venku snad slyšel: Bůh přijímal asi jejich úmysl a námahu, ačkoli vyslovily asi málo pravd.

Když se jal s nimi obcovati otec Antonín z Ježíše, pohnul je k tomu, aby se modlily jen hodinky Panny Marie. Měly svou pec, v níž pekly chléb, a všechno konalo se v takovém pořádku, jako by byly měly představenou. Chválila jsem proto našeho Pána, a čím více jsem s nimi obcovala, tím více jsem se radovala, že jsem přišla. Zdá mi se, že nebyla bych si pomyslíla, zůstaviti těchto duší bez útěchy, byť mi bylo přetrpěti sebe více útrap. Mé družky, jež tam zůstaly, řekly mi, že první dni cítily poněkud odpor, ale když je poznaly a viděly, jak jsou ctnostné, radovaly se nesmírně, že s nimi zůstaly, a milovaly je vřele. Čeho nezpůsobí svatost a ctnost! Ale jen co jest pravda, mé družky byly takové, že byly by s milostí Páně snesly sebe více naskytnuvších se nesnází a útrap, poněvadž touží trpěti pro něho, a seštra, jež necítí v sobě této touhy, nepovažuj se za pravou bosačku, kdyžtě nemáme toužiti po klidu, nýbrž po utrpení, abychom následovaly aspoň poněkud svého pravého Ženicha. Kéž ráci Boží Velebnost dáti nám k tomu milost. Amen.

Poustečna svaté Anny byla zbudována takto: Ve zmíněném městečku Villanueva de la Jara žil kněz rodem ze Zamara, jenž byl dříve řeholníkem řádu Panny Marie karmélské a uctíval zvláště slavnou svatou Annu. Nazýval se Jakub de Guadalajara. On tedy vystavěl u svého domu tuto poustečnu, aby měl, kde obcovati mši svaté, a jsa velmi zbožný, šel do Říma a vymohl si bully a mnohých odpustků pro tento kostel neboli poustečnu. Byl to muž ctnostný a usebraný. Umíraje poručil ve své poslední vůli, aby z jeho domu a ze všeho, co má, založil se klášter Panny Marie karmélské, a kdyby se tak nestalo, aby to připadlo kaplanu jenž by každého téhodne sloužil několik mší svatých, a jak-

mile by se založil klášter, aby přestala povinnost, sloužiti mše svaté. Bylo tomu tak. Přes dvacet let byl tu kaplan, kterému hodně ubylo ze svěřeného jmění, a ačkoliv přišly do domu ony panny, měly jen dům. Kaplan bydlel v jiném domě, náležejícím ke kaplanství, který nám nyní odevzdá i s ostatním jměním, jehož jest velmi málo, ale milosrdenství Boží jest tak veliké, že neustane přispívati domu své slavné báby. Kéž zalíbí se Boží Velebnosti, aby jí byl klášter vždycky ke cti a slávě, a kéž ji chválí všechno tvorstvo na věky věkův! Amen.

Když jsem se vrátila, založivši klášter ve Villanueva de la Jara, přikázal mi představený na prosbu biskupa z Palencie, Dona Alvara de Mendoza, jenž přijal onen první klášter svatého Josefa v Avile a vždy jej podporoval a podporuje dosud všechno, co týká se našeho Řádu, odebrati se do Valladolidu. Když Don Alvarez de Mendoza vzdal se biskupství v Avile a odešel do Palencie, vzbudil v něm náš Pán touhu, založiti i tam klášter našeho svatého Řádu. Dorazivši do Valladolidu onemocněla jsem tak těžce, že se myslelo, že umru. Pojal mne takový odpor a byla jsem tak daleka domněnky, že bych něco zmohla, že jsem se nemohla rozhodnouti ani nevěděla, jak začít, ačkoli mne prosila snažně převorka našeho kláštera ve Valladolidu, jež si přála vroucně, aby klášter byl založen; klášter měl býti chudobný, a říkali mi, že řeholnice nemohou se tam uživit, ano jest to město velmi chudobné.

Téměř rok vyjednávala jsem o založení kláštera v Palencii i v Burgosu, a s počátku nebyla jsem tak proti tomu; ale tehdy, když jsem přišla jediné za tím účelem do Valladolidu, nalézala jsem mnoho nesrovnalostí. Nevím, bylo-li to mou těžkou nemocí a slabostí, jež mi po ní zůstala, nebo chtěl-li ďábel překaziti dobro, jež se později přece stalo skutkem. Jisto jest, že se tomu divím a lituji toho (také si stýskám na to často našemu Pánu) jak ubohá duše jest zabírána tolik nemocí tělesnou, takže se nezdá, než že jest jí zachovávatí zákony těla v jeho potřebách a trýzních. Jednou z největších útrap a béd životních zdá se mi býti, není-li velikého ducha, jenž by podmanil tělo, neboť ačkoli je útrapou, býti nemocen a trpěti veliké bolesti, bdí-li jen duše, nepovažuji toho za nic, poněvadž duše chválí Boha

a uvažuje, že přichází to z jeho ruky. Když však jednak trpíme a jednak nemůžeme pracovati, pak jest to něco děsného, a to zvláště cítila-li v sobě taková duše veliké touhy neleniti vnitřně ani zevně, nýbrž oddati se celá službě svého velikého Boha : tu není jí jiné pomoci, než aby trpěla a uznala svou bídu a odevzdala se do vůle Boží, aby Bůh užil jí k své službě kde a jak se mu zlíbí. V takovém stavu byla jsem tehdy, ačkoli jsem se již pozdravovala, přece však byla jsem tak slába, že pozbyla jsem i důvěry, již mi dával Bůh, když mi bylo započati se zakládáním klášterů. Všechno měla jsem za nemožné, a kdybych byla tehdy někoho našla, kdo by mne povzbudil, bylo by mi to velmi prospělo; ale ti zvyšovali mé obavy a ti zase nedostačovali mé malomyslnosti, ačkoli mi dávali nějaké naděje.

A právě tehdy přišel tam kněz Tovaryšstva, jménem mistr Ripalda, veliký sluha Boží, jemuž jsem se nějaký čas zpovídala. Řekla jsem mu, jak jest se mnou, a že ho chci považovati za náměstka Božího, aby mi řekl, co míní. Povzbuzoval mne vřele a pravil mi, že to starobou jsem tak bojácná, ale viděla jsem dobře, že není to pravý důvod, neboť teď nejsem taková, ačkoli jsem už starší; a věděl to jistě i on, ale pravil to, aby me pokáral, abych se nedomnívala, že jest to od Boha. Tehdy běželo o založení kláštera v Palencii a v Burgosu zároveň a neměla jsem ničeho ani na ten ani na onen, ale ani to nebylo pravým důvodem, poněvadž jindy začínám, majíc ještě méně. Otec Ripalda mi pravil, abych nikterak od toho neupouštěla: totéž mi řekl nedávno v Toledě provinciál Tovaryšstva, jménem Baltazar Alvarez, ale tehdy byla jsem zdráva. To mi stačilo, abych se rozhodla, ale ačkoli jsem byla velmi povzbuzena, nebyla jsem přece s to, bych se rozhodla docela, poněvadž upoutal mne buď ďábel nebo, jak jsem řekla, nemoc, ale bylo mi už mnohem lépe. Převorka z Valladolidu přispívala seč byla, poněvadž toužila vroucně po založení kláštera v Palencii, ale vidouc, že jsem tak vlažná, bála se též. Tepr-

ve teď, když lidé i sluhové Boží ukázali se nedostateční, přišel pravý zápal, aby se poznalo, že často nejsem to já, jež bych při zakládání něco vykonala, nýbrž ten, jenž jest všemohoucí.

Jsouc jednou po svatém přijímání v takových pochybnostech a nerozhodnuta založiti klášter, prosila jsem snažně našeho Pána, aby mne osvětlil, abych konala ve všem jeho vůli; moje vlažnost nebyla totiž taková, že byla by mne někdy jen na chvílku tato touha opustila. Tu řekl mi náš Pán, jako by mne káral: »Čeho se bojíš? Kdy jsem tě opustil? Jaký jsem byl, takový jsem i nyní, pomni, abys založila oba ty kláštery! Ó veliký Bože, jak liší se tvá slova od lidských! Byla jsem tak rozhodnuta a odhodlána, že celý svět byl by mi nemohl odporovati, a počala jsem hned vyjednávat i náš Pán počal mi udíleti všeho potřebného. Přijala jsem dvě řeholnice, abych mohla koupiti dům, a ačkoli mi říkali, že není možno žíti v Palencii z almužen, bylo mi to, jako bych toho ani neslyšela, neboť jsem už poznala, že nemohu tentokrát založiti kláštera s důchodem, kdybych i chtěla, a poněvadž řekl Bůh, abych klášter založila, jeho Velebnost se o to postará. Rozhodla jsem se tudíž, že půjdu do Palencie, ačkoli jsem nebyla dosud úplně zdráva a přes to, že bylo mrazivé počasí, poněvadž jsem se vydala z Valladolidu na Mláďátka zmíněného roku. Pro příští rok totiž až do svatého Jana propůjčil nám jeden šlechtic z Palencie dům, který byl pronajal, poněvadž se přestěhoval jinam. Napsala jsem jednomu kanovníkovi v témž městě, ačkoli jsem ho neznala; ale jeden z jeho přátel mi řekl, že to jest věrný sluha Boží, a byla jsem tudíž přesvědčena, že nás bude velmi podporovati, neboť, jak bylo zřejmo při ostatních založeních, zvolí Pán sám všude někoho, kdo by pomáhal, ana ví Boží Velebnost, jak málo zmohu. Poslala jsem k němu s prosbou, aby pokud možno tajně mi vyklidil dům, v němž dosud kdosi bydlil, aby mu však neříkal, proč, poněvadž jsem věděla, že jest nejjistější,

neví-li se, že se klášter zakládá, ačkoli projevilo několik vznešených obyvatel svůj souhlas, a biskup přál si ho tak vroucně.

Kanovník Reinoso, (tak jmenoval se kněz, jemuž jsem napsala) počínal si tak dobře, že nejen vyklidil dům, ale že se nám dostalo i lůžek a hojně všeho pohodlí; a potřebovaly jsme toho, poněvadž byla tuhá zima, a předchozího dne velmi jsme zkusily, za tak husté mlhy, že jsme téměř ani neviděly. Dle pravdy odpočinuly jsme si málo, teprve až jsme připravily místo, kde by se sloužila na druhý den mše svatá, poněvadž bylo třeba, aby se sloužila dříve, než se zví, že jsme přišly, neboť jsem poznala, že to jest při zakládání nejvýhodnější; čekám-li až jaké o tom bude mínění, rozruší hned ďábel všechno, ačkoli nezmůže ničeho, přece však dotírá. A tak se stalo. Časně ráno skoro ještě na úsvitě, sloužil mši svatou jeden kněz, jenž šel s námi, jménem Porras, velký sluha Boží, a ještě jiný přítel řeholnic ve Valladolidu, jménem Augustin de Vitoria, jenž mi půjčil peněz na zřízení domu a byl ke mně cestou velmi laskav.

Přišla jsem s pěti řeholnicemi a družkou, která chodí se mnou už dlouho; jest to sestra laička, ale tak veliká služebnice Boží a tak rozumná, že mi prospěje více než ostatní. Té noci spaly jsme jen málo, ačkoli, jak jsem řekla, byla cesta krušná, poněvadž velmi pršelo. Líbilo se mi zvláště, že klášter byl založen tohoto dne, ježto bylo právě officium o králi Davidovi, jehož velmi uctívám. Hned ráno poslala jsem oznámiti to nejjasnějšímu biskupovi, který dosud nevěděl, že jsem přibyla den před tím. Přišel hned k nám s velikou laskavostí, již k nám choval vždycky. Pravit, že nám poskytne chleba, kolik budeme potřebovatí, a rozkázal generálnímu vikáři, aby nás zásobil mnoha potřebnými věcmi. Náš Řád dluží mu tolik, že teď, kdo bude čisti o těchto založeních, jest povinen doporučeti ho za živa nebo po smrti našemu Pánu, a proto prosím o to pro křesťanskou lásku. Radost, již jevil lid, byla tak veliká a tak

obecná, že bylo to něco zvláštního, neboť nebylo člověka, jemuž by se to nezdálo dobrým. Mnoho přispělo k tomu, že se vědělo, že biskupovi jest to milé, poněvadž byl velmi oblíben. Všechn lid jest nejlepšího srdce a nejušlechtlejší, jak jsem kdy spatřila, a proto raduji se každým dnem více, že jsem tam založila klášter.

Poněvadž dům nebyl náš, počaly jsme hned vyjednávat o koupi jiného domu, neboť dům, v němž jsme bydlily, ačkoli byl též na prodej, stál na velmi špatném místě, a mají peníze, jež jsem dostala od těch, jež měly vstoupiti, domnívala jsem se, že můžeme už o koupi promluvit; ačkoli toho bylo málo, pro ono městečko bylo toho mnoho. Kdyby však Bůh nebyl nám dal dobrých přátel, jež nám dal, nebylo vše to ničím. Zbožný kanovník Reinoso získal jiného svého přítele, kanovníka Salinase, jenž jest velmi laskav a rozumný, a oba starali a starají se dosud o náš klášter jako sami o sebe, ba tuším ještě více.

V městě jest hojně navštěvovaný, poustevně podobný dům Panny Marie, zvaný »naší Paní na ulici«: celé okolí a město má k němu velikou úctu, a přichází tam mnoho lidu. Jeho Milost a všichni ostatní měli tudíž za to, že nejvhodnější místo bylo by pro nás blízko tohoto kostela. Kostel neměl sice domu, ale vedle něho byly dva, jež mohly jsme koupiti a jež by nám byly s kostelem dostačily. Kostel měla nám dáti kapitola a několik sodálů jeho bratrstva, i počaly jsme se o to ucházeti. Kapitola souhlasila hned laskavě, a ačkoli bylo těžko se shodnouti s bratrstvem, svolilo též, neboť, jak jsem řekla, tamní obyvatelstvo jest vzorné a nespatriila jsem takového, co živa jsem. Když viděli majitelé domů, že bychom je rády koupily, zacenili je vysoko, a to právem. Chtěla jsem si je prohlédnouti a zdály se mně i těm, kdo nás provázeli tak špatnými, že jsem jich už nechtěla za celý svět. Později bylo zřejmo, že ďábel přičinil se tu velmi, poněvadž ho hryzlo, že jsme tam přišly. Oběma kanovníkům, kteří o to měli péči,

zdálo se, že to jest daleko od hlavního chrámu, jak tomu vskutku bylo, za to však jest to nejčtetněji zalidněná část města. Posléze jsme se shodli všichni, že se dům nehodí a že budeme hledati jiného.

Dva páni kanovníci starali se a pečovali o to tak, že jsem proto chválila našeho Pána, neboť neminuli domu, který by se jim zdál příhodným, až zalíbil se jim posléze dům, jehož majitel nazýval se Tamayo. Měl několik oddílů pěkně zřízených, jež by se nám byly dobře hodily, a byl blízko domu jednoho vznešeného šlechtice, jménem Suero de Vega, který nás velmi podporuje a který ještě s jinými sousedy si přál, abychom tam přišly. Dům nebyl dosti prostorný, ale dával nám k němu jiný, ačkoliv jsme nemohly obou domů dobře spojit.

Posléze jsem si přála, aby se tak stalo, když mi podávali o domě takové zprávy, ale pánové chtěli, abych nejprve dům viděla. Chodím tak nerada mezi lidi a důvěřovala jsem jim tolik, že jsem naprosto nechtěla. Posléze však jsem přece šla, a to též k oněm domům u naší Paní, ne sice s úmyslem je koupiti, ale aby se majiteli onoho domu nezdálo, že nemáme ke koupi leč jeho dům. Zdály se mně a těm, které byly se mnou, jak jsem řekla, domy tak špatnými, že se nyní dívíme, jak mohly se nám zdáti tak špatnými. S tím dojmem odebraly jsme se k onomu jinému domu, jsouce už rozhodnuty, že nekoupíme jiného; a ačkoli jsme nalézaly mnoho potíží, nevšímaly jsme si jich, ačkoli jen stěží bylo je možno odkliditi, poněvadž by bylo třeba zbořiti všechno, co se hodilo za obydlí, aby mohl býti zbudován sebe skrovnější kostel. Jak podivno, rozhodnouti se už předem pro něco! Opravdu, život mne poučil, že nemám důvěřovati v sebe, ačkoli tehdy nebyla jsem oklamána sama. Slovem, odešly jsme už rozhodnuty, že nekoupíme jiného domu a že zaplatíme, čeho si žádá majitel, ačkoli to bylo mnoho, a že mu napíšeme, nebydlel totiž v městě, nýbrž kdesi v okolí.

Bude se asi zdáti nevhodným, že jsem se zdržela tak dlouho při koupi domu, dokud se neuváží účel, k němuž asi mířil ďábel, abychom totiž nepřišli do domu u naší Paní. Kolikráte si na to vzpomenu, jímá mne hrůza. Když jsme tedy, jak jsem řekla, byli všichni rozhodnutí, že nekoupíme jiného domu, tu sevřely mne příštího dne při mši svaté veliké obavy, učinila-li jsem dobře, a byla jsem tak nepokojná, že nemohla jsem se uklidnití téměř po celou mši svatou: tak šla jsem přijmouti Nejsvětější Svátost, a ihned, přijímajíc ji, uslyšela jsem slova: »Tento jest pro tebe!« a rozhodla jsem se úplně, že nekoupím domu, na který jsem pomýšlela, nýbrž dům u naší Paní. Zdálo se mi, že jest to obtížno, poněvadž vyjednávání jest už v proudu a poněvadž ostatní uvážili všechno tak bedlivě a rádi by koupili onen dům. Pán mi odpověděl: »Nevědí, jak velmi jsem tam urážen, a toto bude velikou pomocí.«

Namanulo se mi, že to jest možná klam, ačkoli jsem tomu nevěřila, poněvadž jsem dobře poznávala z účinků, jež způsobila slova ve mně, že mluvil ke mně Duch Boží. Tu řekl mi Pán hned: »Jáť jsem!« Byla jsem velmi uklidněna a zmatek, který mne jímál před tím, pominul, ačkoli jsem nevěděla, jak bych napravila, co se stalo, a že jsem mluvila velmi zlé o onom domě, a to před sestrami, jimž jsem vyličila, jak špatný jest ten dům a že by mi bylo milejší, abychom se tam ani nebyly šly podívat pro nic a za nic. To však mne tolik nebolelo, poněvadž jsem již věděla, že uznají za dobré, co učiním; mnohem více bála jsem se ostatních, kteří si toho přáli. Zdálo se mi, že mne budou považovati za ješitnou a nestálou, poněvadž jsem se změnila tak rychle, což se mi velmi oškliví. Takové myšlenky však nebyly s to, by mne dost málo odvrátily ubytovati se v domě u naší Paní. Už mi ani nepřišlo, že by nebyl vhodný, neboť kdyby řeholnice zabránily jednomu hříchu lehkému, pak bylo mi všechno ostatní maličkostí, a každá z nich byla by souhlasila se mnou, kdyby byla věděla, co jsem já věděla.

Počínala jsem si takto: zpovídala jsem se kanovníku Reinosovi, jednomu z oněch dvou, kteří mne podporovali, ačkoli jsem mu dosud nesvěřila takových duchovních zjevení, poněvadž se jistě nenaskytlo, aby toho bylo potřebí. A poněvadž jsem si uvykla, učiniti v takových nesnázích vždy to, co poradí mi zpovědník, abych šla cestou jistější, rozhodla jsem se, že mu to řeknu pod naprostým tajemstvím, ačkoli jsem nenalézala v sobě odvahy nevykonati toho, co mi bylo zjeveno, což by mi bylo bývalo velmi krušno. Posléze byla bych to přece vykonala, neboť jsem důvěřovala v našeho Pána, jak viděla jsem jindy, že Boží Velebnost změnila zpovědníkovu myšlenku, třeba byl s počátku jiný, aby učinil, co chce On. Nejprve jsem mu řekla, jak často se stalo, že mne tak náš Pán poučoval, a že až dosud přihodilo se mnohé, z čehož jest zřejmo, že to byl Duch jeho; potom jsem mu vyprávěla, co se děje, ale že učiním, co on uzná za dobré, byť mně to i bylo bolestno.

Kanovník jest velmi rozumný a svatý muž a ve všem dobrý rádce, ačkoli ještě mlád. Ačkoli tedy viděl, že se bude o tom zle mluvit, přece se nerozhodl, zanechat toho, co mi bylo zjeveno. Řekla jsem mu, že vyčkáme posla, a souhlasil též. Důvěřovala jsem již v Boha, že nám pomůže, a stalo se tak vskutku. Ačkoli jsme dali majiteli domu, kolik si přál a kolik byl žádal, žádal teď zase ještě o tři sta dukátů více, což zdálo se bláznovstvím, poněvadž beztak platily jsme mu příliš. Z toho jsme poznali, že učinil to Bůh, poněvadž pro majitele byla koupě velmi výhodná, a když byla smlouva uzavřena, nebylo slušno žádati víc. Tím bylo nám velmi spomoženo, neboť jsme prohlásily, že bychom s ním nikdy nedošly konců: ale úplně spomoženo nám nebylo, neboť bylo jasno, že pro tři sta dukátů nenecháme přece domu, jenž se zdál vhodným za klášter. Řekla jsem zpovědníkovi, aby si nevšímal pověsti o mne, když uznává že třeba tak jednati, a aby řekl svému druhu, že jsem odhodlána stůj co stůj koupiti dům u naší Paní, ať už jest na

zbor nebo dobrý. Jest nanejvýš důvtipný a ačkoli se mu neřeklo ničeho, domyslí se, tuším co se stalo, vida, že jsem se změnila tak rychle, a proto na mne už nenaléhal pro onen dům.

Později poznali jsme všichni, jak velmi bychom byli chybili koupivše onen dům, neboť teď se dívíme, vidouce, jak veliké přednosti má tento dům, nemluvě ani o hlavní přednosti, že jest totiž patrné, že se v něm slouží našemu Pánu a jeho slavné Materi, a že se odnímá mnoho příležitostí ke hříchu. Poněvadž se tam chodilo často v noci a dům nebyl než poustevnou, páchalo se asi mnoho zlého, a ďábla hryzlo, že to přestane, zatím co my se radujeme, že můžeme něčím sloužiti své Matce a Paní a Orodovnici: dříve tedy počínaly jsme si velmi nesprávně, neboť neměly jsme se ohlížeti na nic jiného. Jest zřejmo, že ďábel zaslepil nás v mnohém, neboť jest tam mnoho pohodlí, jehož bychom jinde nenalezly, a poněvadž jsme v největší oblibě u všeho lidu, jenž si nás vroucně žádal, ba i těm, kteří chtěli, abychom bydlily v onom domě, zdálo se to potom velmi dobrým. Buď požehnán na věky věkův Ten, jenž mne osvětil! A tak osvěcuje mne vždy, kdykoli se mi podaří vykonati něco dobrého, neboť se dívím každého dne víc, jak jsem tak ve všem málo nadaná. A nemyslete, že říkám to z pokory! Nikoli! Ale každým dnem poznávám to více a více, tak že se zdá, jako by chtěl náš Pán, abych poznala já a všichni, že Boží Velebnost sama koná tato díla, a jako navrátila zrak slepému blátem, že chce též, aby někdo tak slepý jako já, vykonal něco, co by nebylo takovým jako já. Zajisté byla jsem v tom, jak jsem řekla, velmi zaslepena, a kolikrát se na to vzpomenu, chválila bych za to našeho Pána znovu, ale ani s to nejsem a nevím, jak mne jen strpí. Budiž požehnáno jeho milosrdenství! Amen.

Svatí oni přátelé Panny Marie spěchali ihned zakoupiti tyto domy, a jak se mi zdá, dostali je lacino. Přes to však trpěli mnoho, poněvadž Bůh chce při každém z našich za-

ložení, aby ti, kdo nám pomáhají, získali si zásluh, a já nečiním ničeho, jak jsem řekla už jindy a nechtěla bych toho nikdy popírat, poněvadž to jest pravda. Bylo již velmi mnoho, co vytrpěli, zřizující dům a platíce zaň, neboť já jsem neměla peněz, a mimo to ručili za mne. Co se nasoužím jinde, než najdu ručitele, a to ne na tak velikou sumu! A mají pravdu. Neboť nedůvěřují-li v našeho Pána, já nemám ani haléře. Ale Boží Velebnost byla ke mně vždy tak milostiva, že nepozbyl nikdy ničeho, kdo za mne ručil, a že jsem dosud vždy správně zaplatila, a tuto milost považuji za největší.

Poněvadž se majitelé domů nespokojili s těmito dvěma ručiteli, šli vyhledati generálního vikáře, jenž se nazýval Prudencio; ale nevím, pamatuji-li se dobře: říkají mi aspoň, že se tak jmenuje; nevěděla jsem toho, poněvadž jsme ho nazývaly generálním vikářem. Jest k nám tak laskav, že dlužily jsme a dlužíme mu mnoho. Tázal se jich, proč přicházejí, a oni odpověděli, že hledají jeho, aby podepsal onen dlužní úpis. Usmál se a řekl: »Tož takhle mi říkáte, abych ručil na tolik peněz!« A podepsal ihned, sedě na mezku, což jest za našich dnů na pováženou. Nerada bych se tu nezminila s velikou pochvalou o laskavosti, s jakou jsem se setkala v Palencii u jednotlivců i vůbec. Opravdu, zdálo se mi, jako bychom žily za prvních časů Církve (aspoň nestává se dnes ve světě tak často), když jsme viděly, že nemáme důchodu a že nás mají živiti jiní a že se nejen nezdráhají, ale i říkají, že jim udílí Bůh převeliké milosti. A uvážíme-li to v pravém světle, mají pravdu, neboť kdyby neběželo ani o více, než že jest tam nový kostel, v němž jest nejsvětější Svátost, už to jest mnoho.

Budiž Bůh na vždy požehnán! Amén. Pomalu se poznává, že jest Bohu ke cti, že tam byl založen klášter, a že dalo se tam asi něco nestoudného, co se už neděje. Poněvadž totiž chodilo tam mnoho lidu v noci, a poustevna jest o samotě, nechodili tam všichni z pobožnosti: to se nyní napra-

vuje. Obraz Panny Marie byl umístněn velmi nevkusně. Biskup Don Alvaro de Mendoza zbudoval proň zvláštní kapli a ponenáhlu děje se mnoho ke cti a slávě této slavné Panny a jejího Syna. Budiž veleben na věky, Amen, Amen.

Když byl tedy dům úplně zřízen a přišel čas, kdy se měly řeholnice do něho nastěhovati, chtěl biskup, aby se tak stalo s velikou slávou. A vskutku, nastěhovaly se jednoho dne v oktávě Božího Těla. Biskup sám přišel z Valladolidu, a jsouce provázený kapitolou, Řády a téměř celým městem, vyšly jsme za stkvělé hudby z domu, v němž jsme bydlily, jsouce všechny v processí, ve svých bílých pláštích, majíce tváře zahaleny závoji, k farnímu kostelu, jenž stojí blízko domu u naší Paní a do něhož byl nám též přinesen vstříc zmíněný obraz Panny Marie, a odtud vzali jsme Nejsvětější Svátost a uložila se v kostele s velikou slávou a u velikém pořádku; povznášelo to k vroucí nábožnosti. V průvodu šlo se svícemi v rukou také několik řeholnic, jež tam byly přišly pro založení sorijské. Myslím, že Pán byl toho dne v tomto městě velmi veleben. Kéž dá, aby byl věčně veleben ode všech tvorů! Amen.

Za mého pobytu v Palencii zalíbilo se Bohu, že byli rozdělení bosáci od obutých karmelitánů a že utvořily samostatnou provincii, a právě po tom jsme toužili, aby nastal pokoj a klid. Na žádost našeho katolického krále pána Filipa přišlo o tom z Říma obšírné breve, a Jeho Veličenstvo podporovalo nás nevýslovně, jako s počátku. V Alcalá konala se kapitula na rozkaz důstojného otce, bratra Jana de las Cuevas, jenž byl tehdy převorem v Talaveře, jestif z Řádu svatého Dominika; ten byl ustanoven z Říma a jmenován Jeho Veličenstvem. Byl to muž svatý a moudrý, jakého bylo třeba pro něco takového. Král platil jejich útraty, a z jeho rozkazu podporovala je celá universita.

Shromáždění konalo se u velikém pokoji a svornosti v tamější naší bosácké koleji svatého Cyrilla. Provinciálem zvolili otce mistra Graciána od Matky Boží. Poněvadž bu-

dou jinde psáti tito otcové, o čem se tam jednalo, nemám, proč bych to vyprávěla. Zmínila jsem se o tom proto, že zakládala jsem zdejší klášter, když náš Pán ukončil tak důležitou věc pro čest a slávu své slavné Matky, učiniv to jejímu Řádu, neboť jest naší Paní a Orodovnicí. Mně způsobilo to jednu z největších slastí a radostí, jaké se mi mohlo v životě dostat, neboť zažila jsem za více než dvacetí pěti let útrap a pronásledování a zármutků, že by o nich bylo dlouho vypravovati; náš Pán jediný může o nich vědět. A kdo vidí to už ukončeno a neví, kolik bylo vytrpětí útrap, ten nepochopí slasti, jež naplnila mé srdce, ani touhy, již jsem měla, aby celý svět chválil našeho Pána. Doporoučejme mu svého zbožného krále pána Filipa, jímž přivedl to Bůh k tak dobrým koncům, neboť ďábel počínal si tak lstivě, že by bylo všechno vzalo za své, kdyby nebylo krále.

Nyní žijeme v pokoji všichni, obutí i bosáci. Nic nám nepřekáží sloužití našemu Pánu. A protože, bratři a sestry mé, Boží Velebnost vyslyšela tak laskavě vaše prosby, služte jí chutě! Ti, kdo teď žijí a jsou svědky očitými, ať uváží, jakých milostí udělil nám Bůh a z jakých vysvobodil nás útrap a nepokojů; a budoucí, kteří najdou všechno urovnáno, ať z lásky k našemu Pánu v ničem nedopustí pádu dokonalosti. Ať se neřekne o nich jako o některých Řádech, že totiž se chválí jejich začátky: nyní začínáme, snažte se státe počínati, krácejíce od dobrého k lepšímu! Uvažte, že chybami docela nepatrnými vrtá ďábel díry, jimiž vnikají pak veliké. Neříkejte nikdy: na tom nesejde, to jest přepínání! Ó dcery mé, na všem velice záleží, poněvadž se tím nejde do předu! Prosím vás pro lásku našeho Pána, abyste pamatovaly, jak rychle se končí všechno, a jakou udělil nám milost náš Pán, povolav nás do našeho Řádu, a jaký trest stihne toho, kdo počne v něčem sletovat. Obratťe raději své zraky vždy na rod svatých proroků, od nichž pocházíme! Kolik svatých máme v nebi, kteří no-

síli naše roucho! Spoléhejme se svatou opovážlivostí, že s pomocí Boží staneme se i my svatými jako oni! Nedlouho potrvá boj, sestry mé, ale jeho rozhodnutí jest věčné. Zanechme toho, co vlastně ani není, hledejme však toho, co přivede nás k našemu cíli, abychom více milovaly Toho a sloužily Tomu, jenž bude živ na věky věkův, Amen, Amen.
Bohu buďtež vzdány díky!

JEŽÍŠ.

Když jsem zakládala v Palencii klášter, o němž jsem nyní vyprávěla, došel mne list biskupa z Osmy, jménem doktora Velasqueze. Dříve byl kanovníkem a professorem při dómě v Toledě, a když tonula jsem neustále ve velikých obavách, snažila jsem se poraditi se s ním, ana jsem věděla, že jest velmi učený a veliký služebník Boží, a prosila jsem ho tudíž naléhavě, aby se ujal péče o mou duši a stal se mým zpovědníkem. Byl sice prací přetížen, ale když jsem ho prosila pro lásku našeho Pána a když viděl mou bídu, učinil to tak rád, že jsem se podivila; zpovídal mne a radil mi po celý čas, co jsem žila v Toledě, a bylo to dlouho. Jako obyčejně svěřila jsem mu docela otevřeně svou duši: prospělo mi to tak, že od té doby zhosťovala jsem se pomalu tak velikých obav. Vpravdě byla tu i příčina jiná, ale to sem nepatří. Ale prospělo mi to vskutku velmi, neboť ujišťoval mne vždy slovy Pisma svatého; a právě to jest pro mne nejdůležitější, jsem-li jen ubezpečena, jako jsem byla ubezpečena o něm, že tomu dobře rozumí, a že žije ctnostně. List napsal mi ze Sorie, kde právě dlel. Psal mi, že jedna paní, zpovíající se u něho, radila se s ním o založení kláštera našich řeholnic, což se mu líbilo; že jí slíbil, že mne pohne, abych tam přišla a založila jej: abych ho tedy neopouštěla a uznám-li to za vhodné, abych jej o tom zpravila, že pro mne pošle. Radovala jsem se upřímně, poněvadž nejen, že místo jest na založení velmi výhodné, ale i sama jsem toužila promluvit s ním o některých potřebách své duše a spatřiti ho, neb jsem ho vroucně milovala, an mi byl tolik prospěl.

Paní zakladatelka nazývá se Doña Blažena z Veamonte a Navarry; pochází z královského rodu Navarrského, a

jest dcerou pána Františka z Neamonte, ze slavné a velmi vznešené šlechty. Byla provdána několik roků, ale neměla dětí. Zůstalo jí veliké jmění a umiňovala si po dlouhou dobu, že založí klášter pro řeholnice. Když o tom promluvila s biskupem, a on seznámil ji s naším Řádem bosaček Panny Marie, zalíbilo se jí to tak, že spěchala velmi, aby se to stalo skutkem. Jest to paní mírná, velikodušná, oddaná kajícím skutkům, slovem jest to veliká služebnice Boží. Měla v Sorii krásný, dobře stavěný dům na velmi pěkném místě a pravila, že nám jej dá se vším, čeho bude třeba k založení, a mimo to vše dala i pět set dukátů ročního důchodu. Biskup se nabídl, že dá nám velmi dobrý kostel, celý klenutý, jenž náležel k jedné faře a byl tak blízko, že jsme mohly do něho choditi krytou chodbičkou; biskup mohl tak učiniti snadno, poněvadž fara byla chudá a poněvadž tam jest mnoho kostelů, a proto ji přivtělil k jiné farnosti. Se vším tím nás seznámil ve svém dopisu. Promluvila jsem o tom s otcem provinciálem, jenž tam tehdy dlel, a jemu a všem našim přátelům líbilo se to tak, že napsali po zvláštním poslu, aby se pro mne přišlo. Založení v Palencii bylo již u konce, a já z uvedených důvodů upřímně jsem se z toho radovala.

Jala jsem se hledati řeholnic, jež jsem chtěla vzíti s sebou do Sorie. Bylo jich sedm (poněvadž ona paní byla by si přála spíše víc než méně), jedna sestra laička, moje družka a já. Přijel pro nás člověk velmi se k tomu hodící, s poštovským rychlíkem, poněvadž jsem byla vzkázala, že vezmu s sebou dva kněží bosáky. Vzala jsem s sebou otce Mikuláše z Ježíše Maria, muže velmi dokonalého a moudrého, rodem z Janova. Přijal naše roucho, jak se mi zdá, maje už přes čtyřicet roků (aspoň teď jest tak stár, ačkoli není tomu mnoho let, co přijal roucho), ale prospíval za krátko tak, že jest zřejmo, že vyvolil ho náš Pán, aby pomáhal Řádu za tak velikých útrap a pronásledování, a vykonal opravdu mnoho, neboť ostatní, kteří mohli pomoci, byli jednak vy-

povězení ze země, jednak uvěznění. Jeho však si mnoho nevšímáno, poněvadž neměl úřadu, an byl, jak jsem řekla, teprve nedlouho v Řádě, a Bůh to učinil, aby mi zůstal takový pomocník. Jest tak moudrý, že žil jakoby za jiným účelem v Madridě v klášteře obutých karmelitánů, tak obezřetně, že nikdy nepoznali, že by se stýkal s námi, a nechávali ho na pokoji. Tehdy žila jsem v klášteře svatého Josefa v Avile. Psali jsme si často a radili jsme se, co bychom měli počítí, poněvadž ho to utěšovalo. Tu viděti, v jaké bídě vězel Řád, když byla jsem tak vážena, jak se říká, z nedostatku »dobrých mužů«. Za celou tu dobu poznala jsem, jak jest dokonalý a moudrý, a proto jest jedním z těch, jež vroucně miluji v Pánu, a jichž si v našem Řádě velmi vážím. On tedy a ještě jeden druh ihned vydali se s námi. Cestou zakusila jsem málo strastí, poněvadž člověk vyslaný biskupem vezl nás ve všem pohodlí a staral se, abychom mohly klidně přenocovati, neboť v biskupství osmanském, do něhož jsme vešly, mají lidé biskupa tak rádi, že nám upravovali pohodlný nocleh, jakmile jsme řekli, že jedeme na jeho vyzvání. Počasí bylo krásné, denní pochody nedlouhé, a proto zakusily jsme málo útrap touto cestou. Byla spíše radostná, poněvadž mi působilo nesmírnou radost když jsem slyšela tolik dobrého o svatosti biskupově. Do Burga dorazily jsme den před oktavou Božího Těla. Nazítří po příchodu, ve čtvrtek, v oktávu Božího Těla, byly jsme tam u svatého přijímání a na oběd, poněvadž toho dne nemohly jsme dojetí do Sorie. Poněvadž nedostávalo se nám jiného noclehu, byly jsme na noc v kostele, ale nebyly jsme tomu nerady. Nazejtří byly jsme tam na mši svaté a asi v pět hodin večer dorazily jsme do Sorie. Svatý biskup stál v okně svého domu, mimo který nám bylo jíti, a udělil nám odtud požehnání, což nás potěšilo nemálo, neboť požehnání představeného a svatého muže třeba si velmi vážiti.

Naše paní zakladatelka čekala nás u dveří svého domu,

ve kterémž měl býti založen klášter. My však jsme toužily již již vejíti do domu, poněvadž shromáždilo se mnoho lidu. Nebylo to nic nového, neboť kamkoli přijdeme, skupí se tolik zvědavého světa, že bylo by to velmi obtížno, kdybychom nenesily na tvářích závojů, ale tak se to snese. Paní byla již upravila rozsáhlou a velmi dobrou světnici, v níž se měla sloužiti mše svatá, poněvadž chodba ke kostelu, který nám daroval biskup, měla se teprve stavěti, a sloužila se opravdu hned na druhý den, na svátek našeho otce Elisea. Paní nashromáždila už hojně všeho, čeho jsme potřebovaly, a dala nám onu část domu, v níž jsme žily v odloučenosti, než se vystavěla chodba, což trvalo až do Proměnění Páně. Toho dne sloužila se první mše svatá v kostele s velikou slavností a za velké účasti lidu. Kázal jeden kněz z Tovaryšstva, poněvadž biskup odešel už do Burga, an nepromarní ani dne ani hodiny bez práce, ačkoli nebyl zdrav, jsa slep na jedno oko. Toto bylo tam mou bolestí, neboť jsem velmi litovala, že oslepl zrak, který konal tolik dobrého ve službě našeho Pána. Ale to jsou úradky Boží. Stalo se tak jistě, aby poskytl svému služebníkovu možnosti získati si více zásluh, poněvadž pracoval jako dříve, a aby zkusil, jak jest odevzdán do jeho vůle. Říkával mi, že ho to nebolí více, než kdyby byl oslepl jeho soused, a že mnohdy myslí, že zdá se mu by ho nemrzelo, kdyby pozbyl i druhého oka, neboť by žil v poustevně a sloužil Bohu, nemaje jiných povinností. Vždycky cítil se k tomu povolán, než se ještě stal biskupem, a říkával mi to, a byl téměř odhodlán, zanechat všeho a odejiti do samoty. Nemohla jsem se s tím smířiti, poněvadž se mi zdálo, že by mohl velmi prospěti Církvi Boží, a proto jsem toužila, aby dosáhl svého nynějšího úřadu; přes to byla jsem v den, kdy mu bylo svěřeno biskupství, a on mi to vzkázal, nesmírně vzrušena, vidouc naň vloženo přetěžké břímě, a nebyla jsem s to, bych se přemohla a uklidnila, a šla jsem do kůru doporučet ho našemu Pánu. Boží Velebnost uklidnila mne

brzy, řkouc mi, že to bude k její veliké cti; teď jeví se to zřejmě. Přes to, že nemá jednoho oka a trpí několika jinými, velmi bolestnými chorobami a pracuje neustále, postí se čtyři dni v témdni a koná jiné kající skutky, na jeho stole bývá skrovně lahůdek. Při visitování chodí pěšky, což ovšem nelíbí se jeho služebnictvu a stěžovalo si mi do toho: buď ať žijí ctnostně, anebo ať nejsou v jeho domě! Málo důležitých věcí (a tuším žádných) nesvěřuje svým vikářům, všechno prochází jeho rukama. První dvě léta zakusil tam nejzuřivějších pronásledování pro křivá svědectví, takže jsem žasla, neboť jde-li o to konati spravedlnost, jest přísný a neúplatný. Teď už pronásledování poněkud ustala, a ačkoli křivé obžaloby proti němu donesly se na dvůr a na jiná místa, kde se myslelo, že mu asi uškodí, mají už málo váhy, poněvadž se ví už v celém biskupství, jak jest poctiv. On trpěl to vše tak dokonale, že činil dobře těm, o nichž věděl, že mu ubližují, a tak je zahanbil. Ať má sebe více práce, vždy si nalezne chvíli k modlitbě.

Zdá se, že jsem se pohřížila do chvalozpěvů o tomto světcí, ale řekla jsem ještě málo; pozná-li se však, jaký jest počátek založení kláštera Nejsvětější Trojice v Sorii, a potěší-li se tím řeholnice, jež v něm budou žítí, pak není nic ztraceno, neboť nynější sestry ví to už dobře. Ačkoli nám nedal důchodu, dal nám kostel, a jak jsem řekla, byl to on, jenž pohnul k tomu onu paní, a jak jsem řekla, nechybí mu ani křesťanské lásky ani ctností ani kajících skutků.

Když jsme si opatřily přechod do kostela a zřídily, čeho vyžadovala klauzura, bylo mi odejítí do kláštera svatého Josefa v Avile, a tak odcestovala jsem hned za převelikého vedra a cestou, jíž se jelo velmi zle. Provázel mne obročník z Palencie, jménem Ribera, jenž přispěl mi nevýslovně při stavbě chodby a ve všem, poněvadž otec Mikuláš z Ježíše Maria odešel, jakmile byly sepsány zakládací listiny, poněvadž ho bylo velmi třeba jinde. Tento Ribera měl v Sorii

něco na práci, když jsme tam šly, a šel tedy s námi. Od té doby dal mu Bůh takovou touhu, činiti nám dobře, že ho můžeme právem s jinými dobrodinci Řádu doporučeti Jeho Velebnosti. Nepřála jsem si, aby mne provázal někdo jiný mimo něj a mou družku, poněvadž jest tak pečliv, že mi to dostačovalo, a čím méně jest hluku, tím lépe se mi cestuje.

Ted' pykala jsem za pohodlí, jež jsem měla cestou do Sorie. Ačkoli totiž znal náš průvodce cestu až do Segovie, tož přece neznal cesty vozové, a tak vozil nás tento mladík místy, kde bylo nám často vystoupiti z vozu, a nadjel tak-řka ve vzduchu jakýmisi velikými srázy. Když jsme zavolali vůdce, vedli nás, dokud věděli o dobré cestě, a jakmile přijížděli na špatnou cestu, opouštěli nás a říkali, že mají cos dělati. Než jsme dorazili na nocleh, nevědouce, kudy se dáti, zakusili jsme mnoho vedra, a často bylo nebezpečí, že se převrhne vůz. Měla jsem starost o našeho spolucestujícího, neboť jen co se nám řeklo, že jedeme správně, už bylo třeba obrátiti, a co jsme urazily, jeti znova: ale jeho ctnost byla tak zakořeněna, že zdá mi se, neviděla jsem ho nikdy nevrlého, čemuž jsem se velmi divila a pročež jsem chválila našeho Pána; neboť kde jest ctnost zakořeněna, jsou marny všechny zkoušky. Chválila jsem Pána, když se mu zalíbilo, vysvoboditi nás od takové cesty.

Do kláštera svatého Josefa v Segovii dorazili jsme večer před svatým Bartolomějem. Tam staraly se už naše sestry, že dosud nejedeme, neboť když byla cesta tak špatná, opozdily jsme se velmi. Pohostily nás v klášteře, neboť Bůh nesesílá na mne nikdy utrpení, jehož by ihned neodměnil. Odpočinula jsem si osm ano více dní, ale tento klášter byl založen beze všech útrap, že bylo zbytečno, zmiňovati se o útrapách cestou, poněvadž nejsou ničím. Vrátila jsem se spokojena, majíc za to, že jak doufám v milosrdenství Boží a jak už nyní jest zřejmo, bude Bohu ku cti, že byl v tomto městě založen klášter. Bůh budiž navždy požehnán a veleben po všecky věky věkův! Amen. Bohu díky!

Jest tomu již přes šest roků, co mi řeklo několik velmi zbožných, starých, učených a moudrých kněží z Tovaryšstva Ježíšova, že by bylo k veliké cti našeho Pána, kdyby byl klášter naší svaté řehole v Burgosu; uvedli mi pro to několik důvodů, jež mne pohnuly, že jsem po tom zatoužila. Poněvadž však našemu Řádu bylo snášeti mnoho útrap a poněvadž jsem zakládala jiné kláštery, neměla jsem kdy se o to starati. Když pak byla jsem roku 1580 ve Valladolidu, šel tudy arcibiskup burgoský, jemuž tehdy bylo svěřeno toto arcibiskupství; dříve byl arcibiskupem v Canarii; nyní pak přicházel do nové arcidiecése. Prosila jsem biskupa palencijského Dona Alvara de Mendoza (o němž jsem už vyprávěla, jak velmi podporuje náš Řád, neboť on byl první, jenž přijal klášter svatého Josefa v Avile, kdež byl biskupem, a od toho času prokazoval nám vždy mnoho dobrého a považuje za své všechno, co se týká Řádu, zvláště pak to, o co jej prosím), aby požádal arcibiskupa o svolení, by mi bylo dovoleno založiti klášter v Burgosu; pravil, že požádá o ně milerád; domnívaje se, že v našich klášterech slouží se věrně našemu Pánu, raduje se velmi, když se založí nový klášter. Arcibiskup nechtěl vejíti do Valladolidu a ubytoval se v klášteře svatého Jeronyma, kde přijal ho biskup palencijský s velikou slávou, vystrojil mu na počest hostinu, a dal mu pás nebo mu prokázal jakousi obřadnou poctu, což bylo povinností biskupovou. Při tom ho požádal, aby mi dovolil založiti klášter. Arcibiskup odpověděl, že dovolí milerád, poněvadž chtěl a toužil už v Canarii míti klášter našeho Řádu, neboť věděl, jak slouží se v těchto klášterech našemu Pánu, an pocházel z města, kde jest náš klášter, a znal dobře i mne. Biskup mi tudíž řekl, že nebude

se mi nedostávati svolení, poněvadž arcibiskup radoval se z toho velmi, a jelikož Koncil nežádá, aby svolení bylo dáno písemně, nýbrž aby klášter byl založen za souhlasu biskupova, bylo lze toto svolení považovati za uděleno.

Vyprávěla jsem prvé při založení v Palencii, jak se tehdy všechno ve mně vzpíralo nezakládati kláštera, poněvadž jsem byla před tím tak těžce nemocna, že mi už nehádali života, a ještě jsem se nepozdravila docela. Poněvadž se mi to nepřihází, vidím-li, že jest něco ke cti Boží, nechápu dosud příčiny takové nechuti, jakou jsem cítila tehdy. Nevěřím, že by příčinou její bylo málo jmění, neboť při jiných založeních mívala jsem ještě méně. Domnívám se tudíž, dle toho, jak se vše skončilo, že příčinou toho byl ďábel. A tak bývalo tomu vždycky. Neboť kdykoli mi bylo vytrpěti při zakládání mnoho útrap, náš Pán, jenž ví, jak jsem ubohá, pomáhal mi vždy slovy i skutky. Pozorovala jsem často při několika založeních, při nichž nebylo útrap, že neupozorňuje mne Boží Velebnost na nic. Tak stalo se i při tomto založení: jelikož Bůh věděl, co bude mi trpěti, počal mne hned posilovati. Buď za vše pochválen! Tu bylo tomu tak, jako při založení v Palencii, o něž jsem vyjednávala zároveň a o němž jsem už vyprávěla, kterak mi řekl Pán, jako by mne káral, čeho že se bojím? Kdy že mne opustil? Jsem týž, jaký jsem byl, pomni, bys založila oba ty kláštery! Poněvadž jsem se zmínila už při předešlém založení, jaké odvahy dodala mi jeho slova, nemám proč bych o tom tady vyprávěla znovu; rázem opustila mne liknavost, a jak jsem už vyprávěla, počala jsem hned vyjednávat o založení obou klášterů, z čehož jest zřejmo, že příčinou mé nechuti nebyla ani nemoc ani stáří.

Zdálo se, že jest lépe založiti nejprve klášter v Palencii, poněvadž Palencie ležela blíže a poněvadž byla taková zima, a Burgos jest město studené, a abychom způsobily radost dobrému biskupu palencijskému, a proto založila jsem nejprve tento klášter, jak jsem už vyprávěla. A když za

našeho pobytu v Palencii naskytlo se založiti klášter v Sorii, uznaly jsme za lepší (ježto tam bylo už všechno vykonáno) jíti nejprve do Sorie, a odtud do Burgosu. Biskup palencijský minil, a prosila jsem ho o to, že by bylo dobře oznámiti arcibiskupovi, co se děje, a když jsem odešla do Sorie, poslal jedině za tím účelem k arcibiskupovi kanovníka jménem Jana Alfonse. Arcibiskup mi psal, jak vroucně si přeje, abych přišla, a radil se s kanovníkem a napsal biskupovi, že mu zůstává tu záležitost, a že co činí, činí proto, že zná Burgos; jest totiž třeba svolení města, aby bylo lze založiti klášter. Slovem, konec konců byl, abych přišla do Burgosu a vyjednávala nejprve s městem; a kdyby město nedalo svolení, tím že nesváže mu rukou, aby on mi nedal svolení; a že byl při založení prvního kláštera v Avile a pamatuje se, jaký vznikl rozruch a odpor; a proto že chtěl tomu zdepředem zabrániti: že není možno založiti kláštera, který by neměl důchodů a nebyl dovolen od města; že by to nebylo pro mne dobře a proto že mi to říká.

Biskup měl za to, že klášter už jest založen, a právem, an arcibiskup psal, abych přišla do Burgosu; vzkázal mi tedy, abychom se tam vydaly. Mně se však zdálo, že se arcibiskupovi jaksi nedostává odvahy, a napsala jsem mu, že mu děkuji za udělenou mi milost, ale že zdá mi se, bylo by hůře založiti klášter proti vůli města než neoznámivše mu toho, a že by to způsobilo jeho Milosti mnohem více rozepří. Zdá se, že jsem tušila, jak malou bych v něm byla měla oporu, kdyby vznikl nějaký odpor: neboť já bych jej byla vznítila, a považovala jsem to za obtížno i pro různá mínění, jež bývají v takových okolnostech: napsala jsem tudíž biskupovi palencijskému a prosila jsem ho, bychom od toho prozatím upustili poněvadž léta jest už na mále a já jsem tak nemocná, že bych nemohla žíti v území tak chladném. Nezminila jsem se však, že mám pochybnosti o arcibiskupovi, neboť byl už rozmrzelý, že činí potíže, kdežto s počátku projevil takovou ochotu, a abych nezpůsobila

svárů, ani jsou přátely. Vrátila jsem se tedy ze Sorie do Avily, nic nedbajíc tentokráte, že se vracím tak brzy, a můj příchod do kláštera svatého Josefa v Avile byl potřebný z několika příčin.

V městě Burgosu žila svatá vdova, jménem Kateřina de Tolosa, rodem z Vizcaye, o jejíchž ctnostech, jak o kajících skutcích, tak o modlitbě, hojných almužnách a laskavosti, o velmi bystrém rozumu a vážnosti mohla bych mnoho a mnoho vypravovati. Dvě dcery dala (tuším před čtyřmi lety) za řeholnice do kláštera Početí Panny Marie ve Valladolidu a jiné dvě dala do kláštera v Palencii; neboť čekala, až bude založen a přijala jsem je, ještě než jsem odešla založivši tento klášter. Byvše vychovávány takovou matkou, všechny čtyři tak se vydařily, že se zdají býti anděly. Dala jim pěkné výbavy a všim je dokonale zásobila, poněvadž jest velmi dokonalá a všechno, co koná, jest bez úhony, a může to činiti, ana jest bohata. Když jsem byla v Palencii, považovaly jsme svolení arcibiskupovo za tak jisto, že zdálo se, neměly jsme sebe menší pochybnosti, a proto jsem žádala Kateřinu, aby pro mne našla nájemný dům, v jehož držení bych se uvázala, a aby dala na můj účet udělati několik mříží a otáčecí koš. Ani jsem nepomyslela, aby na to něco vydávala, chtěla jsem jen, aby mi na to půjčila. Kateřina toužila po založení tolik, že ji velmi bolelo, že se od něho zatím upustilo; a když jsem se vrátila do Avily, a jak jsem řekla, nepomýšlela už vyjednávati o tom zatím, nenechala toho, ale domnívajíc se, že nedostává se už jen svolení města, neřekla mi ničeho a jala se o ně ucházeti.

Měla dvě sousedky, vznešené paní a velké služebnice Boží, jež po tom toužily vroucně, matku a dceru. Matka se jmenovala Doña Maria Manrique. Její syn byl radním a nazýval se Don Alfons de Santo Domingo Manrique; dcera slula Doña Kateřina. Obě přimlouvaly se u něho, aby žádal o dovolení v obecní radě. On promluvil o tom s Kateřinou de Tolosa a tázal se, jaké základní jmění máme, jež

by mohl uvést, poněvadž rada nedá svolení bez základního jmění. Odpověděla, že by se zavázala (a také se zavázala) dáti nám dům, kdybychom ho neměly, a stravu, a zároveň podala žádost, ověřenou svým jménem. Don Alfons přičinil se tak, že dosáhl svolení ode všech členů rady a šel k arcibiskupovi a donesl mu písemní dovolení. Kateřina, jakmile se jala vyjednávat, napsala mi, že se uchází o svolení. Považovala jsem to za žert, poněvadž vím, jak neradi povolují lidé chudé kláštery, a poněvadž jsem nevěděla, ba ani mi na mysl nevstoupilo, že se zavázala k něčemu takovému, domnívala jsem se, že jest třeba mnohem více.

Přes to vše doporučela jsem to jednou v oktávě svatého Martina našemu Pánu a přemýšlela jsem, co by bylo lze učiniti, kdyby město svolení dalo. Neboť abych šla do Burgosu, jsouc tak těžce nemocna (kdyžtě, jak jsem zimomřivá, nemoci mrazy velmi se horší), což zdálo se mi nemožno, neboť by bylo pošetilství pustiti se na tak dalekou cestu, sotva že jsem přišla s tak namáhavé cesty, jakou byl, jak jsem řekla, návrat ze Sorie; nedovolil by mi toho ani otec provinciál. Uvažovala jsem, že by mohla jíti převorka palencijská, ano nebude mnoho práce, poněvadž jest všechno urovnáno. Když jsem tak přemýšlela a byla jsem docela rozhodnuta, že nepůjdu, praví mi Pán tato slova, z nichž jsem poznala, že svolení jest už uděleno: »Nevšímej si těchto mrazů, neboť já jsem právě teplo. Ďábel napíná všechny své síly, aby zabránil tomuto založení: napni tedy též všechny své síly pro mne, aby se klášter založil, a neopomeň jíti osobně, neboť prospěje to velmi!«

Změnila jsem opět své mínění; ačkoli vzpírá se přirozenost druhdy námahám, tož přece neochví rozhodnutím trpěti pro velikého Boha. A proto říkám Bohu, aby nedbal těchto pocitů mé křehkosti, když mi poručí, co by mu bylo ku cti, neboť s jeho milostí zcela jistě to vykonám. Tehdy sněžilo: co mne však skličovalo ještě více, bylo, že jsem nebyla zdráva, neboť jsem-li zdráva, pak zdá se mi, že

všechno mi jest hračkou. Nemoc trýznila mne při tomto zakládání neustále: zima však byla tak nepatrná, aspoň jak jsem ji cítila, že zdálo se mi opravdu, že jsem ji cítila právě tolik, když jsem byla v Toledě. Pán splnil věrně svá slova, jež mi byl o tom řekl.

Sotva uplynulo několik dní, dostala jsem svolení s dopisy od Kateřiny de Tolosa a její přítelkyně Doňy Kateřiny. Pobízely mne k spěchu, neboť byla obava, aby se nestala nějaká nehoda, poněvadž právě tou dobou přišel tam založit klášter Řád paulánský a Řád karmelitánů obutých snažil se už dlouho založiti tam klášter. Na konec přišli i basiliáni. Byla to veliká překážka, a bylo na pováženou, že sešlo se nás tolik touž dobou, ale bylo též třeba chváliti našeho Pána za velikou lásku zmíněného města, jež jim dalo milerádo svolení, ač nedařilo se mu tak, jak se dařovalo. Slýchala jsem sice vždy chváliti vlídnost tohoto města, ale nemyslíla jsem, že by byla taková. Jedni podporovali tyto, jiní zas ony: ale arcibiskup uvažoval všechny nesnáze, jež by se mohly naskytnouti, a bránil se tomu, domnívaje se, že se tím přitíží chudým Řádům, poněvadž se nebudou moci uživiti; možná, že utíkaly se k němu chudé Řády samy, anebo kul to ďábel, aby zmařil veliké dobro, jež udílí Bůh městu, v němž buduje mnoho klášterů, poněvadž jest mocen uživiti právě tak snadno mnoho, jako málo klášterů.

Jelikož tomu bylo tak, pobízely mne tyto svaté ženy k takovému spěchu, že bych se byla vydala nejraději ihned, nebýti jiných prací: vidělať jsem, že jsem mnohem více zavázána nepromeškati vhodného okamžiku svou vinou, než ony ženy, jež pečovaly o to tak starostlivě. Ze slov, jež jsem slyšela, bylo lze tušiti veliký odpor, ale nemohla jsem se domyslit ani od koho, ani odkud, když mi Kateřina de Tolosa byla napsala, že dům, v němž žije, jest připraven, abychom se uvázaly v jeho držení, když město souhlasí a arcibiskup též: nemohla jsem se tudíž domyslit, kdo bude

klásti tento odpor, který chtějí ďábli roznítiti, ač přece jsem nepochybovala, že slova, jež jsem slyšela, jsou od Boha. Ostatně Boží Velebnost osvěcuje představené více, neboť když jsem psala otci provinciálovi, aby mi dovolil jíti do Burgosu, jak mi bylo ukázáno, nepřekážel mi; tázal se však, mám-li psané svolení arcibiskupovo. Odpověděla jsem mu, že psaly mi z Burgosu, že se s ním o to vyjednávalo, a když bylo vyžádáno svolení od města a on s tím souhlasil, že zdá se dle toho a dle všeho, co mluvil o založení našeho kláštera, že není důvodů pochybovati.

Otec provinciál chtěl jíti s námi založiti tento klášter: jednak nebyl tehdy asi zaneprázdněn, poněvadž kázal už v adventě, a bylo mu jíti visitovat klášter v Sorii, jehož ne-visitoval, co byl založen, a do Burgosu jest jen malá oklika; jednak chtěl bdíti nad mým zdravím na cestách, poněvadž bylo tak drsné počasí a já byla jsem tak stará a nemocná, a poněvadž se domnívali, že život můj jest poněkud důležitý. A vedla nás zajisté ruka Páně, poněvadž cesty byly vodou tak zaplaveny, že bylo třeba, aby pátrali on a jeho druhové, kudy vede cesta, a aby pomáhali vytahovati vozy z bažin, zvláště cestou z Palencie do Burgosu, neboť tou dobou odtud se vydati bylo velikou smělostí. Náš Pán miarci řekl, že můžeme odejít, abych se nebála, že On bude s námi. Neřekla jsem toho sice tehdy otci provinciálovi, ale pro mne bylo to útěchou ve velikých nesnázích a nebezpečích, v nichž jsme se ocitli, zvláště na jednom místě blízko Burgosu, jež se nazývá »pontones«, a kde bylo, jak stávalo se často, tolik vody, že nebylo mostu viděti a že se nevědělo, kudy jeti, vůkol byla jen voda, a po obou stranách mostu jest velmi hluboko. Slovem, jest velikou smělostí jeti tam, zvláště vozmo, neboť stačí jen se poněkud odchýliti, a vše jest ztraceno, a opravdu jeden vůz ocitl se v nebezpečí.

Vzalijsme si sice z krčmy, jež stojí před mostovím, vůdce, jenž znal cestu, ale věru jest to cesta velmi nebezpečná. A

těch noclehů! Nemohli jsme pro špatné cesty uraziti vytknutých denních pochodův, poněvadž vozy zapadly velmi často do bahna, a bylo třeba připřáhati dobytek z vozu do vozu, aby se vytáhl, a kněží, kteří s námi cestovali, vytrpěli velmi mnoho, poněvadž jsme měli náhodou několik mladých a netečných vozků. Velikou úlevou nám bylo, že jsme cestovali s otcem provinciálem, který se staral o všechno a jest tak klidný, že se zdá, jakoby ani nevěděl, co jest námaha, a tak ulehčoval nám, co bylo těžké, že zdálo se to maličkostí, mimo u mostoví, kdež jsme zažili mnoho strachu. Neboť vidouc, že vjíždíme do moře vody, kde jsme neviděli ani cesty, ani neměli lodi, nebyla jsem s to, bych se nebála, přes to že mne tak posilnil náš Pán. Jak asi bylo teprve mým družkám? Bylo nás osm, dvě se měly vrátiti se mnou, a pět jich, čtyři sestry kúrové a jedna laička, měly zůstat v Burgosu.

Neřekla jsem, tuším, ještě, jak se nazývá otec provinciál: jest to bratr Jeronym Gracián od Matky Boží, o němž jsem se zmínila už jindy. Když jsme dorazili do Valladolidu, roz nemohla jsem se bolestným neduhem hrdelním a horečka neopustila mne dosud; jedla jsem jen za velikých bolestí. To vše bylo příčinou, že nesledovala jsem s takovým zájmem ostatních příhod na cestě. Nemoc ta mi potrvala až dosud, kdy jest už konec června, a jest velmi bolestná, ačkoli není už tak prudká. Všechny sestry byly spokojeny, poněvadž bylo jim zotavenou, mluvíti o nebezpečí, když minulo. Jest něco velikého trpěti z poslušnosti, zvláště pro toho, kdo poslouchá stále, jako tyto řeholnice.

Za tak špatné cesty dorazili jsme do Burgosu projedše ještě velikou vodou, jež jest u vchodu do něho. Náš otec provinciál chtěl, abychom nejprve navštívily svatý Crucifix a doporučily mu své starosti, aby se zatím setmělo, poněvadž bylo ještě časně. Do Burgosu dorazili jsme v pátek, den po Obrácení svatého Pavla, 26. ledna. Rozhodli jsme se, že založíme klášter ihned; měla jsem mnoho dopisů od

kanovníka Šalinase (o němž jsem vyprávěla již při zakládání v Palencii, a jehož zdejší zakládání nestálo méně námahy) a od vznešených lidí, v nichž žádali co nejsnažněji svých příbuzných a jiných přátel, aby podporovali naše dílo; a tak též učinili, neboť přišli mne navštívit hned na druhý den, a přišlo též zastupitelstvo obecní rady a pravilo, že nejen nelitují toho, k čemu svolili, ale že se i radují, že jsem přišla, a abych přednesla, čím by mi mohli projevit svou úslužnost. Měly-li jsme nějaké obavy, pak měly jsme je jen o svolení města, ale teď považovaly jsme všechno za urovnáno, a pomýšlely jsme oznámiti svůj příchod arcibiskupovi, aby se mohla, aniž by o tom kdo zvěděl, co nejdříve sloužit mše, jak to činívám téměř všude; ale přišly jsme do domu zbožné Kateřiny de Tolosa za hrozného deště, i upustily jsme od toho.

Této noci odpočinuly jsme si s velikým pohodlím, které nám uchystala tato zbožná žena, ačkoli mi bylo velmi nepříjemno, že roznítila veliký oheň, aby oschla voda, a ačkoli se tak stalo jen v kamnech, tak mně bylo nevolno, že jsem nemohla přístího dne ani hlavy pozdvihnouti, a s těmi, kdo přišli, mluvila jsem ležíc zamřížovaným oknem, jež jsme zastřely záclonou. Poněvadž byl den a bylo třeba vyjednávat, bylo to pro mne velmi bolestno. Časně ráno šel otec provinciál prositi Nejjasnějšího o požehnání, neboť jsme se domnívaly, že netřeba více činiti. Arcibiskup byl velmi uražen a rozhořčen, že jsem přišla bez jeho dovolení, jako by mi toho nebyl přikázal a jako by nebyl nikdy ani mluvil o této věci, a proto mluvil o mně s otcem provinciálem velmi rozhořčeně.

Připustil sice, že poručil, abych přišla, sama abych o tom vyjednávala, ale přijít s tolika řeholnicemi! Bůh nás uchovej trýzně, jakou mu způsobil! Otec provinciál namítal, že jsem se již dohodla s městem, jak byl žádal, že nechybí než založit klášter, a že biskup palencijský pravil, když jsem se ho tázala, mám-li přijít, aniž bych to oznámila jeho

Milosti, že není proč bych to oznamovala, poněvadž již řekl, že si toho přeje — všechno bylo marno. Bylo tomu tak, a Bůh chtěl, aby klášter byl založen; arcibiskup uznal to později sám, neboť kdybychom mu to byly oznámily otevřeně, byl by řekl, abychom nechodily. Posléze propustil otce provinciála řka, že nesvolí na žádný způsob, dokud nebudeme mítí důchodu a svého domu; jinak abychom se vrátily. To by byly krásné cesty a příhodný čas! Ó Pane můj, pravdou jest, že odměňuješ velikým utrpením toho, kdo prokáže ti nějakou službu! A jak drahocennou odměnou jest to pro ty, kdo tě milují vpravdě, kdybychom jen hned poznali její cenu! Ale tehdy jsme netoužily po takovém zisku, poněvadž se zdálo, že jest všechno znemožněno, neboť arcibiskup kromě toho řekl, že nesmí se založiti důchod a koupiti dům z peněz, jež přinesou řeholnice, které vstoupí do našeho kláštera. Poněvadž však jsme na to nemohly za nynějších časů ani pomyslití, bylo docela jasno, že není pomoci; mně ovšem nebylo to jasno, ježto jsem byla vždy ubezpečena, že všechno děje se k našemu většímu dobru a že ďábel klade léčky, aby se klášter nezaložil, Bůh však že dokoná své dílo. Otec provinciál přinesl nám odpověď, jsa velmi veselý, neboť tehdy se nerozcítil. Bylo to Boží řízení; aby se nehoršil na mne, že jsem neměla psaného svolení, jak on byl žádal.

Byli tam u mne oni přátelé, kterým, jak jsem řekla, psal kanovník Salinas, a ti přišli ihned. Jejich příbuzní mínili, abych žádala arcibiskupa o svolení, aby se pro nás sloužila mše svatá v domě, aby nám nebylo choditi přes ulice, poněvadž bylo mnoho bláta a pro bosačky, zdálo se, bylo to nevhodné; v domě pak byla slušná světnice, jež bývala kostelem Tovaryšstva Ježíšova hned po jeho příchodu do Burgosu, kdež byli přes deset let; a proto se nám zdálo, že by nebylo nevhodno uvázati se v držení tohoto domu, než bychom měly dům svůj. Ale u arcibiskupa jsme nemohly docílití, aby nám dovolil obcovati mši svaté v domě, ač-

koli šli k němu a prosili ho o to dva kanovníci. Čeho jsme u něho dosáhly, bylo, že majíce důchod mohly jsme tu založiti klášter, než bychom koupily dům, ale bylo nám dáti záruku, že koupíme dům a že odtud dříve neodejdeme.

Ručitele jsme našli brzy, neboť přátelé kanovníka Salinase se nabídli, a Kateřina de Tolosa se nabídla, že dá důchod, aby klášter mohl býti založen. Než jsme se shodli, jak veliký má býti důchod a jak a odkud jej vzíti, uplynuly asi přes tři týdny, zatím co neobcovaly jsme mši svatémimo časně ráno ve svátky, a já jsem měla horečku a byla velmi nemocná. Ale Kateřina de Tolosa počínala si tak pěkně, že dostalo se mi všeho pohodlí, a živila nás všechny po celý měsíc tak ochotně, jako by byla matkou každé z nás, a dala nám čtvrt domu, v níž jsme žily v ústraní. Otec provinciál a jeho druhové bydleli v domě jednoho jejího přítele, s nímž byli spolužáky z koleje; nazýval se doktor Manso a byl kanovníkem, proboštem při hlavním kostele. Otec provinciál byl velmi ustarán vida, že tam tak dlouho mešká, a nevěděl, jak by nás opustil.

Když jsme se tedy shodli o ručitele a důchod, řekl nám arcibiskup, abychom to odevzdali generálnímu vikáři, aby se to brzy dokončilo. Ale ďábel neustal asi ve svém díle. Když jsme totiž všechno dobře uvážily a myslily, že není už ničeho, co by nás zdrželo, a když uplynul téměř měsíc, než jsme se domohly u arcibiskupa, že spokojil se tím, co bylo vykonáno, poslal mi generální vikář vyjádření, že nedostaneme svolení, dokud nebudeme míti svého domu, poněvadž arcibiskup nechce, abychom založily klášter v domě, v němž jsme bydlily, an jest vlhký a leží ve velmi rušné ulici; též v jistotě majetku našel nevím jaké potíže a vytýkal mnoho jiného, jako by se dílo teprve počínalo, a že o tom nebude už ani mluvíti a že dlužno, aby se dům líbil arcibiskupovi.

Otec provinciál a všichni byli velmi rozhořčení, když to viděli, neboť jest zřejmo, že třeba času ke koupi vhodného

místa pro klášter. Mrzelo ho též, že nám bylo chodit na mši svatou; ačkoli totiž kostel nebyl daleko a obcova-ly jsme mši svaté v kapli, kde nás nikdo neviděl, tož přece bylo jeho důstojnouti a nám velmi obtížno, co se bylo stalo a on mínil, tuším, už tehdy, abychom se vrátily. Já nemoh-la jsem souhlasiti, vzpomínajíc, co mi byl řekl Pán, abych se totiž toho podjala pro něho, a byla jsem tak jista, že klášter bude založen, že nesoužilo mne téměř nic a litovala jsem jenom otce provinciála, a bolelo mne velmi, že byl přišel s námi, ježto jsem nevěděla, jak nám prospějí jeho přátelé, o čemž budu vyprávěti později. Když jsem tak byla zarmoucena — mé družky byly též velmi zarmouceny (ale toho jsem nedbala a litovala jsem jediné otce provinciála) — tu řekl mi Pán mimo modlitbu tato slova: »Nyní Tere-sie, buď silna!« Teď žádala jsem mnohem odvážněji otce pro-vinciála (jemuž to již asi vnukla Boží Velebnost), aby nás nechal a odešel, an se již blížil čtyřicetidenní půst a jemu bylo odejítí kázat.

On a jeho přátelé se už postarali, aby se nám dostalo několik světnic v nemocnici Početí, neboť tam byla chová-na Nejsvětější Svátost a sloužila se tam denně mše svatá. Tím byl poněkud uspokojen, ačkoli jsme nevytrpěly málo, než jsme světnice dostaly, poněvadž jednu jizbu z nich, jež byla pěkná, měla pronajatu jedna tamější vdova, a ta ne-jen že nechtěla nám ji propůjčiti, (ačkoli nezamýšlela se do ní nastěhovati ani za půl roku), ale mrzelo ji i to, že se nám dostalo několika světnic v nejhořejší části domu, v pod-střeší, a jedna z nich ústila do jejího bytu. A nestačilo jí uzamknouti světnici ze zevnějšku, nýbrž narážela hřebíků i ze vnitř. Mimo to domnívalo se bratrstvo, že si přisvoji-men nemocnici — něco, nač jsme si ani nepomyslíly, ale Bůh chtěl, abychom získaly více zásluh. Otci provinciálovi a mně bylo slíbiti před písařem, že odtud odejdeme, jakmile nás požádají, abychom odešly.

To bylo pro mne nesmírně obtížno, poněvadž jsem se o-

bávala, aby si nemyslila vdova, jež jest bohata a má mnoho příbuzných, rozkázati nám, bychom se vystěhovaly. Ale obezřetnější otec provinciál chtěl, abychom vykonaly, když si toho přejí, abychom mohly brzy do domu. Nedali nám než dvě světnice a kuchyni. Ale správce nemocnice byl veliký sluha Boží, jménem Ferdinand de Matanza; ten dal nám ještě dvě světnice za hovornu, a byl k nám a vůbec ke všem velmi laskav, neboť koná mnoho pro chudé. Velmi laskav byl k nám též František de Cuevas, který se staral pečlivě o nemocnici a jenž jest tamějším vrchním poštmistrem: učinil pro nás vždy, co se jen naskytlo.

Jmenuji dobrodince naše v těchto počátcích, aby nynější i budoucí řeholnice, jak se sluší, pamatovaly na ně na modlitbách, a tím více se modlily za zakladatele. A ačkoli nebylo původně mým úmyslem, ba ani jsem nepomyslila, že bude zakladatelkou Kateřina de Tolosa, přece zasloužil si její zbožný život u našeho Pána, že uspořádal všechno tak, že se nemůže popřít, že by nebyla zakladatelkou. Mimo to, že zaplatila dům, jehož bychom nebyly mohly koupiti, nemohu ani vyličiti, kolik vytrpěla pro všechen odpor arcibiskupův, neboť už myšlenka, že klášter nebude založen, byla pro ni nesmírnou mukou a nikdy nemohla se nám naprokazovati dosti dobrodiní. Nemocnice byla velmi daleko od jejího domu, ale přece navštěvovala nás velmi ochotně téměř každého dne a posílala nám všechno, čeho jsme potřebovaly, přes to že byla neustále pomlouvána, takže byla by jistě nechala všeho, kdyby nebyla měla odvahy sobě vlastní. Bolelo mne velmi, když jsem viděla, kolik trpí, neboť ačkoli to zpravidla utajovala, časem nemohla toho skrýti, zvláště dotkl-li se někdo jejího svědomí, jež jest tak čisté, že jsem od ní neslyšela nikdy ani slova, jímž by byla urazila Boha, přes to že mnozí dávali jí k tomu častou příležitost svými pomluvami. Říkali jí, že přijde do pekla, neboť jak prý může konati, co koná, ana má děti? Ona však činila všechno dle dobrého zdání učenců, a

kdyby i byla chtěla jednati jinak, nebyla bych souhlasila za nic na světě, aby učinila něco, čeho by nemohla učiniti, by se i nezaložilo tisíc klášterů, neřku-li jeden. Ale nedivím se, že se tak o ní smýšlelo; poněvadž vyjednávaly jsme spolu potají. Ona, jsouc velmi důvtipná, odpovídala tak vtipně, že bylo docela zřejmo, že poučoval ji Bůh, jak by dovedla uspokojiti tyto a strpěti ony, a že dával jí odvahu, snést všechno. Ač více odvahy k velikým věcem mají sluhové Boží než lidé ze vznešených rodů, nejsou-li sluhy Božími! Kateřině ovšem nechybí ani urozenosti, neboť pochází z přední šlechty.

Ale vrátím se k věci! Když tedy přivedl nás otec provinciál do domu, kde jsme mohly slyšeti Mši svatou a zachovávat klausuru, nabyl odvahy odejiti do Valladolidu, kde mu bylo kázati, ačkoli odešel s velikou bolestí, vida, že nemá ani nejmenší naděje, že arcibiskup svolí. A ačkoli jsem v něm neustále vzbuzovala onu naději, nemohl uvěřiti; a vskutku měl pádné důvody smýšleti tak, nemám však proč bych je uváděla; a měl-li on málo naděje, tož měli ji jeho přátelé ještě méně, a odníмали mu stále více odvahy. Mně ulehčilo se velmi, když odešel, poněvadž, jak jsem řekla, trpěla jsem nejvíce pro jeho utrpení. Zůstavil nám rozkaz, abychom se snažily koupiti si dům, což bylo velmi nesnadno, poněvadž jsme nenašly až do té doby domu, který bychom byly mohly koupiti. Naši přátelé, zvláště přátelé otce provinciála, pečovali teď o nás ještě více, a shodli se všichni, že nepromluví s arcibiskupem už ani slova, dokud nebudeme míti domu; arcibiskup říkal sice stále, že přeje si víc než kdo jiný, aby se klášter založil, a věřím tomu, poněvadž jest tak dobrým křesťanem, že by neřekl než pravdu, ale skutky toho nejevil, an žádal po nás, co zdálo se nebylo našim silám možno: a to právě byla léčka ďáblová, aby klášter nebyl založen. Ale, ó Pane, jak jest zřejmo, že jsi všemohoucí! Právě to, co vymýšlel ďábel, aby pře-

kazil založení, zvolil jsi Ty, aby byl založen výhodněji. Budiž požehnán na věky!

Od vigilie svatého Matěje, kdy jsme přišly do nemocnice, až do vigilie svatého Josefa vyjednávaly jsme hned o ty a hned zas o ony domy, ale bylo tolik závad, že nebylo domu z těch, jež byly na prodej, který bychom byly mohly koupiti. Tu doslechla jsem se o domě jednoho šlechtice: byl už dávno na prodej a ač tolik Řádů hledalo domu, přece chtěl tomu Bůh, že se jim nezalíbil, takže se nyní diví všichni, ba některé Řády toho i litují. Mně řekla o něm jedna z oněch dvou osob, ale bylo tolik lidí, kteří jej haněli, že jsem se už o něj nestarala, jako o něco nevhodného. Když jsem jednou mluvila s licenciátem Aguiarem, který, jak jsem řekla, byl přítelem našeho otce provinciála, a velmi pečlivě hledal pro nás domu, pravil mi, že viděl několik domů, ale že nenalezl se dům v celém městě. Dle toho, co mi bylo vypravováno, zdálo se, že ho ani najíti nelze. Tu vzpomněla jsem si na dům, o němž jsem se zmínila a jehož jsme zanechaly, a pomyslíla jsem si, že bychom si jím pomohly ve své bídě, třeba byl tak špatný, jak říkají, a později že bychom jej mohly prodati. Řekla jsem tedy licenciátovi Aguiarovi, byl-li by tak laskav a podíval se na dům. Jemu nezdál se to býti špatný záměr; neviděl ještě domu, a chtěl tam jíti hned, přes to že byl den bouřlivý a mrazivý.

V domě byl obyvatel, jehož netěšilo příliš, že se dům prodá, a nechtěl mu ho ani ukázati. Ale s polohou a tím, co viděl, byl licenciát velmi spokojen. Rozhodly jsme se tudíž vyjednávat o jeho koupi. Šlechtic, majitel domu, nebyl tam sice, ale splnomocnil ku prodeji domu jednoho kněze, sluhu Božího, v němž Boží Velebnost vzbudila touhu, prodati nám jej, a ochotu vyjednávat s námi velmi přívětivě. Ujednalo se, abych šla prohlédnouti dům: zalíbil se mi tak neobyčejně, že bych jej byla považovala za laciný, i kdyby byli žádali dvakrát více, než zač nám jej, jak jsem zvěděla, chtěli dáti, a nebylo to mnoho, neboť přede

dvěma lety dávali též tolik jeho majiteli a nechtěl ho dáti. Již na druhý den přišel k nám kněz a licenciát, kterýž chtěl, aby se hned uzavřela smlouva, an viděl, jak se nám dům zalíbil. Uvědomila jsem o tom několik přátel, a řekli mi, dám-li tolik, že přeplatím o pět set dukátů. Řekla jsem to licenciátovi, ale jemu se zdálo, že dům jest laciný, byť i bych dala, co se žádá, a mně zdálo se totéž, takže bych se nebyla zdržela, neboť se mi zdálo, že jest dům zadarmo; ale poněvadž peníze byly z Řádu, byla jsem úzkostlivá. Radila jsem se s nimi v předvečer slavného svatého Josefa, přede mši svatou. Řekla jsem jim, že po mši svaté se sejdeme zas a že se rozhodneme. Licenciát jest velmi bystrého rozumu a viděl jasně, rozšíři-li se o tom zvěst, že nám bude zaplatiti dům mnohem víc, anebo že ho nebudeme moci ani koupiti; a proto počínal si velmi opatrně a zavázal kněze čestným slovem, že se tam po mši svaté vrátí.

Sly jsme doporučiti to Bohu, jenžto mi řekl: »Pro peníze váháš?« dávaje mi na jevo, že dům se pro nás hodí. Sestry prosily vroucně svatého Josefa, aby se jim dostalo domu na jeho svátek, a aniž jsme pomyslyly, že budeme míti dům tak brzy, naše touha se vyplnila. Všichni naléhali na mne, abych uzavřela smlouvu, i učinila jsem tak. Licenciát našel notáře hned u dveří, takže se to zdálo řízením Páně, a přišel s ním a pravil mi, abych jen uzavřela smlouvu, a dovedl svědky, a když byl zamkl dveře světnice, aby se o tom nezvědělo (neboť právě toho se bál), uzavřel se kup s úplnou právní platností, jak jsem řekla, v předvečer slavného svatého Josefa pečlivou starostí a důmyslem našeho dobrého přítele.

Že by se dům prodal tak lacino, nepomyslel nikdo, a jakmile se to rozhlásilo, už přicházeli kupci a už se povídalo, že kněz, jenž uzavřel smlouvu, dal jej za babku, a říkalo se, že se koupě zruší, že prý to jest veliký podvod. Zbožný kněz vytrpěl mnoho. Ihned oznámilo se to pánům domu, jimiž, jak jsem řekla, byl jeden vynikající šlechtic a jeho

žena. Oba radovali se tak, že z jejich domu stane se klášter, že už proto schválili koupi, ačkoli ovšem nemohli jednati jinak. Hned na druhý den se sepsaly kupní listiny a zaplatila se třetina za dům, všechno, jak žádal kněz, neboť nechaly jsme všeho tak, ačkoli se nám stalo smlouvou poněkud bezprávi.

Zdá se sice nevhodným, že zdržuji se a vyprávím tak obšírně o kupu tohoto domu, ale opravdu ti, kdo pozorovali všechno podrobně, považovali koupi jeho za pravý zázrak, jak pro tak nízkou cenu, tak i pro to, že všichni řeholníci, kteří prohlíželi dům, nechali se tak zaslepití, že ho nekoupili, a jako by dům nebyl býval ani v Burgosu, divili se všichni, kdo jej viděli, a obviňovali je a spílali jim bláznů. Též pro klášter řeholnic hledal se dům, ba zrovna pro dva; první z nich byl založen teprve nedávno, druhému vyhořel dům a přišel sem z venku. Také jedna bohatá paní, jež zamýšlí založiti klášter, prohlížela dům před nedávnem a pominula jej. Všichni toho litují velmi. Po městě vzniklo tolik řečí, že jsme poznaly jasně, jak dobrý licenciát žádal plným právem, aby se všechno stalo tajně, a že plným právem byl tak pilen, neboť v pravdě můžeme říci, že po Bohu dal nám dům on. Velikou věcí jest ve všem dobrý rozum, a poněvadž licenciát jest tak moudrý, a Bůh dal mu dobrou vůli, ukončil jím toto dílo. Pomáhal nám přes měsíc a navrhoval, jak by se dům dal zaříditi dobře a lacino. Zdálo se, že náš Pán uschoval tento dům pro sebe, neboť našly jsme, zdálo se, téměř všechno již vykonáno. Opravdu, jakmile jsem spatřila dům a viděla, že všechno jest jakoby pro nás připraveno, zdálo se mi jako snem, že vykonalo se všechno tak brzy. Náš Pán odměnil nás hojně za to, co nám bylo vytrpěti, a uvedl nás v pravou rozkoš, jaké skýtají tam zahrada, rozhled a voda. Budiž na věky požehnán! Amen.

Brzy zvěděl o tom arcibiskup a radoval se velmi, že koupily jsme tak vhodný dům, domnívaje se, že jeho zarputi-

lost byla toho příčinou, a plným právem. Napsala jsem mu, že mne těšilo, že byl uspokojen, a že si pospíším, abych zařídila dům, abychom si dobyly úplně jeho přízně. Zároveň jsem spěchala přestěhovati se do domu, poněvadž jsem byla upozorněna, že chtějí nás zadržeti, dokud nebudou sepsány Bůh ví jaké listiny. Ačkoli se tedy obyvatel, jenž býval v domě, ještě nevystěhoval, a ačkoli nám bylo leč-čeho zakusiti, než jsme ho z něho dostaly, přece jsme se ubytovaly v jedné čtvrti. Bylo mi též hned řečeno, že arcibiskup byl tím velmi roztrpčen, ale uklidnila jsem ho zas, seč jsem byla ; ačkoli se totiž rozlobí hned, pomine ho to zas brzy, poněvadž jest dobrý člověk. Rozlobil se též, když zvěděl, že máme mříže a otáčivé okno, an se domníval, že chci jednati neobmezeně. Napsala jsem mu, že nezamýšlím nic takového, že v kláštorech řeholnic žijících v ústraní, to bývá, že jsem se neodvážila ani pověsiti kříže, aby se nezdálo, že jednáme neobmezeně, a opravdu bylo tomu tak. Ale přese všechnu dobrou vůli, již k nám jevil, nemohly jsme přece docíliti, aby svolil.

Přišel se podívat na dům, a zalíbil se mu velmi, a projevil nám velikou laskavost, ne však takovou, že by nám byl dal svolení, ačkoli dával nám více naděje. Měly se totiž sepsati s Kateřinou de Tolosa Bůh ví jaké listiny. Byla veliká obava, že asi arcibiskup nesvolí vůbec, ale doktor Manso, druhý to přítel otce provinciála, o němž jsem se už zmínila, byl u něho velmi oblíben a použil každé příležitosti, aby ho na to upamatoval a prosil snažně o svolení, poněvadž ho bolelo velmi, když viděl, jak žijeme, neboť ani v tomto domě, v němž byla kaple úplně připravená, aby se v ní sloužila Mše pro obyvatele, nikdy nám toho nedovolil, ale bylo nám choditi v neděli a svátky do kostela, na štěstí blízkého, ačkoliv učení přátelé — an od našeho nastěhování do založení kláštera uplynul téměř měsíc — tvrdili, že k tomu bylo dosti důvodů. Arcibiskup, veliký učenec, věděl to zajisté též, zdálo se, že není tu jiné příčiny, leč že

chtěl náš Pán, abychom trpěly; já snášela jsem to snáze, ale byla u nás řeholnice, jež se zrovna chvěla úzkostí, jakmile vyšla na ulici.

Než se sepsaly listiny, nevytrpěly jsme málo, neboť brzy se spokojili s ručiteli, brzy zas žádali peníze, brzy zas vymýšleli mnoho jiných nesrovnalostí. Tu však nebyl tak vinen arcibiskup, jako generální vikář, který proti nám zahájil prudký boj, který by se asi nikdy nebyl skončil, kdyby Bůh nebyl ho odvedl tou dobou na cesty, zatím co jeho úřad vykonával jiný. Oh, co tu vytrpěla Kateřina de Tolosa! Toho nelze vyličiti! Snášela všechno s takovou trpělivostí, že jsem žasla, a neustávala nás zásobovati vším potřebným:

Dala nám všechn nábytek, jehož jsme potřebovaly, abychom zařídily dům, lůžka a mnoho jiných věcí, neboť její dům byl zásoben vším, a nezdálo se, než že my nesmíme postrádati ničeho ze všeho, čeho jsme potřebovaly, třeba, by toho chybělo v jejím domě. Jiné paní, jež založily naše kláštery, daly sice mnohem více jmění, ale žádnou z nich nestálo založení ani desetinu útrap, jež vytrpěla Kateřina; a kdyby nebyla měla děti, byla by dala všechno, co mohla, a přála si tak vroucně, aby klášter už byl založen, že zdálo se jí málo všechno, co konala za tímto účelem.

Když jsem viděla, že arcibiskup otálí tak dlouho, napsala jsem biskupovi palencijskému a prosila jsem ho snažně, aby mu napsal ještě jednou, ačkoli byl na něho velmi rozmrzelý, poněvadž považoval všechno, jak si on počínal proti nám, za sobě učiněné bezprávi. Čemu jsme se však divily nejvíce, arcibiskupovi nezdálo se nikdy, že by nám nějak ubližoval. Prosila jsem ho tedy, aby napsal arcibiskupovi ještě jednou a řekl mu, aby posléze svolil, kdyžtě máme již dům a vykonaly jsme všechno, čeho žádal. Biskup poslal mi otevřený dopis pro něho, a to takový, že bychom byly zmařily všechno, kdybychom mu jej byly odevzdaly; doktor Manso, jemuž jsem se zpovídala a s nímž jsem se

radila, řekl mi též, abych ho neodevzdávala; list byl sice velmi zdvořilý, ale obsahoval několik pravd, jež byly s to, aby rozhněvaly arcibiskupa, an byl přirozeně prchlivý a částečně se už zlobil pro několik věcí, jež mu biskup vzkázal, byli pak velikými přáteli. Arcibiskup mi řekl, že jako při smrti našeho Pána stali se přáteli, kdo jimi nebyli, tak že mnou stali se oba nepřáteli; odpověděla jsem mu, tu že vidí, co jsem. Jak se mi zdá, starala jsem se zvláště pečlivě, aby se nehněvali. Prosila jsem tudíž biskupa znovu a uvedla jsem mu, jak jsem mohla, nejpádňější důvody, aby napsal arcibiskupovi jiný, docela přátelský list a ukázal mu, jakou službu tím prokáže Bohu. Biskup učinil, oč jsem žádala, a nebylo toho málo; ale poněvadž viděl, že to jest k oslavě Boží, a že prokáže mi dobrodiní, jako byl ke mně vždycky dobrotiv, přemohl se posléze a napsal mi, že všechno, co vykonal dosud pro náš Řád, nebylo ničím, srovná-li se to s tímto listem. Slovem, napsal takový list, a doktor Manso přičinil se zároveň, že arcibiskup dal nám svolení a poslal je po dobrém Ferdinandu de Matanza, jenž nepřišel málo rozradován. Toho dne byly sestry tak zarmouceny, jako nikdy dosud, a dobrá Kateřina de Tolosa rmoutila se tak, že nedala se ani potěšiti. Zdá se tudíž, že Pán chtěl nás nejvíce skličiti právě tehdy, kdy chtěl nás potěšiti. Já jsem sice nepozbyla naděje, ale předešlé noci soužila jsem se též. Budiž požehnáno bez konce jeho jméno a chváleno po věky věkův! Amen.

Arcibiskup dovolil doktoru Manso sloužiti příštího dne mši svatou a uložití Nejsvětější Svátost. On sloužil první mši svatou a otec převor od svatého Pavla (jest z Řádu dominikánského, jemuž dlužil náš Řád vždy velmi mnoho, jakož i Tovaryšstvu), sloužil velkou, s velikou slávou, poněvadž přišli hudebníci nebyvše ani zavoláni. Všichni přátelé byli velice spokojeni; a bylo potěšeno téměř celé město, poněvadž obyvatelé nás velmi litovali, vidouce, jak žijeme, a zdálo se jim tak špatným, jak počínal si arcibis-

kup, že někdy bolelo mne více, co jsem o něm slyšela, než co jsem sama trpěla. Radost dobré Kateřiny toloské a sester byla tak veliká, že mne to rozněcovalo ke zbožnosti, a pravila jsem Bohu: „Pane, po čem touží více tyto Tvé služebnice, než sloužiti Tobě a dáti se uzavříti pro Tebe na místě, odkud nevyjdou nikdy?

Kdo toho nezažil, neuvěří, jakou radost cítiváme při našich založeních, vidouce se už v klausuře, kam nesmí vstoupiti světská osoba, neboť ať je milujeme jak milujeme, přece nevzdáme se pro ně veliké útěchy, kterou cítíme, když jsme samy. Zdá se mi to, jako když vytáhneme v síti mnoho ryb z řeky: nemohou žíti, nevhodíme-li jich nazpět do vody; tak má se to i s dušemi, jež uvykly žíti v řečištích vod svého Ženicha: jsou-li z nich vytaženy a zří-li na sítě věcí světských, pak opravdu nežijí, až se ocitnou v nich znovu. Vždy pozoruji na všech našich sestrách a vím to ze zkušenosti, řeholnice, jež cítí v sobě touhu vyjítí z kláštera mezi světské lidi, nebo často se s nimi stýkati, bojtež se, že nepronikly k vodě živé, o níž mluvil Pán se Samaritánkou, a že se jich Ženich skryl, poněvadž je neuspokojuje, býti s ním. Bojím se, že pochází to z dvou příčin: buď nezvolily tohoto stavu jedině pro Ženicha, nebo zvolivše jej nepoznávají veliké milosti, kterou jim udělil Bůh, vyvoliv je pro sebe a osvobodiv je od poddanosti muži, který často hubí jich život, a nedej Bůh, i duše! Ó pravý člověče a Bože, Ženichu můj, jak možno nevážiti si takové milosti! Chvalme ho, sestry mé, že nám ji udělil, a neustávejme chváliti tak velikého Krále a Pána, který připravil nám Království, jež se nekončí, za nepatrnou námahu, zabalenou do tisíce radostí, která se skončí zítra. Buď na vždy požehnán! Amen, amen.

Několik dnů po té, co byl založen klášter, zdálo se otci provinciálovi a mně, že v důchodu, který odkázala Kateřina de Tolosa našemu klášteru, jest několik nesrovnalostí, jež mohly by zaviniti nějakou při a ji rozrušiti, i chtěli jsme

spíše důvěřovati v Boha, než nevyhnouti se příležitosti, kterou by trpěla. Pro to a z několika jiných důvodů se svolením otce provinciála zřekly jsme se všechny před notářem jmění, jež nám dala Kateřina, a vrátily jsme jí všechny úpis. Stalo se tak docela tajně, aby o tom nezvěděl arcibiskup, který by to byl považoval za újmu pro náš klášter, a újmu to bylo vskutku; ví-li se totiž, že klášter jest chudobný, pak není se čeho báti, poněvadž jej podporují všichni; má-li se však za to, že má důchod, pak zdá se to nebezpečno, a že nebude co jísti pro tu chvíli, neboť po skonání Kateřiny de Tolosa jest pomoc jistá, poněvadž dvě její dcery, jež měly toho roku skládati sliby v našem klášteře palencijském, zřekly se, složivše sliby, svého dědictví v její prospěch, ale ona prohlásila to za neplatno a vzdala se toho ve prospěch našeho kláštera. A jiná její dcera, jež tam chtěla přijati klášterní roucho, odkázala mu svůj zákonitý podíl otcovský i mateřský, což se rovná důchodu, který nám dávala Kateřina. Škoda jen, že nepožívají toho řeholnice už nyní. Ale já byla jsem vždy přesvědčena, že nebudou postrádati ničeho, poněvadž Pán, který působí, že dostává se almužny jiným našim klášterům, které žijí almužnou, vzbudí i tady, kdo by to činili, anebo poskytne jim jiné pomoci, aby se uživily. Poněvadž však nebyl tu dosud založen takový klášter, prosila jsem často Pána, kdyžtě byl chtěl, aby se klášter založil, aby dal, čím by si řeholnice pomohly, a aby měly, čeho potřebují, a nemínila jsem odtud odejít, až vstoupí do kláštera některá řeholnice. A když jsem o tom přemýšlela jednou po svatém přijímání, řekl mi Pán: »O čem pochybuješ? Všechno jest už ukončeno; můžeš klidně odejít!« dávaje mi na srozuměnou, že nebudou postrádati, čeho budou potřebovati. Byla jsem tak rozradována, že jsem se už nestarala, jako bych jim zůstavovala nejlepší důchod, a ihned jsem se chystala k odchodu, neboť se mi zdálo, že tam nečiním již ničeho, než že se kochám v našem klášteře, který se mi velmi zamlouvá, a že jinde

mohu více prospěti, ačkoli s většími útrapami. Arcibiskup a biskup z Palencie zůstali dobrými přáteli, neboť arcibiskup projevil nám brzy velikou laskavost, a oblékl do habitu dceru Kateřiny de Tolosa a jinou řeholnici, která tam brzy vstoupila, a až dosud neustává nás zásobovati několik lidí, a náš Pán nedá strádati svým nevěstám, budou-li jemu sloužiti, jak mají. K tomu dodejž jim milosti Boží Velebnost dle svého velikého milosrdenství a dobroty.

J E Ž Í Š

Vidělo se mi dobrým vyprávěti tu, jak byly podřízeny poslušnosti řádové řeholnice kláštera svatého Josefa v Avile, kterýžto klášter byl první, jenž byl založen; o jeho založení psala jsem jinde a ne v této knize, poněvadž byl podřízen poslušnosti ordinářiův.

Když se založil klášter, byl biskupem Don Alvaro de Mendoza, nynější biskup v Palencii, a pokud byl v Avile, byl řeholnicím nevýslovně přízniv. A když jsme ho poslouchaly, byla jsem poučena naším Pánem, že jest dobře poslouchati ho, a později ukázalo se to jasně, poněvadž měly jsme v něm ve všech různých Řádu velikou oporu, což bylo zřejmo i v mnoha jiných příležitostech, jež se naskytly; nedovolil nikdy, aby visitoval řeholnice jiný kněz, ani nekonalo se v klášteře nic jiného, než o čem jsem ho prosila. Tak uplynulo asi sedmnáct let, nepamatuji se už, a nepomyslela jsem ani, aby se změnila poslušnost. Po té bylo uděleno biskupu z Avily biskupství palencijské.

Tou dobou byla jsem v klášteře v Toledě a náš Pán mi řekl, že by bylo dobře, aby řeholnice kláštera svatého Josefa v Avile podřídily se poslušnosti Řádu, abych se o to přičinila, neboť nestane-li se tak, ochabne tento klášter brzy. Poněvadž jsem prve slyšela, že jest dobře, byl-li poslušen ordinária, měla jsem za to, že si to odporuje, a nevěděla jsem, co si počíti. Řekla jsem to tedy svému zpo-

vědníkovi, jímž byl nynější biskup osmanský, veliký učec. Privil mi, že není tomu tak, poněvadž tehdy bylo asi třeba onoho, a nyní zas tohoto. A vskutku, ukázalo se již při velmi mnoha příležitostech docelajasně, že jest to pravda, a že správně viděl, že onen klášter bude prospívati lépe spojen s ostatními než jsa sám. Rozkázal mi jíti do Avily a vyjednávati o to. Biskupa nalezla jsem docela opačného mínění, neboť s tím naprosto nesouhlasil; ale když jsem mu uvedla několik důvodů, jaká že škoda může z toho vzejíti pro řeholnice, jež miloval tak vroucně, přemýšlel o tom, a poněvadž má velmi bystrý rozum a poněvadž mu přispěl Bůh, našel ještě jiné, pádnější důvody, než jsem uvedla sama, a rozhodl se, že tak učiní, a ačkoli šlo k němu několik kněží a dokazovalo mu, že to není dobré, bylo to marno.

Bylo třeba též souhlasu řeholnic. Pro některé z nich bylo to velmi nesnadno, ale poněvadž mne milovaly vroucně, poddaly se důvodům, jež jsem jim uvedla, zvláště proto, že viděly, jak není tu již biskupa, jemuž dlužil Řád tak mnoho, a jehož jsem milovala, a že nebudu již ani já s nimi. Toto je zmohlo a tak ujednala se věc tak důležitá, že později viděly všechny řeholnice a vůbec všichni, jak byl by klášter ztracen, kdyby se bylo stalo jinak. Budiž požehnán Pán, že stará se tak pečlivě o to, co se týká jeho služebnic! Budiž na věky požehnán! Amen.

DOBŘÉ DÍLO

Pořádá

**a s pomocí Boží a přátel Studia
ve Staré Říši na Moravě vydává**

ANTONÍN LUDVÍK STRÍŽ

Tento svazek 44.

upravil Jaroslav Benda

natiskl Fr. Obzina ve Vyškově

L. P. 1917